

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

20'inci Birleşim
14 Aralık 1989, Perşembe

Sayfa:
3716

I. GELEN EVRAK
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının
1989 Mali Yılı Kasım ayı Bütçe
Gelirleri ve Ocak-Kasım, 1989
Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösteren
Mali Tablolara ilişkin Tezkeresi
(Ek I: Sayfa No: 4056- 4071)

3718

III. ÖZEL GÜNDEM

1. Dışişleri ve Savunma Bakanlığı
Bütçesinin görüşülmesi (Devam).
2. İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı
Bütçesinin görüşülmesi.
3. Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm
Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

3719-3753

3754-3970

3970-4054

I. GELEN EVRAK

YASA ÖNERİLERİ

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Girne Milletvekili Sayın Salih Usar ile Cumhuriyetçi Türk Partisi, Yeni Doğu Partisi ve Yeni Kıbrıs Partisine bağlı on bir milletvekili arkadaşının birlikte sunmuş oldukları, Tekelleşmeyi Önleme ve Tekel Haline Gelen Kuruluşları Denetleme Yasa Önerisi. (Y.Ö.No:66/5/89) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.1989) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine) (Başbakanlığa) (Halkın Bilgisine)

TEZKERELER

2. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının, 1989 Mali Yılı Kasım ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Kasım 1989 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösterir Mali Kadrolara İlişkin Tezkeresi. (3674/14.12.89) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.89) (Maliye, Ekonomi, Bütçe ve Plân Komitesine)

-3717-

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.30

BAŞKAN: Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven

KÂTİP : Dr. Erbay Kanatlı

KÂTİP : Feridun Önsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, I'inci Dönem, 5'inci Yasama Yılı'nın, 20'nci Birleşimini açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemin birinci maddesi Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır. Okutulup bilgiye sunulacaklar:

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının 1989 Mali Yılı Kasım ayı bütçe gelirleri ve Ocak-Kasım 1989 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösterir Mali Tablolara İlişkin Tezkeredir. Lütfen okur musunuz?

3718/...

KATIP -

-3718-

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

Sayı: E.M.B. 29/83

Lefkoşa, 12 Aralık, 1989

K.K.T.C.Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

K.K.T.Cumhuriyeti'nin 1989 Mali Yılı Kasım
Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Kasım, 1989
Devresi Bütçe Uygulama Sonuçları'na ilişkin
mali tablolar detaylı şekilde ekte sunul-
muştur.

Bilgilerine saygı ile arz olunur.

(Mehmet BAŞARAN)
Ekonomi ve Maliye Bakanı

Değiştirim : Bütçe Dairesi Müdürlüğü

rı ile mukayeseli Durumu:

rtiş veya Azalış
,899,013,995
914.938.750

563,691,006
56,095,505

-) 13.415.554

) 66,725,242

) 356,911,703

5,625,150,261

1,799,880,923

Saglanan İhtisaplı Yardımlar	598,459,871	-	(-) 598,459,871
TOPLAM:	22,210,889,690	25,437,699,157	(+)3,226,809,467
Gelir/Gider Farkı (+)	302,170,860	(+)4,314,391,338	

3719/...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; gündemimizin birinci maddesi tamamlanmıştır. Şimdi özel gündeme geçiyoruz. Bu kısımda 1990 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesine devam edeceğiz. İlk önce dünkü birleşimler tamamlanmayan Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesine kaldığımız yerden devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Bakan'da idi. Buyurun Sayın Bakan Kenan Atakol.

III. OZEL GÜNDEM

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün akşam geç saatlerine kadar Sayın milletvekilleri, bakanlığının bütçesi ile ilgili görüşlerini ortaya koymaya çalışmışlardır. Tüm arkadaşları büyük bir dikkatle dinledim. Bütçe görüşmeleri Sayın milletvekilleri bakanlıkların icraatlarına eleştirmesine ve bakanların da bu bakanlıkları ile ilgili ayrıntılı bilgi vermesine olanak sağlamaktadır. Biz de bu olanaktan yararlanarak bakanlığımız icraatı ile ilgili bilgi vereceğiz ve dış politika ile ilgili konular üzerinde görüşlerinizi ortaya koyacağız. Konuşmamın akışı içerisinde Sayın milletvekillerinin dün yaptıkları eleştiriler ve sorulara yanıt verilecektir.

-3719 A -

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
Dışişleri Ve Savunma Bakanlığının 1990 bütçe tasarısını sunmak ve dış politika alanında meydana gelen gelişmelerle faaliyetlerimiz hakkında görüşlerimizi açıklamak üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Dışişleri ve Savunma Bakanlığının 1990 Mali Yılı Bütçe Tasarısı 7 Milyar 795 Milyon 891 bin Türk Lirası olarak onayınıza sunulmaktadır. Hükümetimizin toplam bütçe tasarısının %1.5'inin tekabül eden bu miktar 1989 bütçemize oranla %63'lük bir artış göstermektedir. Ancak Bakanlığımız bütçesinin büyük bir kısmı döviz olarak sarfedildiğinden bu fark gerçek bir artışla değil, bir yıl içinde meydana gelen kur farkları ile açıklanabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin dış politikasının temel uygulayıcısı ve yönlendiricisi olan Bakanlığımız, faaliyetlerini merkez ve yurt dışı birimleri aracılığıyla yürütmektedir. Bakanlığımızın merkez örgütünde hali hazırda 27, Dış Temsilciliklerde ise Müdür/Temsilciler dahil 17 Meslek Memuru görev yapmaktadır. Görev özellikleri nedeniyle temini güç olan Meslek Memurlarımızı en etkili ve verimli bir şekilde çalışabilmesi için alt yapı olanaklarımızı geliştirmek yanında, T.C Dışişleri Bakanlığı ile iş-

3720/...

Halinde personelimizin bilgi ve deneyimlerinin artırılması için başlat-
tıgımız ve çok yararlı olduğunu gözlemlediğimiz eğitim programlarını da
düzenli bir biçimde sürdürmekteyiz.

Dış Temsilciliklerimiz ve fahri temsilciliklerimiz, Türkiye dışında yaşa-
dıkları diplomatik kısıtlamalara karşın görevlerini en iyi bir şekilde yaparak
ülkemizin dış dünya ile olan temasında başlıca rolü oynamaktadır. Halen
8 merkezde faaliyet gösteren Dış Temsilciliklerimizin sayısını artırma yönünde
çabalarımız sürmektedir.

Bakanlığımızın merkez birimleri ise Kıbrıs'ta bulunan yabancı diplomatik
misyonlarla, başta BM ve ona bağlı Kalıkına Programı, Mülteciler Yüksek
Komiserliği gibi uluslararası kuruluşlarla ilişkileri yürütmekte; KKTC ve Kıbrıs
sorunu ile ilgili talep ve sorunlara yanıtlar hazırlamakta, bilgi ve gelişmeleri
değerlendirmekte; Güney Kıbrıs'la olan giriş ve çıkış muamelelerini denet-
lemekte; İngilizce-Türkçe çeşitli yayınlar hazırlayarak ülkemiz gerçeklerini
dış dünyaya aktarmakta; ülkemizi ziyaret eden yabancı devlet adamı, parla-
menter, gazeteci ve iş adamlarının ülkemizi en iyi şekilde tanıması için gerekli
önlemleri almakta ve rutin yazışmaları yapmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış politikamıza yön veren temel öğelere kısaca değinmek gerekirse herşeyden önce insanımızın belirgin bir özelliğine dayanan, onun arzu ve beklentilerini yansıtan barışçı yaklaşımı vurgulamak gerekmektedir. Bu özellik dış politikamızda uzak görüşlü, güvenilir ve dürüst olmayı, altına imza koyduğu mutabakatlara sadık kalmayı ve maceradan uzak durmayı da beraberinde taşımaktadır.

Fırsatçılık ve günübürlük çıkar sağlama gayretlerinden uzak politikamız bu özelliğiyle de Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin ahlâki, insancıl veya siyasal hiçbir sınır tanımayan politikasından ayrılmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, yakın bölgemizde barışı tehlikeye düşürecek eylemlere karşı çıkmayı kendisine görev bilmiştir. Kıbrıs Türkü, komşu ülkelerde meydana gelen çatışmalarda haklıdan yana tavır koymaktan kaçınmadığı gibi KKTC topraklarının herhangi bir siyasal hesaplaşma alanı olarak kullanılmasına da fırsat vermemiştir. Güney Kıbrıs'ta geçmiş yıllarda meydana gelen şiddet olayları ve suç oranı göz önünde bulundurulduğu zaman, politikamızda bu titizliğin ne kadar yerinde ve başarılı olduğu ortaya çıkar. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin güttüğü ilkesiz, fırsatçı politika sonucu Ada'nın Güney'i uluslararası yeraltı örgütleri ve yabancı terör hareketleri tarafından uygun bir üs olarak değerlendirilmekte ve burası her türlü kaçakçılık, siyasal ve diğer cinayetler için plânlama, irtibat ve hareket alanı olarak kullanılmaktadır. Üstelik Anavatan Türkiye'yi bölmeye yönelik terör örgütlerinin de Güney'de faaliyet gösterdiği ve Rum Yönetimi'nin etkin hoşgörüsünden yararlandığı bilinmektedir.

Rum tarafının siyasal çıkarlar için sınır tanımazlığı kayıp şahıslar konusunda da kendini göstermektedir. Kıbrıs sorunu sıcak çatışmalar yaşadığı dönemlerde her iki taraftan öldürülen kişilerin cesetlerini tesbit etmenin imkânsız olduğu, kayıp denilen Rumların birçoğunun Yunan darbesi esnasında yine kendileri tarafından öldürüldüğü, bizim kayıp soydaşlarımızın bir çoğunun ise çatışma içerisinde kaybolmayıp Rum Polisince yoldan, işyerinden alınıp götürüldüğü açık gerçekler olmasına ve bizim bu konuya gerçekçi bir yaklaşımla eğilmemize karşın Rum Yönetimi, politik avantaj sağlayacağı umuduyla kayıp yakınlarını acımasız bir duygu sömürüsüne tabi tutmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz yıl içerisinde, özellikle son aylarda, dünyamız hızlı ve köktenci bir değişiklik sürecine girmiş bulunmaktadır. Doğu Avrupa, Kafkasya, Yugoslavya ve Çin'de yaşanmış ve yaşanmakta olan gelişmelerin sürati geleceğe dönük kesin öngörülerde bulunmayı olanaksız kılıyorsa da söz konusu değişimin iki temel dinamiği ortadadır: Birincisi komünist sistemin egemen olduğu ülkelerde ekonominin tıkanması ve insanların her türlü baskıya karşın toplumsal ve siyasal özgürleşmeyi, yani serbest seçim, yasal muhalefet, düşünce ve ifade özgürlüğü, seyahat özgürlüğü taleplerini tırmandırması şeklinde özetlenebilir.

İkinci dinamik ise halkların kendi kaderlerini belirleme haklarını hayata geçirmek için mücadeleyi gündeme getirmeleridir. Yıllardan beri federal devlet yapısına sahip ülkelerde yaşıyor olmalarına karşın eşitliğe sahip bulunmadıklarını, anayasal düzenlemelerin aleyhlerine olduğunu gördükleri hallerde halkların başkaldırdığını görmekteyiz. Devletler ne denli baskıcı olurlarsa olsunlar, ulusal

duyguları ne denli köreltmeye çalışırlarsa çalışsınlar halklar kendi kaderlerini belirleme hakkından ödün vermiyorlar, er veya geç haklarını elde etmenin yollarını arıyorlar. Bugün Baltık Cumhuriyetinde, Azerbaycanda, Ermenistanda, Slovenya'da yaşanmakta olan sancılar hep bu mücadelenin yansımalarıdır. Belçikada, Flaman ve Wallonlar arasında daha eşitlikçi konfederal bir yapı oluşturulması için son zamanlarda yürütülen anayasa çalışmaları bahsettiğimiz hakkın rejim farkı gözetmediğini de vurgulamaktadır. Kısaca bireyin toplumsal ve siyasal özgürlükleri yanında halkların self determinasyon hakkı, evrensel ve vazgeçilmez bir değer olarak kendini uluslararası alanda çarpıcı biçimde kabul ettirmektedir.

Kıbrıs Türk halkı olarak, uzun ve özverili bir mücadele sonucu kazandığımız bağımsızlığımızın üstüne titrememiz boş yere değildir. Hem kendi yaşadıklarımızı bilinçle anıyor, hem başka halkların deneyimlerini göz önünde bulunduruyoruz. Dünyanın dört bir yanında halklar self determinasyon hakkına sahip çıkmak için ayağa kalkar, bu uğurda yerleşik düzenleri sarsarken bizim kendi elimizle bu hakkımızı, geçmişte bizi yok etmeye çalışan, bugün de düşmalığını sürdüren ve bizi eşit bir halk olarak görmediğini, göremeyeceğini açıkça söyleyen bir gruha kendi ellerimizle teslim etmemiz beklenmemelidir.

Halkların self determinasyon hakkının kabul edildiği, ayrılma hakkının tanındığı ve eşitlikçi düzenlemelerin gerçekleştirildiği hallerde bile zaman içinde özellikle nüfus olarak çoğunluğa sahip halkların diğerleri üzerinde egemenlik kurmaya kalkıştığını, daha küçük eyalet veya cumhuriyetlerin mensuplarının ise sürekli olarak ikinci sınıf yurttaşlığa razı olmaya itildiğini veya kanlı çatışmalar pahasına haklarını korumak için ayağa kalktığını görmekteyiz. Bu koşullarda, self determinasyon hakkımız olmadığını iddia eden, ayrılma hakkımızın sözünün edilmesine dahi karşı çıkan, iki kesimli bir federasyon altında değil,

imzamızla kurulan 1960 düzeninde bile eşit kurucu ortak statümüz olduğunu kabule yanaşmayan Rum liderliğine Kıbrıs Türkü neden ve nasıl güvensin? Eşitliğimizi kabul etmek bir yana, Rum tarafı, olası bir anlaşmaya bile sırf bizi Türkiye'nin askeri güvencesinden yoksun bırakmak ve uzun vadede çeşitli yollar-
dan Kuzey'de egemenliklerini yerleştirmek için razı olabileceğinin işaretlerini fazlasıyla vermekte, anlaşmanın da bu amaçlarına varmayı kolaylaştırıcı düzenle-
meleri içermesinde ısrar etmektedir. Ama Rum tarafına bu fırsat verilmeyecek; hiçbir güç halkımızın kendi geleceğini belirleme hakkına engel olamayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kıbrıs Sorununa ilişkin Yüce Meclise bilgi vermezden önce dış ilişkilerimiz alanında yıl içinde meydana gelen gelişmelerin başlıcalarına kısaca değinmek istiyorum:

Bilindiği gibi, Bulgaristan'daki soydaşlarımıza karşı bu ülke makamlarınca yıllardan beridir sürdürülen asimilasyon politikası bu yıl içerisinde vahşi bir nitelik kazanmış ve yüzbinlerce soydaşımız zorunlu göçe tabi tutulmuştur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak bu barbarca uygulamalar karşısında soydaşlarımızla dayanışma duygularımızı gecikmeksizin açıkladık ve özellikle iskân sorunlarının hafifletilebilmesi için geçici önlemlere katkıda bulunmaya hazır olduğumuzu duyurduk. Bir insanlık dayanışması olarak aldığımız bu karar Türkiye'de şükranla karşılandı, fakat bu yönde bir girişime gerek duyulmadığı da Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı tarafından açıklandı. Hal böyle iken, soydaşlarımızın yaşadığı acılara ses çıkarmayanlar soydaşlarımıza yönelik insancıl kararımızı, eleştirme yönüne gitmişlerdir. Birkaç soydaş ailenin kendi inisiyatifleri ile ve herhangi bir ülkede yapabilecekleri gibi

istihdam olanaklarına bağlı biçimde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yerleşmesine de karşı çıkan sözde insan hakları savunucularının tutumunu burada bir kez daha kınıyorum. Hükümetimiz bu soydaşlarımıza yardım ederek, onlara özgür bir ülkede yeni bir hayat kurma olanağı yaratmayı insanlık borcu addetmeyi sürdürecektir.

Geçtiğimiz yıl boyunca Kıbrıs Rum Yönetimi gasp ettiği "Kıbrıs Cumhuriyeti" ünvanını kullanarak uluslararası platformlarda Kıbrıs'a ilişkin tek yanlı ve olumsuz kararlar sağlamayı sürdürmüştür. Kulüpçülük zihniyetiyle çalıştığını ve kararlarını nasıl hazırlayıp kabul ettiğini çok iyi bildiğimiz bu uluslararası örgütlerin kararlarına itibar etmeyeceğimiz tabiidir. Kulüp üyelerinin, kendi beklentilerinin karşılanması uğruna diğerinin taleplerini gözü kapalı onayladığı, hak, hukuk ve adalet ilkelerini tamamen gözardı ettiği bir çalışma sonucu kabul edilen kararların nazarımızda değertaşımaması normaldir. Ayrıca bizim temsil edilmediğimiz ve bize söz hakkı verilmeyen kuruluşlarda alınan tek yanlı kararların Kıbrıs Türkü için bağlayıcı ve Kıbrıs sorunu için geçerli olamayacağı bilinen gerçeklerdir.

Yıl içinde Rum tarafının Bağlantısız Ülkeler ve İngiliz Uluslar Topluluğu toplantılarında sağladığı kararların önemli yanı, Rum lideri Vasiliu'nun, şimdiye dek sağladıkları kararlar içinde bunların kendileri için "en güçlüsü" olduklarıyla övünmesidir. Yani, Rum lideri Kıbrıs sorununa uzlaşmaya dayalı bir çözüm bulmak için taraflar arasında doğrudan görüşmeler yapmak yerine, uluslararası politikaya ve yabancı baskılara umut bağladığını ifade etmekte ve bunu seleflerinden daha etkili bir biçimde yaptığını öne sürmektedir. Bunun Kıbrıs için ne kadar olumsuz bir gelişmeye işaret ettiğinin değerlendirmesini yapmak herhalde güç değildir.

Kıbrıs Rum tarafının özellikle yabancı devletler nezdinde propaganda yaparken en sık başvurduğu kavramların bazıları "Kıbrıs'ın bağımsızlığı, bağlantısızlığı, egemenliği ve toprak bütünlüğü"dür. Rum tarafının bu uğurda gösterdiği gayretkeşliğin timsahın akıttığı gözyaşları misali inandırıcılıktan uzak olduğu ortadadır. Kıbrıs'ı bir bütün olarak Yunanistan'a katmanın mücadelesini veren, Adanın egemenliğini Atina'ya teslim edecekleri günün heyecanı ile yaşayan, bu niyetle onca kan akıtan, buna karşı çıktı diye Kıbrıs Türklerini savunma cephelerine iten ve böylece 1963'te Adanın parçalanmasına neden olan Rum liderliğinin şimdi Kıbrıs'ta Kıbrıs'ın bağımsızlık, egemenlik, birlik ve bütünlüğünden bahsetmesi gülünç bile değildir.

Bugün eğer bu kavramları ağızlarına alabiliyorlarsa, bu Kıbrıs Türkünün Adanın bağımsızlığındaki haklarını onurlu her halk gibi koruması, bu uğurda direnmeyi seçmesi ve garantör Türkiye'nin uluslararası hak ve yetkilerine sahip çıkılarak görevini yerine getirmesi neticesindedir. Şükran Rumların ulusal hasletlerinden değildir. Ancak en azından bu kavramları bize karşı gündeme getirirken yüzlerinin kızarması gerekir.

Yıl içinde, Rum tarafı iyi niyetten yoksun olduğunu, sınırlarımızda yaptığı saldırgan eylemlerle de kanıtlamıştır. Ara bölgeyi ihlâl etmeye ve

KKTC topraklarına tecavüzü amaçlayan bu eylemler karşısında Kıbrıs Türk halkının biriken infiali 19 Mart 1989 tarihinde Akıncılar yöresinde yer alan Rum provokasyonu dolayısıyla halkımızın düzenlediği bir karşı gösteriyle ortaya konulmuş, halkımızın topraklarına sahip çıkma kararlılığı liderlikleri tarafından aksine şartlandırılmış Rum kadınların şaşkın bakışları altında, vurgulanmıştır. Benzer biçimde, Rum göstericilerin 19 Temmuz tarihinde Lefkoşa'nın Kafesli bölgesinde düzenlediği sınır saldırısı da polis kuvvetlerimizce etkili bir biçimde karşılanmış, Kıbrıs Türklerinin sınırlarını koruma konusunda taviz vermeyeceği gösterilerek KKTC topraklarını ihlâl edenler yasa uyarınca hapislik ve para cezalarına çarptırılmışlardır. Sınır eylemlerinin Vasiliu iktidara geleli beri sayıca arttığı, bu arada saldırgan niteliklerinin de yoğunlaştırıldığı dikkat çekmektedir. Bu eylemler Rum toplumunda hakim zihniyeti ve bizimle eşitliğe dayalı bir federasyon kurmaya henüz hazır olmadıklarını **açıkça göstermektedir.**

Kıbrıs'ın geleceği açısından iyimser tahminlerde bulunmayı güçleştiren bir diğer olgu da Rum liderliğinin Güney Kıbrıs'ta yürüttüğü dev boyutlu silahlanma faaliyetidir. Rum liderliği, askeri harcamalarını yüksek oranda artırmayı da göze alarak çeşitli tiplerde gelişmiş tanklar, helikopterler, füzeler, radar sistemleri, zırhlı personel taşıyıcıları, uçaksavarlar satın almış, bu arada Güney Kıbrıs'ta Yunanistan'la ortak silah sanayi kurulması ve savaş uçağı edinilmesi yönünde girişimler başlatmıştır. Rum yönetiminin gerçekleştirdiği asker ile silah yığınağının ve Kıbrıs sorununa kendi emelleri doğrultusunda askeri çözüm arayışına girmelerinin doğuracağı sakıncaları bir kez daha anımsatmakta yarar görmekteyiz. Rum Yönetimi Savunma Bakanı Aloneftis 1 Aralık 1989 tarihinde Lefkoşa Rum Barosu'nun düzenlediği bir toplantıda yaptığı konuşmada şu anda bize karşı "topyekün bir savaş açabilecek durumda olmadıklarını" ifade etmiştir. Aloneftis ve onun gibi düşünen Rum liderlerine, ne bu duruma gelmelerine herhangi bir zaman izin vereceğimizi, ne de kısıtlı hedeflerle başlatacakları bir çatışmayı karşılıksız bırakacağımızı ayrıca hatırlatmak isteriz.

Kıbrıs Türk tarafı, Rum liderliğinin bütün olumsuz tutum ve tahrikkâr eylemlerine karşın iyi niyetini yıl içinde de korumuş ve bunun bir göstergesi olarak son defa 17 Kasım tarihinde GKRY bölgesinden KKTC'ne geçişler için gerekli formaliteleri kolaylaştırmıştır. Ada'da hedeflenen federal düzeninin kurulabilmesi için önceden gerçek anlamda bir güven ortamı yaratılması gerektiğine inanmakta ve bu amaçla yıllardan beri çeşitli önerilerde bulunmaktayız. Geçiş formalitelerini kolaylaştırarak kart imzalama zorunluluğunu kaldırmakla bu yönde yeni ve ileri bir adım atmış bulunmaktayız. Ancak, tek taraflı olarak tarafımızdan sağlanan kolaylıklara Rum tarafının da benzeri jestlerle karşılık vermesini, örneğin, Kuzey-Güney arası geçişlerde üçüncü devlet uyruklu şahıslara uyguladıkları engelleme ve sınırlamalara son vermesini tüm ilgili çevreler gibi biz de haklı olarak ümit etmek istemekteyiz. Bilindiği gibi GKRY, Kuzey'den Ada'ya giriş yapan üçüncü devlet uyrukluların Güney'e geçişini tamamen engellemekte, Güney'den Kuzey'e yapılan geçişlerde ise sınırlamalar koyup zorluklar çıkarmakta ve bu menfi politikasını değiştireceğine dair herhangi bir işaret vermemektedir.

Geçiş uygulamaları ve Rumların provokatif sınır eylemleri söz konusu olduğu noktada, Adamızda yeşil hat diye bilinen sınırın yaratılması ve bunun mevcudiyetinin devamından Rum tarafının sorumlu olduğunu vurgulamak isterim.

Bilindiği gibi yeşil hat, 1963-1974 yılları arasında Kıbrıs'ta Türklerin Rumlar tarafından topyekün katledilip toplu mezarlara gömüldükleri bir dönemde Kıbrıs Türk halkını insanlık dışı saldırılara karşı korumak için bir savunma hattı olarak ortaya çıkmıştır. Bugün ise halen Türklere karşı bu saldırganlıklarını devam ettiren, ellerine fırsat geçtiği takdirde aynı durumu hiç çekinmeden tekrarlayacağını her fırsatta ortaya koyan ve sürdürmekte olduğu yoğun silah yığınağı ile de bunu kanıtlayan Rumların bu emellerine de set çeken bir hat olarak varlığı kaçınılmaz olmaktadır.

Bu itibarla, başta Vasiliu olmak üzere Rum liderliğinin, yeşil hat ile, son zamanlarda bölücü niteliğinin kalkmakta olduğunu memnuniyetle gözlemlediğimiz Berlin duvarı arasında yanlış ve ilgisiz bir benzerlik kurmaya çalışmasını talihsiz ve yararsız bir propaganda faaliyeti olarak görmekteyiz. Almanya'daki yapay bölünme ile Kıbrıs arasında hiçbir benzerlik yoktur. Bilindiği gibi Almanya tek bir ulustur. 2. Dünya Savaşı sonucu doğan ve Alman ulusunun istemediği bölünme, aynı zamanda ideolojiktir. Kıbrıs'ta "Kıbrıs ulusu" yoktur. Bölünme ideolojik de değildir. Kıbrıs, iki ayrı ulusun vatanıdır.

Almanya yapay olarak bölünmüştür ve iki devletin halkı aynı dili, dini, kültürü ve gelenekleri paylaşmaktadır. Kıbrıs'taki iki ayrı ulus için bu tür bir paylaşma yoktur. Aksine Kıbrıs Türk ve Rum halkının ulusal hedefleri, birbirine karşıttır.

Almanya'nın dramatik bölünmesi ile Kıbrıs'taki tarihi gelişmeler bütünüyle farklıdır. Kıbrıs'ta iki ayrı toplumsal yapı ile birarada var olan iki toplum, Rumların ENOSIS girişimleri ile ayrılmaya başlamıştır. Rumların 1963 saldırısı ve Türklerin kantonlara sığınması ile bu ayrılma etnik kökene dayalı coğrafi zemin kazanma yoluna girmiştir.

Yeşil hat, Rumların Türklere karşı giriştiği tecavüz ve şiddet üzerine doğmuştur. Hattın doğmasına yol açan Rum zihniyeti değişmediğinden, yeşil hat varlığını sürdürmüştür. 1974'te Rumların ENOSIS yolundaki en cüretkâr girişimleri karşısında, Kıbrıs'taki iki halkın iki ayrı bölgede toplanmaktan başka seçeneği kalmamıştır. Böylece ilk kez Kıbrıs Türkleri Rumların şiddet uygulamalarından uzak kalmıştır.

Avrupa'da ortadan kalkan sınırlar değil, düşmanlıklardır. Rum tarafı da önce bizimle barış yapıp, sonra federal cumhuriyet yolunda adım atmalı, iki tarafta kendi kaderini tayin hakkına sahip, iki eşit halk olduğu gerçeğine saygı göstermelidir.

Güven ortamı yaratılmasına ilişkin Kıbrıs Türk tarafı olarak yaptığımız öneri ve samimi girişimler sonucu Lefkoşa'daki yeşil hat boyunca gerilim odağı olan bazı hassas noktalarda nöbetçilerin karşılıklı geri çekilmesi kabul edilmiş ve her iki tarafın BM Barış Gücü ile vardığı mutabakat sonucu 17 Mayıs 1989'da "deconfrontation" anlaşması yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma, nöbetçilerin geri çekildiği bölgelerin statüsünde bir değişiklik olmayacağı, tarafların egemenliğini ve bayraklarını koruyacağı konusunda gayet açıktır.

Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden çok kısa bir süre sonra Baf Kapısında bazı fanatik Rumların bayrağımızı gönderden indirerek ayakları altına aldığı ve yaptıkları saygısızlığın bilinçli olduğunu kanıtlamak için de gazetelerde yayınlattıkları anımsanacaktır. Yine bu uygulamanın bir sonucu olarak Okullar Bölgesinde boşaltılan mevzilerimizin bulunduğu yerde, Rum tarafı 19 Temmuz 1989'da sınır delme eylemine girişmiş ve topraklarımızın statüsü hakkında tartışma yaratmaya çalışmıştır. Rum tahriklerinin amacına ulaşmaması için mümkün olan azami soğukkanlılığı göstereceğimizi, ancak haklarımızı da her ne pahasına olursa olsun koruyacağımıza ve gerekirse anlaşma uyarınca nöbetçilerimizi yeniden mevzilerine döndüreceğimizi vurgulamak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin dış ilişkilerinde en önemli yeri tutan Kıbrıs sorununa ilişkin gelişmeleri de özetleyerek Yüce Meclis'e bilgi sunmak istiyorum.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin sunduğu 29 Mart 1986 Çerçeve Anlaşma Taslağını Rum tarafının reddetmesiyle Kıbrıs sorununa çözüm arayışlarında doğan kilitlenme 24 Ağustos 1988'de başlatılan yeni görüşme süreci ile çözülmüştür. Kıbrıs Türk tarafı olarak, yeni görüşme sürecine girerken 29 Mart belgesindeki hususların bizi bağlamayacağını açıklamış ve bu hususta anlayış görmüştük. 29 Mart Belgesi gibi kapsamlı bir belgenin ortadan kalması pozisyonumuzun yeniden tanımlanmasını ve teyidini gerektirmiş ve bu amaçla görüşme süreci içerisinde karşı tarafa toplam 16 belge sunulmuştur.

Rum tarafı ise, Kiprianu tarafından savunulan pozisyona bağlı kalmıştır. Bu Rum tutumu, siyasal eşitliğin ve iki kesimliliğin reddine veya sulandırılmasına, "askersizleştirme" adı altında Ada'daki Türk askeri varlığının ortadan kaldırılmasına, garantilerin genişletilip Güvenlik Konseyi'ne bağlanarak etkisizleştirilmesine "üç özgürlüğün" sınırsız olarak uygulanmasına ve yer değiştiren Rumlara geriye dönüş hakkı tanınmasına, toprak sorunu ile Rumların yeniden yerleştirilmesi arasında sınırsız bir bağlantı kurulmasına, anayasa açısından da Rum hakimiyetine yol açacak düzenlemelere dayanmaktadır. Rum tarafının görüşme sürecinden başlıca beklentisi, Kıbrıs Türk tarafı üzerinde üçüncü ülkelerce baskı oluşturulması olmuştur.

6 Nisan 1989 tarihine kadar süren 2 tur görüşme sonunda bir çıkış yolu bulunamamış ancak, konular üzerinde ortak anlayış geliştirmek ve muhtemel opsiyonları araştırmak açısından üçüncü bir tur görüşme yapılmasının yararlı

olacağı düşünölmüştü. Üçüncü turda kapsamlı bir anlaşmanın anahatları taslağının hazırlanması ve bu belgede yer alacak her unsur bakımından ulaşılacak hedeflerin tanımlanması öngörölmüştü.

Türk tarafı, ortak bir belge hazırlama için iki lider arasında doğrudan görüşmelerin devam edeceği ve Genel Sekreterin danışmanlarının da bu çalışmaya yardımcı olacakları beklentisi içinde olmuştur. Zira böyle bir süreçte herhangi bir belgenin doğrudan müzakerelerin ürünü olması gerektiği, bu nedenle ancak iki lider tarafından hazırlanabileceği, çok açıktır. Ancak fiiliyatta, görüşmelerin üçüncü safhasında doğrudan müzakere yönteminin terk edilmeye başlandığı ve Sekretarya yetkililerinin ön plâna çıkarak taraflarla bir nevi dolaylı görüşme başlattıkları görölmüştür.

Konuların iki lider arasında doğrudan müzakerelerde ele alınmasına da hiçbir imkan bırakılmadan üçüncü tur sona erdirilmiş ve New York'a gidilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, Vasiliu ve BM Genel Sekreteri arasında değerlendirme toplantısı 29 Haziran 1989 günü New York'ta yapılmıştır.

Rum tarafı, New York'ta kendi işine gelen bir belgenin Genel Sekreter tarafından sunulması için son güne kadar Sekretarya ile pazarlık içinde olmuştur. Bazı yabancı çevreler de buna imkan sağlamak için sözlü veya yazılı girişimlerde bulunmuşlardır. Sekretarya yetkilileri New York'ta Kıbrıs Türk tarafının bilgisi dışında, Vasiliu ile temaslarını sürdürmüşlerdir. Kıbrıs Türk tarafının bu duruma tepkisi Genel Sekretere iletilmiş ve ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından doğrudan görüşme ve müzakerelerde açıklık ve ciddiyet konularını vurgulayan bir yazılı açıklama yapılmıştır. Bu tepkiler sonucunda, bir belge sunulmamış, ancak Genel Sekreter toplantıda yaptığı açıklama konuşması içinde, Lefkoşa'da BM yetkililerinin öne sürdükleri görüşleri özetlemekle yetinmiştir. Kıbrıs Türk tarafının egzersizi doğrudan görüşme yöntemi çerçevesine çekmeye çalışmasına mukabil, hem New York'ta hem de toplantının akabinde,

Sekretarya'nın üçüncü turdaki rolünü bundan sonra da sürdürmesi hususunda ısrarla karşılaşılmıştır.

Sözü edilen yabancı çevreler Lefkoşa'da yapılacak dördüncü tur müzakerelerde BM tarafından getirilecek bir "outline" taslağını, sırf "doğrudan müzakerelerin ürünü" olmadığı gerekçesiyle reddetmeyip, müzakere sürecini kolaylaştırıcı bir unsur olarak değerlendirmemiz yönünde ısrarlı telkinlerde bulunmaya başlamışlardır. Vasiliu ise, New York'ta kendisinin kabul etmeye hazır olduğu bir "outline"nin, ortaya koyulamamış olmasından duyduğu üzüntüyü dile getirerek, bunun sorumluluğunun Türk tarafına ait olduğunu ve kendisinin uzlaşmaya hazır bir tutum içinde bulunduğunu üçüncü çevrelere karşı öne sürmüştür.

Bu durum karşısında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde BM Sekretaryası ile bazı üçüncü çevrelerin Vasiliu'yu destekleyen ve pozisyonumuzu erozyona uğratabilecek bir senaryoyu uygulamaya koydukları ve Cumhurbaşkanımız ile Vasiliu arasında doğrudan müzakereler sonucu ortaya çıkarılmamış bir BM belgesinin Kıbrıs Türk tarafını güçlüklerle karşı karşıya bırakacağı endişesi hasıl olmuştur.

Nitekim daha sonra, resmi niteliği olmayan bir "non-paper" olarak tarafımıza iletilen belgede, Kıbrıs Türk tarafının önem verdiği ilkelere, içerikleri hakkında ayrıntıya girilmeden ve kulağa hoş gelecek soyut ifadelerle yer verildiği; buna mukabil

- Üç özgürlük
- Garantiler ve kuvvetlerin geri çekilmesi,
- Toprak - Nüfus bağlantısı,
- Yerlerinden olmuş kişiler,
- Federal yürütme organı gibi hayati konularda Rum tarafının taleplerinin karşılanmasına çalışıldığı görülmüştür. Böylece temel kavramlar fiiliyatta

geçersiz kılınmakta, özellikle nüfus ve yerleşim yapısı bakımından 1974 öncesi duruma dönüŖe kapı açılmakta idi.

Söz konusu "non-paper" in gerek yöntem gerekse esas bakımından niçin görüşmelere zemin teşkil edemeyeceği tarafımızdan Genel Sekretere ve kamuoyuna ayrıntılı biçimde duyurulmuştı. Hükümetimiz de Sekretaryanın görüşlerini içeren metnin, Rum tarafıyla danışma içinde hazırlandığına inandığını ve bunların resmi bir belge olarak ortaya konması durumunda Sayın Cumhurbaşkanımıza bunu görüşme yetkisi vermeyeceğini açıklamıştır.

Bu dönemde meydana gelen bir diğer önemli gelişme de hatırlanacağı gibi 19 Temmuzda Rum göstericilerin yaptığı plânlı ve kışkırtıcı sınır delme eylemidir. Batı basınında dahi "Enosis" hevesinin canlanması olarak değerlendirilen ve münferit bir olaydan ziyade Vasiliu'nun iktidara gelişinden bu yana tırmanan olaylar zincirinin bir halkası olarak görülmesi gereken bu eylemin ortamı nasıl gerginleştirdiği ve görüşmeleri baltaladığı malûmunuzdur.

Bu koşullar altında olağanüstü toplanan Meclisimiz 23 Ağustos 1989 tarihli kararıyla Kıbrıs Türk halkının varlığının, meşru hak ve çıkarlarının korunması konusunda duyduğu hassasiyeti ortaya koymuş, halkımızın kendi kaderini belirleme hakkını vurgulamış ve bazı temel kriterler dikkate alınmak suretiyle doğrudan, anlamlı ve dürüst görüşmelere, herhangi bir dış müdahale olmaksızın devam edilmesine imkan tanımıştır.

İzleyen günlerde BM Genel Sekreteri de ortada Vasiliu'nun iddia ettiği türden görüşmelere zemin oluşturacak bir belge bulunmadığını açıklamıştır. İçinde bulunduğumuz aşamada, BM Genel Sekreteri Cuellar,

4 Aralık tarihinde bizlerle, ondan önce de Rum liderliği ile yaptığı toplantılar ışığında toplumlarası görüşmeleri yeniden başlatmak için girişimler sürdürmektedir.

Kıbrıs Türk tarafı olarak biz bu görüşmelerin göstermelik olmaktan çıkması ve sonuç alıcı bir biçimde yer alması için Rum tarafının halkımızı nasıl gördüğüne açıklık getirilmesi gerektiğine inanmaktayız. Vazgeçilmez ve devredilmez bir hak olarak sahip olduğumuz self-determinasyon hakkımızı, eşitliğimizi bunun için vurguluyor, bunun için eşit, kurucu halk statümüzün teslim edilmesini istiyoruz.

Ancak Rum tarafı, Kıbrıs sorunu ve Kıbrıs Türkü hakkında sahip olduğu çarpık ve haksız yaklaşımdan vazgeçmek niyetinde görünmemektedir.

Rum tarafının söz konusu yaklaşımı, 1963'de yaptıkları darbeyi, yasal Kıbrıs Hükümetine silah zoruyla el koyduklarını, devletin kurucu ortağı olan Kıbrıs Türklerini bu devletten attıklarını ve toplam nüfusun %25'ini oluşturan bu halkın en temel insan haklarını 11 yıl boyunca ayaklar altına aldıklarını görmezlikten kaynaklanmaktadır. Rum tarafının yaklaşımı Aralık 1963'de başlattıkları saldırılarla Kıbrıs'ı böldüklerini inkâra ve arkasına saklandıkları sahte "Kıbrıs Hükümeti" ünvanını kullanarak silah zoruyla elde edemediklerini ekonomik ve siyasal yöntemlerle elde etmeye dayanmaktadır. Kendilerini yasal hükümet addederek Kıbrıs Türküne "azınlık hakları" vermeyi öngörmekte ve üstelik bunu büyük bir taviz olarak sunmaktadırlar. 25 yıllık ayrı varlığımızı, yönetim, yargı ve yasama tasarruflarımızı yok farzetmeye çalışan Rum liderliği kendi yasa ve tasarruflarını bizde de geçerli kılmaya çalışmaktadır.

Böylesine çarpık bir yaklaşıma sahip Rum tarafının toplumlarası müzakerelerde uzlaşmaz tavırlar sergilemesi hiç kimse için şaşırtıcı olmamalıdır. Gerçekleri yok sayarak, 1963 yılından beri Kıbrıs Türklerini ne temsil ettiklerini,

ne de onlar üzerinde egemenlik kurabildiklerini saklamaya çalışarak, tanısalar, tanımasalar halkımızın kendi devletine sahip olduğunu inkâr ederek Rum tarafı bir yere varamayacağını anlamalıdır. Federasyonlarda kurucu birimlerin siyasal eşitliğe sahip olduğunu, bu eşitlik olmadan yaşayabilir, adil hiçbir federal çözüm bulunamayacağını Rum tarafı artık hazmetmelidir.

Maalesef Rum komşularımız bu gerçekçi ve adil yola girmektense, sahte unvanına sarılarak onun sağladığı siyasal ve ekonomik avantajları sürdürmeyi tercih etmektedir. Ama kimse Kıbrıs Türk halkını şimdikinden çok daha iyi bir düzene güvenli olarak geçme dışında bir çözüme zorlayamaz. Artık Rumlarla içiçe yaşayamayacağımız ortaya çıkmıştır. Arzumuz hilafına kimse bizi Rumlarla birleşmeye zorlayamaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Dış politikanın yürütülmesi konusunda Yüce Meclisin ağırlığını yeterince hissettirmesine olanak tanınmadığı yönünde zaman zaman eleştiriler yapılmaktadır. Dünde bugünde bu kürsüde eleştiriler yapılmıştır. Bu görüşe katılmak mümkün değildir. Hükümetimizin Yüce Meclisin verdiği yetki çerçevesinde genel politikamızı oluşturduğu, benim parti liderleriyle aralıklarla biraraya gelip gelişmeler hakkında bilgi verdiğim, özel bilgi taleplerini karşılamaya hazır olduğumu her zaman gösterdiğim, soruları yanıtladığım bilinen gerçeklerdir. Ayrıca, toplumlararası görüşmeler süreci içerisinde Rum tarafına resmen sunulan ve onların sunduğu öneriler geciktirilmeksizin siyasi partilerimize ulaştırılmakta, kendi değerlendirmelerini yapmalarına olanak tanınmaktadır. Yine Yüce Meclis'le uyum içerisinde çalışmaya verilen önem çerçevesinde Sayın Cumhurbaşkanımız önemli aşamalarda gizli oturumlarla Meclis'e bilgi vermekte, saygıdeğer milletvekillerinin görüşlerini dinlemektedir. Dışişlerimizin fiilen

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından devralındığı şekilde **ki düşüncelerin ise** haksız ve mesnetsiz olduğunu belirtmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanımız bilindiği gibi toplumlararası görüşmelerle Kıbrıs Türk halkını başarıyla temsil etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız ayrıca Kıbrıs Türk halkının lideridir. Bu şerefli konum ve toplumlararası görüşmelerin dış politikamızda tuttuğu yerin sözkonusu hatalı düşüncelere kaynaklık ettiği tahmin edilebilir.

Benzer bir hatalı düşünce de Hükümetimizin federasyondan gerilediğine ilişkindir. Bilindiği gibi 1977'de imzalanan Denktaş - Makarios Doruk Anlaşmasıyla kabul görmeye başlayan iki toplumlu, iki kesimli federasyon tezi Makarios'un yerine geçen Kiprianu ile birlikte Rum toplumu içerisinde, bilinçli bir çaba sonucu, yeterli itibar kazanmadan gözden düşürülmüştür. Federasyon istemeyen Rum tarafıdır. Daha önce de vurguladığım gibi federasyon dost, eşit birimler arasında kurulabilir. Ama Kıbrıs'ta iki halk arasında ne dostluk vardır, ne de Rum tarafı Kıbrıs Türk halkını eşit görmektedir. Bir ucunda Hrisostomos'un "en iyi Türk ölü Türktür" görüşü, diğer ucunda Vasiliu'nun "Kıbrıslı Türkler Türkiye'nin stratejik azınlığıdır". "Elen adasında 400 yıllık misafirdirler", görüşünün yer aldığı bir zihniyet yelpazesinin herhalde federasyona elverişli olduğunu kimse iddia edemez.

Biz yaşayabilir adil bir çözüm için Kıbrıs'ta iki toplumlu, iki kesimli, tarafların mutlak siyasal eşitliği ile Türkiye'nin etkin ve fiili garantisine dayalı bir federasyon gerekli olduğunu savunduk ve savunmaktayız. Bu haklı ve federasyonların vazgeçilmez ilkelerini içeren düzene dileyen dilediği başka isimleri - Cumhuriyetler Birliği, Konfederasyon, Üniter Devlet - verebilir.

Saygın bir kamuoyu araştırma şirketi olan PIAR'ın yaptığı ve 24 Kasım 1989 tarihli Halkın Sesi gazetesinde yayınlanan kamuoyu yoklamalarının da ağığa çıkardığı gibi halkımızın %92.5'i Rumlara güvenmiyor. Bunların %81.7'si Rumlara hiç güvenmiyor. %10.8'i ise pek güvenmiyor. Biz buna rağmen Rum tarafıyla federasyon konuşuyoruz. Rum liderliği halkımızın dış dünyayla olan her türlü bağlantısını koparmaya çalışır, bize en ufak sporçif, kültürel, ekonomik temas haklarını çok görür, Anavatan Türkiye ile dahi spor müsabakası yapmamıza karşı çıkar, "ılımlı" "uzlaşıcı" lider Vasiliu haberleşme özgürlüğümüzü elimizden almak, posta pullarımızı yasaklamak için Dünya Postalar Birliği nezdinde sürekli gayret safederken biz karşı tarafla hala federasyon konuşuyor isek bu bizim iyi niyetimizi yeterinden fazla kantılar görüşündeyim.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Anavatan Türkiye ile olan ilişkileri konusunda ise övünülecek bir işbirliği ve dayanışma yürüttüğümüzü ifade edebilirim. Kıbrıs Türk halkının ezelden beri yanında bulunan, en kiritik anlarımızda

yegâne somut desteği sağlayan Türk milletiyle ilişkilerimizin zaten başka türlü olması düşünülemez.

Kıbrıs sorunuyla ilgili yeterli planların yapılmadığı ve gelişmeleri karşılamaya dayalı bir politika güdüldüğü şeklindeki eleştirilerin ise sadece aykırılık uğruna dile getirildiğini belirteceğim. Toplumlararası görüşmelerde masaya getirdiğimiz ve suretleri tüm siyasal partilerimize de takdim olunan değişik konularda 16 ayrı belge, yüzeysel de olsa incelendiği takdirde bizim, olası bir federasyonun kuruluş aşamasında bile hangi önlemlerin hangi sırayla alınacağına kadar ayrıntılı bir düşünce egzersizi ve planlama içerisinde olduğumuz görülmektedir. Kuşkusuz mucizevi başarılar veya sihirli çözüm beklentileri içinde olanlara dış politikanın gerçekçilik zemininde yürütüldüğünü anımsatmak gerekecektir.

Benzer biçimde, yabancıları aydınlatmak için Kıbrıs Türkünün geçmişte yaşadığı acı olayları vurgulayışımızın, Küçük Kaymaklı'yı, Toplu Mezarları göstermemizin etkili bir yöntem olmadığı iddia edilmektedir. Bu düşüncede olanlara, sağlıklı bir gelecek kurulabilmesi, Kıbrıs Türkünün bugün üzerinde ısrar ettiği ilkelerin nereden kaynaklandığının izah edilebilmesi için geçmişin eksiksiz bilinmesinin şart olduğunu belirtmek isteriz. Yine aynı eleştirel yaklaşımla Avrupa Topluluğu, Avrupa Konseyi gibi uluslararası kuruluşlara yönelttiğimiz tepkilere de değinilmektedir. Biz eğer bu kuruluşları veya devletleri eleştiriyor isek bunun nedeni çifte standart uygulamalarıdır. Kendilerine veya başka halklara layık gördükleri hakları Kıbrıs Türk halkı söz konusu olunca

esirgeyenlere; Rumların geçmişte ve bugün göttüğü ırkçı, saldırgan ve insanlık dışı politikalara göz yumar, alkışlar veya somut destek sağlarken, Kıbrıs Türkünün en temel insan haklarına sahip çıkmasına kötü gözle bakanlara karşı çıkmayı, ahlaki değerlerden yoksunluklarını sergilemeyi, sürdüreceğiz. Merkezi Avrupalılık, Hıristiyanlık ve benzeri benmerkezcilikle, önyargılarla politika belirleyenleri, eleştireceğiz. Sırf kendi ulusal çıkarları öyle gerektiriyor diye Kıbrıs Türkünün esaret altına alınmasını talep edenlere, karşı çıkacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
dünya Birleşiminde sayın milletvekilleri yaptıkları eleştirilerde çok karamsar bir tablo çizdiler. Biraz önce yaptığım konuşmada eleştirilerinin büyük bir kısmına yanıt verdim. Ancak bu çizdikleri karamsar tablo hakkında da görüşlerimi açıklamak istiyorum.

Sayın milletvekilleri dün yaptıkları konuşmalarda, gerek şimdiki durumumuz, gerekse geleceğimiz için öyle bir karamsar tablo çizdiler ki memleketimizi tanımayanlar bu konuşmaları dinlemiş olsalardı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini bir sefaletler, zindanlar ve zavalılar diyarı olarak tanımlayacaklardı. Zaten bir sayın milletvekili yaptığı konuşmada öyle tanımladı. Zavalılar. Kıbrıslı Türkleri zavalılar olarak tanımladı. Çizilen tabloda Rumlarla derhal anlaşma yapılması gerektiğini, aksi takdirde Kıbrıs Türkünü bir felâketin beklediği resmini gördük. Kıbrıs Türküne böyle bir yakıştırmayı reva görmek büyük bir haksızlıktır sayın milletvekilleri. Kıbrıs Türkü mutludur. Hem de çok mutludur. Özgürdür, bağımsızdır. Bundan daha büyük bir mutluluk tasavvur edilebilir mi- Bakın Avrupaya. O özgür olmayan, bağımsız olmayan insanların yaptıklarına bakın. Bir milyon Çekoslavakya'lı, eksi 10 derece soğukta gösteri yapıyor.

Eksi on derece soğukta gösteriyor. Niçin yapıyor? Özgürlük ve bağımsızlık için yapıyor. Bu topluma bundan daha güzel bir şey verilebilir mi? Ama avalı bir toplum, sefalet içinde, baskı altında bir toplum olarak tanımlandı dün akşam Kıbrıs Türk halkı.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Öyledir yahu öyledir.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Kıbrıs Türk halkı mutludur sayın milletvekilleri. 24 saat bu halkın içindeyiz biz de. Mutludur. Özgür olduğu için mutludur, refah içindedir ve refah düzeyi de her geçen gün artmaktadır ve geleceğe güvenle bakmaktadır bu halk. Ve bu halk bize de güvenmektedir. Bu Kıbrıs sorununun, Kıbrıs davasının yürütülmesi şeklindeki tutumumuzu benimsemektedir, desteklemektedir bunu. Bu ülkede olan kalkınmayı görmemezlikten gelerek vatandaş arabaları o kadar eskidi ki neredeyse hurdaya döndü. Üstümüzdeki elbiseler eskidi dedi, dolayısıyla politikanız da eskidi şeklinde bir tanımlama yapıldı. Herhalde hiçbirimiz ayda yaşamayız. Bu ülkede olan araba sayısı ve arabaların yeniliği hakkında bu şekilde ifadeler kullanmak zannederseniz gerçeği tam anlamıyla tersyüz etmektedir.

Sayın milletvekilleri dün akşam yaptıkları konuşmalarda, Dışişleri Bakanlığının devrede olmadığını, tam devrede olmadığını, kadro yetersizliği, Dışişlerine uygun niteliği olan kişilerin temsilci olarak atandığı, siyaset plânlaması olmadığı vesaire iddialarında bulunmuşlardır.

Bunların birçoğuna biraz önce yaptığım konuşmada yanıt verdim.

Dışişleri, sayın milletvekilleri; daima devrededir. Genç bir bakanlık olmasına rağmen, Dışişleriyle ilgili her konuda bu Bakanlık ağırlığını koymaktadır, hissettirmektedir. Bu Bakanlığın iş hacmi ve ürettiği görüş ve fikirler bunun açık bir kanıtıdır. Dışişlerinde insan yetiştirmek çok güç bir meseledir değerli milletvekilleri.

İslâmabat'a tayin ettiğimiz temsilci eleştirildi. Mimar birisiymiş ve Siyasal Bilgilerden mezun olmayan kişilerin böyle görevlere atanmasının yanlış olduğu iddia edilmiştir. Biz bu görüşe hiç, ama hiç katılmıyoruz sayın milletvekilleri. Dışişleri bir dinamizm işidir. Çeşitli fikirlerin üretilebileceği bir merkezdir ve spesifik olarak bu arkadaşımızdan bahsedeyim. Bu ülkeye gönderdiğimiz sözkonusu arkadaş, çok, hem de çok başarılı olmuştur. Gelin size dosyasını gösterelim. O ülkeden gelen, yabancı kaynaklardan gelen bilgileri size gösterelim. Bu ülkede kurulan temsilciliğe yarı diplomatik statü kazandırmıştır bu arkadaşımız. Onun için bu tip genellemelerle çok yanlış yargılara varılıyor ve arkadaşlarımıza da büyük haksızlık yapılıyor.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dün akşam yapılan konuşmalarda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti resmen suçlu sandalyesine oturtuldu. Yargılandı ve mahkûm edildi burda. Çünkü ...

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hakimler kimdi?

KENAN ATAKOL (Devamla)- Suçlu biz. Andlaşma olmamasının tek müsebbibi biz. Yani, Kıbrıs Türkü. Kıbrıs Türkünü sâhipsiz, zavallı bir toplum ...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- İktidar efendim.
Kıbrıs Türkü değil efendim. İktidar.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Kıbrıs Türkünü biz temsil ediyoruz efendim.

NACİ T. USAR (Yerinden)(devamla)- Yok,yok ben senin suçunu yüklenmem.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Kıbrıs Türkünü sahipsiz, zavallı bir toplum dendi.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
Seninkini kim kabul etti?

KENAN ATAKOL (Devamla)- Dünyada olabilir.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Mezara kadar taşırım
ben bu yükü.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Taşınmaz.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Ben taşırım.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Özker Bey
bile taşıyamıyor. Omuzları çökmeye başladı Özker Beyin.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Özker Bey sizden
bu hale geldi.

BAŞKAN - Sayın bakanlar sayın milletvekilleri; lütfen karşılıklı konuşmayalım.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)-Zaten Ziya Bey yanında.

TARIM VE ORMAN BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-Zaten Ziya Bey bizim fikrimizdedir. Yalan mı?

BAŞKAN- Ziya Beyi rahat bırakın.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Yine dün akşam yapılan konuşmalarda, devam ediyor. dünyada olup bitenlerin dışında bir toplum dendi toplumumuza. Dünyaya kapılarını kapamış, dünya sorunlarıyla ilgilenmeyen bir toplum. Dünyanın tehlikelerinden haberdar olmayan bir toplum. Kiprianou'nun rolünü Denктаş'ın ve Kiprianou'nu Yönetiminin rolünü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yönetiminin oynamaya başladığı dendi.

Bir kere,bu sözleri peşinen reddederiz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde böyle bir durum yoktur. Bizim toplumumuz zavallı bir toplum değildir. Uyanık, eğitim düzeyi yüksek ve ne istediğini bilen bir toplumdur. Dünyada olup bitenle de çok yakından ilgileniyor Kıbrıs Türk Toplumunu.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İktidar deniyor efendim, iktidar.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Dünyaya kapılarını da kapamış değildir. Dünyaya kapılarını kapattı dediniz. Nasıl kapadık sayın milletvekilleri? Avrupada, Amerika Birleşik Devletleri ve dünyada eğitim gören yüzlerce öğrencimiz vardır, o kadar açık bir toplum. Yüzlerce her tarafta.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - İngilizce müziği de dinlersiniz ve Fransız müziğini de, onu demek istemedik efendim. Lütfen seviyeyi düşürmeyin.

KENAN ATAKOL (Devamla) - 80'e yakın ülkeyle ticari ilişkilerimiz vardır.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Yani Fransız konyağı içerseniz, Fransızlarla ilişkiniz mi var demektir?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Efendim kapalı dediniz, kapattık dediniz kapıları, her tarafı kapattık. Bunun için de bu açık hava hapisanesinde yaşıyormuşuz havasını verdiniz.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Öyledir.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Öyle dediniz dün akşam.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Öyledir.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Yine öyle söylüyor zaten.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Yine öyle söylüyor.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Zaten onlar bu memlekette yaşamıyor.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Nerde yaşarız?

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR
(Yerinden) - Ruhlarınız dışarda.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Bu ülke binlerce yabancı turistle dolu bir ülke, nasıl kapılarını kapadı bu ülke dünyaya

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Fransız konyacı içersek Fransızlarla ilişkimiz mi vardır?

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Gorbaçov bile kapıları açtı Naci.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - İşte esas bütün Batıyı saran korku odur daha şimdi sersemliği geçmedi.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Batıyı hiç korku sarmaz, niye korku saracak?

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Bak Batı adına nasıl konuşuyor.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Gayet tabii, ben özgürlükçü demokrasiye inanan bir insanım. Gayet tabii Doğunun sistemini benimsemem benim mümkün değil. Ben demokrasiye inanan bir insanım. Yürekten inanan bir insanım. Özgür ve bağımsız yaşamaya inanan bir insanım. Doğu Avrupalının sistemini benim benimsemem mümkün değil.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Dünya öncülüğünü aldılar ellerine farkında değilsiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Mümkün değil, mümkün değil.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Dünyanın öncülüğünü aldılar ellerine farkında değilsiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - İnsanlara bakın.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Eğer onlar dünyada öncüye demokraside, demek sen demokrasinin 'D'sini bile öğrenemedin.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Sait Güven'den devralır.)

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Ya Avrupa Basını Gorbaçov'u dünya lideri ilan etti be baylar.

Avrupa Basını. İşte o kadar. Haberiniz yok dünyadan, bunu bile bilmezsiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sayın Başkan, sayın... Avrupanın...

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Dünyanın demokrasi liderine bak.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Dünya lideri diye tanımlıyorlar Gorbaçov'u nedir sizin dediğiniz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Napsın Gorbaçov? Öyle bir ekonomik çöküntü içine girdi ki Sovyetler Birliği, öyle bir ekonomik çöküntü, insanlarına yiyecek bulamıyor.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yürüyecek asfalt bulamıyor.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Haftada 250 gram et insan başına. Haftada ancak insan başına 250 gram et alabilirsiniz, onu da kuyruğa gireceksiniz. Doğu Blokunun hali bu, ne yapsın Gorbaçov. Gayet tabii değiştirecek. Gorbaçov'a kalsa kökünden değiştirecek sistemi bir anda, kökünden. Ama kolay değil.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Nerden bilin, beraber çalışırsınız?

KENAN ATAKOL (Devamla) - Kolay değil. 70 senelik bir sistemi siz yıkacaksınız bir anda. Değişik bir sisteme geçirecek, kolay mı? Kolay mı?

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sabun da bulamazlar Sayın Bakan.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sabun yok efendim. Tuvalet kağıdı yok. Böyle bir ülke bunlar ve siz o sistemi müdafaa ediyorsunuz.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Sistemi müdafaa ederiz tabii.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Biz edemeyiz. Böyle bir sistemi edemeyiz efendim. Edemeyiz böyle bir sistemi.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - İsterseniz onun tartışmasını açarız.

KENAN ATAKOL (Devamla) - 250 gram et için insanlar kuyruğa girecek.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Bir kalıp sabun için.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Ve haftada bir alabilecek onu da. Bulabilirse.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Senin memleketinde de Avustralya'ya gitmek için insanlar sıraya giriyor.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Benim memleketimde Avustralya'ya gitmek için insanlar sıra beklemez.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Bekler.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Avustralya'da Kıbrıs Türkü var, Londra'da var, insanlık bağlantıları vardır. Akrabaları vardır, dostlar vardır.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Ziyarete gider.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Ve bu dünyada, dünyanın her yerinde bu böyledir. Dünya bir dinamizm içindedir. İnsanlar çeşitli nedenlerle, çeşitli ülkelere göç ederler, giderler. Bazıları macera için gider. Bazıları daha çok kazanmak için gider, bazıları başka nedenlerle gider. Aile bağlantıları nedeniyle. Siz sanki bu toplum göç ediyor, kaçıyor havasını yarattınız. Yok öyle bir şey.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Kaçıyor tabii be Kenan, haberin yok senin.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Yok öyle bir şey.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Toplumdan hiç haberiniz yok demek.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Özellikle Kenan'ın hiç yok.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Haberiniz yok.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Ben her gün toplum içindeyim.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Deryada yaşarınız, deryadan haberiniz yok.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Senin için derya da bitti Özker.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Hiç haberiniz yok.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Dün yapılan konuşmalarda, Rum Milli Muhafız Ordusunun silâhlanmasına dünya hoşgörü ile bakıyormuş dendi. Çünkü, bizim ortaya koyduğumuz niyetimiz, yani bizim tutumumuz, dünyaya bu imajı veriyormuş. Biz ne Rumu tehdit ettik, ne de bir silâhlanmaya gittik mevcut durumumuzu muhafaza ettik. Ne Rumu tehdit ettik, ne de acil bir silâhlanma durumuna girdik Rumlar gibi. Onun için, bizim niyetimiz ne Ruma saldırmak niyetidir, ne de Rumu tahrik etmek niyetidir. Bilâkis bunu yapanlar onlardır. Devamlı sınırlarda tahrik, devamlı silâhlanmaktadırlar. Onun için Rumların silâhlanmasını bu ülkelerin hoşgörmesi sözkonusu değildir. Böyle bir görüş kanımızca yanlış bir değerlendirmedir.

Dünya Kıbrıs Sorununun çözümünü istiyor dendi ve çözümsüzlüğün baş müsebbibi olarak da biz takdim edildik. Dünya çözüm ister. Elbette ister, biz de isteriz. Çözüm istemeyen, andlaşma istemeyen bir kişi düşünülemez, tasavvur edilemez. Ancak, dünya bir çözüm olsun da nasıl olursa olsun diye bir çözüm de istemiyor. Dünya herhalde gözünü gerçeklere kapatıp, bir çözüm olsun da nasıl olursa olsun düşüncesi içerisinde olamaz. Dünya Kıbrıs'ı yeni bir Lübnan, yeni bir Beyrut yapmak istemez herhalde ve biz böyle bir izlenimi edinmedik. Dünya, çözüm isterken iki halkın da kabul edebileceği bir çözümü desteklemektedir. İki halkın istemlerine yanıt verebilecek bir çözümü desteklemekte. Aksi takdirde dünya bize zorla şöyle bir çözüm kabul edeceksiniz, bugün kabul edeceksiniz, aksi takdirde sizi ezeceğiz, kıracağız diye bir tutum içerisinde değildir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bunların başka yöntemleri vardır.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Başka yöntem olamaz.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Gün gelecek çözecekler.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Hiç kimse kimseye zorla çözüm empoze edemez.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Gün gelecek çözecekler. Siz isteksiz olduğun, insiyatif dışı kayacak. Aşikâr-
dır bu, kuraldır bu yahu. Bu kuraldır. Sen insiyatif kullan-
mazsan içte bir bunalımı çözmek için, insiyatifler dışı
kayar. Filistin meselesinde olduğu gibi, Angola meselesin-
de olduğu gibi, Afganistan meselesinde olduğu gibi.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Biz insiyatif kullanıyoruz.
Biraz önce konuşmamda söyledim. Bir yıl içinde 16 belge
sunduk. Kapsamlı öneriler içeren belge sunduk. Biz yapıyoruz.
Karşı taraf birşey yapmıyor. Bu söylediklerinizin muhatabı
karşı taraftır. Biz değiliz Sayın Usar. Biz değiliz.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Biz kendi Meclisimiz-
de konuşuyoruz efendim.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Tabii.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Biz kendi Meclisi-
mizde sizinle meşgulüz.

KENAN ATAKOL (Devamla)- Sayın Başkan, sayın milletve-
killeri; bir, iki spesifik soru vardı. Onları da yanıtlamak
istiyorum. Sayın Ergün Vehbi'nin sorduğu Washington temsilci-
liği ne yapıyor dedi. Washington Temsilciliği görevini
yapıyor. Ne yapabilir? Brüksel Temsilciliğine 554,000,000
liralık bir ödenek öngörülmüş, Washington Temsilciliğine
ise, 632,000,000 liralık bir ödenek öngörülmüş diye bir
soru yöneltti. Nerden bu fark dedi. Benim, herşeyden önce
şunu söyleyeyim, Brüksel'deki ikâmetgâh devletin malıdır.
Devlet satın almıştır. Dolayısıyla, ikâmetgâha kira verilme-
mektedir. Belki de bu farkın büyük bir kısmı oradan kaynaklan-
maktadır.

Mersin Konsolosluğu ile şikâyetler var dedi. Bize
bugüne kadar böyle bir şikâyet gelmemiştir. Sayın Vehbi
burda değil. Eğer böyle bir şikâyetler varsa, lütfen bize
iletsinler, gerekli tedbiri alırız.

Askerlik 18 ay olsun dendi. Biz bir yıl olsun diye deriz ve onu da destekleriz. Ama bu bir olanak meselesidir. Bizim istemimizle bu tip şeyler gerçekleşmez. Sınırları koruma meselesidir. 18 aya indirdiğiniz takdirde sınırları koruma olanağınız ortadan kalkar, bunu da belirtirim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Biz size teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - 27.

BAŞKAN - Etmeyenler?...

KATİP - 10.

BAŞKAN - 27 kabul, 10 red. Çekimser?... Yok. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun Sayın Atakol.

Sayın milletvekilleri; şimdi de bugünkü program gereğince biraz rotarlı gitmekteyiz, dikkatinize getiririm. Program 06 İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesinin görüşmesine geçiyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen

KATİP - Program 06 İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı, alt program 01-02 yönetim hizmetleri, personel giderleri 176,146.000 Türk Lirası. Cari giderler 1,604,547,000 Türk Lirası. Yatırımlar 850,000,000 Türk Lirası. Transferler 1,677,900,000 Türk Lirası. Alt program toplamı 4,308,593,000 Türk Lirası.

Alt program 03, Taşra Örgütü. Personel giderleri 1,207,898,000. Cari giderler 47,000,000. Yatırım ve transfer harcaması yok. Alt program 1,254,398,000 Türk Lirası.

Alt program 04, Merkezi Cezaevi. Personel giderleri 1,398,124,000 Türk Lirası. Cari giderler 207,130,000 Türk Lirası. Alt program toplamı 1,605,254,000

Alt program 05, Nüfus Kayıt Dairesi, personel giderleri 204,546,000 Türk Lirası. Cari giderler 92,470,000 Türk Lirası. Yatırım ve transfer harcaması yok. Alt program toplamı 297,016,000 Türk Lirası.

Alt program 06, Muhaceret Dairesi, personel giderleri 317,894,000 Türk Lirası. Cari giderler 111,980,000 Türk Lirası. Yatırım ve transfer harcaması yok. Alt program toplamı 429,874,000 Türk Lirası.

Alt program 07-08 Su İşleri Dairesi. Personel giderleri 3,204,782,000 Türk Lirası. Cari giderler 585,310,000 Türk Lirası. Yatırımlar 21,405,000,000 Türk Lirası. Transferler yok. Alt program toplamı 25,195,092,000 Türk Lirası.

Alt program 09, Jeoloji ve Maden Dairesi. Personel giderleri toplamı 1,108,616,000 Türk Lirası. Cari giderler 85,200,000 Türk Lirası. Yatırımlar 280,000,000 Türk Lirası. Transferler yok. Alt program toplamı 1,503,816,000 Türk Lirası.

Alt program 10, Çevre Koruma Dairesi. Personel giderleri 515,971,000 Türk Lirası. Cari giderler 52,300,000 Türk Lirası. Yatırımlar 400,000,000 Türk Lirası. Transferler yok. Alt program 968,271,000 Türk Lirası. Program toplamı 35,562,814,000 Türk Lirası.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; İçişleri, Köy İşleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyenleri not ediyorum.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI ÖLGÜN PAŞALAR (Yerinden)- Sayın Başkan, sunuş konuşması yapmak istiyorum.

BAŞKAN- Sayın Bakan, bir giriş mi yapmak istiyorsunuz?

ÖLGÜN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Evet.

BAŞKAN- Buyurun. İtirazınız var mı?

SESLER - Yoktur.

BAŞKAN- Sayın Önsav ve Sayın Veziroğlu. Ve Sayın Rasih Keskiner ve Sayın Akın.

KÂTİP - Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşmaya başlamadan bir rakam var, düzeltelim efendim. Yanlış çıkmıştı burda. Taşra Örgütlerinin Alt Program Toplamı 1,254,898,000 Türk Lirasıdır efendim. 3 olarak çıkmıştı burda. 398 değil, 898'dir.

BAŞKAN- 898 'dir burda.

KÂTİP - Evet efendim.

BAŞKAN- Evet, düzeltiyoruz efendim.

KÂTİP - 1,254,898,000 Türk Lirası.

BAŞKAN- Evet, en son rakamdan bahsediyorsunuz. Tamam.

KÂTİP - Oldu efendim, teşekkürler.

BAŞKAN- Anlaşılmıştır. Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR-
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri, Köyişleri
ve Çevre Bakanlığının 1990 yılı Bütçesini görüşme aşamasına
gelmiş bulunuyoruz.

Bilindiği gibi, bütçe görüşmeleri hükümetlerin ve
ona bağlı bakanlıkların Bütçe Yasası çerçevesinde geçmiş
yıl boyunca ortaya koymuş oldukları icraatlarının gözden
geçirilmesi ve bunlarla ait görüşmelerin ortaya konması
ve bir sonraki bütçe uygulamalarının geçmiş yıl deneyim-
leri de dikkate alınarak yapılacak, özellikle muhalefet
tarafından yapılacak olumlu eleştirilerin de dikkate alınarak
uygulamaya konmasına olanak sağlayan görüşmelerdir. Bu
anlayış içerisinde, Bakanlığımın 1989 yılı icraatları ve
1990 yılı bütçesi ile ilgili projeleri ve uygulamaları
ile ilgili kısa bir sunuş yaparak, sizleri daha olumlu
ve daha gerçekçi önerilerini burada dile getirebilmeniz
olanağını yaratmaya çalışmaktayız. Bu düşüncelerle şimdi-
den ortaya koyacağınız görüşler olumlu veya olumsuz, ne
isterse olsun sizlere teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

Hükümetimiz liberal ekonomi kalkınma modeli içinde ekonomik sosyal gelişmemizi sağlamak, halkımızın refah düzeyini daha da yükseltmek ve sosyal dengeleri geliştirmeyi hedeflemektedir. 1990 Yılı Bütçesi bu hedeflerimizi gerçekleştirmede kullanılacak ana araçlardan en önemlisidir. Ekonomimizin işleyişi,devletin destek ve koruma politikalarından mümkün olduğunca arındırılarak, serbest ekonomik kurallar çerçevesinde yönlendirilmektedir.

Bilindiği üzere Bakanlığımız alt yapı yatırımları bünyesinde olan bir Bakanlık olup 1990 yılında Bakanlığımız toplam yatırımları 24,834.5 milyon Türk Lirasıdır.

Bakanlığımız yatırımları içinde en büyük kalem 17.000.000.000 Türk Lirası ile Gölet yapımı projelerine ayrılan yatırım kalemidir. Esasen Bakanlığımızın ve Hükümetimizin esas amacı ülkemize düşen ve akışa geçen kış sularını tutarak tutulan suyu sulı tarımda çiftçimizin kullanımına sunmak ve yeraltı su kaynaklarımızı beslemektir.

Bakanlığımızın başlattığı gölet çalışmaları çerçevesinde 1988 yılında başlatılan keşif bedeli 3,122,493.190.-TL olan 7 adet göletin inşaatlarının tümü tamamlanmak üzere olup 1989 Mali Yılı programında olan 5 adet gölet inşaatı ile göletlere alt 9 sulama şebekelerinin ihalesi yapılmıştır.

Bakanlığımız 1990 Mali Yılında 5 adet gölet inşaatını programına almış bulunmaktadır. Bunlardan bir adet göletin inşaatı Bakanlığımıza bağlı Su İşleri Dairesi tarafından gerçekleştirilecek olup diğer 4 adet göletin inşaatı ise ihale yoluyla gerçekleştirilecektir.

Su İşleri Dairemizin kendi gücü ve imkanları çerçevesinde her yıl en az bir kaç göletin Daire tarafından inşa edilmesine büyük önem göstermekteyiz. Burdan da Dairemiz Mühendis ve teknisyenlerin tecrübe ve deneyimlerini geliştirip pekiştirmelerine verdiğimiz önem açıkça görülmektedir.

Değerli arkadaşlar; bu noktada şunu belirtmek istiyorum ki; özellikle gölet projeleri Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanları arasında imzalanan Ekonomik İşbirliği Protokolü çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Köy İşleri Birimi ile Su İşleri Dairesinin müştereken yürüttükleri projelerdir. Bu konu ile ilgili özellikle Sayın Kenan Akın'ın dün yapmış olduğu iddialarını yanıtlamak üzere konuşmamın sunuşumun sonunda, iki birim arasında imzalanan Protokolün, 3'üncü, 4'üncü maddesini sizlere okuyacağım burda.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)
Ekonomik Yapım Paketinden bahsediyorsunuz siz?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Evet, Ekonomik Yapım Paketinden bahsediyoruz.

Bakanlığımız yatırım projeleri arasında ikinci büyük kalemi 2.5 milyar ile Lefkoşa-Gazimağusa şehirleri içme suyu projesi tutmakta olup her iki şehrimizi de içme suyu açısından Güney Kıbrıs'tan bağımsız kılmak amacıyla yapılan bu projede bugüne kadar 23 milyar TL'ni harcamış ve iki adet 7400m²'lik depo inşaatı ve muhtelif ebatta meslek inşaatı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 37100 m Ø 530mm, 69400m Ø 450mm, 10500m, Ø 250mm, Spiral kaynaklı çelikboru döşenmiştir.

Lefkoşa-Gazimağusa projesinin Lefkoşa etabı hizmete açılmış olup Gazimağusa kısmı ise tamamlanmak üzere olup 1990 yılı başında halkımızın hizmetine sunulacaktır.

Bakanlığımız tüm yerleşim birimlerine içme ve kullanma suyu temin ederek tüm vatandaşlarımızı ihtiyaçları olan suya kavuşturmayı hedeflemektedir. İnşa edilen göletlerde tutulan suların ekonomik kullanılmasını temin edecek sulama sistemlerini geliştirerek tutulan suların rantabil kullanılarak maksimum fayda elde etmek Bakanlığımız hedefleri arasındadır.

Büyük boyutlu yatırımlara ilaveten, Cari Bütçe kaynaklarımızın imkanları nisbetinde yerel idareler ve mahalli idarelere yardımlar sağlamaktayız. Yeni İskele, Değirmenlik, Dört Yol, İnönü ve bunun gibi yerleşim birimleri buna örnek olarak gösterilebilir.

Köy ve ova yollarının çalışır durumda tutulması ve gereksinim duyulan yeni yolların açılması için 2 küçük boy greyder olmak üzere 3 greyder, bir dozer ve mevcut diğer imkanlar ile köylerimize hizmet ulaştırmaktayız. Bu anlayıştan hareketle Yeşilirmak'tan başlayarak Dipkarpaz'a kadar tüm köy ova yolları her yıl gözden geçirilmektedir. Köy içi yollarımız yapımı ise, yine bir program çerçevesinde kazalarımıza dengeli olarak dağıtılmakta ve gerçekleştirilmektedir.

Dünyada evrensel olaylardan biri sayılan çevre sorunlarının çözümü ve vatandaşlarımızın huzur içinde daha yaşanabilir çevrede yaşamlarını sürdürmeleri gayesiyle bilindiği üzere Çevre Dairemiz geçen yıl oluşturulmuş ve Dairenin süratle Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları Yasası Meclisten geçirilerek Dairenin esas kadrolarına tayin ve terfileri yapılması aşamasına çalışmalar getirilmiştir. Ve bugünlerde gereken mülakatlara Kamu Hizmeti Komisyonunca başlatılacağını da burdan söylemekten memnun olacağım. Halen bu dairemiz bünyesindeki işçi kadrosuyla hizmet vermekte olup çalışmalarına eksik kadrosuyla da olsa başlamış olup av hayvanları üretim merkezini faaliyete geçirmiş ve Sosyal Konut alanlarına yeşil alan ve çocuk oyun alanları yapımı çalışmalarını başlatmıştır. Ayrıca kanalizasyon sorunu olan bölgelerimizle deri fabrikalarının yarattığı sorunların çözümü için de İstanbul Teknik Üniversitesi ile ortak çalışmalar neticelenme aşamasına gelmiş olup Cezaevi kanalizasyon problemlerinin çözümü için de bir adet Bio-pak-paket Arıtma Tesisi temin edilmiş olup Paket Arıtma Tesisi pek yakında faaliyete geçirilmiş olacaktır. Bu noktada şunu belirtmek istiyorum. Önceki gün İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre Bölümü Profesörü Beyin Orhun'dan gerek Haspolat bölgesi kanalizasyon üretim tesisleri ile ilgili doğan, gerekse dericilik faaliyetinde bulunan bölgelerde alınabilecek önlemlerin ne olduğu hakkında, kokunun ortadan giderilmesi ile ilgili Rapor gelmiştir. Bu teknik görevliler tarafından

değerlendirme aşamasındadır. Önümüzdeki günlerde bu konuda da Yüce Meclisin bilgilerine bu çalışmaların sonucunu aktarmayı bir görev biliyoruz. Hastane civarındaki yeni gelişim bölgelerinde büyük sorun olan kanalizasyon probleminin çözümlenmesi amacı ile bu bölgeye hizmet verecek bir adet Bio-pak-Paket-Arıtma Tesisinin ithali için bağlantı yapmış olup Ocak ayı başlarında Genel Hastane karşısındaki bölgedeki kanalizasyon projesinin uygulanmasına Su İşleri Dairesi tarafından geçilmiş olacaktır. Bunu şurada belirtmekte yarar var. Biz UBP olarak her zaman için devlet, hükümet ve yerel yönetim işbirliğinin olması gerektiğine inanan bir partiyiz. Bu anlayış içerisinde yerel yönetimlerin bütçesel olanaklarının veya diğer bir deyişle kendi güçlerinin dışında olan projeleri gerçekleştirenlere katkıda bulunmak düşüncesi ile hükümet olarak devreye girip Devlet Dairelerinin bu hizmeti halka ulaştırmasını kendimize görev bilmiş oluyoruz. Bu düşünceler içerisinde yıllardır sorun olan Nalbandoğlu Devlet Hastanesi karşısının geçimsiz jeoplojik, kanalizasyon problemlerine drek olarak biz iyilip bu dorunu çözüp , ortadan kaldırıp halkımıza hizmet olarak bunları götüreceğiz.

Bakanlığım bu arada yerel kuruluşlara yardım programı çerçevesinde köy ocakları, muhtarlık binaları, köy camileri, imam evleri, mezarlıkların tellenmesi İçme suyu sorunları ve elektrifikasyon konularına eğilerek onlara yardımlar yapmış ve bu gibi sorunlara çözüm getirmeye çalışmıştır. Köyler içerisindeki ağılların köylerin dışarısına çıkarılmasına bir program dahilinde devam edilmektedir. Yol, su, elektrik ve bunlar gibi alt yapı gerekleri yerine getirildikçe ağıllar köy dışındaki uygun yerlere nakledilmekte ve köyler ağılların yarattığı problemlerden kurtarılmaktadır.

Taşra örgütlerimiz kanalı ile yine şehitliklerimizin bakım, onarım ve idamesi çalışmaları yerine getirilirken, yeni büst yapımları tamamlanarak köylerimizde hizmete açılmıştır. Bu çalışmalar artan bir şekilde 1990 yılı içerisinde de bütçesel olanaklarımız dikkate alınarak devam edilecektir.

Jeoloji ve Maden Dairemiz bir taraftan yeni içme ve sulama suyu kaynakları araştırma çalışmalarını sürdürürken, diğer yandan da mevcut kaynaklarımız bilinçli bir şekilde kullanımını sağlamak için çalışmalarını SİD ile müştereken sürdürerek yeni önlemler önermektedirler. Bu amaçla Güzelyurt bölgesinde halen kullanılmakta olan kum ve çakıl ocaklarının kapatılması çalışmaları sürdürülürken, yeni ocakların açılmasına olanak sağlayacak septamalar yapılmıştır.

Muhaceret ve Nüfus dairelerimiz ise çalışmalarını halkımızın beklentileri doğrultusunda, devlet kapılarında bekletilmeden en süratli bir şekilde vatandaşlarımıza sunmakta ve hiçbir hoşgörüyü mahal vermeden kanunlarımız çerçevesinde işlemler yapmaktadır. Muhalefetin iddia ettiği gibi ve yalnız kahve konuşmaları çerçevesinde söylenenlerle değil demografik yapı değiştiriliyor demelerine yanıt olarak ise 1989 yılı içerisinde bugüne kadar sadece 489 kişi vatandaş yapılmış olup bunların bir kısmı "Ülkemizde" ikâmeti beş yılını doldurmuş olan, bir kısmı da Kıbrıslı Türklerle evlenen kimseler teşkil etmektedir. Bunun yanında 117 kişinin değişik suç ve hükümlerden dolayı ülkemize girişleri yasaklanmış olup hükümlüler cezalarını müteakiben sınır dışı edilmişlerdir. Bu gerçek ülkemizin norm ve hant olma rejimini ve Muhalefetin tüm iddialarının asılsız ve gerçek dışı olduğunu bütün açıklığı ile gözler önüne sermektedir.

Yine ülkemizdeki düz işçi açığının kapatılması şeklinde ortaya çıkan kaçak işçi sorunun üzerine gidilmiş bu gibi kişilerin ülkemizde büyük oranda izin alıp oturup çalışmaları sağlanmış, izinsiz çalışmalar engellenmiş olup, bu gibi kişileri çalıştıran müesseseler de yargı önüne çıkarılmıştır ve bu uygulamaya bundan sonra da devam edilecektir. Yine on ikinci ay itibarı ile verilen çalışma isinlerinin miktarını size arz etmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti uyruklu 3107 kişiye, yabancı uyruklu ise 244 kişiye ülkemizde ikamet edip çalışma yapabilmeleri için kendilerine izinler verilmiştir.

1989 yılında cezaevimizdeki hükümlü sayısı geçmiş yıllara oranla düşmüş olup Kasım itibarı ile rakam 85'tir. Bunların 4 tanesi yabancı uyruklu, birisi Yugoslav, birisi Mısırlı, birisi Maronit ve Suriyeli, 33'ü TC uyruklu mahkum olup KKTC vatandaşı mahkum sayısı ise 40'tir.

Bunun yanında ise 8 kişi güvenlik Kuvvetleri personeli vardır. Cezaevimizin hükümleri yeniden topluma kazandırma çalışmaları daha da iyileştirilmiş olup bir meslek kazanarak ordan ayrılmaları sağlanmaya çalışılmaktadır. Geçtiğimiz yıl içinde oluşturulan Cezaevi denetleme kurulu ise çalışmalarını Cezaevi yöneticileri dışında sürdürerek saptadığı olumsuzlukları aylık raporlar halinde hazırlayıp ilgililere sunmakta ve ilgililer ikaz edilmektedir. Bu anlayışlar içerisinde çalışmalarını sürdüren Bakanlığın her türlü öneriyi dikkate almakta ve hizmetlerini bu anlayış içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Teşekkür eder **saygılar sunarım.**

BAŞKAN- Sayın Bakana teşekkür ederim bu ön bilgisi için. Ve sırayı Sayın Önsav'a veriyorum. Buyurun Sayın Feridun Önsav.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce İçişleri Bakanına peşinen bize bilgi verdiği için teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığının komite düzeyindeki tartışmalarını içeren tutanağını incelemiştim. Tutanakta tüm konuşmacılar yıldan yıla ve özellikle son yılda giderek suç oranının arttığına değindiler. Hırsızlık olaylarında olsun, mal veya cana karşı işlenen suçlarda olsun artış olduğunu dile getirmişlerdir. Sayın Bakan yanlış hatırlamıyorsam komitede bunlara verdiği yanıtta suç oranının artmadığını söylemişti. Oysa bizim elimizdeki polis raporuna göre suç oranlarının arttığını gösteren resmi döküman vardır.

Özellikle şahsa karşı ve mala karşı işlenen suçlarda son zamanda büyük artış olduğu gözlemlenmiştir. Ve resmi belgelere girmiştir. Örneğin şahsa karşı işlenen suçlarda geçtiğimiz yıl 638 son yıl 655 olmuştur, bir yükseliş kaydetmiş. Mala karşı işlenen suçlarda ise 1212'den 1342'ye yükselmiştir. gerek ayrı ayrı gerekse toplam olarak bir artış gözlemlenmektedir. Hukuk işleri konusunda Sayın Bakan az önceki konuşmasında da değindiler, bilgi verdiler. Ancak burda bir terslik vardır. O da şudur. Çoğu zamanlarda hükümetiniz ya yasalara hiç uymamakta ya da uygulamasını sağlamak için gerekli çalışmayı, gerekli yaptırımları yapmamakta, öngörmemektedir. Bu yönde çalışma yapmamakta ya da kaçak işçilerle ilgili bugün uygulanan yöntemle hepten uygulanmakta ve bir yerde yasaya aykırı hareket edilmektedir. Dün Başbakan yaptığı konuşma esnasında da kaçak işçilerle ilgili değerlendirmesinde olsun az önceki İçişleri Bakanlığında yaptığı konuşmada kaçak işçilerle ilgili verdiği verdiği bilgiler sırasında buraya kaçak olarak veya turist adı altında veya her ne sebeple olursa olsun gelen insanların izin alması halinde, çalışma izni alması halinde çalıtırıldıkları bunun yanında çalışanların tespit edilmesi halinde gönderildiğini, bu uygulamanın da devam edeceğini belirttiler.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden) - Gizli birşey değil ki bu.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Efendim?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Gizli birşey
değil ki bu.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Gizli birşey değil.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Geçen yıl da
söyledik.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - KKTC ile TC arasında
yapılan anlaşmaya ters bir uygulamadır ve aykırı bir uygu-
lamadır. O anlaşmaya göre, gerek KKTC'nde, TC'den istediği
işçiler konusunda olsun, gerekse TC'nin olacak değil ama
yapıldı anlaşma, KKTC'den istediği herhangi bir işçi konusun-
da olsun, önce kendi Çalışma Dairesine müracaat edecek,
işveren kendi Çalışma Dairesine müracaat edecek, o resmi
yollardan Türkiyede bu konu ile ilgili çalışan resmi daireye
bildirecek ve o takdirde resmi yazışmalar, resmi işlemler
bu yöntem takip edildikten sonra istenen işçi, Yasada
aynen geçen sözcüğü ile söyleyeyim; "işverenin gidip istediği
işçiler arasından seçecek". Karpuz seçer gibi seçecek.
O ilgili yasa burda tartışılırken, biz karşı oy kullanmıştık
bu kaçak işçilerin, işçilere yasallık kazandırılacağı
genel gerekçesi ile ve daha başka gerekçelerle hiç olmazsa
demiştik bu sözcüğü olsun kaldırınız, yani bu yasadan
kaldırınız. Seçecek. Seçecek ne demek? Gidip pazardan
karpuz mu seçiliyor, yoksa elma mı seçecek? Bunu olsun
işçilere olan saygınızdan değiştiriniz o sözcüğü, başka
bir sözcükle değiştiriniz, başka bir yere koyunuz dedik.
Onu bile değiştirmediniz. Bunlar bugün uygulanmıyor. Ne
burdan eksik işgücü Çalışma Dairesine bildiriyor, sözkonusu
işveren hangi branşta işçi isteyecek, oraya bildirecek,
yazılı Türkiyeye gidecek, orda örneğin elektrik mühendisini
ise işgücü açığı, işveren gidecek veya diyecek ki bu konuda ben işçi
isterim, oradan gönderin alıp burada çalıştıracak. Uygulamada bu böyle de-
ğildir ve verilen rakam çok korkunç birşeydir. 3107 Türkiye Cumhuriyeti
vatandaşına bu şekilde izin verilmiş. Geldi, ya bilerek doğrudan iş aramak
icin Kıbrıs'a geldi veya başka amaçlar için geldi. burada alışma a başladı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yani bu kürsüden kaç kezdir kaçakçılık konularına değiniyoruz. Özellikle uyuşturucularla ilgili. yapılan kaçakçılığa bunlarla ilgili elde edilen bilgilere ve belgelere değinerek konuşma yapıyoruz. Ancak biz her zaman belgeleri sıralayarak konuşma yapıyoruz, bu konuları dile getiriyoruz. Sonradan hükümet temsilcisi Başbakan olsun, İçişleri Bakanı olsun, geçiştirerek veya demagoji yaparak etrafından dolaşıyorlar.

İŞİŞLERİ KÖY İŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)- Estafurullah demagoji yapmaya ihtiyacımız yoktur.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla)- Ciddi bir yanıt vermiyorlar. Aynen özetle bu konuşmamda yenileyeceğim. Sayın Bakan sözkonusu (Değişiklik) Yasasında da söylemişim. Siz konuşma sıranızda dediniz ki bu sorularınıza yanıt verebilmek için kompütör getirmek lazımdır. Bu şekilde bilmediğim için getirmedi. Daha sonra size yanıt vereceğim demiştiniz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla)- Bir sürü isim saydınız bana o konuda.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla)- Vereceğinizi söylediniz ama.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla)- İsterseniz getiririz.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla)- Her defasında böyle söylersiniz Sayın Bakan. Bugüne kadar daha vermediniz cevapları.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla)- Aynı bilgiler vardır Poliste de Savcılıkta da.

FERİDUN ÖNSAY (Devamla)- Ben burda kürsüden konuşuyorum. İlgili Bakan olarak da sizden istiyorum. Yani ilk konuşmamda da yine aynı şekilde vereceğim demiştiniz. Bugüne kadar vermediniz. Geçtiğimiz günlerde yine partimizin istediği Meclis Ataştırması ile ilgili gündemde yaptığım konuşmada da aynı konulara daha ayrıntıda belgelerle ısbat etmeye çalıştım ve açılması halinde elimizdeki tüm bilgi ve belgeleri de koya-bileceğimizi, araştırmamızın sağlığı açısından birtakım isimler de burda söylemedik. Fakat yine aynı gündemde bu sorulara ve isimlere yanıt vereceğinizi söylediniz hükümet adına. Hükümetimiz bugüne kadar bana yazılı olarak böyle bir bilgiyi vermemiştir. Özetle yine birtakım şeyleri tekrarlayacağım. Resmi belgelerde olsun, gazete haberlerinde, raporlarda olsun, belli konularda özetle örnekler vererek geçeceğim. Çok ayrıntıda durmayacağım. Fakat burda tutanaklara geçmesi açısından sözkonusu gündemlerle geçmişte yaptığım tüm sorularımın yanıtını istiyorum. Sayın Denktaş'ın muhafızı İngiltere'de uyuşturucu madde ile tutuklanmış, yargılanmış ve hapse girmişti. Sayın Denktaş'a bu kişinin nasıl olur da sizin muhafızınız olabilir? Diye sorulan bir soruya verdiği yanıtta demiştir ki "Ben yanımda kaç kişi çalışır, kimdir herşeyini bilemem ki" demişti verdiği yanıtta. Bunu 1989 yılında geçtiğimiz aylarda söyledi. Geçmiş birşey değildir, yeni birşeydir. Oysa bizim Genel Başkanımız yine bütçe görüşmelerinde ve diğer gündem maddeleri ile ilgili yaptığı konuşmalarda uyuşturucu madde ile ilgili İngiltere'de tutulan kişinin yani Sayın Denktaş'ın muhafızının tehlikeli biri olduğunu bu uyuşturucu ile ilgili olduğunu, olabileceğini bir Cumhurbaşkanı'nın bir Başkanın muhafızı olamayacağını daha 1977 yılında yani 12, 13 yıl önce Sayın Cumhurbaşkanı'na söyledim.

Sözlü yazılı bilgileri, geçmiş tutanaklara geçmişti. Ve 13 yıl sonra Sayın Cumhurbaşkanı bu konuda bilgisiz olduğunu hatta kaç tane muhafızı bile olduğunu bilmediğini demeye getirerek işi küçümsemişti. İngiltere'ye ceset içerisinde uyuşturucu madde gönderildiğini, burdan gönderildiğini, İngiltere gümrüğünde 2 Kıbrıslı Türk tarafından arandığını, bunların isimlerini vermiştim. Burdan nasıl haberi olduğunu, burdan kimin gönderdiğini, nasıl gönderdiğini, uçak biletini kimin kestiğini, burdaki yasal formaliteyi kimin yaptığını? sorduk. Bugüne kadar ciddi bir yanıt alınmamıştır. Bir tek son Başbakan konuşmasında ceset değil dedi, mezar taşıdır. Sanki ceset değil de mezar taşı olsa gönderilen uyuşturucu kaçakçılığını engeller veya temize çıkarırmış gibi. Ceset değil diyor, mezar taşıdır. Mezar taşı da değildir. Cesettir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Ya belki bir de ayrıyeten mezar taşı var.

FERİDUN ÖNSAY (Devamla)- Ayrıyeten mezar taşı içerisinde gönderildiyse onu da öğrenmiş olduk veya öğrenmiş oluruz. Ama bizim dile getirdiğimiz cesettir. Burdan ilaçlandı, paketleni, gümrüğe girdi, uçağa bindi. Bileti kesildi ve bunu İngiltere'de 2 kişi aradı ve o 2 kişi tutuklandı, daha sonra serbest bırakıldılar.

Dilimizde tüy bitti, 16 dosya, kaçakçılıkla ilgili 16 dosya vardı dedik, Polis Müdürümüz geçtiğimiz aylarda bunların gündeme alındığını, soruşturmanın yeniden başlatıldığını söyledi ama 16 değil 15 dosya söyledi. Bunlar da sigara, viski, oyun kğı olduğunu belirtti. Değil, Türkiye mahkemelerinde bugün bu davalarla ilgili, bu konu ile ilgili davalar sürmektedir. Davalar sürmektedir. Silah kaçakçılığı konusunda olsun, uyuşturucu maddeler konusunda olsun bu davalar sürüyor Türkiye Cumhuriyeti resmi mahkemelerinde. Ne oldu 16'ncı dosya ne oldu? İsmi de var, numarası da var yanımızda. Bugüne kadar resmi bir yanıt yok.

Yine dünkü konuşmasında Sayın Başbakan, daima söylediğiniz, her zaman dilinizden dşrmediğiniz, çok sevdiğiniz Kylyan dedi bize. Çünkü daima biz kaçakçılık konusu açıldığında bu ismin baş msebbiblerinden olan Ohannes Kylyan'dan da bahsederez. İsmi de söyleriz. Dünkü konuşmasında Başbakan daima söylediğiniz ve çok sevdiğiniz Kylyan dedi. Yok. Biz Kylyan'ı sevmiyoruz ki. Kylyan'ı sevenler Kıbrıs'a geldiğinde VİP'ye girip ona gümrük muamelesi yaptırtmadan dışarıya ıkartanlardır. Onların bir tanesinin ismini de geçen toplantıda söyledim. Rahmetli oldu. ld, eski Lefkoşa Polis Müdürü Ali Bey ve bir kişi daha ve yine demiştik ki o toplantıda araştırma açılması halinde daha faydalı olacağı düşüncesi ile diğerinin ismini vermemiştik. Her gelişinde, ki bazen günde iki defa gider gelirdi bu Kylyan Kıbrıs'a niçin geldin, niçin çıktın da denilmiyordu. Gümrüğe geldiği zaman VİP'ye gidilir, hiçbir gümrük muamelesi yapılmadan yoklanmadan alınır ve dışarıya çıkarılırdı. Ohannes Kylyan ve o insanlar ve burdaki ilişki içerisinde olduğu insanlar sever Kylyan'ı. Biz değil, biz

Biz karşıyız ve bu yaptığı pis işlerden dolayı ilişkide olduğu insanlar...

NACİ USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bu meseleyi biz Meclise getirdik, Yeni Düzen sergiledi ve duyurdu ortaya.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Yargılansın ve bu ortaya çıksın, bir kere daha bu işler olmasın düşüncesinde olduğumuz için getiriyoruz. Yine bu kişinin...

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - O VIP pasaportlu kişi Kıbrıs uyruklu...

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - VIP pasaportlu olan kişinin de kim olduğunu bugüne kadar sorduk, dosyalarda da vardır, kim olduğunu söylenmiştir.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Saklarlar efendim saklarlar.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Geçen...

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Biz biliriz onu efendim.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANIP OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Kimdir o Sayın Naci Talât.?

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Siz bu işi ne kadar saklayacaksınız onu...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Söyleyin, ihbar edin madem biliyorsunuz.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Biliyoruz efendim.

-3771-

FADIL ÇAĞDA(Girne)(Yerinden) - Ve Köylüyanı karşılayanı polis yetkilileri de biliyor. Onlar da vardı.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Kimdir söyleyin, niye ihbar etmiyorsunuz?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine geçtiğimiz toplantıda bu sözkonusu kişinin Türkiye'de herkes tarafından Mafiya babası olarak bilinen ve her türlü uyuşturucu kaçakçılığı ve ticaretine bulaşmış bir kişi olan, çok kez Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinde yargılanmış olan ve mahkum olmuş Bekir Çelenk'le ilişkisi olduğu resmen tutanaklara geçtiğini, resmi hakmelerde yardılandığını ve mahkum olduğunu söylememize rağmen yine bu kişinin serbestçe ve az önce belirttiğim gibi bazı günler de aynı gün girip çıktığı veya gün aşırı geldi gitti veya aynı gün iki defa geldi çıktı, buna rağmen hiçbir tedbir alınmamıştır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi uygulaması ile her konuda partizanlık yapmakta...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - İnanmazlar size artık.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - İnanırları kadarını söyleriz Sayın Bakan. Seçimlerde de kime inandıklarını halkın göreceğiz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Göreceğiz.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Göreceğiz.

3772/...

Sayın başkan, sayın milletvekilleri; kaymakamlıklar işi işleri Bakanlığına bağlı, o bölgenin en üst idari mercileridir, Yasaya göre. Tarafsız olarak vatandaşa hizmet verilmelidir, hiçbir ayırım, partizanlık güdmeden çalışma yapmaları gerekmesine rağmen Ulusal Birlik Partisinin emri dışında hareket edemezler çoğu kaymakamlar. Bir tane örnek vererek geçelim. Geçem konuşmamızda da çok söylemiştim. Filistin halkı ile dayanışma amacı ile belediye panolarına dergileyebilmeleri için Güzelyurt Kaymakamlığına Kıbrıs Halkla Dayanışma Derneği adı altında bir dernek müracaat etmiş ve gereken iznin verilmesini talep etmiştir. Bu istemleri reddedilmiştir. Ne halkı silahlı mücadeleye, ne uyuşturucu içmeye, ne herhangi bir gayri yasal bir eğitime davet ediyorlardı. İstemleri panolar üzerine kendi afişlerini, kendi pankartlarını sergileyebilmek. Niçin? Filistin halkı ile dayanışmalarını göstermek için. Aldıkları cevap, sendikanız kayıtlı değil, o nedenle bu izin verilemeyecek. Tabii gılp. Bu gerekçe olamaz ama vermek istemedikleri için böyle bir gerekçe sunmuştur. Ne herhangi bir yasada, ne Anayasada bir derneğin tescili ile ilgili veya tüzel kişilik kazanabilmesi için veya çalışma yapabilmesi için herhangi bir yere kaydı veya herhangi bir yere tescili gerekli değildir ve bunu gerekçe göstererek izin vermemeyi hepten yanlış bir şeydi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Lefkoşa'daki Kaymakam Vekili de bu tür olaylardan geri kalmıyor, hatta daha da ileri giderek kararlar veriyor. Örneğin 1 Eylül günü, Belediye Otobüs Terminalinde birçok örgütle birlikte 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeni ile yapılacak gece müzikli kutlama etkinliklerinde hoparlör kullanması için yazılı isteme ret cevabı vermiştir. Düşünebilir misiniz?

" 1 Eylül 1989 tarihinde Lefkoşa Otobüs Terminalinde 18.00-24.00 saatleri arasında yapacağınız açık hava gösterisi için, gösterinizi gerek halka duyurmak, gerekse gösteri sırasında hoparlör kullanma izni verilmesi hakkındaki ilgili yazılarınız incelenmiş, ancak istenilen izinin verilmesi uygun görülmemiştir. Önder Gardiyanoglu, Lefkoşa Kaymakam Vekili"

Lefkoşa'nın olsun, bölgelerinden gelen insanların olsun o gece oraya binlerce insanın gelip, yapılan Barış etkinliklerine katıldığını ve Türkiye'den gelen, bu amaçla gelen sanatçıların da dinlediğini gözlemlemiştik.Şimdi tahayyül ediniz ki o binlerce insan gelmiş bir Lefkoşa Belediye Otobüs Terminalinde toplanmış ve müzik hoparlör izni almadığı için gelen sanatçıları dinleyemiyor veya o etkinliği gerçekleştiriyor.

İÇİŞLERİ KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)
Yanlış aktarıyorsunuz.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - İlâve edeceğim Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Çağrı yapması içindi. Ordaki şenlikde mikrofon kullanmaması için değil.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Söyleyeceğim Sayın Bakan.
Ondan sonra siz devreye girdiniz ve bu izin verildi.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Hayır efendim,
hayır.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Siz devreye girdiniz Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Gezici araçları çıkarıp,hoparlörde çağrı yapmasını istediniz siz onun için. Yoksa ordaki etkinlikte mikrofon kullansın diye izin verilmiştir istenilen saatlerde, saptırmayın.

Sayın Bakan Yasanın içeriğinde de vardır. Terminalin de. 1 Eylül 1989 tarihinde Lefkoşa Otobüs Terminalinde 18.00-24.00 saatleri arasında yapacağımız müzikli açık hava gösterisine izin vermedin diyor.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Belge orada.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) Belge buradadır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Nesine izin vermedik?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Ne bileyim ben nesine? İşte hoparlör kullanmamıza izin verilmedi.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Şölen saat 20.00'de siz 18.00'de hoparlör kullanarak çağrı yapacaksınız.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Değil efendim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - O bölgede.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Değil efendim, müzik 18.00-24.00 arası otobüs terminalinde. Lefkoşa otobüs terminalinde verilmediğine dair belgedir ve bu belge geldikten sonra ilgili örgüt temsilcileri devreye girmiş ve İçişleri Bakanına rica etmişler. Bu nasıl olur? Sanatçılar geldi, otobüs terminalinde hoparlör teskilatı kurulmadan şenlik mi olur? Barış şenliği mi olur, yapılır? Gelen şarkıcılar nasıl şarkı söyleyecekler, nasıl etkinlik konabilecek ve...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Yani benim güzel hatırım için verdi bu izni diyorsunuz?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Siz devreye girdikten sonra verdi.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Benim hatırım için verdiler.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Hayır, yanlış yaptı. O kadar etkilediniz, o kadar partizanlık yapıyorsunuz ki Önder Gardiyanoglu böylesi bir etkinliğe cesaret edip izin vermedi. Ama biz size bunu aktardık. Siz de düşündünüz ki salim kafa ile bu insan yanlış yaptı, verilmesi gerekirdi, yani kraldan çok kralcı kesildi ve böyle bir geceye bile hoparlör izni vermedi ve siz sağolasınız devreye girdiniz ve bu izni bize verdi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 12 Mayıs 1989 tarihinde Milliyetçi Düşünce Derneği ve yandaşı iki örgüt diyor, İçişleri Bakanı Sayın Olgun Paşalar'a ve bir yazı vermiş. Bu yazı gazetelerde de çıkmıştır. Bahailer ve Bahailerin örgütlenmesi ile ilgili. demokrasi vardır, düşünce ve anlatım özgürlüğü vardır deniliyor ve örnek vererek geçeceğim bunu, İçişleri Bakanlığına vermişler bu dilekçeyi. Birçok akla mantığa almaz iddialarda bulunuyorlar, çok uzun olduğu için okumayacağım, gazetelerde çıkmıştır zaten o günlerde. 25.7.1989 tarihinde bütün gazetelerde çıkmıştır. Bunun dağıtımını da yapmışlar, sadece İçişleri Bakanlığına göndermediler. Başbakanlığa da dağıttılar, Cumhurbaşkanlığına, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığına, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğine gönderdiler ve Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığına dağıtım yaptılar. Tedbir alınmasını istediler ve bu konu ile ilgili İçişleri Bakanlığının bilgisine başvurdular. Bu dilekçeleri, CTP içimizde nasıl siyasi bir tehlike ve ihanet yuvası teşkil ediyorsa Bahailik de inanç yönünden o kadar zararlı ve tehlikelidir. Bu nedenle İran'dan kaynaklı olan bu sapık ve sahte dinin burada aramızda bir fitne unsuru olarak yaşatılmasına izin verilmemelidir. Bu mesele her bakımdan devletin bir iç sorunu olarak ortada durmaktadır. Bu

-3776-

nedenle konuyu ilgili mercilerin önüne getiriyorum ve bitiriyor yazısını.

Şimdi ben soruyorum. Sayın İçişleri Bakanlığı bu dilekçeye nasıl yaklaşmış ve bu konudaki görüşü bakanlığın ve Hükümetinin nedir?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) -Ve MDD'nin dokunulmazlığı vardır, hiç dokunamazlar ona.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Kim demiş onu?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Çünkü siz kurdurttunuz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Öyle birşey yoktur. Biz kurdurtsak başkanı YDP'li olmazdı bugün. Herhalde görmediniz, televizyon seyretmezsiz.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - Demek ki ihtiyatı kaçıırıyorsunuz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Efendim?

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden)(Devamla) - İhtiyatı kaçıırıyorsunuz elinizden.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - O sizin görüşünüzdür.

3777/...

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; demokrasimizin nasıl olduğuna yönelik bir belgeden ilgili bakana veya Başbakan yanıtlamak üzere 7 Kasım 89 tarihinde soru sordum, onun yanıtını da bugüne kadar gelmemiştir. Yine tutanaklara geçsin ve bu vesile ile cevap versin düşüncesi ile ...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bunları yazılı sorular olarak yaparsanız, yazılı olarak cevabını alırsınız.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Yazılı sordum Sayın Bakan 7 Kasım 1989 tarihinde ve halen almadım.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Konuşma yaptınız ve sordunuz, yazılı olarak yanıtlanmasını istediniz.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Yazılarak cevaplandırılmasını istedim. Bu da yazılı sorudur şimdi okuyacağım da yazılı sorudur. Birbuçuk ayı geçti ve halen yanıt almadım.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bütün konulara anında yanıt verilmektedir. Yazılı olarak istenen konular yazılıp verilmektedir.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - 7 Kasım 1989 tarihinde Meclis Başkanlığına atfen, Başbakan veya Bakanın yanıtlanması için yazılı sorumu okuyorum.

" 1. 5 Kasım 1989 tarihinde "Kıbrıs Halk Hareketi" imzalı bir bildiri dağıtıldı. Okudunuz mu?

2. "Kıbrıs Türk Halk Hareketi" bir dernek midir? Dernek ise kaydı yapıldı mı?

3. Sözkonusu bildiride Cumhuriyeti her türlü bela ve tehlikeye karşı koruyacakları yazılmaktadır.

3 Kasım 1989 Cuma akşamı Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın verdiği yemekte konuşan Mücahitler Derneği Başkanı Halil Paşa "Gizli örgüt kurup mücadele edeceğim. Başaramazsam daha başka yollar da deneyeceğim." demişti. Konuşmayı dinleyen Cumhurbaşkanı hiçbir tepki göstermemişti. Halil Paşalar'ın sözünü ettiği gizli örgüt bu mu? ..."

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Paşa'dır o.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Paşa, Paşalar değil.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Düzeltiyorum "Paşa'nın sözünü ettiği gizli örgüt bu mu? Sözünü ettiği gizli örgüt bu ise Cumhurbaşkanı Denktaş'ın bu örgütün kurulmasından haberi olu mu? Onayı oldu mu?

4. Hükümet bildirimine içeriğine katılıyor mu?

5. Bildiride 'geçen 15 yıl içinde bir de gördük ki, yitirilen bunca can, dökülen bunca kan, çekilen acıların ve yapılan büyük fedakârlıkların neticesi kurulan kutsal devletimiz, gözü para ve maldan başka birşey görmeyen menfaatperest kişiler tarafından soyudu, yaralandı. Mücadeleye bir damla ter dökmeyen hazırcılara devlet zenginlikleri ulufe gibi dağıtıldığı bir yana bu kişilere devletin önemli organlarındaki mevkiler peşkeş çekildi. Mücadelenin yiğit evlatları ve namuslu insanları bu kişilerce adeta cezalandırıldılar. Ülkemizin kaynakları, toprağı ve devletin kasası bunlar tarafından yağmalanırken, kişiliksiz ve

ve şahsiyetsiz bazı yöneticiler halkımızın kaderi ile oyun oynama cesareti gösterdiler. " deniliyor. Doğru mu? "Mücadeleye bir damla ter dökmeyen" ler kimlerdir? Devletin zenginleri hangi hazırcılara ulufe gibi dağıtıldı? devletin önemli organlarındaki mevkiler kime ve/veya kimlere peşkeş çekildi? Devletin kasası kimler tarafından yağmalandı? "Halkımızın kaderi ile oyun oynama cesareti gösteren kişiliksiz ve şahsiyetsiz bazı yöneticiler" kimlerdir?

6. Yine yani biliri de "Paranın, kaçakçıların satın aldığı yargıda görevli bazı kişilerin adalet mekanizmasını halkımız için güvensizlik, fakat soyguncular , vurguncuların lehine çalıştığı intibağını yarattılar" deniliyor. Doğru mu? Doğru ise kaçakçıların satın aldığı yargıda görevli bazı kişiler kimlerdir?

7 Anayasa'nın 3'üncü maddesinin , 3'.üncü fıkrası "halkın hiçbir zümresi, kesimi ve kişisi egemenliği kendine mal edilemez." hükmüne rağmen sözkonusu örgüt hangi güçten cesaret almaktadır.

-3780-

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

Sayın Başkan, yeni bir konuya geçiyorum.
On dakikada yetişmez zannedirim. Uzatmayacaksanız
devam edelim, uzatacaksanız...

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Konu yarım
kalmasın.

BAŞKAN - Konu ne kadar gider?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Yarım saat olabilir
Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yani 13.15'te bitebilir.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - 13.20 falan.

KÂTİP - 14.30'da devam edelim Sayın Başkan.
Saat 13.00 oldu.

BAŞKAN - Peki, oturuma 14.30'da devam etmek üzere
ara veriyorum.

Kapanış saati: 12.50

3781/...

-3781-

İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 14.50

BAŞKAN: Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, I'inci Dönem, 5'inci Yasama Yılı'nın, 20'nci Birleşiminin, 2'nci Oturumunu açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır, Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır.

İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesine, kalındığı yerden devam ediyoruz. Söz sırası, Sayın Feridun Önsav'da idi.

Buyurun Sayın Feridun Önsav.

3782/...

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesi Komitede görüşülürken Partimizi temsilen üye arkadaşlarımız köyiçi yollarının yapımı ve bozukluğu hakkında, su kaynaklarının yetersizliği ve kullanımı hakkında, damla sulama sisteminin geliştirilmesi konusunda ve daha diğer bütün konularda ayrıntılı konuşmuşlar, aynı konuları tekrar olmasın, zamanınızı almayayım diye bu konularda tekrar etmeyeceğim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi uyguladığı politika ile parti devlet bütünleşmesi gerçekleşmiş, müsteşar, müdürler ve daha alt kademe yöneticileriyle zaman zaman toplantı yapmakta, parti çıkarları ve parti politikası doğrultusunda çalışma yapmaları zorlanmakta, gençlerimiz reşit yaşa gelmeden askere alınmakta, işsiz bırakılarak göçe zorlanmaktadır. Gurbet ellerde uyuşturucuya alışmakta, binlerce işsiz varken kaçak işçilere göz yumulmakta, kendi insanımızın yaşam düzeyinin daha da düşmesine olanak sağlanmakta. Anayasada göstermelik olarak kurulan temel hak ve özgürlükler kullanılmamakta, kısıtlı olarak kullananlar da tehdit, baskı, şantaj ve sömürü yasalarına dayalı olarak yasaklanmakta, kısıtlanmakta. Basın özgürlüğü yüzbinlerce liralık tazminatlarla ortadan kaldırılmakta, Kıbrıs Sorununun çözümsüzlüğünden yararlanan çok uluslu şirketler ve kişiler ülkemizi uyuşturucu cenneti yapmakta, mafia babaları ülkemizde kol gezmekte, insanların göğüslerindeki rozete göre iş yapılarak

partizanlık ayyuka çıkmakta. Devlet memurları partinin kapı kulu durumuna getirilmek için mümkün olan yapılmakta, bunları yaparken de kendi sonlarını geciktirebileceklerini zannediyorlar Ulusal Birlik Partisi. Fakat...

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Öğleyin mi söyledi bunları Özker Hoca yoksa...

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Bunları şimdi ben söylüyorum.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Öğleyin söyledi yani bunları.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Hayır yazılıydı. Daha önceden elimde yazılıydı.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Geçiyorum dedin de başka konudan bahsedin.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Bunların ekonomik politikaları nedeniyle ve bugüne kadarki pratik uygulamalarıyla Ulusal Birlik Partisi doğrultamaz, düzeltemez, çözümlenemez. Nisan 90'da yapılacak seçimlerden sonra artık Ulusal Birlik Partisi hükümetleri olmayacak...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - İnsanlar hayal ettikleri müddetçe yaşarlar.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - CTP mi olacak, Allah korusun.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Ve Cumhuriyetçi Türk Partisi Nisan'dan sonra özetle iç politikayla ilgili uygulamak istediği görüşlerini sizlere açıklayacağım.

Cumhuriyetçi Türk Partisi iç politikada demokrasiden yanadır. Çok partili ve çoğulcu demokrasinin yerleşmesi, hazmedilmesi için şimdiye kadar olduğu gibi iktidarda da ilkesel davranacaktır.

Bunu sağlamak için, politik bilinç ve kültürün gelişmesi yönünde gerekli tedbirleri alacak, görüşlerinden dolayı yurttaşların ayırıcılığa uğramasının önüne geçilecektir. Demokrasinin yerleşmesinin ön koşulu, örgütlülük olduğunun bilincinde, dağınık düşüncelerin örgütlenmesi ve halkın her düzeyde örgütlülüğünün sağlanmasının olanakları yaratılacaktır.

Meclis, gerçekten halkın iradesini yansıtan saygın bir kurum haline getirilecek, başka makamların emir kulu olmaktan çıkarılacak, halkın yararına çalışması sağlanacaktır. Meclisin, Kıbrıs Türk Toplumunun özgür iradesini yansıtmayacak her türlü tedbir alınırken, seçim sisteminin anti demokratik maddeleri değiştirilecek, baraj kaldırılacak, yurttaşların özgürce seçme ve seçilme hakkını kullanması sağlanacak."

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Seçmen yoktur burada. Seçim bildirgesini okumaya başladın.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Nisan'dan sonra gideceğinize göre, ne yapacağımızı Sayın Bakanlar daima soruyor. Söylersiniz, eleştirirsiniz, ne yapacağınızı söylemezsiniz...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Nasıl yapacağınızı söyleyin deriz biz Özker Hoca'ya.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Biz de sizlere, biz de ne yapacağımızı söylüyoruz, nasıl yapacağımızı Nisan'dan sonra göreceksiniz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Herhalde Özker Hoca söyledi bunu size. Biz nasıl yapılacağını sorarız, ne yapacağınızı değil.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdi söyleyecek olduğu şekilde.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - "Cumhuriyetçi Türk Partisi iktidarında mahkemelerin bağımsızlığı ile yargıçların tarafsızlığını sağlamak için yasal ve idari tedbirler alınacak. Mahkemeler, yurttaşın güven içinde hak aradığı organlar haline getirilecektir."

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Mahkemelerin bağımsızlığından, devletin başına gelmeyen kalmadı.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - "UBP döneminde olduğu gibi yargıç ve savcılarının..." Biz, baş hakime Denktaş tarafından el pusulaları gönderildiğini de biliriz.

"Ve savcılarının maaşları, yargıç ve savcılarının üzerinde Demoklesin kılıcı gibi olmaktan çıkarılacaktır.

Ulusal Birlik Partisi ve organlarının döneminde, kendi çıkardıkları yasalara bile uyulmaması gibi gariplikler ortadan kaldırılacak, adama göre yasa yapma geleneği son bulacaktır. Yurttaşlar, yasa karşısında, servetlerine göre değil, insan olarak muamele görecektir ve eşitlik sağlanacaktır. CTP iktidarında parti ve devlet işleri birbirinden ayrılıp, yurttaşlar ne zorla parti rozeti değiştirmek durumunda bırakılacak, ne de rozetlerine göre muamele görecektir. Rozetlerin değil, yasaların egemen olacağı bir devlet kurulacaktır. Kişi hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi sağlanacaktır. Söz, yayın ve düşünce özgürlüklerinin tam anlamı ile uygulanması, demokrasinin gereği olarak ele alınacaktır. Bugünkü gibi, insanlar düşüncelerinden ötürü fişlenmeyecek, takibata uğramayacaktır."

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Hani be Özker Hoca, Ziya Bey iktidar olacaktı.

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Şaşırdık hangisine inanalım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen sataşmayın.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kaymakamların bölge halkının oyları ile seçilmesi...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sataşma var Sayın Başkan.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Sataşma, sataşma. Sana cevap vereceğim şimdi. Sen sataşma.

BAŞKAN - Sataşma değil. Yani lâf atmayalım kendisine. Lütfen. Sayın büyüğümüz, Ziya Bey...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sevdiğinden dir o.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Kaymakamlar, bölge halkının oyları ile seçilecek, halkın güçlü örgütlerde örgütlenmesi ve örgütsüz tek kişinin kalmaması için çalışma yapılacak, tüm kamu görevlilerinin siyasal partilere üye olabilmeleri için gereken yapılacak, askerlik süresinin mümkün olduğu ölçüde kısaltılması...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Altını çizersen, değil mi?

Basın reklâm tehdidi ve davalarla susturulmaya çalışılmış boyun eğenlerin manşetleri bile gizli bir el tarafından yazılmış, istenen doğrultuda yayın yapanlara ödenekler tahsis edilmiştir.

Gerek BRT, gerekse bu tür gazeteler yalan ve çarpıtılmış haberlerle yurttaşlarımızın haber alma özgürlüğünün ortadan kaldırılmasına araç kılınmıştır.

CTP iktidarında BRT'nin özerkliği sağlanacak, BRT demokratikleştirilecek ve ehil yöntemlere kavuşturulacaktır.

EMİN UZUN (Levkoşa) (Yerinden) - Korkarım Hocayı seyretmekten usanacağız.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Basın teşvik edilecek, basına uzatılan gizli eller geri çektirilecektir. Yurttaşların haber alma özgürlüğüne konan engeller ortadan kaldırılacaktır.

Basının sağlıklı işleyişi için gerekli yasal düzenlemeler yapılacak. Gazetecilere gerekli kolaylıklar sağlanacaktır.

Devlet kurumları şimdiki halde dışarı haber sızmaz, yurttaşa kapalı, gizli birer parti merkezine dönüştürülmüştür. CTP iktidarında yurttaşın ve gazetecilerin devlet dairelerinden bilgi alması sağlanacak. Şeffaflık getirilecektir.

Sayın Başkan...

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Berrak da olsun.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulusal Birlik Partisi hükümetleri döneminde... Sizin dönemleriniz hep karanlık olmuştur. Bizde berraklık, açıklık ve temizlik olacak.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Karanlık değil, onun için konuşabilirsiniz böyle bu kadar.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Karanlıktır çünkü hiçbir soruya yanıt vermiyorsunuz.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
Glass nost.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Önce göç ettirirsiniz, ondan sonra uyuşturucuya alıştırırlar işte, burdan giden uyuşturucularla. Ulusal Birlik Partisi hükümetleri döneminde çıkarılan yasalarla tamamen İçişleri Bakanlığının insafına terkedilen belediyeler Cumhuriyetçi Türk Partisi iktidarında özerk hale getirilecek. Kaynakları artırıp, halka daha iyi hizmet sunulması sağlanacaktır. Yerel yönetimlerdeki, vurdumduymazlık, laçkalığın ortadan kaldırılması, yerel yönetimlerin halkın denetimine ve katılımına açılması sağlanacaktır.

Yerel yönetimlerin özellikle iskân mafyasının bazı kentleeri beton yığını haline getirmesine karşı aktif bir davranış içine girmesi gerekmektedir. Bunu Cumhuriyetçi Türk Partisi yapacaktır.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Ne zaman?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Nisan'dan sonra..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

Ülkemiz, Ulusal Birlik Partisi hükümetleri döneminde her türlü kaçakçılığın transit merkezi haline gelmiştir. Bu da mı yalan? Mafianın hesaplaşması nedeniyle şimdiye kadar görmediğimiz bombalama olayları, cinayetler işlenmeye başlandı.

Yurttaşlarımız yurt dışına çıkışta Londra kapılarında layık olmadığı muamelelerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum devlet kademelerindeki rüşvet ve yolsuzlukla birleşmiş durumda. Devlet ihaleleri eşe dosta dağıtılır oldu. Eşdeğer kapaşarisi ayrı bir sorun ve en büyük rüşvet ve yolsuzluk olaylarının ceryan ettiği bir alan konumundadır.

Kaçakçılık dosyaları savcılık ve poliste bekletiliyor. CTP iktidarında bu olayların üzerine gidilecek. Dosyalar teker teker ele alınıp incelenecek suçlular mutlaka cezalandırılacaktır. Ülkemiz ve toplumumuz yasa dışı pus işlerden kurtarılacaktır.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Allah, Allah.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Memleket de cennet olacak.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Siz uyuşturucu kaçakçılığını ve bombalama olaylarını benimsiyor musunuz Sayın Emin Uzun?

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Öyle bir şey var mı? Var mı?

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Allah Allah.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kaçak işçi akımı teşvik edilerek sürüyor. Gelen kaçak işçi ücretlerin düşmesi sonucunu doğururken, sendikalaşmayı da büyük oranda etkiliyor.

Bu kaçak işçilerin sayısı belli olmayan bir kısım gizli Bakanlar Kurulu kararı ile yurttaş yapılıyor. Bu kaçak işçi akımı bir taraftan da Kıbrıslı Türklerin yurt dışına göçünü hızlandırıyor. 1974'ten bu yana göç eden Kıbrıslı Türk sayısı otuz bini aşmıştır.

Kaçak işçi sorunu Kıbrıs Türk Toplumunu etkilerken, Kıbrıs Sorununu da çıkmaza sokuyor.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Hayali ihracat yapıyorsun.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; özetle bu konulara değindikten sonra, çevre ile ilgili de birşeyler söyleyelim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Özet mi? Bir torba malzeme saydın.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - E, iki torba getirdim. Bir torbasını bile daha okumadık.

Çevre sorunu ile ilgili olarak özetle görüşümüz, çevre sorunu, evrensel boyutları ile tüm insanlığı tehdit etmektedir. Yeryüzünü kurtarmak için, tüm devletlerin elbirliği ile çaba harcamaları ve eşgüdüm içinde çalışmaları kaçınılmazdır. Her toplum, çevreyi korumakta, öncelikle kendine düşeni yapmakla yükümlüdür. Bu bağlamda, Kıbrıs Türkleri olarak, Kıbrıs'ın kuzeyinde, çevreye karşı duyarlı olmak zorundayız. Partimiz, konuya ilişkin her türlü yasal önlemin yanısıra, yeni kuşakların çevre bilinci ile yetişmelerini sağlamak için çaba harcayacaktır. İnsan, doğal çevresi ile bir bütündür. İnsanı korumak için doğaya, doğayı korumak için insana özen göstermek, koşuldur. Bugün yaşadığımız koşullarda, insanımız, çarşıdan satın aldığı et ve sebze türü yiyecekleri gönül rahatlığı ile tüketmektedir. Kanserojen ilâç ve hormonlar, alabildiğine deneimsiz kullanılmaktadır. Kanserojen maddelerin insana ve doğaya yaptığı tahribatı dikkate alan partimiz, bunun önlenmesi için, her türlü girişimi yapacaktır.

Partimiz çevre sorununu, nükleer savaş tehlikesi kadar önemli saymaktadır. Yeryüzünde insan yaşamı devam edecekse, onu yok olmaktan kurtarmak için, insanlığın

kolları sıvaması gerektiğine inanıyoruz. Her konuda olduğu gibi, çevre konusunda da UBP, sınıfta kalmıştır.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden) - Daha başındayız.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi iktidarları, insan sağlığını hiçe sayarak...

Sayın Bakan; illâ ki Çevre Bakanlığı veya Çevre Dairesi olması gerekmezdi, ki bugüne kadar bu hormonlu maddeleri toplayasınız veya kanserojen etki yapan ilâçları ülkeye sokmayasınız. Veya sokulanları toplatasınız.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Biz, genelde söylüyoruz. Daha çevre ve çevre ile ilgili sorunların çözümlenmesinin başındayız.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Çevre Dairesinin özel olarak, spesifik olarak birşey yapmadığı veya suçludur diye bir durum yoktur. Genelde yapılması gerekenler, şu anda kuruldu diye, Çevre Bakanlığına dahil değil. Ama daha önce de bu sorunlar vardı.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Sizin yapmamızı istedikleriniz değil, CTP iktidarında ne yapılacağını söylüyorsunuz.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - Sorunlar var ve biz bunların üzerine gideceğiz. Yapacaklarımızı söylüyoruz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bu yeni stratejisi Özker Hoca'nın.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - İnsan sağlığını hiçe sayarak...

Kendi el yazımdır, gelip görebilirsiniz. Biz, Kenan Akın değiliz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yeni strateji. Ben bunları yapacağım, sen anla.

FERİDUN ÖNSAV (Devamla) - İnsan sağlığını hiçe sayarak, kanser yapan ilâç ve boyaların ülkeye girişini engellemekte, kullanımlarına olanak sağlamakta, denetim yapılmamaktadır.

Konut yapımında plâna uyulmamakta, kanalizasyon suları çevreyi kirletmekte, çevre çöp alanına dönüşmekte, yeşil alan yapılmamakta, yol kenarlarında ağaçlar katledilmektedir. Çevre korumasına önem verilmemekte, doğal çevrenin korunarak değerlendirilmesi için, hiçbir çalışma yapılmamaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çevre ile ilgili olsun, genel kültürümüzle ilgili olsun, yağmalanan tarihi eserlerimizin kaçakçılığına bir son verilecek, bugüne kadar yağmalananların da hesabı sorulacaktır. Çarpık kentleşmeye son verilecek, plânlı İmar Yasasına ve çıkarılacak İmar yasalarına uygun, kentleşmeye uygun yapılaşmaya dikkat edilecek.

Denizler gelişigüzel kirletilmekte, büyük bir katliam olmaktadır denizlerimizin kirletilmesi ile. Hem insan sağlığı bakımından, hem de deniz ürünleri bakımından. Onlar önlenecektir.

Kıyılarımızın parsellendiği ve denize girecek yer bile kalmadığı çok söylenmiş, yazılmıştır.

İskânla ilgili maddede ilgili arkadaşımız bu konuda daha ayrıntılı ve partimizin görüşleri hakkında konuşma yapacaktır. Her ülkeye nasip olmayan bazı şeylere nasip olmamıza rağmen bunu gereği gibi değerlendirmiyoruz ve bunların yok olmasına da göz yumuyoruz. Yumuyoruz derken Hükümetimiz yumuyor. Örneğin kaplumbağalarla ilgili, kaplumbağalar kendi yumurtalarını bırakacak sahil bulamıyorlar ve nesilleri tükenecek. Nerdeyse nesilleri tükenecek.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çevreyle ilgili diğer toplantılarda partili arkadaşlarımız, parti adına yaptığı konuşmalarda önerdikleri gibi Meclise bağlı bir komitenin bu konularda çalışma yapacak bir komitenin kurulmasında büyük yarar vardır. Bir de çevreyle çalışan örgütlerin devlet yardımı, karşılıksız ve yönlenme yapmadan devlet yardımı yapılmasında fayda görüyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; daha önceki konuşmalarda da belirttik. Sabahki konuşmamda notlarımdan atladım, yeni baştan tekrarlayalım, bu defa bize cevap vereceğini söyledi Sayın Bakan. Uyuşturucu kaçakçılığıyla ilgili her konusu açıldığında resmi gazetede isimlerini verdiğimiz ve mahkemelerde bu kişilerin uyuşturucu kaçakçılığında rolleri olduklarını ve katıldıkları resmi belgelerinde geçen isimleri söyledik. Bu isimler arasında örneğin Mehmet Gözen, Abdullah Gözen de vardır. Ve bu kişilerin önce yurtdışına çıkmaları için Bakanlar Kurulu kararı vardı. Avukatları itiraz etti. Bu kişiler zaten kaçtılar. Siz tedbir alana kadar bu kişiler kaçtılar zaten. Ülkede değildirler. Döndü ve bu kişilerin yurt içine girmelerini yasakladı.

Her konusu açıldığında soruyoruz. Yine soruyoruz. Bu kişilerin uyuşturucu kaçakçılıkla ilgilendikleri ve ilgili oldukları Savcılık ve İçişleri Bakanlığı tarafından resmi olarak açıklanmasına rağmen, bu insanların Kıbrıs'a gelip yargılanmaları ve bu uyuşturuculuk ile ilgili davaların çözümlenmesine yardımcı olmaları neden engellenmiştir. Bu kişilerin gelmesi yasaklanarak nasıl engellenmiştir? Bir kişinin yurda girişinin yasaklanması yasada belirtilmektedir. Geçen defa da sordum. Hangi gerekçeyle bunlar engellenmiş ve şu anda ilgili davalar delil yetersizliği, tanık yetersizliği nedeniyle üzerine gidilmiyor ve ortaya çıkılmıyor. Dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Feridun Önsav. Söz sırası Sayın Çetin Veziroğlu'ndadır. Buyurun Sayın Veziroğlu.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; her ülkede İçişleri Bakanlığı dendiği zaman kuşkusuz akla ülkenin yönetsel yapısı idari yapısı, en azından önemli bir bölümü akla gelmektedir. Bizim ülkemizin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yönetsel yapısı her ülkede olduğu gibi tarihsel etkenlere göre oluşan

ve günümüzün değişen koşulları içerisinde yeniden biçimlenen bir olgudur. Yönetim yapısı öteki toplumsal sistemler gibi bir bağımsız olguya başta siyasal yapı olmak üzere tüm toplumsal biçimlenmenin ürünüdür. Buna göre, geçmiş ve bugünkü yönetim yapımız toplumsal koşullara göre biçim kazanmış ve bu koşullardaki gelişmeler doğrultusunda az veya çok değişmelere uğramıştır. Başka türlü söyleyecek olursak toplumların siyasal sistemleri ve yönetim biçimlerini toplumun temel örgütlenme biçimine ya da toplumsal ve ekonomik yapısına göre değiştiği bilinen bir gerçektir. Buna göre: siyasal ve yönetsel yapı toplumsal ve ekonomik biçimlenmenin bağımlı bir değişkenidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yönetim dendiği zaman devletin işlevlerinden sadece birini Yasama ve Yargı dışında kalan yürütme alanındaki etkinlikleri dile getirmekteyiz. Kamu Hizmeti politikasını saptayan ve yüksek düzeyde yöneten Hükümet, öncelikle genel yönetimin üst kuruluşudur. Genel Yönetim Örgütü Bakanlıkları kapsayan Merkez Örgütü ile Bakanlıkların ülke düzeyindeki örgütlerini içine alan taşra örgütünden yahut özel yönetimden oluşur. Demek ki, İçişleri Bakanlığı bir anlamda merkez örgütün ülke düzeyindeki örgütlenme ile bağlantısını sağlayan ve bu nedenle de çok önemli işlevleri olan bir bakanlıktır. Tabii Yönetim Örgütü salt genel yönetim örgütünden ibaret değildir. Bunun yanında Yerel Yönetim kuruluşları vardır. Mülki idareler vardır, bunlar da çok önemli Kamu Hizmeti görme görevleri ile donatılmışlardır. İçişleri Bakanlığı bunlarla merkez kuruluş arasında bağlantıyı sağlayan bakanlıktır da. Bu bakımdan da önemli bir bakanlıktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu bakanlığın çok önemli bir işlevi daha vardır, bir fonksiyonu daha vardır ki bu biraz önce saydığım işlevlerden de önemlidir. O da demokrasiyi gerçekleştirme işlevidir. Dikkat edersek Yerel Yönetimlerle ilişkisi mülki idareleri içeren bir Bakanlık oluşur. Merkez Örgütü ile diğer örgütlenmeler arasındaki ilişkiyi kuran, derneklerle ilişkiyi kuran bir

Demokrasinin en kısa tanımı halk iradesi olduğuna göre halkla en yakın ilişkide olan bir Bakanlığın demokrasiyi seçime işletmek geliştirmek işlevlerinin ne denli önemli olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu işleve değinmeden önce şunu söyleyelim. Ülkemizin yönetim yapısının kaynakları daha Osmanlı dönemine kadar uzanmaktadır. Daha da eskiye elbette uzanır ama bugün etkilerini hissettiğimiz en uzak dönem Osmanlı dönemi gerçekten o dönemin yönetim birim ve etkilerinin bugün dahi hissettiğini görebilmekteyiz. İngiliz sömürge dönemi içerisinde bir kısım değişiklikler olmasına rağmen, yapı olduğu gibi günümüze aktarılmıştır. Doğal olarak çağın dışında kalmış bir yönetim yapısı ile karşı karşıyayız. 74 sonrası gelişmeler bir değişimi zorlamaktadır. Özellikle Ulusal Birlik Partisinin kendi tasfifi ile liberal ekonomiyi uygulamaya başlamasından sonra ki, bu konunun ayrıntısına girmeye gerek yok. Ekonomiyi ne denli biçim ile uygulayıp uygulamadıkları ayrı bir konu. Son yıllarda özellikle yıkım paketinin devreye konmasından sonra gerçekten bir değişim zorlanmaktadır. Bu toplumsal ve ekonomik yeniden yapılanma Bakanın açış konuşmasında söylediği gibi kurulma ve destek politikalarından arındırılmış bir liberal ekonominin, yıkım paketinin gelişimden sonra bu yoğunlaştı. Böylesi bir yapılaşma içerisinde bir değişimi kendiliğinden zorlamaktadır. Biz de Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak bir değişim arzulamaktayız. Çünkü çağ dışı kalmış bir yapı, bir yönetim biçimi ancak bizim arzuladığımız ve özlediğimiz değişim Ulusal Birlik Partisinin getirdiği ekonomik ve sosyal yapılanmanın zorladığı bir değişim değildir. Bizim arzuladığımız değişim, yönetim sistemine yöneliktir ve bu değişim diyoruz ki, biz yerinden yönetim sistemine yönelik olmalıdır. Yine biz diyoruz ki, bu değişiklik özgürlük ve demokrasi yönünde olmalıdır. Oysa, zorlanan değişiklik tam tersine bir değişikliktir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konunun ekseni olduğu için bu konu üzerinde bir nebze daha durarak bilahare daha somut konulara gireceğim. Yerinden yönetim ilkesinin özlendiğini tarafımızdan söylemiştik.

Yerinden yönetim ilkesi halk iradesinin seçilmiş Meclis ile temsili ve ifadesi ilkesi gibi bir ülkenin özgür ve demokratik rejimi kabul ve uygulayıp uygulamadığını belirleyen mihenk taşı niteliğindedir. Konuyu biraz açalım. Demokrasinin kökeninde kamu özgürlükleri yattığı gibi çağımızda yerel özerkliklerden kaynaklandığı kabul edilen Yerel Yönetimler bir arada yaşayan fertlerin topluca kullandıkları kamusal siyasi hakların ürünü ve aracı sayılmaktadır. Nasılkı demokratik sistemde bireyler belli konu amaç ve ülküler için çeşitli sosyal ekonomik siyasi, ve kültürel durumları itibarıyla dernek, sendika, mesleki örgüt, siyasi parti kurmak ve bu örgütlerde faaliyette bulunma haklarına sahip iseler belli bir yerde ve bir arada oturup yaşamaktan doğan ortak ve genel gereksinmelerini kendi irade ve güçleri ile karşılamak üzere örgütlenme ve bu yolda çalışma özgürlüğüne sahip kabul edilmektedir. Bu Yerel Özgürlük dediğimiz kavram pek çok ülkede artık yerleşmiştir, anayasal kavram haline gelmiştir, anayasa hukukunun içine girmiştir. Örneğin Fransa'nın Anayasasında ve genel olarak anayasal hukukunda yerel yönetimlere vücut veren ve dernek teşkil eden topluluk hakkı kamusal özgürlükler, arasında yerel özgürlükler diye tanınmaktadır. Yani demokrasinin özünü teşkil eden kamusal hakların ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir Yerel Özgürlükler. Daha önemlisi şudur: yerel özgürlüklerin öteki toplumsal yüzü demokrasi ilkesinin gereği ile türevi olarak halkın kendi kendini yönetme hakkını kullanması biçiminde belirir, Demokratik rejim halkın kendi kendini yönetmesi olduğu gibi yerel özerklik ilkesi de bir alanda kaynaşmış bulunan toplulukların kendi kendini idare etmesidir. Altınız çizerek söylemek gerekirse, ülke çapında demokrasinin uygulanması ve gelişmesi için halkın

yerel ölçülerde kendi kendini yönetmek, deney ve sürecinden geçmesi gerekir ki bu da yerel özgürlüklerin kullanılması ile olasıdır. Onun içindir ki demokrasiye yönelen bütün toplumların idaresinde merkezi yönetim biçimi yanında dengeli bir biçimde mutlaka yerinden yönetim sistemi içinde Yerel Yönetim ögelerine yer verildiği görülür. İşte konumuzun biraz önce belirttiğim gibi akseni budur. Bundan sonra söylenecek olanların tümü bu söylenenlere tabi olarak değerlendirildiği takdirde bir anlam ifade eder. Aksi takdirde somut olarak su sorunu, desteban sorunu, muhtar sorunu, ne bileyim keçi sorunu, mezarlıklar sorunu, Merkezi Cezaevi sorunu gibi tek tek dokunacağımız konuların anlamı anlaşılmaz, tek tek, bunların ifadesi ile yetinmek, tek tek ağaçları görüp ormanı gözden kaçırmak olur.

Demokrasi ve özgürlükleri gerçekleştirme ile birinci derecede görevli ve bu nedenle de önemli bir Bakanlık olarak nitelendirildiğimiz İşleri Köyleri ve Çevre Bakanı bugünkü yapısına, ilişkilerine, uygulamalarına yönelişlerine bunlar karşısında bizim beklenti ve öneri ve değerlendirmelerimize somut olarak bu çerçevede bakılmalıdır. Yerel Yönetim konusuna girelim. Yerel yönetimlerin başında kuşkusuz Belediyeler gelmektedir. Bazı ülkelerde Belediyeler Yerel Hükümet diye adlandırılmaktadır ve çok önemli işlevleri yetki bakımından hizmet bakımından her yönü ile büyük işlevleri olan organlardır. Yerel Yönetimlerden Belediyeler, egemenlik hakkı kullanan birimler olmakla beraber, siyasal erk, bir ölçüde merkezi yönetimler ile yerel yönetimler arasında paylaşılmaktadır. Dikkatinizi çekerim, bu bir altlık, üstlük ilişkisi değil yönetim örgütünün kademelenmesindeki basamaklardan birisi hiç değildir. Çağdaş yaklaşım bunu en geniş biçimde her yönü ile özerklik olarak ifade etmektedir. Ve bu bütün uygar ülkelerin benimsediği ve hayata geçirdiği bir kavram halindedir. Avrupa Konseyi muhtelif karar ve bildirgelerinde bu husus net bir biçimde ortaya koymuştur. Avrupa Konseyi Yerel ve bölgesel yönetimler konferansının bir kararında şöyle denilmektedir. Belediyelerden bölgeye kadar her topluluk kendi kurumlarına sahip olabilmeli kendisini ilgilendiren işlerde karar alabilme özgürlüğüne sahip bulunabilmelidir. Daimi Komite daha 1968'de Yerel Özerklik İlkeleri adlı Bildirgeyi kabul etmiştir. Avrupa Konseyinde toplanan başka bir yerel yönetimler konferansında özerklik ilkesinin temel nitelikleri belirlenmiştir. Bu ilkelerin mutlak surette bizim ülkemizde de hayata geçirilmesi gerekmektedir. Öneminde binaen bu ülkelerin birçoğuna değinmem gerekiyor. Birinci ilke, yerel özgürlüklere saygı göstermelidir. Bu ilke yerel birimlerin yönetim örgütünün kademelenmesindeki basamaklardan biri olarak görülmemesi gerekir denmektedir. Başka bir ilke; devlet ile Belediyeler arasında ilişkilerin düzenlenmesi bu ilke merkezi yönetimce uygulanan denetim ve gözetimin ortadan kaldırılması ve gerektiği taktirde işlemlerin yasal uygunluğunun bağımsız yargı organlarının denetlenmesini içermektedir.

başka bir ilke mali özerklik konusunu düzenlemektedir. Bu ilkeden yasa koyucunun, belediyelere sağladığı kaynakların özgürce kullanılması ve kentlewin genel yararı için gerekli görülen harcamaların, yerel kararlara uygun olarak yapılabilmesinin Anayasalarca güvence altına alınması kastedilmektedir. Ve başka bir ilke : gerçek bir belediye bilincinin geliştirilmesi bu ilke ile belediye özerkliğinin kamuoyuna mal edilmesine, onun tarafından benimsenmesine ve bu özerkliğe halkın sahip çıkmasına dikkat çekilmektedir. Bu ilkeler biraz önce belirttiğim siyasal erkin paylaşılması olgusundan başka bir şey değildir. Oysa bizde uygulamalar tam bunun tersidir. UBP iktidarları bu olguyu benimsememişlerdir, özerkliği benimsememişlerdir, yerel yönetimlere bakışları çarpıktır. Ulusal Birlik Partisinin bu çarpık bakışı siyasal ideolojisinden demokrasiyi hazmetmemesinden kaynaklanmaktadır. Oysa ...

İÇİŞLERİ KOYUŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden) - Siyasal ideolojisini sen benimseyemen ki.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Sizin siyasal ideolojinizin...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Pardon, çünkü senin ağzın çarpıktır. Uymaz sana o ideoloji.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Maşşallah...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - E, gayet tabi. Sen siyasal ideolojisine, Ulusal Birlik Partisine laf söyleyebilir misin?

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Niye söylemem?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Söyleyemezsin tabi.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Bal gibi söylerim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - E söyle o zaman ben de söylerim.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Eleştiri yapmayın.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Siyasal ideolojisine laf söyleyemez.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Niye?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - E çünkü o görüşü benimsemiyor ki. Eleştiri hakkına sahip değildir.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Benimsemediği için....

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Kendinin beğendiği ideolojiyi savunan partinin hesaplarıdır.

ÖZKER ÖZGÜR (Yerinden) (Devamla) - Benimsemediği için eleştirir.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım efendim. Lütfen konuşmacıyı dinleyelim. Açıklamaları da kürsüde bulunan...

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Kafanızın çarpıklığını oturduğunuz yerden bizzat sözlerinizle kanıtlamaktasınız.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Senin kafanın çarpıklığıdır o.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Aynen iade ederim sana.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ben de sana iade ederim tekrar.

BAŞKAN - Sayın konuşmacılar, sayın milletvekilleri; bitti? Uzerinde dikkat edelim.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - ~~Dün Sayın Başkan~~ burda ceryan eden ve özür dileme ile sonuçlanan olaylardan ne farkı vardı Sayın Olgun Paşalar'ın tavrı?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Senin söylediklerin...

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - ~~Kenan Akın~~'in tavrından ne farkı vardı sizin tavrınızın ?

BAŞKAN - İkinizi de ikaz ediyorum işte. Dil temizliği...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Birakın söyleyeceğini söylesin Sayın Başkan.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Uzun söylediği Sayın Başkan.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Evet çarpık bir ideolojiye sahipsiniz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Senin ideolojin de çarpıktır.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Olabilir bunu söyleyebilirsin.

BAŞKAN - Lütfen konuşmacının sözünü kesmeyelim efendim. Konuşsun siz de kürsüye geleceksiniz, ona açıklamalarda bulunursunuz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Hayır efendim ölgülü söylemesi lazım.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - İsteddiğini söyleyebilir.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bir partinin ideolojisinin...

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Rica ederim Sayın Başkan dün cevap...

BAŞKAN - Cevap verecek size.

ZİYA RIZKI (Yerinden) (Devamla) - Vazgeçin bu tabiattan, acı şeylerdir...

BAŞKAN - Evet lütfen dinleyelim.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi siyasal ideolojiyi, insana yaklaşımı, topluma yaklaşımı çarpıktır. Demokrasiyi, Ulusal Birlik Partisi hazmetmemiştir. Bunun doğal sonucu olarak Yerel Yönetimlere bakışı çarpıktır ve bunun sonucu olarak özerk belediye-ciliği kabullenmemektedir. Oysa belediyecilik her gün halkla yüz yüze olan sözlerimin başında belirttiğim demokrasiyi hayata geçirmek aracı olan siyasal

eğitim vasıtası olan kısacası demokrasinin en temel ögesi olan beşığı olan birimlerdir. İçişleri Bakanlığı gerçek anlamda özerkliği sağlayarak demokrasiye katkıda bulunabilir oysa, Ulusal Birlik Partisi Belediyeleri sultası altına almaya onların amiri gibi davranmak bu Bakanlığın başlıca meşgalesidir. Bir işciyi bile alma onaya tabii tutulmaktadır. Çağımızda yerel yönetimlerin Belediyelerin yetki ve kaynakları arttırmasına yönelik bir gelişim vardır. Bizde ise tam tersine bir gelişme somut olarak bunu görmekteyiz. Son değişikliklerle örneğin , belediyelerin gelirlerinin de, yetkilerinin de kısılması yönüne gidildi. En hakca vergi olması gereken kentsel arazide oluşan rantlardan nerde ise tek kuruşluk bir gelir elde edilmezken bu yönde herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Lefkoşa'da Belediye Haline gelen mallardan yıllardan beri alınan %5'lik rüsum kaşla göz arasında %3'e inmiştir. Bu hem belediyecilik anlayışına hem de demokrasi anlayışına ters, üstelik partizanca bir uygulamadır. Bu uygulama ile Lefkoşa Belediyesi cezalandırılmaya adeta çalışılmaktadır. Ulusal Birlik Partisi yönetimi yerel demokrasi anlayışına somut olarak da darbe indirmiştir. Yıllardan beri Belediye yönetimlerin iş yerlerinde örgütlü sendikalarla yaptıkları pazarlıklar sonucunda imzalamaya geldikleri toplu sözleşmeler bundan böyle İşişleri Bakanının onayına tabii kılınmıştır. İşte çarpıklık burda sayın milletvekilleri, İşte demokrasi anlayışının tezahülü budur sayın milletvekilleri. Ondan da daha somut bir partizanlık örneği, 28 Belediye var bu ülkede bu belediyelerden 27'sinde bu işleri belediyelere ait. Lefkoşa'da ise, her ne hal ise, bu işleri belediyenin görevleri arasına verilmesinden kaçınılmaktadır. bunun da demokrasi ile uzaktan yakından ilişkisi olmadığı aşikardır. Girne'de Belediye sorunları ile ilgili o yörede 9 yıllık görev yapmış olan partimizin değerli milletvekili Sayın Ziya Rızkı defalarca sorunları dile getirmiştir.

Otopark sorununu dile getirmiştir. Parkların, Park Gazinosunun ve çevresinin kente gerekli yer ve tesislerin kişilere verilmesi olgusunu Meclise getirmiş, tartıştırmış, bu halkın haksız olarak gördüğü bu olayları bilgimize getirmiş, ne varki bu konuda da Ulusal Birlik Partisi Hükümeti İçişleri Bakanlığı kılını kıpırdatmamıştır. Bir Otopark ile Belediye Park Gazinosunun istimlâki için Belediye Meclisi kararı olmasına rağmen Bakanlar Kurulu bir türlü bunu onaylamamıştır. İlle ve ille halk yararına çıkarlar değil, özel kişilerin savunulması, onların çıkarlarının gözetilmesi baş gayeleri ve meşgaleleri olmuştur.

Dahası var: Girne Belediyesinde 300,000 Türk Lirasına varan ihtiyat sandığı, işçinin hakkı çiğnenmiştir ve bir türlü bu halledilememekte. Mahkemeye gidiliyor ama üstten iktidarın müdahalesiyle bir türlü bu iş sonuçlanmamaktadır. Gasbedilen işçinin hakkıdır. Belediyelerin gelirleri çok azdır sayın milletvekilleri. Çağdaş ülkelerde siyasal erki paylaşan yerel yönetimlerden birisi olarak belediyelere genel bütçeden gerçekten hatırı sayılır rakamlar verilmektedir. Bu rakamlar bazı ülkelerde 30-40'a varmaktadır. %30- %40'lara varan rakamlar sözkonusudur. Türkiye'de en azından %10 genel bütçeden belediyelere pay ayrılmaktadır. Bizde ise %5'lik bir pay ile küçük bir hak ihtiva edilmekte, oysa kentler genişlemekte, hizmetler çoğalmakta, güçleşmekte, ama ille o %5 muhafaza edilmeye çalışılmaktadır. Bunun sebebini anlamak kolaydır. Yıllardan beri başkent başta olmak üzere yerel yönetimlerde muhalefet partilerinin etkinliğini kırmak ve en önemlisi demokrasinin beşiği olan bu kuruluşları bu işlevlerini yerine getirmekten engellemektir. Başka anlamı yok bunun. Bir ara Ulusal Birlik Partisini ite kaka bir yasa değişikliğiyle %7'ye razı ettik. Talihsiz UBP-TKP Koalisyonu döneminde ısrarla taleplerimiz karşısında %7'lik bir oranı benimsediler. Bu hattaki bu koalisyon bozuldu, derhal bu yasa geri alındı, tıpkı diğer TKP'nin yapmaya çalıştığı hizmetlerin durdurulduğu gibi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yerel yönetimlerin kaynağı Anayasadır. Anayasanın 119'uncu maddesi yerel yönetimlere ayrılmıştır. Buna göre belediyeler yanında başka yerel yönetimler de var. Köy ve bölge yerel yönetimleridir bunlar. Özellikle bölge yerel yönetimleri üzerinde hep beraber iyice düşünmemiz lazım. Bugün ülkemizde Anayasa bölgesel yerel yönetimlerden bahsetmesine rağmen bu konuyla ilgili herhangi bir girişim, düşünce sözkonusu değil iktidarca. Oysa bölge yerel yönetimler yoluyla, belediyelerin çağ dışı kalmış bir imkan anlayışının sınırlamasından kurtarmak mümkün olur. Bu dar çerçevelerden kurtarılmış bir belediye-cilik anlayışını getirecek. Böylece belediye kayıtlarından kurtulmak isteyenlerin başı boş davranışları belki engellenebilir. Ben buna salt politik bir hedef olarak işaret ederek ayrıntıyı uzmanlara bırakmak isterim. Bunun yanında köy yerel yönetimleri durumu sözkonusu. Bunlara gelince, zannedirim Osmanlı döneminden bugüne kadar köy yerel yönetimleriyle ilgili olarak getirilen yegâne değişiklik 74 sonrası çok partili siyasal düzene geçişin bir sonucu olarak köy yerel yönetim organlarının seçime iş başına getirilmesi olgusudur. Onun dışında herhangi bir değişiklik getirilmemiştir. Ve yasayla düzenlenmesi gereken bu yönetim birimi bu düzene kavuşturulmamıştır. Bütçesinden tutunuz da değişen koşullara uygun yapılanması demokrasiyi seçen ve deneyimini yaşatacak biçimde yeniden örgütlenmesi, etkin tüm hususları içerecek bir Köy Yasasına ihtiyaç olduğu açıktır. Bu hususla ilgili, Toplumcu Kurtuluş Partisi yıllardan beri aynı konuyu gündeme getirmektedir. Ancak Ulusal Birlik Partisinin aymazlığı da aynı biçimde devam etmektedir. Bugün mevcut yasalara göre muhtar ve heyetinin görevleri devlete ilişkin görevler ve köye ilişkin görevler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bunlarsa aşağı yukarı 35 tane yasada dağılmış vaziyette, bölük pörçüktür. Bu yasalardan ne muhtarın haberi vardır, ne heyetin haberi vardır, ne de ilgililerin haberi vardır. Bu dağınıklığın dahi bertaraf edilmesi için İçişleri Bakanlığının n ufak bir birleşimini görememekteyiz. Bir köy yasasıyla tüm bunların yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu yapılırken, köyler demokratik biçimde çalışan bütçe sahibi kuruluşlar haline getirilmelidir.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Sait Güven'den devralır.)

Söz köyden açılmışken, akla destebanların sorunları da gelmektedir. Bu konuyla ilgili tartışılan iki görüş var. Birincisi deniyor ki, işte destebanlık müessesesi artık işlevini bitirmiştir, kaldırılabilir.

Bir diğ er görü ş ise ki bizim katıldığımız ve savunduğumuz bir görü ş oluyor, destebanlık, çağdaş bir yapıya kavuşturularak devam ettirilmelidir. Bugün bu bakanlığa bağı lı çevre sorunlarının ö lkemiz bakımından dünya bakımından ne denli yakıcı sorun haline geldiğ ine biraz sonra değ ineceğ iz. İ ũte o hususlarla bağı lantılı olarak destebanlara, kır bekçilerine bir çevre korumacı işlevi verilebilir. Tabii ki bu salt soruna bu görevi verdik demekle olmaz. Yasasında düzenleme yapmakla ve çevre koruma bilincinin aş ılanmasıyla, en önemlisi bu insanların gelir düzeyinin artırılmasıyla olasıdır. Böyle bir kır bekçiliğ i müessesesi özlemekteyiz. Mali bakımdan gerçekten bu insanlar mağdur durumdadır. Asgari ücreti almaktadır büyük bir kısmı, ama parti olarak yaptığımız birtakım devlet dairelerine gezilerde ü zülerek öğrendik ki birkısmı halen asgari ücreti bile alamamaktadırlar. İlgili mercilere bunun nedenini sorduğumuzda işte biz önerdik, onlar da köy katkısı olmadan bu görevi yapabileceklerini gönüllü olarak bunu kabul ettiklerini belirttiler diyerek bu işi bu şekilde asgari ücreti almada n yürüttüler diye bir cevap aldık. Bu tamamıyla çağ dı ş ı bir yaklaşımdır. Anayasasında sosyal devlet ibaresi yazan bir devlete yaklaşı mımız, en erken bir zamanda insanca yaşayabileceğ i düzeye getirmek üzere girişimde bulunma göreviyle karşı karşıyadır İ çişleri Bakanlığ ı, Ulusal Birlik Partisi iktidarı.

Sayın Bakan; ağı lların köy dış ına çıkarılmakta olduğ undan bahsettiler. Aslında geçmiş bütçe tartışmalarında bu konuya dokunmak istedik. Bu bütçe müzakerelerinde dokunmak niyetinde değildim. Gerçekten buna gereksinmenin yavaş yavaş ortadan kalktığ ını görmekteyiz. Özellikle yıkım paketinin uygulamaya konmasından sonra hayvancılığ ın içine itildiğ i durum dolayısıyla zaten böyle bir sorun yavaş yavaş ortadan kalkmaktaydı. Eğri gemi, doğru sefer. Eğer yıkım paketinin bu ö lkeye kazandırdığı hususlardan bahsetmek gerekirse işte bir tanesi de budur. Hayvancılığ ın yok edilmesi sonucu ahır yapma gereksinmemiz kalmadı. Keçi sorununa da dokunacaktık. Herhalde bu yıkım paketi yavaş yavaş onları da halledecek ve bundan da yavaş yavaş kurtulacaksınız. Yıkım paketinin faaliyetinden bahsederken bunu da söyleyebilirsiniz Sayın Olgun Paşalar.

İ ÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)- Anlaman ki sen saydığ ımda bunları. Sen yıkım paketini ağı llara bağı ladin, koyuna bağı ladin, keçiye bağı ladin. Allah bilir daha nerelere bağı layacan?...

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Yıkım paketinin bütün sosyal,

İçişleri Bakanlığı bünyesinde mülki yönetim de sözkonusudur ve en önemli organlardan birisidir. 90/80 sayılı Yasada kaymakam, kaymakam muavinliği, ilçe yönetimleri, bucak yönetimleri görevleri sayılmıştır. Genel olarak denebilir ki merkezi yönetimin bütün hizmetlerini halka taşımak, en azından büyük bir kısmını taşımak, onlarla ilişki kurmak, bu organların görevidir. Bunun için de bir sürü birimler oluşturulmuştur. Ve şunu söylemek gerekir, devletin etkinliği bir anlamda bunları etkinliğiyle olasıdır. Ne var ki bu kaymakamlıklar, mülki idareler hantal yapılarıyla o irtibatı kuramamakta, o hizmeti götürememektedirler. Bakanlığın bu mülki yönetimi, bu hizmetleri yapmayı motive edecek yerde, aksine partizanlıkları en acımasız aracı olarak kullanmaktadır.

Benden önce konuşan Feridun Önsav arkadaşım bir sürü örnekler vermiştir. Benim hafızam daha eski, 85 seçimlerine kadar gitmektedir. Cumhurbaşkanlığı seçimi döneminde, seçim günü Mağusa'da Kaymakamlığın, Cumhurbaşkanlığının, yani Sayın Denктаş'ın bir seçim bürosu gibi çalıştığını gözlerimizle gördük. Gidip o kaymakamlığın içerisinde saptadık gördük. Bu kadar pervasızca ve dehşetengiz partizanlığın içerisine gömülmüşlerdi. UBP'nin parti üyesi gibi kaymakamlıklar davranmaktadırlar. En atak, en civalı oldukları dönemler ise, örneğin Ağustos ayında yapılan toplantıda olduğu gibi köy köy dolaşıp vatandaşları UBP'nin mitingine taşımak. Orda mülki yönetimi görmekteyiz. Vatandaşları toplayıp Meclis önüne getirmek ve Meclisin milletvekillerine sövdürmek. Böylesi görevlerle donattınız kaymakamlıkları. Bu Bakanlığın bünyesinde yer alan bu mülki yönetimlerin mutlak surette çağdaş bir yapıya kavuşturulması gerekir. UBP'nin şubeleri olmaktan çıkarılmalıdırlar.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Muhaceret Dairesi de bu Bakanlığın bünyesi içerisinde. Muhaceret Dairesi dendiğinde ilk akla gelen bu ülkenin yakıcı sorunlarından biri olan kaçak işçi sorunudur. Kaçak işçi sorunu elan devam etmektedir, artarak devam etmektedir. Çok geniş boyutlara ulaşmaktadır. Bir Bafra Tatil köyünde düşünebilir misiniz sayın milletvekilleri; çalışan 350 kişiden 250'si kaçak işçi olabilmektedir. Efendim?

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- 320'den...

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- 320'den 250 tanesi kaçak işçi olabilmektedir. Bu küçük ülkede devlet, iktidar bu sorunu halledememektedir. Niyet yok demek ki. Bu sorun iki boyutludur. Bir; ülkemizin işsizlik sorununa ilmek atmakta, ücretleri düşürmekte, göçü pompalamakta, ama aynı zamanda kaçak çalışan o işçiler insanlık dışı koşullarda çalıştırılmaktadır. Ne yönden bakılırsa bakılsın, bu sorun mutlak surette çözülmesi lâzımdır. Ancak UBP partizanlıktan vakit bulup böylesi sorunlarla uğraşamamakta. Bu adire bu konuda büyük arol oynamalıdır. Bugünden tezi yok bu konularla ilgilenmeye başlamalıdır.

Merkezi Cezaevi bu Bakanlığa bağlı bir birim, bir organ. Bu doğaldır ki bir infaz sisteminin parçasıdır. Tek başına amaçlanan yurttışı, suçluyu ıslah gayesini gerçekleştiremez. Bir infaz sistemi içerisinde, bir bütünlük içerisinde değerlendirilmelidir ve öteden beri Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak söylediğimiz, bu ülkede çağdaş bir infaz sistemi yaratılmalıdır. Eğer çağdaş bir infaz sistemi getiremezseniz cezaevi de işlevini yerine getirmez, güzel bir bina olarak orda kalır. Bu infaz sistemi içerisinde tecil sisteminden tutunuz da suçluların izinli sayılmasına, gündüz içeride, gece evde gibi formülasyonlara varan değişiklikleri, suçluların bir psikolog gözetimine verilmesine kadar varan değişiklikleri içerecek bir infaz sisteminin parçası olarak mütalâa edilmelidir. Çünkü her suç işleyip mahkûm olanın salt cezaevine tıklanmasıyla ıslahının mümkün olamayacağı aşikârdır. Örneğin hırsızlık yapan birisinin bir pletomani olabileceği ve onun ancak bir psikolog gözetiminde başka türlü birtakım eğitim süreçlerinden geçirilmek suretiyle ancak ıslah edilebileceği kuşkusuzdur. Tüm bunların bir birlik içerisinde alınması mümkündür.

Yoksa işte ülkemizde şu anda 40 tane mahkum vardır diyerek cezaevinin işlevini yerine getirdiğini söylemek olası değildir. Kaldı ki ülkemizde salt merkezi cezaevi sözkonusu değildir. Başka cezaevi ve tutukevleri de var. Ve avukatlar yörelerinde tutuklanan insanların o yörelerdeki tutukevlerinin insan onuruna yaraşmadığını mahkemeye söyleyerek mahkemeneden onların da cezaevine sevk edilmesini istemektedirler. Dolayısıyla salt bir merkezi cezaevinin güzel binalarıyla öğünmek yetmez. 40 tane mahkum olabilir merkezi cezaevinde. Ama unutmamak lazım ki bir sürü insan da esrar kaçakçılığında dolayı İngiltere'de, Londra'da kendi soydaşlarımız, kendi yurttaşlarımız orda yatmaktadır. Bu demektir ki bu konularla ilgili çabalar ve gayretler de yetersizdir.

Ülkemizin yakıcı sorunlarından birisi de su sorunudur. Hepimiz bunu yaşayarak görüyoruz. Bu kısmen, ülkemizin su kaynaklarının kıt olmasından kaynaklanmaktadır. Ama büyük oranda da Devletin ciddiyetle bu konuya iğilmemesinden. İsrafı önleyecek tedbirleri almamasındandır. Merkezi bir dağılımı düşünmemesindedir. Adanın her tarafında su şebekeleri yenilenmek ihtiyacı içindedir. Bu konuyla ilgili olarak şebekelerin yenilenmesi içme suyu projeleriyle ilgili konan meblağ kesinlikle yetersizdir. Göz boyamaya yönelik bir rakam olarak bunu görmekteyiz. Bu Bakanlığın kuşkusuz en önemli işlevlerinden birisi de yeni olarak içişleri ve Köyişlerine eklenen çevre sorunları, çevre işleridir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bunların sosyal, kültürel, ekonomik ve estetik değerlere sahip, sağlıklı ve çağdaş bir çevrede yaşamak hakkı çağımızın en önemli bir sorunudur. Çok yakın zamana kadar çevre sorunlarını salt sanayisi gelişmiş ülkelere özgü bir sorun olduğu sanılıyordu. Oysa öyle olmadığını yavaş yavaş öğreniyoruz.

Kuşku yok ki çevre sorunlarının sanayileşmeyle, kentleşmeyle ve teknolojinin gelişmesiyle yakından ilgisi vardır. Gerçekten, nüfus artışıyla birlikte gelişmiş ve sanayileşmiş ülkelerde su, hava, gürültü, toprak ve sanayi artışı, artan oranda kirlenme ve kirletme süreci içine girerler. Eğer, çevre sorunları, sanayinin çevreyi kirletmesi biçiminde anlaşıldığı takdirde, bu sav sanayileşmiş ülkelerin bir sorunu olarak kabul edilebilir. Bu, çevre sorunlarının dar anlamıdır. Yani, kirlenmeye iondirgenmiş anlamıdır. Oysa, kirlenme dışında da birçok sorun, insan çevresinde yer alır, çevreyle ilişkilidir ve çevreyi etkiler. Bizim gibi az gelişmiş ülkelerde çevre sorunlarından söz ederken olguları, kirlenmeden konut sorununa, yeşil alandan sağlıklı kıtaya kadar uzanan geniş bir çerçevede gözlemlemek zorunluluğu vardır. Çevre sorunları gelişmiş ve sanayileşmiş ülkelerle az gelişmiş ülkeler arasında farklılıklar gösterir. Birinci grupta bulunan ülkeler, belli bir gelişme düzeyine eriştikten sonra, sanayileşmenin sonucu olan çevre sorunlarına kaynak ve enerji ayırabilecek duruma gelmişlerdir. Onlar için refahı geniş kitlelere yaymaya çalışan çabalarının ve çevreyi temiz tutma girişimleri başarı şansı yüksektir. O ülkelerde çevre kirlenmesi, sanayileşmenin, üretim ve tüketim artışının bir sonucudur. Bu ülkelerdeki çevre kirlenmesini bolluktan doğan kirlenme adı verilmektedir. Oysa, geri kalmış ülkeler, refahı, toplumun bütün sınıflarına yaymaya başlamadan çevre sorunlarına öncelik veremezler. Bunlar için önce, yoksul ve dar gelirli kitlelerin işsizlikten, bilgisizlikten, açlıktan, kısacası yoksulluktan kirletilmesindedir. Bir yazar, geri kalmış ülkelerde bir numaralı kirlenmenin, geri kalmışlığının kendisi olduğunu belirtirken, bu gerçeğe parmak basmak istemiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerçekten, sanayileşmiş ülkelerdeki tersine, bu ülkelerin sorunları yoksulluktan doğan kirlenmedir. Şu veya bu nedenle, gözden kaçırmamız gereken şu gerçek vardır ki, o da, tüm dünyanın, ister gelişmiş, ister geri kalmış olsun, bir numaralı sorunu haline gelmiş bulunuyor çevre sorunları. İki sorun sözkonusu bugün dünyada. Nükleer savaş tehlikesi, ikincisi çevre sorunu. Bugün taşıdığı potansiyel tehlikeyle, dünyadaki yumuşamanın da etkisiyle nükleer savaş tehlikesi yavaş yavaş azalırken, bir numaralı sorun haline çevre sorunları gelmek üzeredir. Böylesi önemde bir sorun. Ve bütün dünya, bu sorunla çok yanlı, çok boyutlu ilgilenmeye başlamıştır. Çok eskilerden başlayarak ilgilenmeye başlamış ve hatırı sayılır da bir birikim, deney birikimi sağlamış bulunuyorlar. 1972 yılında Masaçuset Teknoloji Enstitüsüne hazırlatılan bir rapor vardır. Bu rapora göre dünyanın geleceği çok karanlık. Rapora göre, dünyanın doğal kaynakları tükenecek ve toplumsal çevre 150 yıla varmadan yaşanabilirlik niteliklerini yitirecektir. Buna göre çevreyi korumak

için gelişme yavaşlatılmalı, hatta durdurulmalıdır. Bu bir rapor belki en ekstrim bir değerlendirme ama potansiyel tehlikeyi işaret etmesi bakımından önemlidir. Tabii ki bazılarının kafası dünyadaki bu sorunun bizi ne denli etkileyeceğinin bağlantısını kuramamaktadır ve lâf atarak dünyadaki bu sorun bizi ne ilgilendirir, ülkemizdeki sorunları anlat demeye getiriyor. Bu gerçekten acınacak bir yaklaşımdır. Bugün dünyadaki çevre sorunlarının nasıl dünyanın her tarafını etkilediğini çok yakın geçmişteki olaylar bize göstermiştir. Bir Çernobil olayında nasıl dünya hop oturup, hop kalkmıştır. Sanayi artıklarının gemilerle az gelişmiş ülkelere taşınması olayı daha geçen yıl hafızalarımızda taze olarak durmaktadır. Dünyada yalnız yaşadığımızı sananlar bu bağlantıyı korumamaktadırlar. Gerçekten bu sorun önemlidir ve dünya kamuoyunda, gazeteler, dergiler, televizyonlar, dernekler, kamuoyları bu denli yoğun bir biçimde ilgilenmektedirler. Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletlere bağlı kuruluşlar, UNESCO, FAO, Dünya Bankası, Avrupa Topluluğu, Avrupa Konseyi ve birçok çevre, çevre sorunları ile ilgilenmekte, sorunların, dünyadaki sorunların odağı haline gelmiş bulunmaktadır. Bizde ise ne yazık ki daha bunun bilincine varılamamıştır. UBP iktidarınca bu sorunlar bir türlü ciddiye alınmamıştır.

Bu sorunlarla ilgili olarak Toplumcu Kurtuluş Partisi çok etkilenmiş bu konuları sürekli gündeme getirmiştir. Programında çok önemli bir yer tutmaktadır. Seçim bildirgelerinde, her seçimde önemli yer tutmaktadır. Ancak Ulusal Birlik Partisi iktidarınca ciddiye alınmadığı için gidiş kötüye gitmiş ve şu anda baktığımızda da ülkemizin durumuna yaptığımız tahlillerde görüyoruz ki gidiş iç açıcı değildir. Gittikçe azalan su kaynakları, yok olan narenciye ağaçları, hoyratça ortadan kaldırılan harup, zeytin ağaçları, yok edilen ormanlar, dağıtılan ormanlar, sorumsuzca parsellenen kıyıları, beton yığını haline gelen yerleşim yerleri, DDT, BHC gibi batının yıllarca önce yasakladığı ilâçların kullanılması, insanlarımızın zehirlenmesi, çocuklarımızın bir bardak taze süte muhtaç kılınması, kirlenen denizler, ormanlaştırma yerine birkaç oy alırız umudu ile dağıtılan orman arazileri, yok edilen tarihsel miras. Bu ülkede daha bu bilince başta iktidar mensuplarının varamadığı aşikârdır.

En somut örnek, doğanın, çevrenin, tarihin korunmasına en somut korunması yönünde değişmeyen en somut göstergesi Venedik Burçlarına dikilen saray. Başta bu ülkenin Cumhurbaşkanı, tarihe, doğaya saygısını çbu şekilde göstermektedir. Ne bekleyelim UBP iktidarından? Ne bekleyelim İçişleri Bakanlığından? Gidiş, gerçekten kötüdür. Her tarafa koku saçan meskû yerlerdeki tesisler. Kontrol ve denetim yok. Özellikle Mağusa Yöresinde bir güçlü UBP'linin kurduğu bir deri tesisi kokusunu yaymaya devam etmektedir. Bu konu defalarca gündeme getirildi. Partimizin milletvekili Sayın İsmail Bozkurt, bu kürsüden sırf bu konuyla ilgili olarak bir gündem dışı konuşma yaptı. Bu tesis, ta Salamis Bay Hotelinden Mutluyaka'nın kavşağına kadar koku yaymaktadır. Bu kokuyu Ulusal Birlik Partisi bakanlarının burnu almamaktadır. Duymazlar.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden)- Senin burnun hassastır, güzel koku alırsın.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Bu koku, UBP'nin yarattığı düzenin bir parçasıdır. Bu koku, bu düzenin bir parçasıdır. Öyle anlaşılıyor ki oradaki tesis, UBP gitmeden koku saçmaya devam edecektir.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Sen herhalde salonda değildin ben bunun konuşmasını yaparken. Aklın nerdeydi?

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Sizin, gündem dışı konuşma yaptığı zaman Sayın İsmail Bozkurt o zaman da dinlemiştik. Siz tıpış, tıpış o zaman da geldiniz. Sırf o günü kurtarmak için Sayın Olgun Paşalar, sırf o günü kurtarmak için doğrudur, böyle bir sorun var. En erken zamanda halledeceğiz demiştiniz. Aradan aylar, yıllar geçti. Dokunamadınız. Dokunamazsınız Sayın Olgun Paşalar.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Merak etme dokunduk.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Dokunamazsınız çünkü.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Biraz da Akıncı'nın pis kokular saçan arıtım tesisinden bahset de.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Dokunamazsınız Olgun Paşalar çünkü.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)-Bakalım, ondan da bahset. Hassastır burnun çok çünkü.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Senin burnun hassastır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(devamla)- Geleceğiz, geleceğiz. Ama konuşulanları çistediği gibi anlar arkadaşım.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Yapamaz bunu UBP. Sebep şudur: Bunu da Ulusal Birlik Partisinin ideolojik dünya görüşüyle bağdaştırmak mümkün değil. Başka türlü olamaz. Çünkü, Olgun Paşalar ve Olgun Paşalar gibileri, yani, sermaye düzenini ayakta tutmaya çalışan sizler, diyet borcuna sahipsiniz. Borçlusunuz onlara. Çünkü, sizi onlar getirip oturttu buraya.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Alaman sen Olgun Paşalar'ın ismini ağzına.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Sizin bu sermaye düzeni-
ni sürdürmek için ve o kokuyu sürdürmek için buraya getiren
ekonomik bakımdan güçlü köşe taşlarına...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Haltettin.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) Dizginleriniz onların
elindedir, onun için elinizi günahlar yakar, yapamazsınız.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - O tarafından
yat sen.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Budur.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Belki farkına
varın bunların.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Demek ki ekonomik
güç halkın eline geçtiği zaman da o tesisleri ya Ulusal
Birlik Partisinin yaydığı kokular sona erecektir. Bu konu-
larla ilgili bir düzenleme yapmaya gerek yoktur aslında.
Türkiyeden, Amerikadan ya Sovyetler Birliğinden rapor
getirdik, getiriyoruz ayakları, o kokuyu, o yöre halkının
çekmesine daha ne kadar müsaade edeceksiniz?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Haspolata sor.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Onu dili varmaz
söylesin.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Yasalarımız yeterlidir.
Ceza Yasasından tutunuz da pek çok yasalarda bu konuları
önleyici tedbir alacak hukuki düzenleme, hukuki müeyyide
vardır. Dolayısıyla bu konularda getirilecek hususlar

bir mazaretten başka birşey değildir. Sayın İçişleri Bakanı nasıl geçmişte bir mazaret uydurarak o günü kurtarmışsa, bugün de o çaba içerisindedir. Bugünü kurtarayım. Bir mazaret uyduracak işte, rapor geldi, incelediydi diyecek ama bu iş UBP gidene kadar devam edecek. Bir Çevre Yasası komiteden geçti. Bu Yasa da zevahiri kurtarma yasası. İçişleri Bakanlığı çevresi ile, çevre sorunları ile meşgul olmaktadır mazaretine kaynaklık edecek bir malzemecikten başka birşey değildir. Hiçbir şey yoktur o Yasada. Çağdaş dünyadaki deneyimlerden ders alınmadığını açıkça o Yasada görmekteyiz. Görünen köy kılavuz istemez.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Komisyonunda düzelteydim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Görüşüldükten sonra farkettiler, komisyonunda farketmediler.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - O görevini yapar.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - UBP'nin bugüne kadar çevre sorunları ile ilgili olarak gösterdiği duyarsızlık aymazlık hiç de iyimser olmamızı olanaklı kılmıyor.

Oysa çevre, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; insanımız ve gelecek nesiller için yaşamsal önemdedir. Çünkü çevrenin bir parçası olan canlılar yaşam boyunca ilişkilerini çevre ile sürdürmektedirler, bu iletişim ile sağlanan doğal denge canlıların yaşam kaynağını oluşturmaktadır. Bozulan çevre ise canlıların yaşamını tehdit etmektedir. O halde...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) O okuduğunuz kitapları da söyle de bilelim.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) Böylesi yaşamsal bir konuda ne yapmalıdır? Aklın olsa birşeyler daha söyleyeceğim onu, aklın almaz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - O kaynak kitapların şu getirttin de yazdın, alıntılar yaptın, söyle bari de biz de o kitapları şey ederiz.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Her nedense belirli bir sistem yaklaşımı için ciddi, sağlıklı, siyasala saptanmalıdır. Siyasetler oluşturulmalıdır. Böyle bir siyaset yok, böyle bir tartışma yok, böyle bir gündem yok ülkemizde. Ulusal ve uluslararası eşgüdüm ve işbirliği sağlayacak girişimlere öncülük edilmelidir. Bu Bakanlığın görevi bu olmalıdır. Bütün bunlardan önce, çevre bilinci sağlanmalıdır. Çevre bilinci kavramı, bize yabancı olan ama gelişmiş ülkelerde çok önemli bir kavram olarak değer kazanmış bulunmaktadır. Oysa bizim ülkemizde, Ulusal Birlik Partisi bakanları, milletvekilleri bu kavramı daha telâffuz etmeyi öğrenemediler.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden)- Sen öğrendin?

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Bu ülkelerin meslek örgütleri ve toplumun bireyleri teker teker çevre sorunlarıyla mücadele vermektedirler. Giderek çevre, evrensel boyutlu bir kavram olarak ele alınmakta ve ona göre muamele görmektedir. Bizde ne yapılmaktadır? Bu boyutunu kavrayan kim vardır? Getirmek üzere olduğu Yasada bununla ilgili ne vardır? Böyle bir çevre bilinci için eğitimle, katılımcı, çevreye ve doğaya duyarlı, başkalarına ve gelecek nesillere sorumluluk bilincinde olan yurttaşlar gereklidir. O halde, daha küçük yaşta başlayarak, okullardan, televizyon ve basından yararlanarak bu tür bir eğitim verilmelidir. Var mı böyle bir çaba?

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Vardır.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla)- Başka ülkelerde bu konular özenle değerlendirilmekte. Örneğin İngiltere'de 1968'de Çevre Eğitimi Konseyi oluşmuştu. Bu konularla ilgili yüzlerce dernek vardır ve bunlar arasında eşgüdümü sağlamak üzere bakanlıklar, müsteşarlıklar oluşturulmuştur. Çevre Korumasına göre araştırma merkezleri kurulmuştur. Lâboratuvarlar kurulmuştur. Eksiksiz denetimler yapılmakta, tahliller yapılmakta, önkoşullarda bulunulmakta. On yıl sonra kentleşmenin ne boyut alacağı tahminleri yapılarak, ona göre siyasalar oluşturulmaktadır. Toplumun, doğanın, çevrenin nereye gittiği tahmini için birimler, organlar kurulmakta, sırf bu tahmini, öngörüyü yapabilmek için ve bunun sonucu yeni yeni kavramlar oluşu oluşmaktadır. Bu kavramlar daha bizim ülkemizde telâffuz bile edilmemektedir. Bunun ne denli önemli olduğunu Albert Şwartnatze, çok önemli bir bilim adamı, şöyle diyor: "İnsanlık, tahmin ve öngörü yeteneğini kaybetti. Yeryüzünü imha ederek kendi sonunu getirecek" diyor. O denli bir tahmin ve öngörünün olduğunu vurgulamaktadır. Biz insanlık olarak ve bu ülkenin yurttaşları olarak, bu saygıdeğer bilim adamını yanılalım.

Yeryüzünü ve ülkemizi imhadan kurtaralım. Bunun için de bu çevre bilincine ulaşalım. Ekonomik gücümüzün hatırı sayılır bir meblâğını bu sorunlara ayırabilelim. Göz boyama kabilinden yasalar, imar yasaları, çevre yasaları yerine gerçekten sağlıklı, mantıklı, çağdaş yasalar yapma gayreti içerisine girelim. Ağaçları çoğaltalım, ormanları yok etmekten kurtaralım, sosyal, kültürel, ekonomik ve estetik bir çevrede yaşama olanağı elde etmek için plânlara yapalım.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Bunları yapmak için daire kurduk işte.

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Plânlama sürecinde birinci belirleyici politikalar ise o kadar önemli öge hatta daha da önemli bilinçli kullanıcı katılımı sağlamak. Yani halk için, halkla beraber ilkesi, başka bir deyimle demokratiklik ilkesi devreye girmelidir. Dönüp dolaşıp sözlerimizin başına geldik. Bütün yollar nasıl Romaya çıkarsa, demokrasi olgusu olmadan da sorunların çözümünün olanaksız olduğu ortaya çıkıyor. Oysa görüyoruz ki böylece sorunu demokrasidedir. Ülkede demokrasi yok. Dolayısıyla demokrasi olmayınca sorunların çözümü konusunda da iyimser olmamaktayız.

Dolayısıyla Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerimi bağlarken bu ülkede sorunun UBP olduğunu vurgulayarak bağlamak isterim. UBP gidecek, gitmelidir, demokrasi gelecek. Demokrasinin gelişi ile birlikte çevre sorunları olsun, yerel yönetimlerin sorunları olsun, ülkemizin bütün yakıcı sorunları ancak o zaman çözüme kavuşabilecektir. Saygılar sunarım.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)
Avucunu yala Çetin.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ne hoşuna gitmedi söylediği?

ÇETİN VEZİROĞLU (Devamla) - Hoşuma gitmedi tabii.

BAŞKAN - Sayın Veziroğlu teşekkür ederiz. Söz sırası Sayın Rasih Keskinerdedir. Buyurun Sayın Keskiner.

RASİH KESKİNER (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle Sayın Bakana bütçesinin görüşmesi sırasında bir takdim yapıp bizi bazı hususlarda bilgilendirdiği için teşekkür ederim ve aynı şekilde tahammül göstererek bizi yine dinleyeceğini umarak sözlerime başlamak istiyorum.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Dinleyeceğiz tabii.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Garantiye aldın yani.

RASİH KESKİNER (Devamla) - İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşlerimizi aktararak tutanağa geçirmek istiyoruz. Tutanağa geçirmek istiyoruz diyorum, çünkü biliyorum, bugünkü hükümetin bu bakanlık bünyesindeki sorunları çözmek mümkün değildir. Zaten kendilerinin de öyle bir niyeti yoktur.

Ancak polis ile ilgili kararlardan başlamak istiyorum. Ama biliyorum Sayın Bakanın bize yanıtı polisin içişlerine baağlı olmadığı dolayısıyla birşey söyleyemeyeceği olacaktır. Mesela aradan bir buçuk ay geçmiştir. İki ayı da aşmıştır aslında. Bomba olayları ile ilgili bize birşeyler söyleyebilir mi? Bazıları bu memlekette gizli teşkilat kurmaktan bahsediyor. Bu hususta bize bilgi verebilir mi? Ne tedbirler aldı, kimdir bunları yapan? Halk hareketi diye bildiri dağıtıldı. Kim dağıttı bu bildirileri, kaç kişi yakalandı? Yakalanmadı ise neden yakalanmadı? Bu konularda bize bilgi verebilir mi? Yeni Kıbrıs Partisi kurucu üyeleri tehdit mektupları gönderildi. Kim, nerede, hangi daktiloda yazarak bunları göndermektedir. Kurucu üyelerimizin adreslerini içişleri Bakanlığında bu tehditçilere kim gönderdi? Taa İngiltere'den postalanan tehdit mektupları. Bütün bunlar hakkında bize ne söyleyecektir? Bir içişleri Bakanının doğal olarak bütün bunlardan haberi olması gerekmektedir.

Sayın Durduran'ın evinin bombalandığı, sokağa bomba atılmasından bir hafta sonra ve aynı şekilde Cumhuriyetçi Türk Partisi binasına bomba konulmasından bir hafta sonra bir grup olarak Savcılığa gittik. Başsavcıyı ziyaret ettik ve bu olaylar hakkında ne düşündüğünü sorduktan sonra da kamuoyunun bir açıklama beklediğini söyledik. Sayın Savcı bize ellerinde önemli ip uçları olduğunu, bir kaç güne kadar ne olursa olsun, ne bulgu bulmuşlarsa kamuoyuna açıklayacaklarını söyledi. Aradan iki ay geçmiştir. Ne oldu, sonucu ne oldu? Neden yapılmadı açıklama? Kim engelledi bunu? Bize bu konuda açıklama yapabilecek misiniz ve tabii diğer bomba olayları ile ilgili son durum nedir?

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Bırakmazlar açıklama yapılsın, bırakmazlar.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aslında olayla ilgili, bomba olaylarını müteakiben bu Mecliste ben bir gündem dışı konuşma yaptım ve o gündem dışı konuşmamda söylediklerimde, tespitlerimde ne kadar haklı olduğum bir kez daha ortaya çıkmıştır. 4 Ekim 1989 tarihli gündem dışı konuşmamda olayı gündeme getirdikten sonra aynen şunları söylemiştim. O günkü konuşmamda şöyle söylemiştim. Sonunda konuşmamın; aslında bugünkü konuşmamın sonunda kolay olan benim bu hükümetten bu olaylar hakkında tedbir almasını, suçluları bulunup adalete teslim edilmesini istemem gerekirdi. Ayrıca kamuoyunun da merak ettiği mesele bu son bomba olaylarında kullanılan TNT olduğu açıklanan patlayıcının nereden bulunduğunu, bu patlayıcıların hangi ülkelerin imalatı olduğu

seri numaraları, varsa seri numaralarının neler olduğu, bu tür seri numaraları hangi ambardan çalınmış olabileceği hususların da aydınlatılmasını istemem gerekirdi. Ama gelin görün ki bu sorular sorulup, yanıt alma durumumuz yoktur. Olaylar karşısında tedbir alacak bir Hükümet yoktur. Olaylar üzerine gidecek , failleri bulup sorgulayacak ve kamuoyuna açıklayacak bir Hükümet yoktur. İktidar olmak muktedir olmak demektir. Sizse hiçbir şeye muktedir değilsiniz çünkü iktidar değilsiniz. İktidar sizin dışınızda, sizi de idare eden egemen güçlerdir. Siz her şeyi başkalarına havale edersiniz, sonunda hiçbir ülkemiz için bugün ırkçı, şovenist ve mafiaların da at oynattığı bir yer haline getirilmesini sağlarsınız " ve devam edip gidiyor ve burada o gün dahi vurguladığım, sizin bu gibi olayları çözmekte muktedir olmadığınızı, bu gün geldi, aradan iki ay geçmiştir, savcıyı gördük, sonuç yok, Hükümetten hiçbir açıklama yok. Olay bütün canlılığını korumakta devam ederken, yeni yeni senaryolar hazırlanmakta bu ülkede.

Yeni Kıbrıs Partisi kuruldu. 80 civarında kurucu üyesi. Bunların adresleri tek bir İçişleri Bakanlığında , üstelik yeni kurulduğu için en son adresleri. Kuruluşundan ve İçişleri Bakanlığına sunulduktan sonra dosya elbette hakları vardır yasaya göre kurucu üyelerin onayı alınmış mıdır, imzalar kendilerinin mi araştırma yapacaklardır. Ama bu araştırmada uygulanan yöntemler ayrı bir konu. Polis ve kaymakamlıkların seferber olması, bazı kaymakamlıkların memurlarının kurucu üyeleri vazgeçirmek için tehdit yapmaları. Bunlar ayrı olaylar. Derken Sayın Durduran ve benim haricimde tüm üyelerimize tehdit mektupları .

NACİ USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Adreslerine mi?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Yeni adreslerine, en son adreslerine.

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla) - Ve sadece İçişleri Bakanlığına verilen adreslere?

RASİH KESKİNER (Devamla) - bir tek nüsha sadece İçişleri Bakanlığına verilmiştir.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bir tane okuyup zapta geçirin.

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla)- Sayın Bakan bu işin üzerine gitmen lâzım.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) , Devlet gölgesi, devlet.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Demokrasi var bu memlekette?

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla) - Ha. Yani İçişleri Bakanlığında bulunan adreslerine gönderildi tehdit mektupları- Böyle rezalet olmaz.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu konu ile ilgili Savcılığa gittik. Konuyu aktardık, bize ne yapayım, yazarsanız ve bir yere gidecek, ondan gelip, gelmeyeceğini bilmiyorum demektir. Bu bizi doğrulamaktadır. Bu ülkede Hükümet muktedir değildir. Biz hal böyle olunca , diğer olaylara gördüğümüz kadarı ile yapılan araştırmalardan sonuç çıkmayınca, biz bir araştırma yaptık. Bazı bulgular saptadık. Bir kere sözkonusu zarflar piyasada yok. Hiçbir kitapçıda bu zarflar yok. Şu zarflarla benzeşmesi çok ilginç.

Tıpa tıp, boy kalite herşey. Bunlar ilk gün zarflarıdır. Bize dağıtılan 15 Kasım'la ilgili ilk gün zarflarıdır. Tıpa tıp uymaktadır. Eğer sağlıklı çalışan bir istihbarat olsa bu ülkede, saniyesinde bunlar çözülür. Atıldığı posta merkezi belli, daltilo belli ve tehdit mektuplarının yazıldığı daktilonun bulunması kolay. Gayet profesyonelce. Olur olmaz sekreter bu işareti vuramaz. Evet, o zaman düşünmek gerekmektedir. Artık bu ülkede eğer herşey rayından çıkmışsa, güvenliğimizi kim sağlayacaktır? Tutanaklara geçmesi açısından okuyorum sözkonusu tehdit mektuplarını. Yoksa Hükümetin birşey yapacağı yoktur.

NACİ USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın Keskiner bu zarfların ilgisini polisin bilgisine getirdiniz mi?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Getirmedik efendim. Sadece Savcılıkla konuştuk ve bize verdiği hususlardan sonra getirmedik, çünkü geçmişi belli. Yıllardır faili mechul cinayetler var bu ülkede. Taa Vedat Kaner olayına. Karakum'da gündüz bir kadın boğazlandı yolun içşerisinde, anayolun üzerinde ve daha geçmişte Bonjur cinayeti. Ne oldu bunların failleri? Yok. Onun için boşu boşuna bileceksin ve ona göre hareket edeceksin. Okuyorum değerli arkadaşlar sözkonusu mektubu. Tutanaklara geçmesi açısından .

"Sayın.....

Sayın Yaşar Karakaş,

Sizin Yeni Kıbrıs Partisi adlı Türkiye ve KKTC düşmanı oluşumun kurucuları arasında olduğunuzu üzülerek öğrenmiş bulunuyoruz.

Bu oluşumun programında anavatan Türkiye'yi işgalci olarak suçladığından, Halkımızın varlığına kastetmiş, yüzlerce masum insanı katlederek toplu mezarlara gömmüş Rum liderliğine tek bir satır eleştiri yöneltmezken, özgürlüğümüzü borçlu olduğumuz Anavatan Türkiye'yi baş düşman gösterdiğinden haberiniz var mı?

Bu partinin başkanı olan Alpay Durduran'ın KKTC'ye inanmadığını, onca yıllık özveri ile kurulan devletimizle "Mesarya Cumhuriyeti" diyerek alay ettiğini, EOKA'cı Matsis'le kol kola girerek, KKTC aleyhine kampanyalar yürüttüğünü ve Anavatan Türkiye'yi Bulgaristan'a benzeten AKEL'ci Ozker Özgür'le aynı görüşleri paylaştığını biliyor musunuz?

Bu konuda YKP programının 1. sayfasındaki ONSOZ'de aynen şöyle denmektedir:

"YURDUMUZ TC'DEKİ EGEMEN ÇEVRENİN KIBRIS'TAKİ UZANTI-LARI ELIYLE RADYO, TELEVİZYON, BASIN YAYIN KURULUŞLARI, ORGUN VE YAYGIN EĞİTİM KURUMLARI, YARDIM SIFPATLI ANLAŞMA VE UYGU-LAMALARI İLE İŞGAL ALTINA ALINMIŞTIR. KIBRIS'TAKİ ASKER, SIVİL, TÜRKİYE CUMHURİYETİ BUROKRASİSİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ HUKU-METLERİNİN BU POLİTİKALARINA KARŞI ÇIKMAK MUTLAK GEREKLİLİKTİR. TÜRKİYE CUMHURİYETİ YARDIM HEYETİNİ KAPATTIRMAK VE TÜRKİYE BUYUKELÇİLİĞİ PERSONELİ SAYISINI AZALTMAK İÇİN MUCADELE EDİLECEKTİR".

YKP'nin kurucu üyeleri olarak, adı geçen partinin programındaki bu ihanet teşkil eden ve Rum liderliğinin tam 15 yıldır dünyaya yaymaya çalıştığı İŞGAL iddialarını güçlendirmekten başka hiçbir amaca hizmet etmeyen ifadelerden haberiniz var mı?

Siz Türkiye'nin Kıbrıs'ta işgalci olduğuna, Türk askerinin Kıbrıs Türklerini ezdiğine, Anavatanımız ve kurtarıcımız Türkiye'ye karşı bir mücadele verilmesi gerektiğine inanıyor ve böyle bir mücadele vermek için kurulduğu açıklanan YKP'nin programını onaylıyor musunuz?

Sayın Üye, kesinlikle belli olmuştur ki, YKP'nin kuruluş amacı Anavatan Türkiye ile Kıbrıs Türkünün arasını açıp Cumhuriyetimizi korumasız bırakmak ve Kıbrıs Rumlarının istediği şekilde bir teslim anlaşmasına bizi zorlamaktır.

Bu ihanete ortak olacak mısınız?

İmza, adres, telefon, hiçbir şey yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz programımızı da , tüzüğümüzü de, kurucu üyelerimizi da yasalar çerçevesinde İçişleri Bakanlığına sunduk. İncelenmiştir, bize görülen eksikliklerle ilgili yazı yazılmıştır. Onlara bazı kimlik kartları ve adreslerimizi gönderdik. Bunun dışında eğer sakıncalı bir şey varsa bu ülkenin Hükümeti karar vermelidir. Öyle tehdit mektupları ile bir yerlere gidilmez.

NACİ USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hükümet değil efendim Yüksek Mahkeme bizi denetler sadece.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Ve hele, hele bu tip olaylara müsaade edilirse, araştırılmazsa nereye gideceğiz? İşte biraz önce bu ülkede bahsettiğiniz demokrasi, bahsettiğiniz diğer hususlar. O zaman tekrar sormak istiyorum. Bu nerde bozulmuştur, bunun incelemesi, herhalde yapılmaya gerek görülmeyecektir. Geçmiş olaylar bize bunu açıkca kanıtlamaktadır.

Bundan başka dahaları da var Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Buradan yetmemiştir İngiltere'den bu defa. Ve zarfın üstünde ne yazıyor? "Alpay Durduran ve Sürüleri, yeni kurulan Kıbrıs Partisi Lefkoşa" Alpay Durduran ve Sürüleri ve postacı bunu alıp dağıtıyor. Posta Yasalarında bu var mıdır? Bize Meclise çağrılar on günde gelmemektedir, dağıtılmamaktadır ama bunlar anında hemen ulaşmaktadır. Bunu da bir okuyalım. Bir Kıbrıs haritası üzerinde TMT II.

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla) - EOKA B, engala.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet. "Ne Mutlu Türküm Diyenler, Türk ve Türklük düşmanı vatan haini kansızlar, hesabınız en erken bir zamanda görülecektir . TMT II İngiltere Kurulu."

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) -Kime geldi Rasih bu?

RASIH KESKİNER (Devamla) - Alpay Durduran ve Sürüleri.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Yapma yahu.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Değerli arkadaşlar bunlara gülünmaz, ağlanır. Bunlar ağlanması gereken hususlardır.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Rasih çok ilginçtir bu, geldi bu mektup size?

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla)- Bu mesaj bir teşkilât da siz kurun mesajıdır.

RASIH KESKİNER (Devmla) - Evet Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; faili mechul cinayetler , fiili mechul tehdit mektupları, hiç kimse bulmamaktadır ve ondan sonra bu ülkede Hükümet var ve muktedirdir, sorunları çözmeye. Yok öyle bir şey değerli arkadaşlar.

Bütün bunların yanında artık günlük polis raporları bizlere bu ülkede suçların giderek arttığını göstermektedir. Kaçakçılık, hırsızlık, yaralama olayları günlük olarak artmaktadır. Kıbrıs Türk Toplumunun alışmadığı bir ortama her geçen gün bozularak biraz daha yaklaşıyoruz.

Yine İçişleri Bakanlığı ile ilgili kaçak işçiler hakkında birkaç söz söylemek istiyorum.

Komisyonunda Sayın Bakan bu konu ile ilgili sorumuza aynen şu yanıtı vermiştir. Anavatandan gelen kardeşlerimize kapılarımız açıktır. İstedikleri zaman gelirler, istedikleri zaman giderler.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)Devamla) - Öyle öyle.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Kaçak işçi diye birşey yok.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) Bakan yalan mı söyledi?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Türkiye ile Kıbrıs arasında bir fark görmüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkileri formalitede değil de iyi niyetle görüyoruz.

Şimdi, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir Bakan bu şekilde konuşabilir mi? Hiçbir şey sorulmayan bir Bakan ancak böyle konuşabilir. Ne demek kaçak işçi yoktur, ne demek isteyen istediği zaman gelir, istediği zaman gider? O zaman size ne gerek var, Hükümete ne gerek var?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Gümrük kapılarından geçer, gider.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Zaten bu toplumun saygınlığı hep bu tip davranışlar sonucunda bozulmuştur. Burada ayrı bir devlet yönetimi varsa, isteyen istediği zaman gelip gidemez ve bu ülkede sizlerin bu şekilde davranışlarınız sonucu sayısını bilmediğimiz binlerce kaçak işçi vardır. Biraz önce bu sayının 3000 dolayında olduğunu açıkladınız. Sadece bu rakam Asil Nadir'in inşaatlarında vardır, 3000 dolayında. Her gün şehir merkezlerinde pazarlar kurulmaktadır.

NACİ USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Pansiyonlar dolup taşmaktadır.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Pansiyonlar da dolup taşmaktadır, ama ilgililerin yetkileri de yoktur.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla) - Turizm verir pansiyonlara izni, ona söyle.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Yetkileri yoktur hiç kimseyi kontrol etsin onları Sayın Bakan, hiç kimsenin yetkisi yoktur kontrol etsin onları. Kontrol etmeye kalktılar, hemen kim oluyorsunuz da benim vatandaşımı kontrol ediyorsunuz dediler. Bu kaçak işçi olayına şiddetle karşıyız. Birincisi bu kaçak işçilerin varlığı en başta Karpaz'daki işçileri ekmeğinden etti. Karpaz'daki tarım iş gücü işçileri Güzelyurt'a kadar gidip narenciye alanlarında çalışırdı. Kaçak işçiler, ucuz işgücünü yaratarak bu insanların işsiz kalmasını, çalışmak istese bile karın tokluğuna çalışmasını gündeme getirmişti. İkinci husus ise; bugün bu kaçak işçilere uygulanan bir insanlık suçudur, acımasızca sömürülmektedirler. Üç-beş tane ağa inşaat yapacak, milyonlar kazanacak diye siz, Hükümetin bu insanların, kim isterse olsun, sömürülmelerine seyirci kalmanız düşünülemez. Şantiye binalarında barınıyorlar, yarı aç yarı tok, çok düşük ücretlerle sigortasız çalıştırılmaktadırlar. Bir üçüncü husus; o da kaçak işçilerin varlığı nedeni ile bizim insanımız göç etmek zorunda kalmaktadır. Kıbrıs Türkü bedava denecek ücretlerle çalışmaya alışmamıştır. Kıbrıslı Türk inşaatlarda çalışmaz diye söyleyen Hükümet yetkililerine şunu hatırlatmak isterim. Kıbrıslı ücretini alırsa her yerde çalışır. Nitekim 1974'ten önce inşaatlarda çalışan işçilerimiz bir mühendisten daha fazla ücret alırdı. Ücretini alırsa çalışır. Bu Hükümetin uydurduğu bir mazarettir. Bugün bu mazarete bir yenisi eklenmiştir. Yurt dışına giden gençlerimiz, işçilerimiz macera peşinde imişler. Bazıları maceradan gidermiş. Macera arıyorlar. Refahtan herhalde. Herkesin başına vurmuş maceraya çıkmış. Yanılmıyorsam İçişleri Bakanı, veyahut da Dışişleri Bakanı...

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Ne vurmuş?

RASİH KESKİNER (Devamla) -Refah. Bu kaçak işçi olayından size sorsam polis kaç kişiyi sınır dışı etmiştir, bize bilgi verebilir misiniz? Kıbrıs'a girişte cebinde 10,000 lira

Kaçak işçiler ve polisle ilgili hususları burada noktlayıp Bakanlığa ait diğer birimlere de bir göz atmayı yarar görmekteyim. Parti, devlet bütünleşmesinin en güzel örneği bu Bakanlıkta yaşanmaktadır. Kaymakamlıklar halkın hizmetinde değil, partinin hizmetindedir. Falak köyle saha mı yapılacak? Kaymakam karar verecek, klüp kim kuracak? Eğer istediği olmazsa saha işi de olmaz. Parti bir miting mi düzenleyecek? kaymakamlar ve memurlar görevli köy, köy dolaştırılmakta mitinge insan toplamaktadır. Artık köylerde köy hizmetlerinin durumunu muhtarlardan değil, parti görevlilerinden sormaktadır. Tabi bunları yapıyorsunuz, yapın şikâyetimiz yoktur bizim. Çünkü bu işin sonu yoktur ve bu tip davranışlarla Hükümet yapmaya çalışanlar bir yere gitmeye çalışanlar başarılı olamamışlardır, sonunda çökmüşlerdir. Taşra örgütü ile ilgili önemli bir husus köy içi yolları, telefonları vesaire. Köy hizmetlerinin yeterince ve zamanında yapılmasıdır. Köy ve tarla yollarının açılması ile bu köy içi yollarının bakım giderleri için bütçede ayrılan 1,500,000,000 her ne kadar yeterli bir rakam olmasa da yerel bütçeden ayrılması olumlu bir olaydır.

İÇİŞLERİ KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANİ OLGUN PAŞALAR
(YERİNDEN) Hayret nasıl oldu bu iş?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet , her ne kadar da yeterli olmasa bu miktarın, yerel bütçeden ayrıldığını görmek bizi memnun etmiştir. Bu demektir ki bazı yolların tamirati yapılacaktır. Hangi yolların veya hangi köylerin yolları yapılacak elbette onu parti örgütleri karar verecek. Yani rüştünü isbat edenlere öncelik tanınacaktır. Hangi köy yolları yapılacak Sayın Bakan?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - rüştünü isbat edenlerin.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Dur da söyleyeceğim.. Kısaydı sunuş onun için söyleyemedim.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bekleyeceğiz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Gerçi Komitede söyledik ama herhalde sen erken ayrıldığın için..

RASİH KESKİNER (Devamla) Yok erken ayrılmadım, sonradan dinledim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Biz söyledik yaptıklarımızı da , neyi yapacağımızı da söyledik. Sen erken ayrıldın herhalde.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Olgun, rüştünü isbat edenler.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Daha önceleri Bayındırlık bütçesinde olan bu ödenek şimdi İçişleri Bakanlığı Bütçesinde. Oysa pratik olarak yol yapım işlerinde Karayolları Dairesi ülkede tek bu işleri yapan kurum olmasında yarar vardır. Yeknesaklık bir tek elden iş görme ve daha süratli iş bitirme olanakları vardır . Ama bizim ülkemizde her bakanlık planlama birimi, ayrı transit birim vesairesi oluşturularak, hatta bazı bakanlıklarda iki tane oluşturularak beylikler yaratılmış ve dolayısıyla ekonomik olmayan bir düzen yaratılmıştır. Ülkemizin bir ada olması dolayısıyla yollarımızın dışında su önemli bir olaydır ve her dama suyun özenle kullanılması, yani su kaynaklarının oluşturulması, var olan kaynakların tuzlanmasının önlenmesi kaçınılmazdır. Sulama tesislerinin modernleştirilmesi için gerekli her şey yapılmalıdır. Göletteki suların da en iyi şekilde değerlendirilme yönüne bu gölet sularının birer sivrisinek yuvasına dönüşerek, çevreyi tehdit etmemesi için de tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bunun yanında, Haspolat'taki kanalizasyon bölgesinde mevcut tonlarca suyun değerlendirilmesi, artık gündeme getirilmelidir. İyice arındırılmış bir sudan ağaçlandırılmada bulunulabilir. Mesarya'da gerçekleştirilecek sağlıklı bir ağaçlandırma, iklim şartlarına önemli katkıda bulunacaktır.

Bu bakanlığın büyesinde, önemli bir hizmet alanı da, Jeoloji Dairesinin çalışmalarıdır. Özellikle yerleşime yeni açılacak yerlerin saptanması çalışmasında, jeolojik çalışmalar, ön sırada yer almalıdır. Toprak durumunun işlenmesi, zeminin yük taşıma, su geçirme durumu araştırılmalıdır. Kirli toprakların hakim olduğu alanlar, su aldığı zaman şişmekte ve taşıma gücü azalmaktadır. Böyle bir yerde yapılacak yapılarda çatlama, çökmeler oluşmaktadır ve nitekim oluşmuştur da. Bugün Taşkinköy'de yaşanan olay, zamanında jeolojik çalışmaların yapılmamasının en canlı örneğidir. Bölgedeki zeminin su geçiriciliği nedeni ile artık suların emici kuyulardan taşması ve çevreye sızması, bölgede büyük sorunların doğmasına neden olmuştur. Taşkinköy örneğinden ders almayanlar, aynı alanın yanında sosyal konutları inşa ettirmişlerdir. Sorunlar şimdiden başlamıştır. Temennim, bu dairenin de tatilden çıkarılarak, bu ülke yatırımlarının hizmetinde yararlandırılmasıdır. Arazilerin deprem ve kaymalarının incelenmesi, arazilerin geçirgenlik durumlarının saptanması, yeraltı suyu olanaklarının araştırılması ve ekonomik, jeolojik yönden arazilerin incelenmesi, artık bu ülkede de gündeme getirilmelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Merkezi Cezaevi ile ilgili söyleyebileceğim, suç işleyip burada bulunan mahkûmların, yeniden topluma kazandırılması için, her türlü eğitim kendilerine verilmeli, kütüphaneler

hizmetlerine sunulmalı, dış dünya ile ilişkileri kesilmemeli ve en önemlisi, üretime katkıda bulunmaları sağlanmalıdır. Mahkûmların topluma kazandırılması için çalışmalar yapılırken, mahkûm ailelerinin ihmal edilerek perişan olmaması, onlarla da ilgilenilmesi gerektiğini hatırlatmak isterim. Ayrıca, Cezaevi çalışanlarının da birtakım sorunları olduğunu hepimiz biliyoruz. Çok güç koşullarda hizmet vermeye çalışan bu kitleye de gereken ilgi gösterilmelidir.

Nüfus Kayıt Dairesine gelince; önce aklımıza şu soru gelmektedir. Acaba bizim nüfusumuz ne kadardır? Bu daireyi Muhaceret Dairemizle birlikte ele alırsak, acaba TC kökenli yurttaşların sayısı ne kadardır? Bunları, bu Meclisin bilmesi gerekmektedir. Son 5 yılda, 10 yılda kaç kişi göç etmiştir? Kaç kişi İngiltere'ye, kaç kişi Avustralya'ya göç etmiştir? Devamlı mukim olmayan insanlar nasıl yurttaş olabiliyorlar? Bütün bu sorular yanıt beklemektedir. Eğer İçişleri Bakanlığı yetkili ise, bize nüfusumuzu söylesin. Kıbrıslı Türkün kaçta kaçınının göç ettiğinin, şu andaki sayısının ne olduğunu bilmek istiyoruz.

Yeni Kıbrıs Partisi, geçmiş dönemdeki hukukun, suistimal ve istisnaların kurallaşması gibi sakatlıklarla dolu olduğunu bilerek, bunların meşru olarak görülemeyeceğini, zaten bu gibi durumların, hukuk dili ile "null and void", yani ölü doğduğunu ortaya koymaktadır.

Bu ÷lke'deki yurttaşlık dağıtımı da bunlardan biridir. Yurdumuza gelen, iş yapan, işe alınan veya yerleşen herkese eşit ve saygılı davranmak ancak yenileri çağırıp emekle üretici kârları düşürmek politikalarıyla savaşmak kararındadır. Yeni Kıbrıs Partisi ayrıca Kıbrıs Soru- nunda bir anlaşmaya ulaşılmasında engel olmayacak miktarda ve yalnız hukukun suistimaliyle verilmeyen yurttaşlık haklarını tanımaktadır. Bunun yanında kimsenin iktidarın uygulamalarının bedelini yalnız başına ödemesine de izin vermeme kararındadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu Bakanlık bünyesindeki yatırımlara baktığımız zaman, köylerin sosyal ve ekonomik rehabilitasyonu projesi adı altında beş yüz milyonluk bir ödenek görüyoruz. TC kaynaklı olan bu proje hangi kuralların, hangi ekonomik reha- bilitasyonu yapacaklarını biliyor musunuz? Bu ödeneğin ne zaman, hangi şartlarda verileceğini biliyor musunuz? Yoksa yeni kurulan köy hizmetleri şübeleri ile, hükümet üyelerinin de haberi olmayan bazı köy yollarının asfaltlan- ması gibi mi karşılanacak?

Yine yatırım kalemlerinden iş makineleri alımı ile içme suyu tesisleri türbin yenileme projeleri ve içme Suyu İshale Hattı Projesi TC kaynaklıdır ve eğer gelirse yapılacak. Gelmezse içme suyu türbinleri de yenilenmeyecektir.

Aynı şekildeki amlıköy, Yeşilirmak ve Yedidalga Sulama Projeleri de TC kaynaklı yatırımlarda görülmektedir. Kısaca toplam yirmi üç milyar civarında görülen yatırımın ancak bir milyarı yerel gelirlerden, geriye kalan yirmi iki civarında milyarı ise Türkiye'den karşılanması öngörülmektedir. Biz bu durumu benimsemiyoruz. Bizim bu ülkede kaynaklarımız vardır. Ve biz tüm yatırımlarımızın kendi yerel gelirlerimizden karşılanmasını istiyoruz. Haksız kazançların vergilendirilmesi ile bunun yapılması da mümkündür. Biz kendi kendimize yeter duruma gelmeliyiz. Bu husus bizim diğer egemenlik haklarımızla ilgilidir. Eğer yatırım yaparsak nereye, hangi sektörlerle yatırım yapacağımıza biz karar vermeliyiz. Plânlamasından ihalesine ve yapımına kadar. Bunun aksi bu toplumu günden güne daha da bağımlı hale getirmektedir. Kaynaklarımızın olup olmadığını Genel Başkanımız burda açıklamıştır. İki yüz elli milyar daha eksradan gelir elde edebilir bu devlet. Bütün rakamlar ortadadır. Bu ülkede dönen para ortadadır. Ama kazançların, kazanç sahiplerinin hiç düşünülmemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkenin gündeminde devamlı olan ve her geçen yıl, ay, hatta her geçen gün daha da önem kazanarak büyük boyutlarda insanımızı tehdit eden bir tehlikeden bahsederek konuşmamı sürdürmek istiyorum. Bu tehlike trafik anarşisidir. Trafik kazaları artık günlük haber bültenlerimizi doldurmaktadır.

Konuya verdiğimiz önem dolayısıyla, yıllardır bu konuda görüş belirtmekte, öneriler sunmaktayız. Bu alandaki sorunları daha önceki yıllarda Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesinde gündeme getirir, önerilerimizi sunardık. Tedbir alınmasını isterdik. 3'üncü sene sonunda, Sayın Bayındırlık Bakanının bu konunun İçişleri Bakanını ilgilendirdiğini, dolayısıyla İçişleri Bütçesinde ele alınması gerektiğini söyleyerek, topu Sayın Paşalar'a attı. Her ne kadar biz, Hükümetin bir bütün olduğunu, dolayısıyla bir sorun, ne isterse olsun, Hükümetin tümünü ilgilendirmesi gerektiğini, doğru olduğunu biliyorsak da, bu trafik sorunlarını geçen yıl halledilmek üzere, Sayın Paşalar'a anlattık. Hatta Sayın Bakan, herhalde yapacağımıza inandığın için bize anlatıyorsun, diye, bana yerinden karşılık verdi. Aslında ben şunu söylüyorum. Daha o günden, söylediklerimin %90, %95'inin yapılmayacağını biliyordum. Ama tutanaklara geçirmek için, yine de trafikle ilgili tedbir alınacak, alınabilecek bazı önerilerimizi aktarmıştım. Şimdi, isterseniz, birlikte bakalım, ne söyledim ve hangisine bir çare bulunabildi?

Trafik kazaları, geçtiğimiz yıllara göre azaldı mı, çoğaldı mı? Bizim tespitlerimize göre, trafik kazaları daha da artmıştır. Geçen yıla göre, daha çok ölüm, daha çok mali zarar ve daha çok yaralanan, sakat kalan insanlar. Geçmiş yıllarda, Polis Örgütünden yıllıklar çıkar, alıp sizlere buradan bazı istatistiki bilgi de sunmuştum. Aynı-sını yine yapmak isterdim. Ama bu sene gittiğimde, her nedese, bize verilemeyeceğini söylediler.

Bir Meclis üyesi, bir milletvekili. Üstelik çıkarılıp başına dağıtılan, komutanlara dağıtılan yıllıkları göremeyecek, inceleyemeyecek. Bütün bu olaylar, işin başında anlattığım hususlarla bağlantılıdır.

Trafik kazalarının nedenlerinden birisi olan, ana-yollarla ilgili hususu, Bayındırlık Bütçesinde görüşeceğiz. Ama, direkt ilgili olduğunuz, köyiçi yolları ile indirek ilginiz dahilinde olan, belediye hudutları dahilindeki yolların durumu, trafik kazalarının bir nedenidir. Trafik kazalarının ana etkinliğini oluşturan insan faktörü ile ilgili şu hususlar çok önemlidir.

Birincisi; eğitim olayı. Acaba, trafik ile ilgili kime, nerede, ne kadar eğitim yapılmaktadır? Geçen sene de sordum bunu. BRT'nin, Eroğlu ve Denktaş'tan biraz sarfı nazar ederek bu alanda eğitimi gündeme almasını istemiştik. Peki, bu alanda herhangi birşey yapıldı mı? Yapıldı ise, bize lütfen söyler misiniz? Çok kısa sürede ekliyetlerin çeşitli yollarla dağıtıldığını, bu alanda bazı şoför okullarının, bir defada ehliyet garantisi verdiklerini söyledim ve bunu neye dayanarak yapabileceklerini sordum. Peki, bu durum değişti mi? Bu sene, dediğim gibi, Polis Örgütünün yıllığını alamadığımız için, kaç tane ehliyete başvuru oldu, kaç verildi, bilememekteyiz.

Yine bu ülkede, kazaların belli bir oranında, farklı direksiyon araçlarının da neden olduğunu, artık bir kararın verilmesi gerektiği, ya sağ veya trafik düzeninde ya sağ veya sol diye karar verilmesi gerektiğini söylemişim.

Bu alanda Sayın Paşalar sağ dedi. Ama Sayın Denктаş ilk defa belki de hayatında sol diye konuşmaya başladı.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nasıl çıktı ağzından sol lafı?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Peki sonuç ne oldu? Eskisi gibi berdevam, hem sağ, hem sol. Son durum nedir Sayın Bakan? Komisyonda bu değişimin bir zaman gerektirdiğini söylediniz. Doğrudur. Ama birisinin de karar verip diğerinin ithaline son verilmesi gerekmektedir ki arkadan gelmesin. Bunların dışında yıllarca eleştirdiğimiz burada, trafiğe çıkmasının da sakıncalı görülen araçların hâlâ daha trafikte seyrettiğidir. Kapıları yol içerisine açılan otobüsler trafiğe nasıl çıkabilir? Eksozlarından zehirli gaz saçan kamyonlar vesair taşıtlar yollarda nasıl seyredebilir? Bu hususta herhangi bir tedbir aldınız mı? Almadınız Sayın Bakan. Çünkü dolaşıyoruz, her gün görüyoruz bunları.

Trafik kazalarının nedenlerinden birisi de alkollü araç kullanmak ve aşırı sürat gelmektedir. Alkollü araç kullanımıyla ilgili yasa geçirildi. Cihazlar geldi bildiğim kadarıyla. Bu konuda bize acaba bilgi verebilir misiniz? Kaç alkollü trafikten men edildi, suçlandı veya cezalandırıldı? Ben genellikle çoğu geceler yollardayım. Hiç rastlamadım. Görülen o ki alkollü sürücüler yollarda rahatça dolaşmaktadırlar. Aşırı sürat yapmaya gelince, bilhassa şehir içlerinde ralli yapılanlar hakkında polis memurları seyretmektedir. Sadece kolay iş olan yanlış parkları rapor etmektedirler. Trafikte

yine önemli bir konu. Trafik işaretleri ve levhalarıdır. Bu levha ve işaretlerinin olmaması kazalara neden olmaktadır. Yıllardır hem trafik örgütünü, hem bizler uyarıyoruz. Yurt dışından gelenler için, yol yolda akış soldandır diye levha konsun diye. Peki bu niçin yapılmaktadır. Bu yüzden insanlarımız ölmektedir. Peki bundan hiç sorumluluk duymuyor musunuz? Bu konuda herhangi bir tedbir aldınız mı? Aldınızsa hangi yolda, nerede yapmaktasınız, nasıl yapmaktasınız? Siz bir teknik eleman-sınız. Yoksa bu söyledikleriniz teknik olarak yanlış mıdır? Bütün bu sorular, bu sorunları yanıt beklemektedir. Ama ne yazık ki biraz sonra yanıt yerine alacağımız karşılık olacak.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden) - Yanıt da alacan, karşılık da.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bu olayda Emret Başbakanım dizisdinden gayet iyi iyi öğrendiniz. Orda saten söylüyor, her sorunun bir karşılığı vardır. Yanıt olması gerekmez.

Evet Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu Bakanlık bünyesinde bulunan ve devamlı merkezi otoriterle çatışma halinde olan bir kurumumuz da belediyelerimizdir. İçişleri Bakanlığı, yıllardır yerel yönetimlerimizin başında bir denetleyici, frenleyici, engelleyici olarak durmaktadır. Oysa bu davranışını terk edip merkezi otoritenin yerel yöneticilere yol göstericisi, destekleyicisi olmalıdır. Belediyeler özerk olmadıktan sonra işte böyle güdük kalırlar, gelişmezler ve yapmaları gereken en temel görevlerini dahi merkezi organı, yani İçişlerini mazaret gösterir, yapmaktan da aciz duruma düşerler.

yapmaktan da geri kalarak, yapması gereken en basit işlerini dahi merkezi otoritenin, mazeret göstererek yapmaktan kaçarlar. Oysa, yerel yönetimler için ayrı seçimler yapılır. Meclis üyeleri, muhtarlar ve azalar seçilir. Ama acaba halkın seçtiği bu organların, belediye yönetimi kararlarına bunalımı ne derece olmaktadır? Herşey, İçişleri Bakanlığının onayına bağlanmış bulunmaktadır. Böyle bir anlayışla, belediyelerin hizmet vermesi mümkün değildir. Merkezi yönetim, belediyelere bazı yetkilerini devretmelidir. Korkmadan, belediyelerin bazı yetkilerini devretmelidir ve onları üretken duruma getirerek, kaynak yaratan kurumlar haline getirilmelidir. Ve bu, ancak bu yetkilerini halk yararına kullanıp kullanmadığını ancak denetlemeli, kullanması için de teşvik edilmelidir. Yerel yönetimler, yerleşim yeri halkının özgür iradesini temsil eder. Yerel bütçeden pay almaya muhtaç halk ile danışmadan projeler hazırlamayan ve uygulamayan aciz varlıklar olmaktan çıkarılması gerekmektedir. Demokrasi, güçlü yerel yönetimlerle ortaya çıkan, çok merkezliliğe muhtaçtır. Biz, belediyelerin eğitimden asayişe, radyodan televizyon yayınına kadar etkili yerel yönetimler kurmak, Yeni Kıbrıs Partisi'nin hedefleri arasındadır. Kent içinde oluşan randları, kent halkına aktarmak, çevre, ticaret, dolaşım ve yerleşiminde yetkiyi, yöre halkının iradesine bırakmak, çağdaş bir anlayıştır ve bu anlayışın da artık bu topluma sunulması gerekmektedir. Ama bugün, kent arazileri yağmalanmıştır. Eşe dosta dağıtılmıştır. Kamuya ait olanlar dahi, eşdeğere kaynak olarak dağıtılmıştır. Şehirlerin hayati nefes alma boruları olacak, park yerleri, yeşil alanlar, otoparklar dağıtılmıştır. Şehirlerimiz içerisinde bulunan tarihi eserler, tarihi binalar yıktırılmış, yok edilmiştir. Tüm sahiller, belediye hududu ilân edilerek, denizin dibine kadar beton yığınlarının yükselmesi, kıyıların kapatılması yaratılmıştır. Belediye hudutları genişletilerek, doğa

tahrip edilmiştir. Vakıfların desteği ile de şehirlerin en önemli yerlerinden kurulan barakalarla, gecekondulaşma gündeme getirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklara, belediye yönetimlerinin keyfi, baştan savma ve yapabilecekleri denetim görevlerini ihmal etmeleri sonucu da eklenince, kentlerimiz kent olmaktan çıkmıştır. Belediye yönetimleri, şehir toprakları üzerinde acımasızca kâr hırslarını tatmin edenlere karşı gerekli mücadeleyi sürdürememekteyiz. Tarihi yapılar yok olurken, eylem yerine, adet yerini bulsun diye ancak bildirimlerle iş geçiştirildi. Oy hesapları ile kaçak inşaatlara, sağlıksız yapılaşmalara göz yumuldu.

Kaldırım kapatılıp dükkân yapılmasına ses çıkarılmadı. Hatta onlarla anlaşarak, halkın, yayanın hakları, yayanın mülkü, kaldırımcılara kiralandı.

Yolların içerisine kum, çakıl ve inşaat artıklarının doldurulmasına ses çıkarılmadı. Ağaç dalları, var olan çok az miktardaki kaldırımları, kullanılamaz hale getirdi. Kaldırımlar üzerine, insan boyu altında, air conditionerlerin takılması, kaldırımda yürüyen birisinin bu cihazlara toslaması, onları hiç rahatsız etmemektedir.

Ve daha bir çok olumsuzluklar ve bu olumsuzlukları önleyecek yasal yetkiler. Ama kullanılmamaktadır. Ve bütün bunların sonucu çöken yerel yönetimler ve bunun sonucu da çarpık hale gelen kentler, yok olan çevreler.

15/80 sayılı Belediyeler Yasası aksaklıklar yok mu içerisinde? Çok. Ama en azından şehirlerin bugünkü hale gelmesini önleyecek bazı hususlar içermektedir. Bazı tedbirler önermektedir ve cezalar önermektedir. Hiç kimsenin hakkı yoktur yolu kapatmaya, inşaat artığı dökmeye, demir kırıntısı dökmeye, kum dökmeye hakkı yoktur. Eğer yolun bir parçasını kullanacaksa müracaat eder belediyeye, belediye inceler ve ona yolun bir parçasını ve her saatını büyük bir ücretle kiralar ve böyle bu yöne giderseler hiç bir müteahhit cesaret etmeyecek kullansın yolu. Çünkü bir inşaat süresince büyük paralardır bunlar ve vermezler. Onların kârlarıdır bunlar ve vermek istemezler. Gidilmemektedir ve isteyen istediği yerde bunu yapabilmektedir. Aynı şekilde kaldırımlarda ve aynı şekilde reklâmlarla ilgili hususlar vardır. İsteyen istediği yere reklâm asmaktadır, istediği boyutta, istediği şekilde, istediği büyüklükte. Bunlar da bunun içerisinde vardır. Oysa bütün bunlara tedbir alınması, plânlaması, en azından bunların yapılarak şehrin bozulan, yok olan görüntüsünün bir parçasının olsun düzeltilmesi mümkündür. Standart şeklinde, ışıklı reklâmlar da tesbit edilebilir, müesseselere satılabilir, kiralanabilir ve üstelik gelir elde edilebilir. Benim yaşadığım kentte, gezdiğim diğer kentlerde hep bu çarpıklıkları görüyorum. Ama yerel yönetimler devamlı

gelir eksikliğinden söz etmektedirler. Doğrudur. Hakikatte gelir durumları kötüdür. Ama en azından bu yasada gerektiği hususların yerine getirilmesi gerekmektedir. Onlar da yapılmamaktadır. Bu şehre ve her şehre girecek olan tüm yolların belli bir noktada toplanması kontrol altına alınmalıdır. Alınmamaktadır. Dışardan yekûncüler gelmektedir, üçü içeriye gitmektedir, biri dışarıya gitmektedir, bakkallara gitmektedir. Bunlar hep yerel yönetimlerin kayıplarıdır. Bunları da vurgulamadan geçemeyeceğim.

Söz belediyelerden açılmışken belediye çalışanlarının sorunlarına da değinmeden geçmek istemiyorum. Yerel yönetimlerdeki bu çarpıklık, başı bozuk düzensizliğin faturasını çalışanlar ödemektedir. Mali sıkıntı yüzünden belediye çalışanları zamanında ödenmemekte, emekliye çıkmak isteyenler çıkamamaktadır. Emekliye çıkanlar ise ücretlerini alamamaktadırlar. Sosyal Sigorta ve İhtiyat Sandığı hakları yatırılmamaktadır. En önemlisi de sözleşme hakları askıya alınmaktadır. Toplu sözleşmeleri dondurulmak istenmektedir. Bütün bu olumsuzluklar belediyelerin üzerine çökmüş ve sonuçta sağlıksız kentler yaratılması süratle gündeme gelmiştir. Mevcut anlayışla bunların düzelmesi mümkün müdür? Değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığına bağlı son olarak söylemek istediğim yeni olarak ilave edilen Çevre Dairesinin oluşumu ve genelde çevre üzerinde söyleyecek çok şeyimiz olmalıdır. Ama çevre sorunlarını uzun uzadıya tartışma olanağımız yoktur. Çevrenin gerek şehirçilik gerekse ormala ilişkileri dolayısıyla hepsini bir bütün olarak incelemek en doğru yaklaşımdır. Ancak bizim ülkemizde her bakanlık ayrı bir idare görünümünde olduğu için biri yapılması gerekeni diğer Bakana havale ettiği için mecburen ilgisi olan bu alanı birbiri ile beraber tartışılması gereken bu alanı mecburen size Bakanlık da Çevreyi, İskan Bakanlığın da şehirçiliği ve çarpık kentleşmeyi, Tarım ve Orman Bakanlığın da ormanların durumunu zorunlu olarak ayrı ayrı izlemek durumundayız. Belki arada bir önereceğimiz hususlardan belki arada bir böyle çıkar yapılır ve bunu da görürüz. Çevre, çevrecilik günümüzün dünyasına en önde gelen inceleme çalışma alanı haline gelmiştir. Bütün dünya ülkeleri, uluslararası kuruluşlar insana daha yaşanır bir çevre sunmak için ortak mücadele sürdürmektedirler. Dünya ülkeleri teknolojinin ilerlemesi ile, her yönü ile kirlenen veya tahrip olup insanlığı tehdit eden çevrenin korunması, kurtarılması için bütçelerin büyük bir bölümünü bu maksatlara ayırmaktadırlar. Daha çok yeşil, hava kirliliğinden arınmış temiz kentler günümüzde en fazla aranan ve bunun yaratılması için uğraş veren hususlardır. Bu ülkede de kuruluşlarımız özellikle son yıllarda ve son zamanlarda çevre sorunlarına epey duyarlı olmuşlardır. Konu ile ilgili epey toplantılar yapmışlardır. Kongreler, seminerler, sempozyumlar sıra sıra yapılmış ve

yapılmaya devam detmektedir. Bu toplantılarda zaman zaman en üst düzeyde yetkililer de katılmakta görüşlerini sunmaktadırlar. Bu ülkenin ilgili daire birimlerin katılmaktadır bu toplantılara ve bu toplantılardan çeşitli sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde hemen hemen herkes birleşmektedir. Ama ondan sonra hiçbir çaba harcanmamaktadır. Sorunlar giderek büyümektedir. Çevre sorunları da bu ülkede yıllarca tartışılmıştır. Birleşmiş Milletler bu konuda raporlar sunmuştur. Ama ne yazık ki hiçbir tedbir alınmadı, sorunlar büyüdü ve belki. şimdi zehirli ilaçlar toprağa, sulara karışmış bir neslin yok oluşunu gündeme getirmiştir. Yapıla yapıla ne yapılmıştır? Madem çevre sorunları var diye düşünmüş Hükümet, o zaman herhalde, bir daire kuralım, yasasını çıkaralım, bu işleri çözelim. Bunu düşünerek hemen Çevre Dairesi kuruldu geçtiğimiz aylarda teşkilat yasası kondu, standart zaten onlar hep standarttır böyle değişen sadece başlıklardır: standart geliyor. Geçen gün alel acele yasası çıktı. Yangın var çevre gidiyor, acele bu yasa geçmezse mahvolacaktı. Alel acele o da geçti artık endişe etmenize gerek yok.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yasanın bekçiliğine...

RASIH KESKİNER (Devamla) - Güllük güllüstanlık kurtulmuştur artık bu ülke hiç merak etmeyin.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - O da mı kabahat yani? Yasa ile olmaz yani...

RASIH KESKİNER (Devamla) - Peki, yıllardır var olan pek çok sorunun çözümü için ille de Çevre Dairesinin kurulması mı gerekliydi? Dikle

geleceğim, merak etme geleceğim. Geçen defa da aynısını söyledim.

İÇİŞLERİ KOYUŞLERİ VE ÇEVRE BAKANİ OLGUN PAŞALAR -
Ne söyledim?...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bu işlerle uğraşacak bir bilim oluşturulması ideal birşeydir ve elmasında da yarar vardır. Ama bugüne gelene kadar bu yaşanan olaylar Çevre Yasasının olmayışından dolayı değildir. Çünkü bugün getirdiğiniz Çevre Yasası ile getirdiğiniz hususlar burda yazıyor işte kirlenme yasağı şunlar, bunlar. Pek çoğu bu Yasada vardır, 15/80 sayılı Belediye Yasasında vardır. Tedbirler alınması da vardır, Yasalar da vardır, herşey vardır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - E, ne alman söyle bakalım onu...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Zaten bu ülkede işte budur olay birinci Belediye atar topu, Belediye size atar topu. Burda da hükümet üyeleri...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Belediye ve görevlileri tedbirler alma yönüne girdi...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Hükümet üyeleri topu birbirine atmaktadır. Bu en güzel özelliğimizdir. bu hükümetin.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Biz top atmıyoruz, iş yaparız...

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Yerel yönetimler İçişleri, mişişleri..... Bu sorunlar çözümlenmelidir. Bu sorunlar vardır ve çözümlenmelidir. Yerel yönetimler bu tedbirleri almamışsa

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Müeyyidelerinizi de söyleyin bakalım.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Müeyyideleriniz de vardır burda...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Nedir o söyle bana. Seçimle gelen seçimle gider...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Niyettir, önemli olan niyettir.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Seçim ile gelen seçim ile gider. Demokrasiniz zedelenmesin seçim ile gelen seçim ile gider...

RASİH KESKİNER (Devamla) - O sizin anlayışınızdır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yoo, sizin anlayışınızdır...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Ben burda yapılması gereken hususlar olarak çok şey vardı bugüne kadar yapılmadı bunları aktarıyorum. Çevre Bakanlığına bağlı bir daire kuruldu İçişleri Bakanlığına bağlı Çevre Dairesi ve böylesi önemli bir birimin yatırımlarını TC yardımlarına bağlarsanız bu işin de akıbeti bellidir. Bugün önemli olan niyettir. Niyet varsa çok şeyler yapılabilir ama bizim gördüğümüz ise mevcut hükümetin sorunları çöze diye niyeti yoktur, Çünkü kendilerine göre herşey güllük güllüştür. Ama durum hiç de öyle değildir. Bu küçük ülkede ağır sanayi olmayan güneşi bol bu ülkede neden bu denli yüksek kanser olayları? Neden

İÇİŞLERİ KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden) - Tek örnek veren bir müessesedir.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Tek örnektir kitabı
getirdim ben burda...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Tek örnek
değil.

RASİH KESKİNER (Devamla) Hayır o da tipinin
bu ülkedeki tek örneğidir tipinin. Uç tiptir bunlar.
O orta boy bir tiptir ve bu ülkedeki tek örnektir.
Araştırmada yaptık, güneşe kaydırılırsa mevcut arazilerde
Türk malı yoktu o da mümkündür daha az virajda geçecek
ve bu tarihi bina kurtulacak. Köy bir meydan kazanacak,
ağır trafik yol içinden geçmeyecek. Ne oldu? Numara-
lanmış taşlarda yeniden yapılacakmış. Hikaye.
Taşlar dozere kondu yüklendi kamyonla ve şantiyeye döktüldü
dolgu malzemesi oldu. Onun için bu anlayışla neyi getire-
ceksiniz? Kurun daireyi de kurun on tane de kurun, yoktur.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - O eski
esere, eski binaya ne lazım var Rasih Bey? Yeni beton
yığınları tıkayacağız ne lazım var?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bugün tahrip edilen
doğa ve lahmacun fırınlarında yakacak olan harup...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla) - Zeytin.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Ağaçlarının kesilmesi önlenemez miydi? En başta devlet. En başta devlet Girne'de yüz civarında zeytin ağacı kesti ve sosyal konut yaptı. Bir zeytin ağacının yetişmesi kaç yıl alır? Bir harup ağacının bu ülkede yetişmesi kaç yıl alır? Kimin umurunda. Lahmacuncular rahat elektrik kesintileri de günümüzde artınca millet odunları daha rahat yakmaktadır Sayın Orman Bakanı.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Girne'de Roma mezarlarını yıktı UBP. Roma mezarları yerine apartman dikti.

İSMAİL BOZKURT (Girne) (Yerinden) - Bülent Şemiler şikayet et burdaki halkı...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet değeri olan, özelliği olan ülkemize has ve ekonomik değeri olan ürünler bunlar. Bunlar çatır çatır kesiliyor nasıl olsa Anavaçandan gelir, zeytin yağı da gelir, zeytin de gelir. Orman Bakanlığı bütçesinde okuyacağız onları da ne kadar zeytin yağı geldi , ne kadar zeytin geldi bu ülkeye., ve bizim zeytin yağları, bizim zeytinler lahmacun fırınlarında gidiyor. Gitsin, niyet, kimin umurunda? Bunlar önlenemezdi? Önlenirdi.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Zeytin yağını dökülen denize giderdi a Rasih. Geçen sene, bu sene etmedi allahtan.

RASİH KESKİNER (Devamla) - E Allaha kaldı işiniz zaten. sizin.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Allaha kaldı bir şey?

RASIH KESKİNER (Devamla) - Evet allaha kaldı. Sayın Eşberle burda Tarım Bakanlıydı, Süreç bir sordu bize zeytin yağları ne oldu her çıktığında bu kürsüden ~~o~~den hatırlıyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Döksen denize giderdi.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Sadıl beyle birlikte zeytin yağları, zeytin yağları...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Bu sene olmadı.

RASIH KESKİNER (Devamla) - E tamam sorun kalmadı demektir. Eğitim sorunu var kapat marifi rahat.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - E ağaçlar etmedi yahu.

RASIH KESKİNER (Devamla) - E rahat sorunun yok demektir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - E ağaçlar etmedi.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Rahat, rahatsın o zaman.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Zeytin ağacı bir sene eder, bir sene etmez.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Gelen sene narenciye de etmeyecek rahatsın.

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Aldın da mamur ettiniz sanki. Aldığınızı da gördük ne yaptınız, hiç. Perişan ettiniz adamları.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Değerlendirdik efendim.

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Kaç yahu. Maronitlere peşkeş çektiniz kendilerine.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Satın aldık parasını ödedik.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Adam altı litre zeytin yağı verecek bir çift potin alsın.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Parasını ödedi.

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Kaçakçılara yedirdiniz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Satın aldık parasını ödedi .

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

FADIL ÇAGDA (Yerinden) (Devamla) - Altı litre zeytin yağı verecek bir çift potin alacan.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Vazgeç yahu sen.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri karşılıklı konuşmayalım lütfen. Sayın konuşmacı.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet, denizlerin, gemilerin çöp toplayarak kıyıları kirletmeleri önlenemez miydi? Önlenebilirdi. Bugün kanalizasyon artıkları derelerle Mesarya'nın ta iç kısımlarına taşınmaktadır. Çevreye yayılan koku yanında her türlü bulaşıcı hastalığa zemin hazırlayan çevre kirlenmesi çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Devletin kendisi zaten çevreyi tahrip etmekte, kirletmektedir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Lellos projesidir o?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet. yeşil alanlar bir oksijen kaynağıdır değerli arkadaşlar. Ağaçlar ve ormanlar gaz, duman buhar ve toz şeklindeki maddelerin önlenmesinde ve zarar derecelerinin azaltılmasında çok önemli doğal süzgeçlerdir.

Ama bugün orman arazileri tahrip edilerek, ağaçları keserek çıplak hale getirilmektedir. Kent çevresi ayrıca yerel yönetimlerin denetimsizliği sonucu daha da bozulmaktadır. İsteyen istediği yere baraka yapabilmekte istediği yere ters boyutlarda reklam asabilmektedir. Biraz önce bunları bahsettim. Çevreyi kirleten, bozan önemli bir varlıkta günden güne artan apartmanlardır. Bu apartmanlar tam bir pislik yuvası halindedir, ortak alanlarda bir çöplük halinde apartmanlardaki kanalizasyon sorunları da çevreyi sağlık yönünden etkileyen başka bir husus. Oysa, apartmanlarla ilgili geçtiğimiz yıllarda, geçirdiğimiz Yasa ile apartman yaşamının düzenlenmesi sağlanmıştır. Ama ortada bu hususu çözecek, takip edecek ciddi bir devlet yönetimi, ciddi bir hükümet yoktur. İşte bir örnek daha Yasa geçer, arayan yok soran yok. Dolayısıyla, çevre sorunları büyüyerek devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri; çevre daha önce de söylediğim gibi çok geniş bir konulu ve üstelik pek çok diğer alanla ilgisi bulunmaktadır. Bu bakanlık bütçesinde bu kadarıyla bırakıp diğer Bakanlıkların Bütçeleri görüşülmesi sırasında şehir planlamada Orman Bakanlığı Bütçelerinde bu konuları görüşmeye devam edeceğiz. Dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Rasih Keskiner.
Buyrun Sayın Kenan Akın...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Köyleri Çevre Bakanlığının 1990 mali mali yılı bütçesi hakkında parti görüşlerimizi belirtmek için, vurgulamak için söz almış bulunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Köyişleri ve Çevre Bakanlığı adından da anlaşılacağı üzere büyük iddialarla kurulmuştur. Son ülkemizde yaşayan tüm insanları doğrudan ilgilendiren ve etkinliğin çok ciddi bir yapı olarak şekillendiren bu Bakanlık bugün maalesef kuruluş maksatları ile tutarsız bir Bakanlık haline getirilmiştir. Mahalli idareler, mülki yönetimler yani kaymakamlıklar, ilçelere bağlı bucak yönetimleri kısacası memleketin ideal yapısı İçişlerinde sorumlu bu Bakanlığın görev sorumluluğundadır. Ama devletin idari mekanizmaları nasıl çökerttiği, vatandaşın devlet dairelerinde normal yollardan sorunlarına çözüm bulamadığı artık herkesçe bilinmektedir.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN -
Kim hazırladı?

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - Seni ilgilendirmez...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) -
Seni ilgilendirir... Bir soru sorduk cevap verme mecburiyetinde değildir.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim efendim soru da sormayalım lütfen.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - İlle dürtecek ille dürtecek...

KENAN AKIN (Devamla) - Doğaldır: Parti Genel Merkezim hazırladı.

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - Yoktur öyle bir sual sorma hakkı yoktur Kenan Akın...

-3861-

KENAN AKIN (Devamla) - Yoktur. Biliyorum fakat heyecanlı abiniz...

İÇİŞLERİ KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE KORUMA BAKANI
OLGUN PAŞALAR - Yahu ister boş ver ister dolu ver...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) -
Takır takır sövecek...

BAŞKAN - Sayın Bakan lütfen efendim.
Müdahale etmeyelim efendim ortada ne sövme vardır
ne birşey vardır...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) -
Vardır demedim sayın Başkanı olmasın dedim...

BAŞKAN - Lütfen efendim. Sayın Bakan
lütfen. Buyrun sayın Kenan Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Bir siyasi partinin
şimdi merhum Genel Sekreteri halkı zarara sokan
tıkanıklara bayrak açmış rica ile yaşama düzenine son denişt.

3862/...

hatta bu çıkışını 1985 seçimlerinde partisinin sloganı yapmıştı. Sayın Olgun Paşalar, Olgun Paşalar'ın Bakanlık döneminde rica ile yaşama düzenleri çok geride kalmış, partizanca yaşama düzenleri kurulmuştur. Bir...

İÇİŞLERİ, KOYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Sayın Başkan lütfen konuşmacıyı ikaz edin. Ben şahsım adına bakanlık yapmıyorum. Partim adına Bakanlık yaparım burda. Herhalde şahsımın ismini kullanarak böyle konuşmazsın.

BAŞKAN - Evet efendim lütfen.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Bakan sizin Bakanlık döneminizde diyorum ben. Yani sizin yani...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakanın döneminde diyebilirdin.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Olgun Paşalar'ın Bakanlık dönemi diyorum ben, bakanlık dönemi.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Herhalde yazı öyle yazıldığı için okudunuz farkına varmadan.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır Sayın Olgun Paşalar'ın Bakanlık döneminde.

BAŞKAN - Düzeltmiştir.

KENAN AKIN (Devamla) - Eğer öyle anladıysanız bilmem ben Sayın Bakanın Sayın Olgun Paşalar'ın Bakanlık dönemi.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - His Master's Voice.

KENAN AKIN (Devamla) - Dün rahmetli Raif'in rica ile yaşama düzenine karşı yiğitçe tepkileri vardı. Bugün de ne gariptir ki rica ile yaşama düzenlerini çok gerilerde bırakan kokuşmuş düzenleri yaratanlar el ele verenler vardır. Bunu anlamak da bunu anlatmak da herhalde kolay olmayacaktır. İçişleri, Köyişleri ve çevre Bakanlığının bütçesini incelediğimizde bu bütçeye yansıyan Hükümet politikalarının ciddiyetten uzak olduğunu bu Bakanlık çatısı altında yer alan kuruluşların arasında bile ayrımlar yapıldığı açıkça görülmektedir. Bu ayrımları kadrolarda, kadrolar için öngörülen maaş baremlerinde bütçede yer alan diğer ödeneklerde açıkça görmek mümkündür. Daha açıkcası daha yüksek baremli kadrolar Yağma Hasan'ın böreği maksatlarında kullanılacak yüklü ödenekler, gereğinden çok fazla işçi, ek işçi kadroları her ne hikmetse öncelikle Su Dairesine müdürü ve faaliyeti olmayan Çevre ve Koruma Dairesine ayrılmıştır. TC Yardım Heyetince finans edilen proje ödenekleri olmasa Jeoloji Maden Dairesi nerdeyse ödeneksiz bırakılacak. Ama biz bu Bakanlığın köylerde görmüyoruz. Pardon...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Daha önce okuyaydın be Kenan. Zahmet edeydin de burda şaşımayasın.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - E biraz evvel geldi.

KENAN AKIN (Devamla) - Bütçede taşra örgütü olarak yer alan mülkü yönetimler nerdeyse kaderine terkedildiği ilk bakışta görülecektir. Su Dairesi ve Çevre Dairesi için öngörülen kadrolar ve bu kadrolara verilen maaş baremleri mülkü yönetimlerden esirgenmiştir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bunu ne eleştirirsiniz?

KENAN AKIN (Devamla) - Devletin tümüne yakın dairelerde idari kadroların sayısı çökertildi, maaş baremleri yükseltildiği halde kıdemli ilçe müfettişi, ilçe müfettişi, yardımcısı olarak kadroları yıllar önce biçimlenen kaymakamlıkların idari personelin ve kadro sayısında, ne de maaş baremlerinde hiçbir düzenleme yapılmamıştır. Bucak sorumluluğu ile 20-30 yerleşim yerinden bir belgenin sosyal ekonomik gelişmesinin hep...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Belgenin değil bölgenin.

KENAN AKIN (Devamla) - Bölgenin. Hepsinden önemlisi bir bölge birinci sınıf derecede idare sorumluluğu taşıyor. Kaymakamlık, idare personeli on sene önce neydi ise bugün de o noktadadır. Zaten kaymakamlıklar Sayın Olgun Paşalar'ın Bakanlık döneminde fonksiyonsuz hale getirilmiş İdari Hizmetler darmadağın edilmiş köyü ve köylüye dönük hizmetler sürmüştür. Kaymakamlıklar sadece ve sadece seçimlerde Ulusal Birlik Partisine militanlık yapmaktan başka bir görev yapmamaktadırlar. Sözde Köyişleri Çevre Bakanlığı vardır. Pardon sözde Köyişleri Bakanlığı vardır ama gerçekte bu bakanlık köylünün sorunlarını çözmek için değil köylüye sorun çıkarmak için vardır. Köylünün hiçbir sorunu ile ilgili değildir. Köylü bir dönemde dert köpü haline getirilmiş, Köyişleri Bakanlığı Yeşilköy yönetimindeki yirmi köyün kan damarı olan içme ve sulama suyuna göz dikmiştir. Köylüye konuşmadan, köylüye danışmadan bölgede büyük çaplı bir operasyon başlatılmış

Sayın Paşalar; astığını astık, kestiğim kestik
diyerek Yeşilköy suyuna...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - O sana
ait bir özelliktir sayın Kenan Akın...

KENAN AKIN (Devamla) - El koymuştur...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ben
değilim o listede sensin...

KENAN AKIN (Devamla) - Daha uygun yerlerde
imkan yarattık derken o yapılmıyor. İlle ki, kilo-
metrelerce uzaktaki ve her yaz da bitti bitecek
diye bölgeyi tedirgin eden Yeşilköy kaynağına el
atıyor. Bunun sebepleri vardır diyen köylüler
cesetlerimiz çiğnenir ama buna geçit vermeyiz diyorlar.
Söylenilindiğine göre Bakanın yakın ilgisi ile olduğu
söylenen akrabası firma, ihaleyi alan firma, ihaleyi üstle-
nen firma şimdilik bölge dışında yeraltı kazıları
sürdürmektedir. Yeşilköy halkı özellikle o bölge
sulu ziraat yaptığı için...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Kenan,
Muammer hazırladı bunu.

BAŞKAN - Lütfen sayın Emin Uzun...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - E,
o hazırlamıştı olabilir...

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Bunda
acayip birşey göremiyoruz biz...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Ne
var yani?...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla)- Bir
soru sorduk be kardeşim...

BAŞKAN - Lütfen konuşmacının sözünü kesmeyelim dinleyelim efendim...

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Adam bir parti adamı ne var yani?...

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim efendim...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - E, birşey söylemedi...

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Birşey mi söyledi?...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - oniki konuda kalkacak görüş söyleyecek bu arkadaş yani biyonik adam mıdır elbette ki...

BAŞKAN - Buyrun sayın Kenan Akın buyrun dinleyelim...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Mertlik oldu çok sizin için sayın Kenan Akın...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Yok nedir yani acayip göresin. Nedir yani acayip göresin yalnızdı işbirliği yapacağız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Görev bölümü yapacağız...

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Kötü birşey mi söyledi yahu...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfem dinleyelim efendim karşılıklı konuşmayalım... Buyrun sayın Kenan Akın...

KENAN AKIN (Devamla) - Ben bugün çok sakin olmaya çalışıyorum sayın Başkanım e, zaman zaman olay verebilirim...

BAŞKAN - Çok sakinsiniz hakikaten taktir ederim sizi buyrun...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yeşilköy ve civarındaki yerel halkı o yöredeki sulu ziraat ile geçimini sağladıkları için özelliikle sulu ziraatla geçimini sağladıkları için gölet yapımı beklenirken bu hükümetten maalesef bir havuz halinde olan ki o halkın zannedersam jeolojik yapımı odur kesin birşey söyleyemiyorum havuz halinde olan bir bölgeyi de bir turizm tesisine aktarmak gerçekten o bölgedeki şu an tek yapılan sulu ziraatın köküne da kezap suyu dökmek demektir.

ENVER EMİN (Yerinden) (Devamla) - Ne demek?...

KENAN AKIN (Devamla) - Bize göre kurutmak demektir sayın milletvekili, sayın abiciğim...

ENVER MENİN (Yerinden) (Devamla) - Sağolasın...

KENAN AKIN (Devamla) - Uyarıyoruz turistik tesisler için daha sağlıklı kaynak araştırınız bu mümkündür diyoruz Yeşilköyü kurutmayınız bölge halkını da daha fazla huzursuz yapmayınız diyoruz. Köyiçi yolları, köy tarla yolları, dere yatakları ve diğer su kaynaklarının bakımı, onarımı ve yapımı işleri, Köy işlerinin Bakanlığının sorumluluğundadır. Ama biz, bu Bakanlığı köylerde göremiyoruz. Bu maksatlarla ayrılan ödenekleri seçim istidamları ile tükettiğini çok çok iyi biliyoruz. ..

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Söylede bilelim biz de...

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görünen köy kılavuz istemez Sayın Bakan biliyorsunuz onu..

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Söyle de bilelim...

KENAN AKIN (Devamla) Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

KENAN AKIN (Devamla) - Son iki yıl içinde çok mağdur duruma düşürülen köylünün sorununa çözüm bulmak için iktidarın yarattığı boşluğu doldurmağa çalışıyoruz Yeni Doğu Partisi olarak.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Ne yapıyorsunuz?...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - İktidar olacakmış...

KENAN AKIN (Devamla) - Tekrar okuyayım mı?...

ENVER EMİN (Yerinden) (Devamla) - Lütfen...

KENAN AKIN (Devamla) - Tabii, tabii. Son iki yılda Yeni Doğu Partisi olarak çok mağdur duruma düşürülen köylünün sorunlarına çözüm bulmak için iktidarın yarattığı boşluğu doldurmağa çalışıyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Nasıl?...

KENAN AKIN (Devamla) - Anlatıyorum sayın Başkan, sayın Bakan...

ENVER EMİN (Yerinden) (Devamla) -

KENAN AKIN (Devamla) - Anlatıyoruz.

Birçok köyümüze iktidarın esirgediği hizmetleri taşıdı. Yirmiye yakın...

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden)- Nasıl taşıdın?

KENAN AKIN (Devamla)- Yirmiye yakın...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Nasıl taşıdın onu söyle...

KENAN AKIN (Devamla)- Bekle işte, heyecanlanma Sayın Bakan. Bak bugün ben heyecanlı değilim. Siz benden heyecanlısınız.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kaş tane muhtarlığın vardır diyecek sana şimdi.

KENAN AKIN (Devamla)- 29.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Yirmiye yakın köyün yolunu yaptın...

KENAN AKIN (Devamla)- 29 tane muhtarlığımız var parti olarak. Fakat bizim partimizin muhtarlığı olmadığı yerlere de götürdük hizmeti. Şimdi ismini sıralayacağım biraz sonra. Yerleşim yerine taşıdık. Yirmiye yakın yerleşim yerinde yol bakım ve onarımlarının gerçekleştirilmesi için önemli katkılar sağladık.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Nasıl?...

KENAN AKIN (Devamla)- Yedikonuk Köyü...

ENVER EMİN (Lefkoşa)(Yerinden)- Nasıl yaptın onu?...

KENAN AKIN (Devamla)- Büyükkonuk köyü, Gelincik köyü, Ulukışla anayolu bağlantısı, Kurudere köy içi yolları, Gelincik köyü yolları. Şimdi size söyleyebileceğim Tatlısu köyü yolları,

Tirmen köy içi yollarının nasıl yapıldığını ve bazı bakanlarımızın gidip de bu yolların nasıl yapıldığını sorun bakanlarımız da olmuştur. Bu yolları Yeni Doğu Partisinin hangi ölçülerde kimlerle temas kurduğunu siz çok çok iyi biliyorsunuz.

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Zabıtlara geçer, söyle.

KENAN AKIN (Devamla)- Kimler tarafından yapıldığını Hükümetin plân ve programında olmadığı halde...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Nasıl yapıldı?...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Kenan, Tatlısu Belediye Başkanı CTP'lidir.

KENAN AKIN (Devamla)- Büyükkonuk köyü belediye ile idare ediliyor ve Toplumcu Kurtuluş Partisinin şu anda temsil ettiği, Toplumcu Kurtuluş Partisi...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Nasıl yaptınız söylemen yahu?...

KENAN AKIN (Devamla)- Biliyorsun Sayın Bakan sen.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Olgun Bey; bizden gizli iş mi yapıyorsun?...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Muammer Yağcıoğlu zamanında içişleri müsteşarıyken yapıldı. Ne söylesin adam size?...

KENAN AKIN (Devamla)- Hayır, yok, yok, yok, yok kesinlikle. Muammer Yağcıoğlu'nun müsteşarlık zamanı değil. Biliyor, Sayın Bakan biliyor.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Sen de uyun Naci. On beş sene var muhalefetlik yapan bu memlekette, muhalefet yok, muhalefet yok.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sen bilin nasıl olduğunu yahu...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Muhalefaet yol da yapar. Sen de uyun var on beş sene...

KENAN AKIN (Devamla)- O yöre halkı, o köy yollarının kimler tarafından yapıldığını...

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Ayıp mı yahu, ne gizlen yahu?...

KENAN AKIN (Devamla)- Araştırın bulun canım...

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Söyle yahu bakalım...

KENAN AKIN (Devamla) - Araştırın bulun. Araştırın bulun canım. Biz yaptığımızı iddia ediyoruz ve diyoruz ki...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Ama ne yaptığını iddia eden yahu Kenan da bu kadar insanı kandırın. Nasıl yapar yahu muhalefet yol?

KENAN AKIN (Devamla)- Ben ilk kez... Sen yanılma Sayın Bakan. Ben çok sakınım bugün.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Elçiliğe ve Kolordu'ya gitti ve yaptırttı diyor, anla.

KENAN AKIN (Devamla)- Söyleyeceğim...

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Söyle sen bunu...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- İftihar ederiz, söylesin.

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Çünkü bizim köyün yolu da muhtaktır

KENAN AKIN (Devamla)- Hemen dilekçe yap yaparız Sayın Enver Emin. Bizim Yeşilyurt'un da yolu bozuktur.

KENAN AKIN (Devamla)- Hemen.

ÇETİN VEZİROĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hangi köyün?...

KENAN AKIN (Devamla)- İlgili...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Kaleburnu'nun...

KENAN AKIN (Devamla)- Yeni Doğu Partisi İlçe Başkanlığına müracaat et yaparız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Sayın Akın; Yeşilyurt'un yolları da bozuktur. YDP madem yol yapar, rica ederiz köyümüze de yapsın.

KENAN AKIN (Devamla)- Yok Sayın Taşkent Bey... Taşkent Bey yazılı müracaat yapacaksın.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ama ne Yeşilyurt'u?

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Kime?

KENAN AKIN (Devamla) - Yeni Doğu Partisi Mağusa İlçe Başkanına, Kenan Akın'a.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Ayluga'nın yolu da bozuktur, bizim mahallenin, Mağusa'da kenan.

KENAN AKIN (Devamla)- Muhtarı gönder bana Sayın Bakan.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Nasıl? Muhtarı değil de senin Tilki'yi göndereyim sana hem Ahmet Tahsin'i...

BAŞKAN- Peki efendim, dinleyelim lütfen.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Tamam yahu, yol yaparsınız...

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Taşkent bak bugün...

ENVER EMİN (Yerinden)(Devamla)- Fırsat bulmuşken biz de yollarımızı yaptırmak istiyorum.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.Anlaşılmayan sözler söylenir.)

KENAN AKIN (Devamla)- Ben ne tahsilimle, ne kültürümle utanmıyorum Sayın Bakan. Eğer sen burda utanıyorsan benim sana söyleyecek bir şeyim yok.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Biz de düştük o muhtarların peşine var üç sene yol yapacak bize mahalleye...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Devri iktidarınızda yolların hali perişan vaziyettedir...

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri; lütfen karşılıklı konuşmayalım.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Yol da yapanlar var...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Ya efkaliptonun altında da beklerlerdi...

EMİN UZUN (Yerinden)(Devamla)- Nasıl yapıyorsunuz onu anlayalım.

KENAN AKIN (Devamla)- YDP'de kalsaydın öğrenirdin bunları...

-3874-

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Yok gidelim biz de müracaat edelim bizim köyün yollarını da yapın.

KENAN AKIN (Devamla)- Müracaatı yapın vallahi yaparım. Yemin ederim, vallahi yaparım. Hiç yani, YDP'ye de gel demiyeceğim sana, Ulusal'da kal sen, boşver, yaparım ben senin yollarını.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce söylediğim köy yollarını...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- YDP yaptı.

KENAN AKIN (Devamla)- Evet. Yeni Doğu Partisinin girişmiş olduğu ciddi çalışmalar dolayısıyla kimler tarafından yapıldığını, o yörede çalışan, o yörede oturan, yaşayan insanlar çok iyi bilmektedir ve Yeni Doğu Partisinin örgüt başkanlığı kontrolunda giden ekipler, Yeni Doğu Partisinin gösterdiği yeri yapmışlardır.

3875/...

Ben bunu burda iddia ediyorum, lütfen yalanlamakla oturduğun yerden yalanlamakla değil, o bölgelere gidip o insanlarda öğrenebilirsiniz. Bir gün önce yaptığımız girişimlerle

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - İnsanları aldatıyorsunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır Sayın Bakan, aldatmıyoruz biz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yalan söyleyip aldatıyorsunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - Ben size iade ediyorum. Ben yalan söylemiyorum. Yaptığımız gerçek hizmetleri anlatıyorum ben.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yanıtını vereceğim.

KENAN AKIN (Devamla) - Yaptığımız gerçek hizmetleri anlatıyorum ben.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Buna da yanıt alacan.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu Bakanlık 1990 Bütçesinde köy içi yolları, tarla yolları için 1,400,000,000 Türk Lirası ödenek koymuştur. Köylüyle alay mı edilmektedir biz anlayamadık. Sadece şu anda halâ yapılmayan Yarköy, Turnalar arası yol tamiri için keşif bedeli 650,000,000'dür. Bu keşifinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Bu keşfi de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Karayolları yapmıştır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Karayollarını ben yapmam Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Bizim yaptığımız araştırmada 600,000,000'un sadece...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yok Sayın Akın, karıştırdın sen hesabı.

KENAN AKIN (Devamla) - Köy iç yollarını Sayın Bakan. Başlangıçta söylüyorum, köy içi yollarıdır. Köy içi, Yarköy ve Turnalı, iki köy arasındadır bu.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ben iki köy arasındaki yolları yapmam, sen yine iki köy arasındaki bakanlıkları karıştırdın herhalde. Saçmalama.

KENAN AKIN (Devamla) - Sana göre.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Öyle tabii. Yani köy içi yollarının nereden yapıldığını bilmiyorsun. İşte burdan çıktı ortaya napsın. Ama ustan öyle yazdı nereden bilesin öyle olduğunu.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Bakan, bu söylediğinize siz de gülüyorsunuz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Gülerim tabii çünkü olmayan şeyi söylüyorsunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - Siz de gülüyorsunuz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Sen hiç duydun mu İçişleri Bakanlığı köyler arasındaki yolları yapsın.

-3877-

KENAN AKIN (Devamla) - Köy içi yolları
Sayın Bakan diyorum.- Sen ya söylediğimi dinlemiyorsun
köy içi yolları.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Yarköy
ve Turnalar arasında diyorsunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - O köyün yolu, onları
da düzelteceğiz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Aşağıda
bir kulp bulursun belki ona hade devam.

KENAN AKIN (Devamla) - Şimdi biz Sayın Bakandan
soruyoruz. Bu ödenekleri hangi köyler için koymuştur?
Ayrıca geçen yılki ödenekler de hangi köylerin köy
içi ve tarla yolları yapılmıştır? Bu konularda yüce
Meclise bilgi verilmesini istiyoruz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Komisyona
geleydin.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli
milletvekilleri; İzin Makamı yasaya göre bağımsız
hareket etmesi gereken bir kuruluştur. Ama bugün İzin
Makamı, Bakanlığın isteği dışı bir karar vermek, gündemi
bile belirleme hakkına sahip değildir. Taksi ve "Z"
işletme izinleri adanına göre, daha açıkcası yolunu
bulana verilmektedir. Gerisi, bugün git yarın gel
diye oylanmaktadır. Çünkü Yasaya rağmen tüm yetkiler
Sayın Bakandadır.

3878/...

Cezaevi yönetimiyle ilgili geçen yıl bütçe görüşmelerinde söylediklerimizden farklı bir gelişme yoktur. Cezaevi çalışanlarının, cezaevi müdürü hakkında basına yansıyan açık beyanları vardır. Biz bu konuda sadece ne iş yapıldığını, ne tedbirler alındığını merak ediyor ve soruyoruz.

20 Temmuz 1974'ü yaratan, Cumhuriyetin temelini kaniyla, teriyele harç olan Mehmetçiğin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine 15 yıl sonra turistik gezi için geldiğinde, sadece 15 gün kalabilirsün damgasının vurulması, suçsuz insanların hiç sebep gösterilmeden ve ailesine bile haber verme fırsatını tanımadan sınır dışı edilmesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yurttaşlarıyla evli, ekmeğini alın teriyle kazanan, 8 yılı aşkın süreyi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yaşayan, çocukları yurttaşımız olan babaların apansız yurtdışına atılması hep sizin döneminizin talihsiz uygulamalarıdır Sayın Bakan. Yasal süreyi çoktan doldurmuş, yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde beş yıl hatta on yıl ikamet etmiş, kendisini iskanla istihdam etmiş pek çok Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşlarıyla, pek çoğu KKTC yurttaşlarıyla evlenmiş bini aşkın yurttaşlık müracaatları tarafınızdan kasıtlı olarak uyutulmaktadır.

Buna mukabil Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hiçbir bağı olmayan ve beş yıllık zamanlık yasal süre çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kalmayan birtakım kişiler bir günde yurttaş yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belediyelerin parti farkı gözetmeksizin yaratılan ahenkli işbirliğini darma-
dağın ettiniz. Kendi partinizin Girne Belediye Başkanını bezdirip istifasına neden oldunuz. Çevre Koruma Dairesi kurup çevre sorunlarını çözdüm, çözüyorum dediniz. Ama değil sorun çözme, çekirgeler hikâyenizde olduğu gibi sadece lâf ürettiniz. Örnek mi istiyorsunuz?...

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Nasıldır o çekirge?..

KENAN AKIN (Devamla)- Kanserojen mikrobunu çekirgeler getirmiştir.

(Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Dt. Sait Güven Meclis Kürsüsünü Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun'a devreder.)

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - İşte sen o kadar anlan...

KENAN AKIN (Devamla)- Basından okuduğumuza göre Sayın Bakan...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- E işte araştırma ihtiyacı duymadın. Yazılanı okuyorsun...

KENAN AKIN (Devamla)- Espri yaptınız, onu biliyorum. Sonradan espri olduğunu da öğrendik biz...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- O da senin kişiliğinin gereği...

KENAN AKIN (Devamla)- Örnek mi istiyorsunuz? Gelibolu, Kızılbaş, Yenişehir, Ortaköy, özetle Lefkoşa'yı huzursuz ve rahatsız eden önemli sağlık sorunları yaratan Kanlıdere konusunda işte kendi gazetenizdeki ifade ve iddialarınızı okuyorum SayınBakan. Sayın Başbakanımızın daima sitayişle bahsettiği tarafsız bir gazete olarak söylediği Halkın Sesi'nde yayınlanan Kanlıdere çekilmez oldu.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Meydana çıktı niçin tarafsız olduğu...

KENAN AKIN (Devamla)- Yeni Doğu Partisi olarak, heyeti olarak biz bu Kanlıdere bölgesine parti heyeti olarak ziyaret ettik, resimledik ve tarafsız bir gazete olduğuna ve saygı duyduğumuz, daima yayınlarına saygı duyduğumuz Halkın Sesi'ne de ilettik, bizleri kırmadı ve gerçekten yaşayan halkımızın sağlık sorunlarını ciddi bir biçimde tehlikeye soktuğu için 4 Temmuz 1989 tarihli nüshasında baş sayfada "Kanlıdere çekilmez oldu".

Yine 6 Temmuz, iki gün sonra Yeni Doğu Partisini ziyaretini anımsatan haberden sonra "Kanlıdere temizleniyor." İki gün sonra ve aynı gün aynı tarihli Ulusal Birlik Partisinin yayın organı olan Birlik gazetesinde başyazı Kanlıdere Sorunu" adı altında bir makale hazırladı. Yazdı, yayınladı. Aynen onu tutanaklara geçmesi açısından okuyoruz ve biz 4 Temmuz tarihinde Sayın Halkın Sesi ilgilileri bizim açıkladığımız ölçülerde kısa da olsa diğer yönden konuyla ilişkin konu beyan eden Yeni Doğu Partisi yetkilileri olayı Meclis gündemine getireceklerini belirttiler. İşte biz Meclis Kaürüsünde bu konuyu gündeme getirdik. İçişleri, Köyişleri, Birlik gazetesinin başyazısını aynan okuyorum.

İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Teşkilât Yasasının geçmesinden sonra çevrecilikle ilgili örgütlenmelerine hız vermiştir. Çevre biriminin uzman kadrosu hızla oluşmaktadır. Bizi parti olarak gerçekten memnun eden bir olaydır. Ama çevre biriminin kadro sorunları çözümlenirken, ülkemizin

sorunu da Bakanlığın çevre birimi gündemindedir. Bir süredir Yeni Doğu Partisinin faaliyetlerinde ve bildirimlerinde çok özel duyarlılık gösteren bu gazete, Yeni Doğu Partisi yetkilileriyle konuyu Meclis gündemine getireceklerini söylediklerini belirttiler. İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığının Sağlık Bakanlığı ile birlikte koordineli biçimde yürüttüğü çalışmaları çok iyi bildiğimizden açıkca şunu söyleyeceğiz. Yeni Doğu Partisi bu konuyu Meclis gündemine getirinceye kadar sorun kökünden çözümlenecektir."

İşte biz Meclis Kürsüsündeyiz, şu anda geç de olsa bu yaya istinaden biz bunu Meclis gündemine getirmediğimiz, işte biz şu anda Meclis Kürsüsünde gündeme getirmek zorunda kaldık. Halâ o günkü yaptığımız ziyaretteki görüntü gerçekten içler acısıdır.

"Kanlıdere yöresinde oturan Sayın Lefkoşalı vatandaşlarımız müsterih olsunlar. Yeni Doğu Partisi bildirimlerine ve faaliyetlerine özel duyarlılık göstermeye başlayan ilgili Gazetenin yetkilileri o konuyla ilişkin Bakanlıktan bilgi isteseler, kamuoyuna daha objektif bilgi vermek olanağına kavuştular. Kanlıdere sorununun bugünkü boyutlara gelmesinde Mustafa Akıncı Başkanlığındaki Lefkoşa Belediyesinin basiretsizliğinin büyük payı olduğunu unutmamak gerekir" deniliyor. İşte her türlü konuya yaklaşım böyle olmaktadır. Şimdi biz Meclis Kürsüsündeyiz, çözülmeyen Kanlıdere sorunu tüm Lefkoşa'nın derdini yeniliyoruz. O baş yazıyı yazan saygıdeğer basın mensubu arkadaşımızdan, Yeni Doğu Partisinden ve Lefkoşa halkından özür dilemesini düşündüğünü soruyoruz, düşünüyor mu acaba öyle bir şey. Halâ 4 Temmuz ve 14 Aralık.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Özür dileyen olan başkalarıdır.

KENAN AKIN (Devamla) - Düşünüyor mu? Özür dilesin demiyoruz biz, düşünüyor mu acaba? Biz Meclis KÜrsüsünden bu konuyu gündeme getirdik ve hâlâ ordaki, küçük bir olay değil, bunu kabul ediyoruz. Küçük bir olay değil. Ama oraya gittiğimizde bozuk pompaları da gördük. O pompaların bu ülkede tamir edilip edilemeyeceğini çok iyi biliyoruz. Ancak bu kadar sağlığı tehdit edici, mikrop saçan konuya birazcık da eğilmekte, yalnız Akıncı'ya top atmakla bu işi de çözümleniz mümkün değil Sayın Bakan. Ki zannediyorsun, o dere kenarında bir dairede oturmuş olsaydınız burada yaptığımız savunmaya, bu konuya gerçek payı, haklılık verirdiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanımız Bütçesi görüşülmeye başladığı zaman kendisi bilgi vermek açısından birtakım şeyleri bizlere burda izahat vermeye çalıştı. Yeni Doğu Partisi olarak biz iddia ediyoruz ki Sayın Rasih Keskiner de aynı iddiada bulundu. Gözetler, kimler yapıyor, kimler kontrol ediyor, projeler nerde hazırlanıyor, biz bunu hâlâ iddia ediyoruz, iddia edeceğiz. Bugün...

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Onları da mı Yeni Doğu Partisi yapıyor?

KENAN AKIN (Devamla) - Yeni Doğu Partisi yapıyor demiyoruz Sayın Emin Uzun.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Yolları nasıl yaptı?

KENAN AKIN (Devamla) - Altın çocuk.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Onları nasıl yaptı?

KENAN AKIN (Devamla) - Sen Paşalar'a bugün biraz daha yağ çek, garantileyeceğin milletvekilliğini,

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - İhtiyacı yoktur sen kendi derdine yan.

BAŞKAN - Lütfen.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Zaten millet-vekilim. İhtiyacım yok benim.

BAŞKAN - Efendim lütfen yani.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, burda herhangi bir şey söylediğimiz zaman o niye celâllenir yani? Lütfen. Kenan Akın mı hep yani? Bugün gayet sakinim ben.

BAŞKAN - Herşeye tolerans göstermek zorundasınız efendim. Herşeye hoşgörüle bakmalısınız.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Öyle ol, hoşgörülü ol.

BAŞKAN - Yalnız usul halle konuşunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, altın çocuk dedim ne güzel işte.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Tamam tabii altın çocuğum.

KENAN AKIN (Devamla) - Maşallah.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

KENAN AKIN (Devamla) - Bugün gerçekten göletler güzel bir yatırımdır, takdirle karşılıyoruz. Ama bu takdiri, bu şükranı Yeni Doğu Partisi olarak Anavatan Türkiye'ye yapıyoruz biz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Peki biz kime yapıyoruz. Biz Güney'e mi yaparız?

KENAN AKIN (Devamla) - Burada ben Hükümet olmuş olaydım ben yapılan göletleri, kendi hizmetim gibi vatandaşa lanse etmezdim ben. Anavatan altyapı çalışmasını yaptı, projeleri hazırladı, Lefkoşa'da görülen böylesi işleri Türkiye'den gelen bu işlerin ekibi tarafından kontrol ediliyor değerli arkadaşlarım.

Burada hükümetimizin katkısı sadece ve sadece o göletleri yapmaya gelen mühendis arkadaşları gezdirmek için verilen birkaç tane şoför ve arabadır. Resmi hizmet aracıyla şofördür. Bu hükümetin başka hiçbir katkısı yoktur. Gönendere'yi örnek gösterdiniz. Doğrudur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin iftihar edeceği, hükümetinin iftihar edeceği ve bizim de takdir ettiğimiz bir gölet olayıdır. Bunu hiçbir zaman...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Değirmenlik şu anda devam ediyor.

KENAN AKIN (Devamla)- Bitsin ondan sonra Sayın Bakan...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Devam ediyor. Kim yapıyor onu?...

KENAN AKIN (Devamla)- Kim?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Sen mi yapıyorsun?...

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- YDP yapıyor herhalde...

KENAN AKIN (Devamla)- Gönendere göletini takdir ediyoruz, ancak Gönendere göleti bittiği halde ki diyelim ki o Gönendere göleti tamamen doldu, istediğimiz ölçüde de projeye göre doldu, hâlâ o yörede yaşayan insanların Gönendere suyunu kullanabilmesi için hâlâ birtakım çalışma yapılmamıştır Sayın Bakan. Biz hiçbir zaman yapılanı da yapılmadı demeyiz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Ayda gezen sen...

KENAN AKIN (Devamla)- Ayda... Yapılmadı. Yok, ayda kimin gezip gezmediği bellidir Sayın Bakan.

Halâ Gönendere göletindeki çevre çalışması Gönendere göletinde birikecek suyun köylünün hizmetine gitmesi için hiçbir çalışma hâlâ yok. Belki bundan sonra başlatır Sayın Bakan ve başladığı zaman da, gerçekleştiği zaman da biz burdan teşekkür etmesini de biliriz, o yöre halkı adına...

Zaman zaman T kamu taşımacılığı hakkında bu Meclis kürsüsünden gündem dışı konuşmaları, hatta 1989 Mali Yılı Bütçesinde aynı bakanlık biriminde gündeme getirmiştik ve hâlâ o zamanki saydığım isimler bugün son model 190 Mercedes-lerle hem devletin gümrük vergisini alıyor, gümrük vergisini taksicilik yapmadığı halde. İsim...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Senin gibi evet. Kullandığın gümrüksüz araba gibi herhalde...

KENAN AKIN (Devamla)- İşte...

Aynı isimler çoğalmış demiyoruz. Aynı isimler her yıl, daha lüks arabayla, veyahut da beş yılda birdir ama bir yolunu buluyorlar, daha lüks arabalarla T izninin altına saklanarak gerçekten bu gümrük muafiyetine sığınarak milyonlarca değer meblâğı bu devlet zarar etmektedir.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Herhalde Sayın Yağcıoğlu devrinde miydi bunlar da?...

KENAN AKIN (Devamla)- Haksız... Haksız...

Sayın Bakan; bunlar 15 yıldan gelen bir olaydır. Bu isimleri siz de biliyorsunuz. Zaman zaman kişisel sohbetlerimizde isim olarak verdik. Bunları siz de biliyorsunuz Sayın Bakan.

Haksız yere dağıtılmış T izinleri bugün gerçekten nüfusumuzda sınırlanmaktadır Sayın Bakan. Birçok köylerde bakıyoruz taksicilikle alakası olmayan birtakım kişiler, altında T son model, adam sanki tahsinin kapısını tut bakalım elini kıracak nerdeyse. Taksicilik yapan bir adamdır. Kime verirsen ver, partizanca dağıttınız demiyorum. Partizanca dağıttınız demiyorum. Hükümetin yerel kamu taşımacılığını birtakım insanlara haksız şekilde zamanında yanlış yaptınızsa lütfen bunları ihbar kabul edin ve düzeltin Sayın Bakan. Bu ülkede fabrikatörler bu ülkede taksicilik yapan kişiler taksicilik altında geziyorlar. Taksicilik yapmadığını herkes biliyor. Bunları artık yapıcı olarak lütfen kabul edin ve ülkenin menfaatleri için gümrük vergisini az ödüyorlar, seyrü sefer ruhsatını az ödüyorlar ama taksicilik yapsalar hiçbir söyleyeceğimiz birşey yok Sayın Bakan.

Belediyelere biraz önce bahsettiğim gibi eşit şekilde davranıldığını söylemeniz mümkün değil. Bugün Dipkarpaz köyünde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı dışında yaklaşık 6-7 yüz civarında Rumlar yaşamaktadır. Belediyelere yapılan yardımlar yasalara göre o yörede yaşayan insanlara hizmet vermek gerektiği, insanların nüfusuna göre bütçelerde ödenek ayrılır.

Maalesef Yeni Doğu Partisi-Ulusal Birlik Partisi Koalisyonunda bunu zaman zaman rica ettik, vurguladık, savunduk. Halâ Rum nüfusu belediye hizmetlerine yansımamaktadır. Ödenekler ayrılırken Dip Karpaz Belediyesine halâ Rum nüfusu yansımamaktadır. Bu da gerçekten o belediyeye yapılan bir haksızlıktır Sayın Bakan. Bu haksızlığın da en kısa zamanda düzeltilmesini biz buradan Sayın Bakana rica ediyoruz. Dünkü konuşmamda kaçak işçi sorununa Muhaceret Dairesindeki çalışan, dışardan işçi getiren küçük esnafları da gündeme getirerek sözlerimi bağlamak istiyorum.

Gerçekten bu ülkede, Sayın Başbakan da söylüyor, kliteli ve kalifiye elemana ihtiyaç vardır bu bir gerçektir. Ve bunları getirmeye çalışan birtakım küçük esnaflarımız, ki genelde bu tornacı, kaynakçı, fireseci veyahutta başka kalifiye eleman getiren, özellikle Türkiye'den ki üçüncü ülkelerden getirmesi zaten mümkün değil, Vergi Dairesinden almış olduğu birtakım ağır vergiler altında küçük esnaflarımız ki bu matbaalardır, terzi konfeksiyonlarında çalışan işçiler...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Atölyelerdir.

KENAN AKIN (Devamla) - Atölyelerde, vergi ödememek için kaçak işçi çalıştırmak zorunda kalıyorlar. Birtakım kişiler, çalışan esnaflar, özellikle benim ilgilendiğim konularda olmuştur, 122,000 lira, muafiyet alınmadığı için 122,000 lira ayda vergi alınmaktadır Sayın Bakan. Bu küçük esnafı kaçak işçi çalıştırmaya yönlendirmekten başka bir şey yapmıyor. Verginin de bakanlıklar bünyesinde ciddi bir şekilde görüşülerek daha yumuşatıcı bir hale sokulursa zannedersen küçük esnafımız hem memnun olacaktır, hem de kaçak işçi çalıştırmak yönüne gitmeyeceklerdir.

Bu duygu ve düşüncelerle beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Biz size teşekkür ederiz Sayın Akın.

Sayın Hacıahmetoğlu, son konuşmacı.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan, çok özür dileyerek bir konuyu daha gündeme getirip çok özür dileyerek Yüce Meclisten Sayın Başkan özellikle sizin dikkatinizi çekmek istiyorum.

İçişleri, bu ülkenin içişleri güvenliği sağlıyor, Cumhuriyet Meclisi Başkanı olmak sıfatıyla ben size bugün Parti görüşüm olarak değil, rahatsız olduğum bir konuyu Yüce Meclisin tutanaklarına geçirme açısından bunu da gündeme getirerek özür dileyerek, sözümü kestikten sonra bir daha bağladığımız için, seçimlerin yaklaştığı günlerde, sıcak günlerde, Meclis koridorlarında...

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANİ OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Başlamadı daha.

KENAN AKIN (Devamla) - Sıcak günler başladı Olgun Bey, bunu inkar edemeyiz, hepimiz aynı havaya girdik, bu bir gerçek. Parti olarak hepimiz aynıyız. Ancak Meclis koridorları sanki de Partilerin halkla ilişkiler bürosu haline gelmiştir. Ve bugün Sayın Başbakan koridorda birikmiş olan vatandaşların arasında Genel Kurula girmesi gerektiği saatte zorla geçtiğini görmekteyim Sayın Başkan. Ve daha önce zannedersen partilere ve milletvekillerine bir genelge yayınladığınızı hatırlıyorum. Genel Kurul günlerinde halkla görüşme yapılmak isteniyorsa kafeteryada yapılması rica edilmişti.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN
(Yerinden) - Usul hakkındadır bu Kenan.

KENAN AKIN (Devamla) - Biz o ricaya halâ uyuyoruz.
Lütfen Sayın milletvekilleri, bu konunun hassasiyetine,
bu konunun ivedilikle bir çözüme kavuşturulmasını
rica ediyorum. Saygılar sunarım.

Efendim ben de Sayın Akın'a teşekkür ediyorum.
bu vesileyle Genel Kurula açıklama olanağı da verdi
bana.

Ben öğleden sonra ilk iş Danışma Kuruluyla
tam bir mutabakat sağlamış durumdayım. Zaten içtüzük
de buna amirdir. Dün bunu dikkatimize getirdiler.
Fakat zamanla gevşiyor bu uygulama, teamül haline
geliyor.

Yarın sabahtan itibaren Genel Kurulun devam
ettiği esnada hiç kimsenin, milletvekillerinin
dışında ve bakanlıkların ilgili memurları
dışında, müsteşar vesaire hiç kimsenin Meclis binasına

Yani, yasama görevlerinin yürütüldüğü kısma girmesi mümkün olmayacaktır. Yani o önlem alınmıştır. Partilerarası mu-
tabakat ...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sadece partimizin serbest giriş kartı olan, ...

BAŞKAN- Hayır, görevliler hariç.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Kafeterya hariç mi Sayın Başkan?

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Daimi giriş kartı olan, partilerin görevlendirdiği.

BAŞKAN- Hiç kimseyi almayacağız efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani binaya, esas kapıdan.

BAŞKAN- Evet, rahat bir bütçe çalışması yapılabilsin diye.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(devamla)- Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Evet.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Çok güzel bir isabet Sayın Başkan.

BAŞKAN- Buyurun efendim, buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)- Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Kıbrıs Türk Toplumunun tarihini bilip, nerden nereye geldiğini, ne devirlerde, ne durumda olduğunu, hangi basamaktan, hangi basamağa geldiğimizi ve yapılan hizmetleri bilerek konuşmak lâzım. Politika olsun diye bugün, dün ve evvelsi gün, bütçe görüşmelerini dinledikten sonra, bu bütçe görüşmelerinde yapılan toplum adına hepimizin üzerine titrediği bu toplumun menfaatini koruma fikri hepimiz tarafından kabul edilen bir gerçektir. Hepsi tarafından. Bunları dinledikten sonra, komşularımızın bizimle anlaşacağını beklemek hayaldir. Yanan, biten, çullu bir toplum varmış gibi orta yerde. Ben böyle bir hal göremedim. İngiliz döneminde, en zengin imparatorluk döneminde acaba köy yolları nasıldı? Bugün bakalım köy yollarına. Asfalt, taksilerle giderseniz arzinize. Niçin yapıldı? Üretimi teşvik, üreticinin içine, tarlasına, çalışmasına kolay gitmesi için. Girne Kazasında bugün hiçbir köyün yolu, köy yolu, tamir edilmemiş yolu kalmamıştır. Hiçbir köyün tarla yolu, ova yolu tamir edilmemiş kalmamıştır. Gelsinler bu kürsüden onun ismini versinler. Nerde, ne yol olduğunu, hangi tarlaya hangi yolun gittiğini bilmekteyim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Vazgeç. Bu söylediklerini Yenidüzen Gazetesinde bütün köylülere duyuracağım.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Ayyorgi yolunu da hatırla Hacıahmetoğlu.

NACİ T. USAR (Yerinden)(devamla)- Bütün köylere duyuracağım bu söylediklerini Yenidüzen ile. Listeye giresin diye ayıptır sana bunca yıllık parlâmenter böyle konuşasın.

FADIL ÇAĞDA (Yerinden)(devamla)- Ayyorgi yolunu unutma Sayın Hacıahmetoğlu.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Vazgeç. Çok ayıp.

FADİL ÇAĞDA (Yerinden)(devamla)- Olur mu öyle şey?

BAŞKAN- Yalnız Sayın ...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bir hukukçu olan Sayın Naci Talât'ın ...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Sayın Başkan, söz istiyorum.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Her daim kendi fikirlerine saygı duyduğum Sayın Naci Talât'ın şimdi yaptığı konuşma muhterem arkadaşlar. Demokrasiyi savunan ...

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Demokrasiyi savunurum tabii.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- İki de birde aslan kesilen, hiçbir zaman kendisine sataşmadığım, fikirlerine saygı ve tahammül gösterdiğim bir arkadaşımın, benim hakikatları söylememden dolayı neler söylediğinin bakın en bariz misali burada muhterem arkadaşlar.

NACİ T. USAR (Yerinden)(devamla)- Ey, ey, ey. Sen listeye giresin diye son günlerde yine aslan kesildin.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Bravo.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Ben listeye girerim, girmem. Benim bileceğim iştir. Sizin hakkınız olduğu kadar herhalde benim de seçilmek hakkımdır Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla)- Elbette hakkındır ama...

BAŞKAN- Devam edin Sayın Hacıahmetoğlu.

NACİ T. USAR (Yerinden)(devamla)- Söyleyeceğiz şimdi birkaç söz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- İngiliz döneminden sonra ortaklık yaptığımız ...

NACİ T. USAR (Yerinden)(devamla)- Yok, ben böyle şeylere dayanmam.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Rum Hükümeti döneminde neydi yolların vaziyeti? İnkişaf Sandığı diye bir fon vardı. Köy dahilindeki yollar, %50 köy katkısıyla, yerel yönetimlerin katkısıyla köy yolları yapılmaktaydı. Uzun vadede sizi borçlandırırdı, yarı yarıya o parayı köye borç kabul ederdi. Yirmi yılda siz onu öderdiniz. Yarısını da hükümet, %50'sini de hükümet katkısı olurdu.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Tarih konuşuyor efendim, tarih konuşuyor.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Şimdi, bu yıl bu memlekette görülmemiş bir olay yaşandı. Ve Girne Kazası köylerinden yolları asfaltlanmayan bir tek köyümüz kaldı. O da 1990 yılında konan bütçe ile tamamlanacak. 500,000,000 lira sarfedilmiştir bugün köy yollarına. Hepsisi de ihaleye çıkarılmıştır. Yapılmayan köylerin de, beş tane köyün de. Onlar da teslim alan kontraktörler bitirmek üzeredir. Burada ben kimseye sataşmak, niçin ben başkalarının fikrine saygı duyarım da başkaları saygı duymaz? Niye illâ kendilerinin akıllarında olduğu gibi konuşalım isterler.

Benim de hakkım yok mu muhterem arkadaşlar? Ben de aklıma gelen politik yatırım olsun diye değil, olan hakikatları, yapılan icraatları söyledim. Ben kimseye sataşmadım, sataştımsa özür dilerim. Benim de fikrime, hiçbir arkadaşta bu parlamenter hayatta sataşıp bir lâf söylemedim. Milletvekilinin hakkı, konuşma hakkı vardır. Dinlemek saygısını da gösteririm.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Yapılan hizmetleri hazmedemiyorlar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Bu gibi meselâ Naci Talâtın beni aday edecekler diye konuştum, siz burda toplum menfaatına konuştuğunuz gibi, ben de sizin gibi toplum menfaatlerine konuşurum. Siz satılmış adam değilsiniz de ben satılmış adam mıyım? Bu Mecliste satılmayacak adam bir tek kişi varsa o da Hacıdır.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla) - Bu sözünü beğendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Bunu da böyle bilin. Çok özür dilerim. Hiç yakıştırmadım Sayın Talât'a. Daima kendisine saygı duyduğum hukukçu, güzel konuşan, demokrasiyi iyi kabul eden bir hazım meselesidir yani demokrasi.

BAŞKAN - Hacı; yani diğer 49'u gümbürtüye mi gitti?...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Hayır efendim. Ama o şeyin teşbihidir Sayın Başkan.

NACİ T. USAR (Yerinden)(Devamla) - O lâfın gelişidir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - O lâfın teşbihidir Sayın Başkan.

BAŞKAN - Devam edin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Bütün milletvekilleri muhteremdirler, onu da tasih etmiş olayım.

TARIM VE ORMAN BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden), Bir kabahat etti Naci sana karşı, affedebilirsin.

BAŞKAN - Naci; şimdi onu düzeltecek.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Evet efendim. Şimdi bu bakımdan bunları inkâr edemeyiz. Bazı şeyler köylerin tavanları, evlerin tavanları topraktı, böyle kış gününde tavanlardan toprak, hepsi akıtırdı. Bir güne geldi, bir basamağa geldi, bir baktım Girne Kazasında bütün tavanlar beton oluyor. Oh dedik. Bir basamağa, bir şeye gelir.

Pis sular köy sokaklarına akardır. Zorla hiçbir şey olmaz. Bakarsınız biraz zaman yenilendikten sonra kendiliğinden o devrede, o halledilir. Ben zorlardım, hanımefendi ıspanakı temizlersiniz, ıspanakın kabuklarının yeri yol değildir, bunu yolun içine atamazsınız. Bunun ismi nedir kızım? Yoldur. Bu adı üzerinde herkesin geçtiği yerdir. Çöp sepeti değil. Şimdi iftiharla görürüz ki vatandaş artık bunu çöp tenekesine, sepetine atmaya başlamıştır. Yavaş yavaş daha emekleme çağında olan, daha dün kurulan ve başkasının sütü ile yaşayan bir devletiz, senelerin kökleşmiş devletleri gibi, bir çırpıda her tarafın pırıl pırıl edilip, her tarafın en güzel şekilde yürümesine olanak yoktur muhterem arkadaşlar.

Gölet davası; gölet davası bugün hükümetlerim ne diyorlar? Efendim Türkiye yapar. Ekonomik İşbirliği çerçevesinde hükümetler benim öğrendiğim kadarı ile birbirine iş teklifi yapar, bunu ben yapacağım, bu da hükümetin işbirliği, ekonomik işbirliği çerçevesinde anlaşması ile oradan gelen arkadaşlarımız yapabilir. Bu demek değildir ki hükümet bunları yapmaz. Bunu da başlatan bu gölet davasını başlatan o zamanki parlamento heyeti ile Türkiyeye gittiğimizde, kendisi de dahil parlamento heyetlerimizin Anavatanda girişimlerini başlattığımız ve Kıbrıs'a gelen bir hizmettir. Tüm milletvekillerimizin, giden heyetlerin Anavatanda bunu ihtiyacımız vardır, Kuzey Kıbrıs kurak bir memleket, efendim burda güneyde Birleşmiş Milletlerin erozyonu önlemek için, hükümet onları kabul ettiği için verdikleri büyük bir para vardı, aşınmayı önlemek için bir bardak su dahi güneyde denize akmamaktadır. Halbuki kuzeyde bir bardak su dahi toplanmamaktadır. Birkaç sene içerisinde görülüyor ki büyük bir yeraltı sularını zenginleştirmek, üreticilerimizin hayvanlarını beslemesi için de barajlar yapımı gerçekleştirilmiştir. Bunu efendim hükümete mal etmeme ve hükümetin değil de başkalarının yaptığını göstermek, işte Rumun iddia ettiği gibi parasını hep Türkiye kendi idaresinde yapar, efendim hükümet yoktur, göstermelik bir hükümettir deme anlamına gelir. Bunları iyi düşünelim. Bu yapılanlar benim titrediğim husus odur. Başkaları, başkalarına koz vermektedir. Burada hükümet vardır, demokrasi vardır, hükümet görev başındadır. Hataları vardır, vardır. Genç hükümetimiz, yeni diyeceğim, devletçilikte, devlet olmakta senelerin devleti gibi tecrübemiz yoktur.

Bunu söylerim. Kimseden de çekinmem. Yani devlettir. Daha küçük bir devlettir. Senelerin, Türkiye'de, Anavatanda İngiliz'in, Alman'ın hükümet ettiği gibi, efendim, hükümetlik yapmamıza olanak yoktur. Ben bir kıza derim ki, sen ancak evinin çeyizini, sen kendi kızını evlendirdiğin zaman bileceksiniz eksikleri. Kolay değildir. Kolay değildir seneler ister. Bir evlât da evini düzenlemesi bir şekilde kolay değildir. Hangi baba yiğit kişi ilk evlenirken evinin bütün düzenini hazırlamıştır. Seneler geçer. Birçoğumuz daha evimizin düzenini bile hazırlayamayız. Bir devlet düzenini de, böyle kısa bir dönemde, kısa bir sürede hazırlamamıza olanak var mı? Olanak yoktur. Evet, güya her taraf yanmıştır, her taraf bitmiştir. Bunları söylemek yazıktır. Bu toplum, herkes neyin yapıldığını, nerden nereye geldiğimizi, hangi basamaktan başlayıp, hangi basamağa da geldiğimizi çok iyi bilmektedir. Bu bakımdan teşekkür ederim. Az konuştum.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Tarih konuştu.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu.

Sayın Naci Talât, buyurun. Usul hakkında mı konuşacaksınız? Usul hakkında değil mi?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok efendim.

BAŞKAN- Şimdi Sayın Hacı alınacak da.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Hacıahmetoğlu benim bir davranışına büyük duyarlılık gösterdi. Onun için söz almak icabetti. Bu tecrübeli arkadaşımın hepimizin öğreneceği çok şey vardır. Sırası gelmişken sorayım. Kaç yıllık parlamentersiniz Sayın Hacıahmetoğlu?

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-

NACİ T. USAR (Devamla)- 30 oldu mu?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Bilmem kardeşim.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR
(Yerinden)- Hesabı zayıftır, unuttu.

BAŞKAN- 30 küsur.

NACİ T. USAR (Devamla)- 30 küsur yıl, evet, 30 sayalım bunu. 1961'de girse 29 sayalım.

BAŞKAN- 30, Cemaat Meclisi ile birlikte.

NACİ T. USAR (Devamla)- 25 yılını doldurduğu için de o hem emeklilik, hem milletvekilliği devam etmesi Yasasından, hani Anayasa Mahkemesi iptal ettiydi onu, yararlandıydı Sayın Hacıahmetoğlu. Anayasa Mahkemesi iptal ettiğine göre,...

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Kim götürdü Anayasa Mahkemesine?

NACİ T. USAR (Devamla)- Biz götürüydük. Anayasa Mahkemesi iptal ettiğine göre, ne almışsa onu da iade etmesi gerekiyordu. İade etti mi, letmedi mi onu da bilmiyorum. Sırf haksız bir kazanç, haksız bir iktisap elde etmesin diye söylüyorum. Bunu bekliyordum. Ama, özel olarak da araştırmadım. 30 yıllık parlamenter olduğuna göre, bu toplumun 30 yıldan beri devleti var demektir. Kimse bana veya bize iki günlük devlet, üç günlük devlet, ıgga eden bebek masalı okumasın. Bu toplumun 30 yıllık, kendi yönetimi vardır, kendi devleti vardır. 30 yıllık yapılan işler ve yapılmayan işler vardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ilân edildiği 1983 yılını başlangıç noktası alıp başlangıç tarihi yapıp,

işte bizim altı, yedi yıllık bir geçmişi vardır diyerek işlerin içinden sıyrılmaz kimse. Yapılmış, yapılamamış, yapılmamış işler olduğu gibi, birikmiş hatalar da vardır. Onun için, devletin yaşıyla ilgili olarak masal okumaktan hiç olmazsa birbirimize vazgeçelim. Bu halk çifte vergiler ödedi yıllarca. Türk Köylere hizmet, Türk mahallelerine, Türk Bölgelerine hizmet gitsin diye çifte vergiler ödedi bu halk senelerce. 12,000,000; 13,000,000 Kıbrıs Lirasına kadar varan yıllık TC yardımları almıştır bu toplumun idaresi. Yıllarca Meclisinden bütçe geçirmeden işleri çevirmiştir bu toplumda iktidar. Bütçe Meclise diye sloganlar atılmıştır bu memlekette. 1974'lerden çok önceleri. Daha 1960'lı yıllarda, daha 1970'li yıllarda. Kim bana devletin dün kurulduğunu söyleyecek? Devletin adını dün değiştirdiniz, değiştirdinizse. Ama kurulu bir siyasi örgütü, kurulu bir siyasi otoritesi vardı, bu toplumun ki ona devlet denirdi. Modern literatürde,

siyaset biliminde bunun adı devlettir, biz adına yönetim derdik, otonom derdik, geçici derdik, derdik ama devletti o. Bu toplumun kendi kendini yönetmeye 1960'lı yıllarda başlamıştır ve Meclisi vardır, parlamenterleri vardır, tecrübeleri vardır, yaşayan tarih demiştir Sayın Emin Üzun. Evet yaşayan tarihi vardır ama lütfen bir aldatmacanın içinde kendi kendimizi boğmayalım. Benim demek istediğim, söylemek istediğim budur.

Bir ikinci söylemek istediğim şudur: Neden ben bir tepki gösterdim? Sayın Hacıahmetoğlu kalktı ve dedi ki dinledim diyor muhalefetin konuşmalarını, konuşmaları dinledim. Bu arkadaşlar diyor bu toplumu çullu bir toplum olarak gösterdiler nerde ise. Nere çullu Sayın Hacıahmetoğlu? Burada biz çullu oynamayız ki, pirili oynamayız ki, lingiri oynamayız ki birbirimize çul takalım. Burada biz ciddi bir iş yapmaktayız. Parlamento faaliyetini yürütmekteyiz. İktidar muhalefet ilişkileri ve çekişmeleri içinde herkes görüşlerini ortaya koymaya çalışmaktadır. Siz de koyarsınız, biz de koyarız ama çullu oynayan yoktur ve bu toplumu çullu gören de yoktur. Şimdi benim tepkim buydu ve size bir tepki gösterisi olarak da yapmayın yazıktır, ayıptır, seçimler yanaştı diye değiştiniz dedim size. Çünkü çok iyi bilirim. Örneğin geçen sene ve daha evvelki sene ve daha evvelki sene siz Başbakanlık Bütçesi görüşülürken söz alırdınız ve Kooperatif Merkez Bankasının İdare Meclisi Başkanı olarak...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden) - Gene konuşacağım onu Sayın Naci Talât. Tarım Bakanlığında onu gene konuşacağım.

NACİ T. USAR (Devamla) - Uğradığınız haksızlığı dile getirirdiniz. Kooperatif Merkez Bankası Genel Kurulu neden toplantıya çağrılmadığını sorardınız ve talep ederdimiz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Konuşacağım kardeşim gene.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ama yeri Başbakanlık Bütçesidir onun. Çünkü Kooperatif Başbakanlığa bağlıdır.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Tarımla ilgilidir Naci Bey.

NACİ T. USAR (Devamla) - Cuntası ile, Kooperatifteki cuntası ile Kooperatifi yöneten Sayın Başbakandır. Orada alacaktınız sözü ve ben çok iyi bilirim İçişleri Bakanlığı bütçelerinde de daima söz alırdınız ve daima köy yollarını gündeme getirirdiniz. Geçen sene de, evvelki sene de, bir önceki sene de, daha önceki sene de. İçişleri Bakanlığı Bütçelerinde söz alırdınız ve köy yollarının kötü olduğundan, traktörlerin tarlalara gidip gelemediğinden söz ederdimiz ve şikâyette bulunurdunuz ve tamir edilmelerini isterdimiz. Yani geçen seneden bu seneye köy yolları hep tamir edildi da siz bundan şikâyet etmekten vazgeçtiniz Sayın Hacıahmetoğlu, benim sevgili dostum? Yok. Aksine köy yolları daha fena bir durumdadırlar. Bir merakımız icabı her tarafı gezeriz. Bir merakımız icabı, işte orda Sayın Mehmet Bayram bir Karpas çocuğudur. Bana söylesin. Karpazda Yeşilköy de dahil olmaz üzere ki nisbeten düzlük

bir yerdir Yeşilköy. Yeşilköy de dahil olmak üzere hangi köy yolu doğru dürüştür? Hele yağış olduktan sonra o köy yollarında seyahat etmek, o köy yollarını kullanmak mümkün mü? Avtepe-Kuruova arası mı, Avtepenin yolları mı, Kuruovanın yolları mı, Kaleburnunun yolları mı, Dip Karpas yolları mı, hangisi? Bu taraftan anayollar konusunda Ulaştırma Bakanlığı bütçesinde konuşacağız. Karaoğlanoğlu-Girne yolu berbattır.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden) - Dökülür dökülür.

NACİ T. USAR (Devamla) - Kayalar Köyüne.

FADIL ÇAĞDA (Yerinden)(Devamla) - Gidilmez.

NACİ T. USAR (Devamla) -Canınız avucunuzda gidebilirsiniz. Kayalar köyüne bölgenizde. Hisarköy yolu berbattır. Bölgenizden örnekler veriyorum size.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Taşkent.

NACİ T. USAR (Devamla) - Taşkent yolu berbattır. Bölgenizden örnek veriyorum size. Esentepe'ye gidemezsiniz artık. Bölgenizden ve ben size yerimden tepki gösterirken, sizdeki bu değişikliğin yoğunlaşan seçimlerle ilgili olduğuna dikkat çekmek istedim yahut da öyle bir tahminde bulundum ve söyledim bunu Sayın Hacıahmetoğlu.

Yani, öyle çok sinirlenmenize de gerek yoktur. Ama, bu vaziyetler de böyledir. Ben sizinle lçatışmak istemem. Benim size büyük saygım vardır. Bu parlamentoda, bu binada, bu çatıda en eski parlamenter sizsiniz ve birçoğumuz daha öğretecek şeyleriniz olduğuna dal inanmaktayım. Ama, sizi, bu gibi tavırlar içerisinde görmek ben üzdü. Öyle bir tepki gösterdim. Eğer sizi kırdıysam, ki hiç sizi kırmak istemem, eğer sizi kırdıysam, işte Başkanlık Divanı, işte bütün Genel Kurul, sizden özür dilerim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Söyleyecek birşey yok efendim. Ama büyüklük gösterdiniz. Teşekkür ederiz Sayın Talât. Sayın Hacıahmetoğlu'nun rekorunu kırmak keşke hepimize nasip olsa.

Sayın Bakan buyurun.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)- Başka söz alacak olmadığına göre ben söz alabilirim.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Siz konuştuktan sonra duruma göre değerlendirmek yapılacak Sayın Bakan.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Siz konuştuktan sonra hiçbir değerlendirme yapılacak.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Muhakkak, tabii, tabii.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Niçin, ben sana hiç bir gün bir lâf mı ettim?

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Ben Olgun Paşalar'a hitap ettim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bir arkadaşım, seni beni değerlendirecek ne demek be Civa? Yani kim değerlendirecek be beni?

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Ben Paşalar'a söyledim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Olgun'a söyledik Sayın Hacı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ben bir kelime veyahut birine söyledim mi?

BAŞKAN- Sayın Hacı lütfen müsaade edelim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ayıptır.

BAŞKAN- Sayın Hacıahmetoğlu şöyle bir nefes al, dinlen.

NACİ T. USAR - (Yerinden)(Devamla)- Olgun Paşalar'a söyledi.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığım ile ilgili görüş, eleştiri, olumlu ve olumsuz hususları sabahın 11.30'undan beri kıymetli milletvekili arkadaşlarım büyük bir itina ile dile getirmeye çalıştılar. Biz, Bakanlık olarak yapmış olduğumuz kısa sunuşun, kendilerine bazı konularda yapılanlarla ilgili ışık tutabileceğini düşünmüştük. Ancak, arkadaşların yazılı metinlerini önceden hazırlayıp, bazı arkadaşların, yazılı metinlerini önceden hazırlayıp buraya getirmeleri nedeniyle, metnin dışına çıkamadıkları için, söylenen, açıklanan konuları yeniden tekrar etmek ve sanki, işte, yeni hususlarmış gibi dile getirmeleri nedeniyle zaman birazcık da onun için bu kadar uzadı. Biz, hoşgörülü insanlarız. Onların da bizi dinlerken hoşgörülü davranacaklarını ve aynı sabırla bizi dinlemek durumunda kalacaklarını ümit etmek isteriz.

Değerli arkadaşlar; Sözlerime başlarken öncelikle sunuş konuşmamda bahsettiğim gibi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Su İşleri Dairesi ile Türkiye Cumhuriyeti Köy İşlerinin imzalamış olduğu protokolün en az üç, dört maddesini burada okuyacağımı söylemiştim. Okuyarak sunuş konuşmamı tamamlamış olayım. Ondan sonra yanıtlara geçelim müsaade ederseniz.

Kuzey Kıbrıs ...

Sayın Kenan Akın'ın da burada olmasını arzu ederdim. Allah bilir nerelerde gezmektedir.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Allah bilir.

OLGUN PAŞALAR (Devamla)- Söyleyeceğini söyledi. Ama dinlemeye yahut yanıt almaya ihtiyacı olmadığı için memnun ve mesut buradan ayrılmıştır.

BAŞKAN- Buralarda olabilir efendim.

OLGUN PAŞALAR (Devamla)- Ee, salonda olmasını arzu ederdik dedik Sayın Başkan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (GaziMağusa)(Yerinden)- Buralarda olabilir, dikkatli ol demek istedi.

(Gülüşmeler)

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı ile Köy Hizmetleri ile Genel Müdürlüğü arasında Yardım ve İşbirliği Sözleşmesi.

Taraflar: Bu sözleşme Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti ile İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Tarım, Orman, Köyişleri Bakanlığına bağlı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında akdedilmiştir. Yine tanımlarda; bu Sözleşmede: İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ise, Türkiye Cumhuriyetini temsil etmektedir denmektedir.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yani Üçok'u temsil etmiyor.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bir diğer madde ise:

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü yapacağı iş hizmetler ve projeler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanlığının mutabakatını sağlayacaktır. Proje alanları ile proje done ve alternatiflerinin seçimi ile bunların uygulama alanına konmasından önce konular taraflarca müzakere edilecek ve bu konular karşılıklı mutabakat sağlanacaktır denmektedir.

Sayın Kenan Akın ne demiştir? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti otoritelerinin hiçbir şekilde bu projelerle ilgisi ve alâkası yoktur.

Arkadaşlar; imzalanan ve uygulanan protokoller mi geçerlidir, yoksa Sayın Kenan Akının söyledikleri mi geçerlidir? ÇBurda okumuş olduğumuz protokolde bu bir

kere daha tarafların ne oranda, ne derece yetkili olduklarını ve iki taraf arasında mutabakat sağlanmaması halinde o projenin veya projelerin gerçekleşemeyeceğini açıkça ortaya koymaktadır.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa)(Yerinden) - Hangi tarihte imzalandı Sayın Bakan?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - 1987.

Evet, bunu söyledikten sonra, milletvekili arkadaşlarımın söylediklerine yanıt vermeye çalışacağım. Özellikle Sayın Feridun Önsav'ın deyişlerinden hareketle suç ve cezaların oranında, miktarında artış olduğunu dile getirmiş olmaları, benimse geçen yıla oranla...

(Meclis Başkanı Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü, Meclis Genel Kurulunda olan en yaşlı Milletvekili Mustafa Hacıahmetoğlu'na devreder.)

BAŞKAN - Evet, Sayın milletvekilleri.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Aynı dönemde yine bu Meclis Kürsüsünden sunmuş olduğum Raporda Cezaevindeki hükümlü ve tutuklu sayısının 103 olduğunu ve bugün bu rakamın 85 olduğunu dile getirdim. Kendileri ise Polis Yıllığı Raporundan aldığı rakamlarla bunların arttığını iddia ettileri.

Değerli arkadaşlar; bugün basit suçlar da suçtur. Birkaç bin liralık para cezaları kesilmiş olan, mahkeme tarafından, suçlar da suçtur ve bunlar da herhalde Polis Yıllığına girmektedir. Kendileri bir hukukçu olarak zannedsem bunu çok daha iyi değerlendirebilirler. Biz konuşmamızda bahsederken, tutuklu sayısının Cezaevinde hüküm giymiş ve tutuklu olan kişilerin sayısında düşüş olduğunu dile getirdik. Yoksa dışta en küçük trafik suçu dahi cezalandırılmaktadır ve bunlar da suç olarak tarif edilmektedirler.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) İstatistiğe girer.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bu bahsedilen suçun tarifine bağlıdır. Biz ciddi suçlardan bahsettik.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden)(Devamla) - Biz de onları söyledik Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; yine hemen hemen bütün konuşmacı arkadaşlar kaçak işçi sorununa değindiler ve özellikle Sayın Feridun Önsav imzalanan işbirliği, işgücü andlaşmasına bugünkü uygulamanın aykırı olduğunu

3910
4000/...

söylediler. Belki bu bir noktada doğrudur. Ancak bu demek değildir ki hiçbir işletmeci, hiçbir müessese imzalanan işgücü andlaşması çerçevesinde bu ülkeye işçi getirmiyor. Getiriyor değerli arkadaşlar. Fakat bizim söylediğimiz şudur. İşgücü andlaşmasının yanında bu ülkenin de düz işçi açığını kapatmaktadır. Diğer bir yol da ülkemize ister turist isterse başka şekilde gelen ve uygun bir koşul bulması halinde ve bu ülkede o iş dalına ihtiyaç olması halinde devlete karşı olan mükellefiyetlerini yerine getirmek kaydı ile bu ülkede oturup çalışabilir. Biz Hük.met olarak ve Ulusal Birlik Partisi olarak bundan hiç rahatsız olmayız. Bu insanlar ne Yunanistan'dan gelmektedir, ne Güney Kıbrıs'tan gelmektedir, ne de bir Doğu Bloku ülkesinden gelmektedir.

NACİ USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Doğu Bloku da mı düşman ilan ettiniz, şimdi onu da mı düşman ilan ettiniz?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bizim Anavatanımızdan gelmektedirler. Estagfurullah.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Onu da mı düşman ilan ettiniz?

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKEN ATASAYAN (Yerinden) Batı da.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Devlet adına konuşuyor.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Onun için biz Ulusal Birlik Partisi olarak bundan rahatsız olmuyoruz, olmayacağız. Gelen vatandaşlar hoş geldiler safa geldiler

Yasalarımızın, kanunlarımızın kendilerine müsaade ettiği ölçüde bu ülkede kalabilirler. Sizin de belirttiğiniz turist olarak gelenlerin bu ülkede kalabilmesi süresi üç aydır. Üç aydan fazla kalamayacaklarına göre üç ayın sonunda turist olarak gelen kişiler ayrılmaktadır. Belki dönüp yeniden gelmektedir. Buna bir engel koyamazsınız. Dünyanın hiçbir yerinde de engel yoktur girişlere. Dolayısıyla biz bu konudaki icraatımızın doğru ve yerinde bir uygulama olduğu kanaatindeyiz. Sizse işte ülkede işsizlik var, kaçak işçiler geldiği için kendi vatandaşlarımız iş bulamıyor siyorsunuz ve Londra kapılarına, Avustralya kapılarına gidiyorlar.

Değerli arkadaşlar; bugün ülkemizde iş beğenilmemektedir. Bazı işlerde çalışanlara hor gözle bakılmaktadır. Bu nedenle gidip bir inşaat işçisi olarak yahut bir düz işçi olarak kimse, hele bir lise mezunu, bir orta okul mezunu arkadaşım gidip böyle bir işte çalışabilir mi? Çalışmaz, olmaz.

Değerli arkadaşlar; burda Allah rahmet eylesin Tahsin Bey diye bir müdürümüz vardı orta okulda. Onun deyişini zabıtlara geçirmek isterim. Orta okul öğrencisi iken bu kıymetli hocamız biz şunu söylerdi; "Sevgili çocuklar biz bu ülkede çok şanslı insanlarız. Annelerimiz, babalarımız çocuklarımız okusun, büyüsün adam olsun, kâtip olsun derlerdi ve o günlerde lise bitiren insanlar, kişiler, devlet dairesinde kâtip olurdu ve bu kendileri için büyük bir övünç kaynağı idi aileleri ile birlikte." Ama ilave ederdi Tahsin Hocamız ve derdi ki; "Siz bu nimetlerden yararlanırken Avrupa'da İngiltere'de lise bitiren okul öğrencileri, okul mezunları çöpçülük yapmaktadırlar.

Ve gün gelecek üniversite mezunları da kendi eğitim dallarında çalışabilme değil, ancak yaşamlarını sağlayabilecek ekme parasını kazanmak için bulabilecekleri işlerde çalışacaklar" derdi. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde o günlere gelindi. Ama toplum olarak iş beğenmeme hastalığında kurtulamadık. Bunu da zabitlere geçirmek için söylüyorum. Sizler de herhalde bu kıymetli Hocamızın değişlerinden sonra Allâh rahmet eylesin , düşünüp ülkenin hangi durumda olduğunu değerlendireceksiniz.

Yine Ferdi arkadaşım, yine zannederim Veziroğlu idi, İnönü meydanındaki kaçak işçilerden bahssetiler. Bugün sizi davet ederim, yarın sabahleyin 6.00'da birlikte çıkalım , oraya gidelim ve bir düz işçinin tutup herhangi bir işte çalıştırılmasını isteyelim. Sizden isteyeceği ücret nedir biliyor musunuz? 20,000- 25,000 Türk Lirası arasındadır. Nerde bu ucuz işgücü bolluğu söyleyin bakalım? Nerdedir siz söyleyin bana. Denemesi bedava , gelin yarın gidelim.

NACİ USAR (Gaiz Mağusa) (Yerinden) - 10,000-15,000 liraya kapına adam yığayım sana yarın. 10,000 liraya.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; yarın sabahleyin gidelim isterseniz.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Dün 6 derdin, bugün 15' çıktın.

NACİ USAR (Yerinden) (Devamla) - 10,000 liraya gelin 50 tane getireyim yarın kapının önüne.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) Nerde o bolluk.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN - Karşılıklı konuşma olmasın.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine kaçakçılık konularına değinen Feridun arkadaşımız bu konuları belgelerle ortaya koyduğu halde gerek benim, gerekse Sayın Başbakanın kaçamak cevaplar vererek bunları geçiştirmeye çalıştığımızı söylemişlerdir. Hiç öyle bir düşüncemiz yok. Geçmişte Sayın Başbakan bu konularda yanıt vermişlerdir, Ben de bunları yazılmalarını istedim, doğrudur. Ancak yazılı sorular haline dönüştürülürse o kadar çok sıraladınız ki bunların yanıtlanması çok daha kolay olur. O nedenle olmadı ama burda arkadaşların söylediklerine yanıt olabilecek bazı şeyleri okumak istiyorum. 17.4.1989 numaralı Meclis Araştırması açılması önerisi ilgili konular. Bunlar, bir kısmına zannedirim sorularınıza yanıt olacaktır. 1980-81 yılları içerisinde işlendiği tesbit olunan kaçakçılık meseleleri ile ilgili olarak 16 ayrı olayla ilgili 16 tahkikat dosyası açılmış ve dosyalar Başsavcılığın önerileri doğrultusunda Ek I'de gösterildiği şekilde düşünülmüştür. Konu dosyalar bazı yerel gazetelerdeki yazılar ışığında Başsavcılığın talimatı ile yeniden ele alınarak incelenmişlerdir. Olaylar genel olarak şu şekildedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ithal ve/veya transit olarak ithal edilen sigara, elektrik eşyalar fazıl 315 Gümrük İdari Yasasına uygun olarak ihraç edilmek üzere meselelerde zanlı oldukları tespit edilen kişilerce, gümrük görevlileri kontrolunda TIR'larla yükletilip, araçlar gümrük mühürü ile mühürlenmekteydi. Dolu tır, mühürlü olarak Gümrük alanına girdikten sonra yine gümrük görevlilerinin kontrolu ile Feribota yüklenerek Türkiye Mersin'e gitmekteydi.

Olay tarihlerinde GÜmrük Dairesinin çalışma sistemine göre yük ile ilgili yük manifestoları, yük ile birlikte gönderilmesi gerekirken, yapılmayıp mal gönderildikten bir kaç gün sonra Mersin'e gönderilmekteydi. Bu nedenle, Mersin'de GÜmrüğe vasıl olan tır şoförleri ve/veya alıcıların, TIR YÜK hakkında sözlü beyanına göre muamele yapılmaktaydı. Olaylarda adı geçen tır şoförleri KKTC'de evraklara göre tır'lara yükletildiği belirtilen malların Mersin'e ulaştırıldığını, kendilerini bekleyen alıcıları ile GÜmrükte buluştuklarını ve malları GÜmrük sahasında başka tırlara aktardıklarını beyan etmektedirler. Bu durumda alıcı kişiler Mersin'de GÜmrük memurları ile anlaşmalı olarak dolu tırları boş beyan edip buna göre muamele yaptıkları anlaşılmaktadır. Nitekim Zeynel Abidin I Ekim 1980 tarihinde 2200 paket parke ve 360 karton radyo/kaset ve ayrıca 2 adet radyo/kaset YÜKÜ ile Mersin'e çıkan Ahmet Akmal yönetimindeki tırı muayene ederek, Mersin'e boş olarak gittiğine dair, T.C. Hükümeti GÜmrük Dairesi evraklarına boş olduğuna dair mühür vurdu. Ancak bu olayla ilgili yapılan ileri soruşturmada; 2200 paket parkenin alıcı firmaya ulaştığı tesbit edildi. Şoförün ifadesine göre de radyo kasetler, alıcı Mehmet Baysal tarafından alınarak İstanbul'da TERCÜMAN gazetesi yanında bir ambara indirildikleri öğrenilmiştir. Ancak bu iddiaları teyit veya tekzip edici şahadet bulunmadı.

Tahkikat dosyalarında yeniden yapılan incelemelerde, GÜmrük nezaretinde yükletilen tırların dolu olarak K.K.T.C. Magosa Limanından çıkış yaptıkları anlaşılmıştır. GÜmrük evrakları ise buna uygun olarak tanzim edilmiş görülmektedir. Boş bir tırın dolu imiş gibi gösterilip sahte evrak düzenlemiş olduğu hakkında şahadet yoktur. Sadece bir olayda mühürlü AC 644 plâka nolu tırın GÜmrük nezaretinde doldurulup GÜmrük sahasına girdikten sonra GÜmrük memuru Kâzım Türker ile tekrar dışarı çıkartılıp dorsenin değiştirildiği iddia edilmektedir.

Ancak bu iddia Kâzım Türker tarafından reddedilmekte ve başka herhangi bir şahadetle de ne teyit ne de tekzip edilmiştir. Bu meselede de olay evrak sahteleme olmayıp, GÜmrük sahasından kaçakçılık olayıdır.

Bu olaylar için iddia edildiği gibi TIR'larda Asala Ermeni kuruluşuna temin edilen silâh ve mühimmat taşındığına dair hiçbir şahadet temin edilememiştir.

Konu dosyalardan 3 adeti Magosa Kaza Mahkemesinde dosyalaştırılmış ve C/116/82 nolu dosyanın ilk tahkikatı da yapılmıştı. Ancak davayı dinleyen Yargıç, meseleyi Ağır Ceza Mahkemesine havale edecek kadar şahadet bulamadığından Sanıkları salıvermiştir.

Aynı veya benzer şahadet zincirine bağlı olan diğer dosyalar da Başsavcılık tarafından Takipsizlik dosyaları olarak durdurulmuştur. Zira sanıkların Ağır Ceza Mahkemesine havale edilebilmeleri için davalarda esas tanık durumunda olan, TC. Hükümeti gümrük memurları KKTC'ye gelip şahadet vermemiş ve bazıları gelmek niyetinde olmadıklarını ifadelerinde belirtmişlerdi. Yine;

Faili Meçhul Bombalı Saldırılarıyla ilgili;

9 Eylül 1989 tarihinde saat 0200 raddelerinde 2 ayrı yerde meydana gelen patlayıcı madde ile kundaklama meseleleri çok yönlü olarak halen tahkikat edilmektedir.

Herhalde bu da bize rapor gelmediği iddialarınızı çürütür. Raporlar gelmektedir.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa)(Yerinden) - Ben rapor gelmedi demedim Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Başka bir arkadaş söyledi herhalde.

Birinci Saldırıda; Bedrettin Demirel Cad. Üzerinde sol tarafta park edilmiş halde bulunan Erdoğan Kânioğlu'na ait 40.000.000K değerindeki ALN 383 S plâkalı TIR'ın mazot deposu üzerine T.N.T. cinsi patlayıcı konmak sureti ile patlatılarak çıkan yangın üzerine konu TIR yanarak 30.000.000K nasar olmuştur. TIR'ın kasası boş idi ve sigortalı değildir. Aynı aracın 10 ayak yanında dolu olarak park edilmiş Kânioğlu'na ait başka bir araç bulunmaktaydı. Bu araca herhangi bir zarar olmadı.

* Aynı gece, Mustafa Ahmet Ruso sokak(Lefkoşa-Gazimağusa anayolu) üzerindeki Ford marka oto genel bayiliği ve inşaat malzemesi ithal ve satış yeri olarak kullanılan ANGLO MED Ltd. binasının anayolu bakan ön cephesinde camlı kapı altına yerleştirilen patlayıcı madde ile kundaklanmıştır.

Adı geçen Ltd. sahipleri Metin Menteş ve Gaye Menteş'tir. Patlama sonucu, araç ve binalara toplam, 11.371.295K nasar meydana gelmiştir. Şirket binasında teşhir edilen araçlar 240.000.000K ve diğer ofis eşyaları ise 230.000.000K. Ankara Anonim Türk Sigortada 1990 yılına kadar sigortalı bulunmaktadır.

Her iki olayın da kısa aralıklarla meydana gelmiş olması, her iki olayda da aynı cins patlayıcının kullanılması, olayların aynı kişiler tarafından yapıldığına inanılmaktadır. Faillerin, mal sahiplerini ikaz edici mahiyette hareket ettiklerine inanılmaktadır. Çünkü özellikle Anglo Med olayında yapılandan çok daha fazla zarar verilmesi imkânı olduğu halde binanın etrafı camlı pencere ve kapı ile kapatılmış olduğundan cam kırılarak patlayıcı bina içine atılabileceği; bu yapılmayıp, patlayıcı bina dışına beton zemin üzerine bırakılmıştır.

4. 3 Ocak 1981 tarihinde meydana gelen bombalı saldırı ile, Vedat Kaner ve mütecaviz Mustafa Kemal Hacı Musa aynı patlamadan öldüler. Olayla ilgili yapılan Polis soruşturmasında mütecaviz'in neden bomba ile saldırdığı öğrenilememiştir. 8 Mayıs 1981 tarihinde Lefkoşa Kaza Mahkemesinde A.O.S.Yargıcı olayla ilgili soruşturmasını yapıp her iki şahsın da patlama sonucu öldüklerini saptamıştır.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - (Devamla) -
Daha önce verilmiştir bunlar.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Vermediler.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Gelmiş olması lâzım.

NACİ USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Verilmiş
olsa , ek olarak verilmiştir.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan,
gereğini yapsın efendim.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli millet-
vekilleri; hemen hemen bütün konuşmacı arkadaşlarım
Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerinin her konuda
partizanlık yaptığını iddia etmişlerdir. Biz kesin-
likle bu iddiaları kabul etmiyoruz . Özellikle geçmiş
bütçe görüşmelerinde de belirttiğim gibi , Ulusal
Birlik Partisi Hükümetleri rozet ayırımı yapmaksızın
hizmetlerini götürmekte ve sürdürmektedirler.

Bunları geçmişte de söylemiş olmamıza rağmen arkadaşlar yine aynı şeyleri iddia etmektedirler. Elbette muhalefet ve iktidar olan yerlerde partizanlık iddialarının da olabileceği gözardı edilemez. Bir kere daha burada söyleyelim, Sayın Feridun Önsav partisinin seçim bildirgesinde yapacaklarını buradan kürsüden okurken geçmişte de belirttiğim gibi Cumhuriyetçi Türk Partisi tek siyasal partidir ki kendi program tüzüğünde eğer kendi iktidarları gerçekleşirse kamu görevlilerini siyasal partilere üye yapacaklar, partilerine üye yapacaklar.

NACİ USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yok efendim, bugünkü durumu halledeceğiz.

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa)(Yerinden) - İstedikleri partiye üye olacaklar.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Şimdi arkadaşlar; partizanlık yaptığı iddia edilen Ulusal Birlik Partisine karşı kalkıp böyle bir görüş içerisinde olan kişilerin özellikle bugün bürokraside ve devlet yönetiminde kendi partilerine sempati duyan kamu görevlilerinin kamu yönetimi içerisinde neler yapabileceğini de rahatlıkla bu düşünceleri ile sergilemektedirler.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla)- Lokmayı iki iki yediğimizi nerden biliyorsun?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Hem kendileri kamu görevlilerini siyasal partilere üye yapacaklarını söylemektedirler, hem de devlet ondan sonra partizanlık yapıyor diye şikayet etmektedirler.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Sayın Paşa İskandinav ülkelerinde oluyorlar efendim .

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Biz partizanlık yapmıyoruz, biz partizanlık yapmıyoruz.

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - İşine gelmez tabii.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Özellikle bakanlığınla ilgili hizmetlerin götürülüşünde kesinlikle böyle bir iddiaya yer vermemekteyiz. Bu da icraatlarımızla ortadadır. İster sizin partinizden olan Yatlısu Belediyesi olsun, ister İnönü Belediyesi olsun, isterse Toplumcu Kurtuluş Partisi'ne ait belediyeler olsun. Biz tüm yerel kuruluşlara aynı ilgi ile bakıyoruz. Şöyle ki yine bir konuşmacı arkadaşım belediyelerle Ulusal Birlik Partisi iktidarının ve bakanlığımın ilgisini dile getirirken özellikle muhalefete ait olan belediyelere değişik gözle baktığımızı, hatta Lefkoşa belediyesine para vermemek için devlet katkısı olarak geçmişte anlaşılan mutabakata varılan %7'nin %5'e düşürüldüğünü iddia etmişlerdir.

Sayın arkadaşlar; bu sizin sözlerinizde de vardır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 28 tane belediye vardır. Bu 28 belediyenin 18'i Ulusal Birlik Partisine aittir. demek istiyormusunuz ki size layık gördüğümüzü kendi belediyelerimize de reva görüyoruz. Onları da bundan mahrum mu ediyoruz?

NACİ USAR (Yerinden)(Devamla) - Sizin belediye, bizim belediye yok, halkın belediyesi var.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Biz, bütçesel olanaklarımız içerisinde varolan imkanların en iyisini tüm belediyelerimize oranlara bakılarak dengeli bir şekilde vermekteyiz, vermeye çalışıyoruz.. Bunun aksini de iddia edemezsiniz.

Yine Kaymakamlıklarımızın parti propagandistleri yahut partizanları olarak çalıştıklarını iddia ettiler. Bugün kaymakamlıklarımız her zaman olduğu gibi kendi bölgelerinde ve onlara bağlı bucaklarda sorunların anında yerinde tespit edilip onları çözüme kavuşturmak için çaba harcamakta ve mücadele vermektedir. Ve bu dönemde

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Kanlıköy telefonunu hallettiniz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Öyle bir şey söylemedim ben. Kanlıköy telefonunu hallettik diye öyle bir şey söylemedim. Özellikle son iki yıldan beridir köy, ova yollarının etkin bir şekilde tamiri için bunları Komisyonda söyledim, aruz ederseniz tekrar dosyaları açıp okumak zor bir şey değil. Hakikatten kazalar itibarı ile dengeli bir şekilde bu hizmetleri götürmek ve hatta ve hatta Cumhuriyetçi Türk Partisine bağlı olan Tatlısu Belediyesinin köy, ova yolları on gün içerisinde 26 mil olarak tamamlanmıştır. Tabii Sayın Naci Talât'ın Tatlısu'ya ava gitmesini dilerdim. O köy, ova yollarının güzelliğini avlanırken görsün. Ama Kaleburnu'na gitti. Kaleburnu'ndaki yolları gördü. İnşallah mevsim uygun olduğu zaman Kaleburnu yollarının da aynı şekilde yapıldığını görecektir.

NACİ USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bekleriz tabii, yapılınsın isteriz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine son iki yıl içerisinde planlı ve programı bir şekilde köyiçi yollarımız, bölgelerde dengeli olarak yapılmakta ve halkımızın hizmetine sunulmaktadır. Burda ister Lefkoşa olsun, ister Girne olsun, ister Mağusa Kazası olsun hiçbir ayırım yapılmaksızın nasıl ki...

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerindsen) - Biraz ayrıcalık yapıyorsunuz Mağusa'ya, biraz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Ne birazı, tam ayrıcalık.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Mağusa'ya bilakis yapmıyoruz. Özellikle Girne'ye yapıyoruz bu dönemde. Bu dönemde Girne'ye yapıyoruz onu söyleyeyim size.

FADİL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Nerde?

OLGUN PAŞALAR - (Devamla) - Onun için kesinlikle bu konularda hiçbir hizmetin köylerimize götürülmediği iddiasını kabul etmiyoruz. Tüm eleştiri yapan arkadaşlarımızı dinledim de içlerinden bir tek Sayın Rasih Keskiner mütavazi de olsa 1.500.000.000 bir ödenek konması ile yerel bütçeden bu işlerin yürütülmeye çalışılmış ve yürütülmesinden memnuniyetlerini ifade etmişlerdir. Kendilerine Teşekkür ederiz. En azından ülkede yapılmaya çalışılanları görmektedir. Cip inkâr, her şeyi inkâr etmemekte, yapılanları da kabul etmektedir ve takdirlerini belirtmektedir. Şimdi değerli arkadaşlar yine kaymakamlıklarla ilgili iddialar içerisinde partizan uygulamalar yapıldığı iddia edilmiştir. Sayın Feridun Önsav ve benim güzel hatırım için kendileri Barış Şöleninde mikrofon izni verildiğini iddia etmişti. Öyle bir şey yok arkadaşlar.~

FERİDUN ÖNSAV (Lefkoşa) (Yerinden) - Güzel hatırlarınız değil Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Orda efendim kesinlikle kaymakamlık dile getirilen, radyo ve basın gibi duyuru araçları ortada durur iken , araç üzerine hoparlör koyup Lefkoşa sokaklarında çığırkanlık yaparak , şölene izleyici davet edilemeyeceği , bunun en doğru yolunun radyo ve basın yolu ile halka duyurulması olduğunu söylemişlerdir ve kendilerine...

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Öyle değil Sayın Bakan. Yazılı belge var Kaymakamlığın yazdığı yazı var elimizde. Anlamak istemiyorsunuz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Kendilerine verilen izinde şölen saatinde saat 20.00-24.00 'e kadar şölen alanında mikrofon kullanma izni vardır. Bizim kaymakamlıkların, özellikle çığırkanlık yaparak izleyici toplamak konusundaki uygulaması yeni değildir. Geçmişten beri bu tür konulara izin verilmemektedir.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Alan için izin vermedi Sayın Bakan, elimizdeki belgede Kaymakamlık, alan için izin vermediği yazıyor.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - E, o zaman hiç o şölende kullanılmayacaktı, kullanıldı.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Sizin müdahalenizle verdi. Bizde belgesi, imzası vardır, Lefkoşa Otobüs Terminalinde 18.00-24.00 saatleri arasında, müzik için hoparlör, mikrofon kullanamazsınız, diyor. Buradadır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Kullandınız. Neticede izin verildi.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Sizin müdahalenizle.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Sizin müdahalenizle efendim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ve 20.00 ile 24.00 arasında izin verildi.

Yine Sayın Feridun Önsav, dağıtılan bir bildiriden bahsettiler. Bundan önce, 7 Kasım 1989 tarihinde bir yazılı soru önerisi Meclise sunduğunu belirttiler. Böyle bir yazılı soru, Bakanlığımıza ulaşmamıştır. Bunu bilhassa tespit ettim, öyle bir soru ulaşmamıştır.

FERİDUN ÖNSAV (Yerinden) (Devamla) - Başkanlık tedbir alsın o zaman.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Çok ayıp birşey bu.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine, Kıbrıs Türk Halk hareketi ile ilgili bir broşürün dağıtıldığını söylediniz ve orada Sayın Halil Paşa'nın söylediği, örgüt mü olup olmadığını sordunuz. Bunu, bana değil, Sayın Halil Paşa'ya sorun. Ben ne hafiyeyim, ne şeyim.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - İçişleri Bakanısınız.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanı ile ilgili sözler sarfettiniz. Sayın Cumhurbaşkanının bu örgütle ilgisi var mı veyahut bilgisi var mı diye. Bunu da bana sormamanız lâzım. Sayın Cumhurbaşkanına sorabilirsiniz.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - İlgisi olmadığını onlar da biliyorlar.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - İlgisi olmadığını biliyor arkadaşlar, ama yine de soruyorlar.

Tabii Sayın Feridun Önsav, yine partisinin 1990 seçimlerinde iktidar olacağını ve iktidara giderken neleri yapacağını söyledi. Ancak, nasıl yapacaklarını, her zaman olduğu gibi söylemediler. Muhalefet zaten ne yapacağını söyler, ama nasıl yapacağını söylemez. Bu da eski bir alışkanlıklarıdır. Ama biz diyoruz ki, ne Cumhuriyetçi Türk Partisi, ne de Toplumcu Kurtuluş Partisi iktidar rüyası görmesin. 1990 seçimlerinde de Ulusal Birlik Partisi tek başına iktidar olacaktır.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Nasıl olacaktır?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Meşhur bir atasözü vardır.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nasıl? Ödünüz patladı da Seçim Yasasını değiştireceksiniz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Tilki rüyasında, kendini hep kümeste görürmüş.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sizin için söylenmiştir o söz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Siz de zannederim öyle yapmaktasınız bu durumda.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Onun için ödün patladı da yasa değiştirmeye çalışıyorsun, üç ay evvelden.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Aç tavuk da arpa ambarında görür.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine arkadaşlar, çevre ve çevre ile ilgili sorunları dile getirmeye çalıştılar.

Geçen yıl, çevre biriminin kurulmasından ve çevre ile ilgili olan sorunlara gösterilen ilgi ve hassasiyetten dolayı, Hükümetimi bu davranışından dolayı kutlarken, başarılar dilerken, bugün tam tersine, sanki çevreyi kurmakla büyük bir suç işledik, birisini katlettik sanki. Öyle bir iddia çıkıyor ortaya. Siz çevre ile hiç ilgilenmediniz. Siz, çevreye hiçbir şey yapmadınız. Hatta ve hatta, işte efendim siz bu sorunlar dururken, çevre ile ilgili, uluslararası temaslar varken, bunlara katılmıyorsunuz, hiçbir şey yapmıyorsunuz ve sorunlar olduğu gibi ortada duruyor. Sizse, yalnız lâf yapıyorsunuz.

Biz, kısacık sunuşumuz içerisinde, yine çevreye verdiğimiz önemi kısaca anlatmaya çalıştık. Ancak, Toplumcu Kurtuluş Partisinin Sayın temsilcisi Çetin Veziroğlu, bizim işleri günlük sözlerle geçirmeye çalıştığımızı iddia edebilecek kadar küçülmüştür.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - E, küçülsün be.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Arkadaşlar; bir bakan olarak burda çıkıp yapacağımız dediğimiz şeyi yaptığımızı çok iyi gördünüz.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Çok şey söylediniz de yapmadınız.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bunu iddia ederim, özellikle deri fabrikaları ve Sayın Toplumcu Kurtuluş Partisi Genel Başkanının madalya aldığı proje ki...

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Nedir o?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ki Haspolat Arıtım Tesisidir.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Yazıklar olsun onu da bilmedin.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Dolayısıyla Lefkoşa Kanalizasyon Projesidir. O projenin, o projenin ne kadar başarılı veya başarısız olduğunu önümüzdeki günlerde teknik incelemeler bittiği zaman yine bu Meclis kürsüsünden yine sizlere aktaracağım. Göreceğiz. Belki bir madalya da burda alacak Sayın Akıncı o bakımdan.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Nereden madalya aldığını bile bilmen sen.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; bizim, bizim olayları geçiştirdiğimizi iddia ettiniz.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Uyun sen, uyun bakanlık yaparken.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; bizim olayları geçiştirdiğimizi iddia ettiniz.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
Sayın Bakan, açıklık getir, madalyayı nerden aldı?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre Bilimleri Başkanının ülkemize gelip kendileriyle yapmış olduğumuz görüşmelerde, kendileriyle bir protokol imzalayarak özellikle kanalizasyon ve kanalizasyon artıkları ve bunun yanında da ülkemizde sorun olmaya başlayan deri fabrikalarıyla ilgili çalışmalar yapmalarını istedik.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Vakit kalırsa bir madalya da sen alırsın.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Arkadaşlar, evet işte burdadır. Projeler burdadır. Gelmiştir. Biz işi lafla geçiştirmedik.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Biz madalyayı milletten alacağız.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Halil Hamza Deri Endüstrisi Artığı, Artık Su Arıtma Sistemi Etüdü. Buyurun. İstanbul Teknik Üniversitesi Çevre ve Şehircilik Uygulama, Araştırma Merkezi. Lefkoşa Arıtma Tesisi Ön Değerlendirme Raporu. Profesör Derin Orhan, Profesör İ. Ethem Gönenç, Profesör Esra Ateş. Buyurun. Sayın Veziroğlu'nun da burda olmasını dilerdim. Günlük sözlerle geçiştiriyorsunuz dedi. İnşallah utancına boğulurdu bunları görünce.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Okumaya meraklıdır, yarın bir kopya ver.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan, inşallah yarın size de bir madalya verilir.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Alacak, alacak.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bizim madalyaya ihtiyacımız yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Nisan'dan sonra alacak madalyayı.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bize halkımız madalya verir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan bu madalyaları kim verir? Açıkla bize de biz de bilelim.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Ödülün ne için verildiğini bile bilmiyorsun...

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Senin ne fenana gider Erdal?

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - (Anlaşılmayan sözler.)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen karşılıklı konuşmayalım.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine Hükümetimizin çevreye verdiği önemin bir kanıtı olarak, geçmişte İmar Plânının yine bu Meclis Genel Kurulundan geçirildiğini hepimiz biliyoruz. Siz de biliyorsunuz ve buna bağlı olarak Magosa ve Girne'de İmar Plânlarının geçtiğini,

Lefkoşa şehri ile ilgili İmar Plânları çalışmasının da son aşamada olduğunu, bunu geçirmek için de Lefkoşa Su Sınırı Tüzüğü'nün geçmiş olması gerektiğini ve iki ay önce su sınırının, Su Sınırı Tüzüğü'nün Bakanlar Kurulundan geçtiğini, önümüzdeki günlerde de Lefkoşa İmar Plânının Bakanlar Kuruluna gelip, o Tüzüğü'nün de çıkacağını burdan bir kere daha belirtmek istiyorum.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Su sınırı nedir?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Su sınırı, İmar Plân çerçevesinde o bölgede nerelerin imara açık olduğunu ve altyapı yatırımlarının ve bunlara bağlı hizmetlerin hangi bölgeler içerisinde halk hizmetine sunulabileceği ve onun dışında bu tür hizmetlerin verilmeyeceğini, dolayısıyla dağınık kentleşmenin önlenmesini belirleyen ana koşul. Evet.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Yani su dağıtacağınız alanın plânı demek istiyorsunuz?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Evet. İmar Plânının, Lefkoşa İmar Plânının geçmesi için de bu su sınırının belirlenmesine gereksinim vardır ve geçirilmiştir.

Değerli arkadaşlar; bunlar, bizim hükümetlerimizin çevre ve çevre ile ilgili olan sorunlara verdiğimiz önemin kanıtlarıdır. Yasal kanıtlarıdır. Uygulamada ise, gerek doğa, gerekse yaşanılabilir, insan sağlığı açısından yaşanılabilir bir çevrenin oluşturulmasında, yalnız devlet gücü ile bunlara ulaşamayacağını müteaddit defalar söyledik. Bunun bir bilinç, bir eğitim ve bir disiplin meselesi olduğunu ve en büyük görevin halkımıza düştüğünü ve bu konuda ancak otoritelere yardımcı oldukları takdirde, oldukları oranda, bunun başarılabilceğini biz müteaddit defalar söyledik. Ancak, üzüntü ile belirtmekte yarar görmekteyim. Çevre ve çevre ile ilgili olduğunu iddia eden bazı dernek ve cemiyetler, sadece beyanat vermenin ötesinde hiçbir iş yapmamaktadırlar. Yılda bir-iki sefer de göstermelik ziyaretler yaparak, işte şu yapılması gerekir, bu yapılması gerekir, diye dernekçilik ve cemiyetçilik oynamaya çalışmaktadırlar. Politika yapmaya çalışırlar demeyeceğim. Çünkü çevre ile politikanın ilgisi yok.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Avrupa'da şimdi en büyük politika, çevrecilerin elindedir. Yeşiller Partisi var.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Hayır, politikaya alet edilemez demek isterim bu tür temaslar. O anlamda söylüyorum.

Biz bu dernek ve cemiyetlerin, Bakanlıkla temas haline geçip, en azından Bakanlıkla birlikte, çevre bilincinin toplum içerisinde yayılabilmesini ve bu nosyonun halkımız tarafından kabul edilir bir unsur olmasını gerçekleştirmeyi, hep birlikte yapabileceğimizi görmek isterdik. Ama, belki adalı olmanın özelliğidir. Herşey, sadece ve sadece devletten beklenmektedir.

Değerli arkadaşlar; Sayın Çetin Veziroğlu burada yok, ama kısa da olsa, okuduğu kitapların çok yararlı olduğunu ve kendi görüş ve bilincini, ufkunu genişletebileceğine hiç şüphe olmadığını bu vesile ile belirtmek isterim. Sayın Erbilen'e de o kitapları verirse, o da onları okusun. Rica ettiler, ben burada onun sözcülüğünü yapmış olayım.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Yeğen değil misiniz siz ikiniz?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yeğendirler, ama...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Yok, kitaptan alıntılar şey etti burada, yani saatlerce. Nereden istifade edeceğiz, onu anlamadık.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Hele Sayın Çetin Veziroğlu'nun yumurtladığı bir inciyi, burada söylemeden geçemeyeceğim. Affınıza sığınarak söyleyeceğim.

Geçen yıl, Sayın İsmail Bozkurt'un, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin su sorunları ile ilgili konuşmasında, bütçe görüşmeleri esnasında, dile getirdiği ve merkezi bir dağıtım sistemi, acaba Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulamaz mı, dediği hatırlardadır. Bunu, ben teknik birisi değilim, dedi. Ama teknik kişiler araştırırlarsa ve bunun mümkün olup olmadığını tespit ederlerse, bir yararı olacağına inanmaktayım, dediler. Bugün, Sayın Çetin Veziroğlu onu bir adım geçti ve böyle bir proje gerçekleştirilmelidir, dedi. Teşekkür ederiz. Biz, böyle bu kadar, bir su mühendisi olmamıza rağmen, böyle bir projenin gerçekleştirilebileceğini tespit edemedik. Sayın Veziroğlu, hukukçu aklı ile bunu tespit ettiyse, kendine teşekkür ederim. Bu önerisini de dikkate alıp inceleyeceğiz.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ne yani hukukçuların akli işlemez mi demek istersin?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Estağfurullah. Estağfurullah, öyle birşey demedim.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Su işlerinden demek istedi.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Su konularında biliyor demek birşeyler. İddia ettiler ve olur dediler.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sen her konuda konuştun su mühendisi olarak da, o hukukçu olarak konuşamaz?

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Senin zamanında Naci, su okutmazlardı.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - En azından böyle bir proje gerçekleştirilmelidir, dememesi lâzım.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Sen nesen?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sen Erdalcığım, gocunma. Bak, benim lâfım bunu söyleyenedir.

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Sen her konuda görüş belirtirsin de, onun hukukçu olarak hakkı yok mu?

İnsan bildiği konularda görüş beyan eder. Bilmediği konularda görüş beyan etmemesi elbette ki gerekir.

Değerli arkadaşlar; özellikle su konuları açılmışken Bakanlığım bütçesi içerisinde su konularının gerçekleştirilebilmesi için yeterli paranın ayrılmadığını iddia etmişler arkadaşlar. Biz geçen yıl da söylediğim gibi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin su sorunları bir yılda çözeceğiz iddiasında değiliz. Bu işte bir plân, program meselesidir dedik. Ve bir plân çerçevesinde ülkemiz eksikleri her mali bütçe yılı içerisinde, bütçesel olanaklarımız nisbetinde ele alınıp çözümlendirilecektir, çözümlendirmeye çalışılacaktır. Biz bütün içme suyu sorunlarını bir yılda çözeceğiz demedik. Biz sulama suyuna tüm yerleşim yerlerini bir yılda boğacağız demedik. Aldığımız tedbirlerle ülkemizin geleceğini su açısından, su güvenilirliği açısından geleceğini güvence altına almaya çalışıyoruz dedik. Ve bu çerçevede de projelerimizi tatbikat alanına koymaktayız.

Değerli arkadaşlar; küçük bütçesel olanaklar içerisinde de olsa, her yıl Su İşleri Dairesi ve Jeoloji ve Maden Dairesinin yapmış olduğu hizmetler bu ülkede küçümsenemez. 1974'lu yıllardan önce bir kaç köyümüzün

yapılmış olan içme suyu şebekeleri bugün ekonomik ömürlerini yitirmiş durumdadır. Ve bunları her gün yaşıyoruz örneklerle. Biz bunu hemen yarın yapacağız demedik. Öyle bir şeyi iddia edemeyiz. Ama bir plân ve program çerçevesinde tüm yerleşim birimlerimizin içme suyu şebekelerini, ana ishale hatlarını, sulama şebekelerini, hatta sulama sistemlerini gözden geçirip ve teşvikler yaratarak bunları iyileştireceğiz dedik. Bunun da bu anlayış içerisinde ele alınmasını özellikle siz milletvekili arkadaşlarımdan istirham ederim.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - İşlerine gelmez yarın gitmesine...

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Rasih Keskiner arkadaşımın söylediklerine gelince, Hükümet bu Bakanlığın sorunlarını çözemez dedi. Ve sıraladı. Polis içişlerine bağlı değil.

Değerli arkadaşlarım; polisin içişlerine bağlı olup olmaması bir şey ifade etmez. Yunanistan'da Savunma Bakanlığı Başbakanlığa bağlıdır, Başbakan yürütmektedir Savunma Bakanlığını. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Güvenlik Kuvvetlerinin bağlı olduğu Başbakanlığa, niçin polis bağlı olmasın, emniyet niçin bağlı olmasın? Geçen görüşmelerimizin bir tanesinde bunu anlatmaya çalıştım. Özellikle sivil işlerde polis sivil idareye bağlı olarak çalışmakta, güvenlik açısından, savunma açısından ihtiyaç duyulan ve bu gibi konularda Güvenlik Kuvvetlerimize bağlı olarak çalışmaktadır. Bugün içerisinde bulunduğumuz geçiş döneminin bir gereğidir bu dedik.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Çok söyledik, ama anlamazlar.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bu, bilânihaye böyle kalacaktır diye birşey yok. Çözüm geldiği gün, elbette ki bunlar da olacaktır. Ama sanki biz bunları bilmiyormuşuz, yok sanki biz bunları söylememişiz gibi, aynı şeyler pişirilip önümüze getirilmektedir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sanki istemiyormuşsunuz gibi.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; söyledik bunları geçmişte de.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Sanki de istemiyormuşsunuz gibi. Yani istiyor musunuz, istemiyor musunuz?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bombalı hadiselerle ilgili raporu sizlere sundum.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Sayın Başbakan açıkladı bunları.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Bize bağlıdır dedin. Sen olsun deme bunu bir hukukçu olarak.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine, Sayın Keskiner'in bir iddiaları oldu. Bugüne kadar, bana söylemediler. Meclis Kürsüsünden dile getirdikleri için teşekkür ederim. Partilerinin kuruluş dosyasını, doğrudur, bana teslim ettiler. Ama tescil işi, İçişleri Bakanının işi değildir. Ben, nezaketen kabul ettim o dosyayı ve hemen Lefkoşa Kaymakamlığına gerekli işlemin yapılması için aktardım ve kurucularının kim olduğunu dahi bana sorsanız bilmiyorum. Ancak, Toplumcu Kurtuluş Partisi bünyesinden ayrılan kişiler olduğuna göre, bunu yalnız İçişleri Bakanlığı bilir diye iddia etmenin arkasında da bir anlam yatmaktadır bana göre.

Özellikle zarfların nereden geldiğini tespit ettikten sonra, ben Sayın Rasık Keskiner'in bunu Savcılığa, polise teslim edip olayla ilgili araştırma yaptırılmasını istemesini beklerdim. Kalkıp da burada, bu işi yalnız İçişleri Bakanlığı biliyordu demek, zannederim haksız bir suçlamadır. Kişi, emin olmadığı, bilmediği şeyleri, hiçbir zaman iddia etmemelidir.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Varsayım üzerine gitmemelidir.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Alışkanlık.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Şimdi, bunu söylerken, yine belirtmekte yarar var. Sayın Başbakanım, her zaman bunu değişik ortamlarda belirtmektedir. Meclis Kürsüsünden olsun, köy ziyaretlerinde olsun, değişik ortamlarda olsun, Ulusal Birlik Partisi, demokrasiye gönül vermiş bir partidir.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - E, bellidir.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ve bu ülkede, çok sesliliğin gerekliliğine inanan bir partidir.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSATAF ERBİLEN (Yerinden) - Anladın mı Erdal?

ERDAL SÜREÇ (Yerinden) (Devamla) - Anladım çoktan.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Tüm partilerin kendi güçleri oranında bu Meclis çatısı altında da temsil edilmelerinden yana olduğumuzu, bütün bunun gerekli olduğuna inandığımızı, bir kere daha Meclis Kürsüsünden belirtmek isterim. Dolayısıyla kimse kalkıp da Ulusal Birlik Partisi, demokrasiye karşıdır, demokratik hak ve özgürlüklere karşıdır demesin. Öyle bir idiada da bulunmasın. Bugüne kadar, Ulusal Birlik Partisinin, özellikle demokrasi ile ilgili konulara hangi gözle baktığını ve nasıl eğildiğini ve ne kadar hoşgörülü olduğunu sizler bilirsiniz.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çok iyi biliriz.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine Rasih arkadaşım, ülkemiz nüfusunun ne olduğunu sormuştur. Geçen bütçe görüşmelerinde Sayın Durduran'a aynı şeyi söylemiştim. 1985 sayım sonuçları, Yüksek Seçim Kurulunda vardır. Ama fazla meraklanmayın, 1990 seçimleri öncesi, yeni bir nüfus sayımı yapılacaktır.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Öğrenecek miyiz biz de nüfus nedir?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ve çok daha gerçekçi bir şekilde, nüfusumuzun ne olduğunu öğrenme imkânı ve fırsatı bulacaksınız.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Öğrenelim.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Köylerin ekonomik rehabilitasyonu konusunda, özellikle bu projede neler olduğunu sormuşlardır. Geçmişte söylemiştik. Bu proje ile ilgili ödenek, köylerimizdeki ağılların köy dışına çıkarılması, yollarının yapılması, su götürülmesi, elektrifikasyonu, hayvan yıkama havuzlarının yapılması, köprüler, camiler ve bunlar gibi hizmetlerin köy birimlerine götürülmesinde kullanılmaktadır.

Köy birimlerine götürülmesinde kullanılmaktadır.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakan sayımdan söz ettiniz de, son beş yılda tensif yoluyla yurttaşlığa alınanların sayısı hakkında bir bilgi verebilir misiniz bize şimdi.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Onu sabahleyin söylediydik. Kaç kişi, kaç yıl için, yanımda şu anda yoktur.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Dört yüz seksen altı veya dört yüz seksen dokuz bir şeydir o.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Son bir yılda ne olduğunu söyledim size. Evet, yani fazla bir şey değildir. Yine...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Son beş yılda.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - 89'u söylüyorum.

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Son beş yılı sordum.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Muhaceret Dairesine git de söylesinler.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar; yine değişik bir konu olarak, Rasih arkadaşımın trafik anarşisini gündeme getirmiştir, dile getirmiştir. Benim trafik konusunda söyleyeceğimiz şu; özellikle trafik kazalarının arttığıнын söylendiği bugünlerde trafik kazalarının sürücünün kendi dikkatsizlik, ihmal ve alkol kullanmasından dolayı olduğu bir çok trafik kazalarının raporlarla tespit edilmiştir. Sol direksiyonun bilhassa trafik kazalarına neden olduğu

iddiası bu trafik kazalarının gerçekleşmesinde çok tali bir neden olarak ortaya çıkar. Evet doğrudur. Geçmişte sağ-sol direksiyonu konusunda karar verilmesi gerektiğini söylüyorduk ve ülkemizin oto yollarına bakıldığında bugün, özellikle sol direksiyonun yeni oto yollarımızın yapımından sonra kullanılmaması gerektiğini, ancak bunun bir geçiş dönemine ihtiyacı olduğunu söylemiştik. Bugün farklı bir şey söyleyecek değilim.

NACİ T.USAR (Yerinden) (Devamla) - O konuda sizin arkanızdayız Sayın İçişleri Bakanı.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Fakat yollarda ikaz edici trafik levhalarının bulunmadığını iddia etmek zannedirim haksızlık olur. Bugün özellikle şehirlerarası yollarda baktığınızda belirli mesafelerde sürücülerin yolun solundan seyretmeleri gerektiği işaret levhalarının, ikaz levhalarının olduğu herhalde Rasih arkadaşımın gözünden kaçmıştır.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Yoktur. Varsa bana yerini söyleyin.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - İsterseniz gelin Magosa yoluna çıkalım yarın...

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Tamam.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ve bu levhaları...

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Feribota, limana yakın yerlerde vardır.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Vardır, her yolda vardır.

NACİ T.USAR (Yerinden) (Devamla) - Limana yakın yerlerde daha fazla.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Geçen yılki, geçen yılki konuşmalarında arkadaşlar özellikle liman çıkışlarına...

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Girne'de var mı Sayın Bakan?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bu tür levhaların konmasının gerektiğini söylemişlerdi.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Girne'de var mı?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - O levhalar vardır.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Girne'de var mı?

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden) - Var efendim

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Var, herhalde vardır. Yani Magosaya konu da Girne'yi unuttular diye bir iddiayla gelemezsiniz buraya.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Var mı işte orda?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Girne Allahın unuttuğu yer değil ki.

RASİH KESKİNER (Yerinden) (Devamla) - Geneldir. Girne'de değil, hiç bir yerde yoktur.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine trafik konusu bir eğitim meselesidir dedik ve Trafik Müdürlüğünün bu konuda çalışmalarını bıkmadan, usanmadan sürdürdüğünü belirtmiştik. Televizyon niçin bu konulara yeterince eğilmiyor? Doğrudur. Eğilinmesi gerekir. Tabii bunu da programlarının el verdiği nispette, el verdiği oranda

ancak zaman ayırabilir. Programlarına almalarında yarar olduğuna biz de inanıyoruz.

Trafiğe çıkması gereken otobüs ve araçlardan bahsedildi. Bir kere muayeneden geçmeyen hiç bir araç trafiğe çıkamaz. Özellikle iddia edilen yol ortasına kapısı açılan otobüsler trafikte seyretmektedir deyişini kabul etmiyoruz. Geçici ithalle bu ülkeye gelen araçlar da olabilir. Bu da bilhassa Kıbrıs-Londra arasında sefer yapan otobüslerde görülebilir. Bunun arkadaşları yanılmaması gerekir. Belediyelerimize... Efendim?

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Yani Londra'da da mı tehlike arzeder yolun ortasına...

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Hayır Londra'da değil, Avrupa üzerinden geçen bu araçların sol direksiyonlu olduğunun bir çoğunun ve Avrupa koşullarına göre yapıldığını ima etmek istedim.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Şehir içinde bile var o otobüslerden, nedir söylediğin senin?

NACİ T. USAR (Yerinden) (Devamla) - Tamam.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Belediyelerle ilgili konulara gelince, üstelik sunuş konuşmamda da belirttiğim gibi, bizim Ulusal Birlik Partisi olarak anlayışımızın ne olduğunu söyledik. Bir kere daha söyleyelim.

Ulusal Birlik Partisi,merkezi hükümet ve yerel hükümetlerin işbirliğine inanan ve yerel hizmetlerin halka ulaşmasında bu işbirliği ile ancak en iyi hizmetlerin gidileceğine inanan bir partidir. Bunu kaç defadır söylüyoruz. İlle de daha özerk daha özerk belediye diyoruz. Değerli arkadaşlar bugün belediyelerin özerklikleri konusu tartışılabilir ne oranda özerk olmalıdır? Ancak hiçbir belediyenin de kendi mali imkânlarının bilincinde olmadan belediyenin geleceğini tehlikeye sokmaya hakları yoktur. İçişleri Bakanlığı Belediye Meclislerinin aldığı kararlara her zaman saygı duymuştur. Hiçbir zaman onlara karşı çıkmamıştır. Ancak,bütçesinde parası olmayan fakat oturup istihlak kararı alan belediyelerin de ne yaptığının bilincinde olması lazım. Bütçende para almak, ben aldım istihlak ettim diyeceksin bu konuda Hükümetin bütçesinde para var mı yok mu sormayacaksın ve ben Hükümet olarak bunun sorumluluğunu taşıyacağım diyeceksin ve evet diyeceğim özerk bir belediyeler bunu yapabilirler diyeceğim . Elbette bu gibi konularda belediyelerin nerede duracağını bilmesi gerekir. İstihdamlar konusunda hiçbir belediyeye geçici yapmış oldukları istihdamlarda müdahale edilmedi ve edilmemektedir. Ancak tüm belediyeler çalışanlarını konförm personel olarak istihdam edilmeyi amaçlamaktadır. Fakat bunu yaparken kendi bütçesel olanaklarının ne olduğunu ciddiyetle ele alıp incelemektedir. Bu konförmasyonun belediyelere neler getireceğini özellikle emeklilik hakları bakımından belediye bütçelerine kaldıramıyacakları bazı külfetleri,mali mülkiyetleri getireceklerini kabul etmemektedirler. Bir senedir diyoruz kendilerine konförm personel yerine geçici istihdam yapan sosyal sigorta ve ihtiyaç sandığı haklarından yararlanarak bu tür hizmetleri,bırakın bu fonlardan karşılansın, karşılığı İçişlerinin yaptığı budur.

Bu anti demokratik midir? Bu örgütlere müdahale midir siz söyleyin bana.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Oyledir ya nedir?

OLGUN PASALAR (Devamla) - Oyle değildir. Bu sizin anlayışınıza göre değildir.

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - E ne soran bize?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Kim?

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - E madem kabul etmeyen ne soran bize yahu.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Yine Sayın Keşkiner...

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani sorunu tastiklememizi beklen?

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Sayın Keskiner çarpık kentleşmenin ülkemizde olduğunu iddia ettiler. Ben bir meslektaşım diyebileceğim Rasih Beye. O mimardır ben inşaatçıyım. Lütfen ülkemizi ziyaret eden ve bu konularda otorite olan kişilerle de konuşsun ülkemizi ne gözle gördüklerini ve kendi geldikleri ülkelerdeki mukayese ettiklerinde ülkemizin ne kadar bozulmamış doğal güzelliği olduğunu nasıl söylediklerini ve hayranlıkla ülkemizden bahsettiklerini kendileri de öğreneceklerdir. Yalnız kendilerinin görmek istedikleri gözle değil biraz da başkalarının gözü ile gördüklerine kulak assınlar. Biz hükümet olarak hem yasal tedbirlerini alıyoruz hem de uygulamaktayız, bunlara azami dikkat sarfediyoruz. Yine bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğim Özellikle son birbuçuk yıl içerisinde şehirlerimizi bağlayan anayollar kenarındaki o çirkin reklam tabelalarının herhalde kalktığını farkettiler. Bu da belediyelerin kendi isterse gelir kaynaklarını artırmak için.

İsterseniz ihmallerinden dolayı çirkin reklam panolarının değişik yerlerde ve olmayacak yerlerde ortaya çıktığını söyleyin bu elbette ki Bakanlığının müdahale sınırı içerisinde olsa ona da müdahale edecektik. Ancak, Belediyeler bunları yıllık kiralar şeklinde vermektedir ve reklam panosunun sahiplerinin hakları vardır. Hepside ödemektedir bilmiyorum soralım. Yani Çevre Yasasının geçirildiğine ve bu Yasanın olmadan da iş yapılabileceğine değindiniz ve iddia ettiniz. Arkadaşlar; bu ülkede özellikle bu alanda İçişleri Bakanlığının hiçbir müdahale yetkisi yoktur ve bu Yasa bizim icat ettiğimiz ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan bir Çevre Yasası değildir. Bütün medeni ülkelerin kendi ülkelerinde o hayran olduğunuz Güney Kıbrısta dahi kullandıkları Çevre Yasasıdır arkadaşlar. Onları dikkate alınarak, onların içeriği dikkate alınarak bizim Çevre Yasamızda bu anlayış içerisinde geçirilmiştir ve en iyi hizmetlerin bu şekilde getirileceğine, vatandaşımıza verilebileceğine inanmaktayız. Çevre Yasası avaki yapılmadı, üzerinde uzun süre çalışılarak hazıflandı. Nasıl ki, tüm çevre sorunları ile ilgili projeler o sizin özellikle Lefkoşa'da sorun diye bahsettiğiniz ve yıllardan beri kangrenleşmiş olduğunu iddia ettiğiniz projeler bir bir ele alınarak yapılmıştır. Günü geldiğinde geriye kalan projelerde yapılacaktır. Sayın Kenan Akın, Kanlıdere sorunu dedi ve Başkanı ile birlikte gidip oraları gezdiğini ve yaptıkları ziyaret sonunda iki gün sonra Birlik gazetesinde çıkan yazıyı da burda okuduklarını gördünüz. Değerli arkadaşlar Kanlıdere projesi de hazırlanmış ve bu yılki bütçe görüşmelerinden önce proje de diğer ilgililere sunulmuştur. Ancak, bileceğiniz gibi her yıl belirli alanlarda ve belirli büyüklükteki projeleri gerçekleştirebilme olanağımız vardır. Kanlıdere projesi büyük bir projedir. Onun için tek başına ele alınması gerekir. Ancak Sayın Kenan Akın burda söylemedi özellikle Ortaköy köprüsü yakın olan büyük oranda kokunun kaynağı olan ve kokuyu yaratan yerin olduğu bölgede mevcut olan pompalama istasyonunun çalıştırıcısı, yani işletmecisi Lefkoşa Türk Belediyesidir ve işidir. O kadarlık basit bir pompalama istasyonunun işletilmesini dahi Lefkoşa Türk Belediyesi yapmamaktadır. Biz geçmişte istediği zaman sayın Akıncı'nın Lefkoşa içme suyu kısmını kendine verilmesini, vermemekle

ne kadar büyük doğru iş yaptığımızı bir kere daha bu çerçevede görmüş oluyoruz. Aslında önce biz kendimiz vermek istemiştik halbuki ancak herhalde o zaman farkında idi bunun üstesinden gelemeyeceğini kabul etmedi, biz tedbir alıyoruz, bunu biz Su İşleri Dairesi olarak işleteceğiz dedikten sonra vay sen misin bunu söyleyen, mahkemeye de gitti dava edildi Su İşleri. Niçin bu haktan mahrum ediliyor ve dava suçlandı. Sayın Akıncı davayı kaybetti. Niçin kaybetti arkadaşlar?

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Beceriksizliğinden...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Çok beceriksizdi da onun için...

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ben söylemeyeceğim beceriklidir veya beceriksizdir. Aynı şekilde Haspolat Anten Tesislerindeki İşletme de bir o kadar daha büyük yürekler acısıdır. Şunu belirtmekte yarar vardır. Geçtiğimiz yıl sadece varolan imkânlarımız içerisinde mekânîk imkanlarımız ile

Kanlı Derenin birikmiş göllenmiş koku ve sivri sinek yuvası olan yerlerini pompalayıp kurutmak suretiyle yaz sezonu, halkımıza rahatça geçirtebildik,sonunu. Bu yıl da bu devam edecektir ta ki Kanlı Dere Projesi hayata geçirilsin ve Lefkoşa halkına bu kadar yıldır reva görülen ezgi ve cefadan Lefkoşa halkı kurtarılabilsin. Sayın Kenan Akın sahibinin sesi niteliğinde,yazılıp eline tutuşturulan üç dört parça kâğıtla gelip Meclis kürsüsünden ahkam kesti...

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Muska tipi kâğıtlarla.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Ve şu anda da burda yoktur. Aslında Sayın Kenan Akın'ın söylediklerine yanıt vermemek lazım çünkü o kelimelerinin sahibinin burda olup yanıtı dinlemesi gerekirdi. Sanki bu hizmetler gidiyor, geçmişte gidiyordu da kendi oradan ayrıldıktan sonra iki yıl içerisinde İçişleri Bakanlığı teşkilatı çöktü. Bu düşünceler içerisinde hazırlanan eleştiri kâğıtcıklarının ne denli itibar edilecek eleştiriler olduğunu siz zannederim anlamakta güçlük çekmezsiniz. Biz özellikle Sayın Kenan Akın'ın burda iddia ettiği bazı şeylere yanıt vermekle yetineceğiz. Şöyle ki Sayın Genel Başkanının saçmaladığı gibi biz işte falan köye şu hizmeti götürdük, falan köyün şu yolunu yaptık falan köyün içme suyunu yaptık, göletleri yaptık...

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Devlet içinde devlet.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Efendim.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Buldun adamı burda yoktur.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Buldum gelsin otursun arkada dinlesin. Gelsin otursun arkada dinlesin ve kalksın hayır desin yalansa.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Herhalde seçim bildirgesinde yazacak bunları.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bundan daha saçma iddia olmaz. Köy içi yollarını, kurmuş oldukları iyi ilişkilerle kendileri yaptırtmış, hatta yapılırken kendileri teknisyenlerle birlikte köyde bulunmuş. Değerli arkadaşlar köy içi yolları uto yolları master planı içerisinde öngörülen projelerdi bunların yapımları ve köy içi yolları 1989 etabı içerisinde olanları geçtiğimiz yıl içerisinde yapılmıştır, ve Sayın Uçok ve yandaşları kendini o kadar kaybetmiştir ki bu memlekette köy içi yollarını da kendi yapıyor saçmalığını iddia edebilmektedir arkadaşlar.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - E klinik vaka meselesi doğrulanmıştır burda.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Bu memlekette bir Hükümet vardır, bir iktidar vardır ve icraatları Hükümet yapar, iktidar yapar, muhalefet partisi yapmaz arkadaşlar. Ancak bu saçmalığı saf köylüleri kandırmakta, bir seçim yatırımı olarak ancak kullanabilirler. Fakat yalancının mumu yadsıya kadar yanar. Ne kadar inandırıcı olabildikleri de tartışma konusudur. Ulusal Birlik Partisi geçtiğimiz yerel ara seçimlerde özellikle karışık yerleşim birimlerinde TC'lilerin yoğun olduğu köylerde yapılan yerel seçimlerde aldığı seçim sonuçları ile YDP'nin ve Kenan Akın'ın ne kadar inandırıcı olabildiğini bir kere daha kendilerine kanıtlamıştır arkadaşlar.

Yine yurttaşlık ve ihraç konularından bahsetmiştir. Bunları ~~özet~~ olarak sunuş konuşmamda söylemiştim yeniden bunlara değinmeyeceğim. (T) izinleri haksız olarak verildi diyor kişilere ve iddia etmişlerdir. Değerli arkadaşlar Bakanlığımın zamanında on sekiz aylık Bakanlığımın zamanında sadece ve sadece iki tane (T) izni verilmiştir onu da burda söylüyorum iki (T) izni verilmiştir. Ancak, diğer iddialarına cevap olacak şekilde, özellikle köylerimizin özel durumları dikkate alınarak, köylerimizde iyilik ve hastalığında olabileceğini dikkate alınarak, her köyde bir kamu aracının bulunmasında biz yarar gördük geçmişte ve bu gibi özel hallerde kullanabilecek ortamın olması nedeni ile her köye en azından bir taksi izni verilmesi yoluna gidildi. Bu politika meselesidir. Bugün hasta olan bir kişi gelip de Sayın Süreç'in kapısına çaldığında gece bir-ikide Sayın Süreç gidip gitmemekte serbesttir gitmeyebilir da insanlık meselesidir. Ama her köyde bir taksi olursa, o taksici o hasta vatandaşı o ihtiyacı olan kişiyi alıp şehre veya hastahaneye yetiştirmekle mükelleftir. Köylere verilen taksi izinleri bu düşünce ve anlayışlar içerisinde verilmiştir. Yoksa, Sayın Kenan Akın'ın iddia ettiği gibi kimsenin zevkini sürsün diye kendine (T) izni verilmedi düşük gümrükler ödeyerek. Bu düşüncelerle verildi arkadaşlar. Bu düşünceler içerisinde bir kere daha Sayın Kenan Akın'la aslında yanıt vermem gerektiğini belirterek, sahibinin sesi olduğunu tutanaklara bir kere daha geçmesi için tekrarlayarak, beni sabırla dinlediğiniz için hepinize saygılar sunarım teşekkür ederim.

KATİP - Sayın Başkan, sayın Süreç...

BAŞKAN - Sayın Süreç, sayın Süreç...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Bakanı ilgi ile dinledik. Ancak son verdiği yanıtları da ilgi ile dinledik. Ve şunu gözlemledik ki, bütün yapılan hatalar, hatalı işler belediyelerindir, iyi işler de kendisine aittir kendi Bakanlığı yapmıştır.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Estağfurullah biz o iddiada bulunmadık...

ERDAL SUREÇ (Yerinden) (Devamla) - Yalnız, hayır hayır; hayır lütfen müsaade edin, lütfen müsaade edin biz dinledik sizi siz de bizi dinleyin...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Özellikle bazı Belediyelerin...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bzi konuların hiç olmazsa Sayın Bakanların...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Söylemeyi unuttuğum birşey var onu da söyleyeyim...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Söyle da ondan sonra konuşalım söyle...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bu çok demokratik ve özgürlüğe susamış olan belediyelerinizden birisi olan Lefke Belediyesinin çalışanlarından kestiği vergi borcunu aylarca yatırmayıp, Maliyeye 90.000.000 (Milyon) TL borcu olduğunu da söyleyecektim ama onu iyi oldu hatırlattın söylemen iyi oldu...

DR. DERViŞ EROGLU (Yerinden) (Devamla) - Evet söylemen iyi oldu yani...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Ondört Milyar...

(Anlaşılmayan Sözler)

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Temsil eden sensin...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Cevap olarak da yalnız Lefkoşa Belediyesi ile Lefke, Belediyesini cevap olarak vermeğe çalışıyor. Ancak sayın Bakan bir kere kendisinin bu ülkenin Bakanı olduğunu, bu ülkede, bu hükümette olan iktidarı olan siyasal partinin Genel Sekreteri olduğunu ve söyledi ve açıklamalarda bulunduğu hususların da gerçeğe dayanması gerektiğini öğrenmesi lazımdır.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öyledir.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Öyledir canım...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Ne kanuoyuna ne de Meclise yalan veya yanlış söylemeğe hakkınız yoktur...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Yalanı siz söylersiniz yahu...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Bir kere dile getirelim be kardeşim o.o.o. sen de bekle getirelim ondan sonra ne söyleyeceğimizi anla ondan sonra cevap ver. Gazeteniz Birlik Gazeteniz hade yalan söylüyor ama diyorsunuz ki, o bir gazete günlerce yazsın ama...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Olmadı Sayın Süreç...

(Anlaşılmayan sözler)

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Bir dakika ne konusunda ne söyleyeceğimi anladınız mı? Sayın Başkan dikkatimi dağıtıyorlar lütfen...

BAŞKAN - Devam edin Sayın Süreç...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Sayın Bakan burda yine birçok kendisini eleştiri olarak yapılmasına rağmen

Lefkoşa Belediye Başkanına verilen bir ödülü getirerek...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Parti mensubunun...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yalan mı söylemiştir burda? Tutanaklara da yalan geçmiştir. Önce sen Sayın Akıncı'nın ne konuda ödül aldığını öğren önce sana onu öğretelim.

Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) (Devamla) - Maronitleri anlat, anlay:

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - Öğrenelim bakalım.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Birinci kanalizasyonla ilgili bir ödül almamıştır Sayın Akıncı.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Barış.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Almamıştır. Hayır efendim hiç o konuda da değil. İşte siz bu kadar vakıfsınız ülkenizdeki sorunlardan Lefkoşa gibi genel merkezi olmayan merkez olan bir yerde. Baş yeri olan bir yerde bir Belediye Başkanı Uluslararası bir ödül alıyor kalkıyor ve dünyanın öbür ucuna gidiyor ve Endonezya Cumhurbaşkanlığından ödül alıyor ve niçin ödül aldığını bile bilemiyorsun. Yani müsaade et de bu kadar da cahillik olmaz öğrenin ancak. Bir kere o ödül İmar Planı ile ilgilidir. Hiçbir zaman kanalizasyonla ilgisi ve ilişkisi yoktur.

Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) (Devamla) - Özker duymadı.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - (Anlaşılmayan sözler)

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hiçbir zaman ilişki yoktur. İşte size söylemeye çalışıyoruz, doğruyu anlatmaya çalışıyoruz yine anlamamazlıktan gelerek anlayın, öğrenin de hiç olmazsa bundan sonra yanlış yapmayın öğretelim size.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bu iyiliği sen kendine sakla.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Peki, yaptığı o iyiliği biraz anlat da anlayalım Sayın Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sen anlayaman. Sen önce hastahanenin konuları ile ilgilen de ona göre.

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - E, doğrudur merak ettik o projeyi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu İmar Planı ile ilgilidir. Lefkoşa'nın İmar Planı ile ilgilidir ve Uluslararası Habitat ödülü de kendisine bu nedenle verilmiştir. Kanalizasyon ile en ufak bir ilişkisi de yoktur. Önce bunu temize çıkaralım ve tutanaklara da geçirelim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Onun için madalya almadı yani.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Madalya değil efendim ödül almıştır siz işte bu anlayış içerisinde gurur duyacağınıza sanki de bir Rumduya da bir düşmanmış gibi...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Estafurullah öyle bir şey demedim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kendi ülkesinin belediye başkanı Uluslararası bir ödül alıyor ve onu küçümsemeye çalışıyor. Gurur duyması gereken bir olaydan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Arkadaşlar 16'ncı yüz yıla takılıp kaldılar.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yahu senin ülkenin temsilcisi olarak ve ödül alıyor ben bugün Ulusal Birlik Partisi ile bir arkadaşın dünyanın herhangi bir yerinden yok o kadar da büyük ufacak bir ödül almaya gitse gerçekten gurur duyarım ve sevinirim. Övünç olarak söylerim bunu.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - İnanmam sana.

ERDAL SUREÇ (Devamla) Ama sizin gibi böyle çağ dışı görüşlerle , çağ dışı yaklaşımlarla...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sevinmen maraz olur sana.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sayın Süreç bırak kavramı dava bile açarlar. Karikatürcüler Derneği Başkanı dünyanın en büyük ödülünü aldı ve davalar ardından geliyor.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ödül almak başka karakter başka.

FADIL ÇAĞDA (Yerinden) (Devamla) - Toplumumuzun yüzünü aka çıkarmış adamı...

ERDAL SUREÇ (Devamla)- Bunu daha önce farkına vardık,öcü oluyor. O konuştu birbuçuk saat o bakanlar çıkar bizden fazla konuşur burda kürsüde onlara ne seslenmezsiniz?

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Muhalefet konu uyor.

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Devam et Ziya Bey geliyor. Sen devam et de Ziya Beyi çağırarak geliyor.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Diğer bir konu sayın arkadaşlar...

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Biz aslında Ergün, Akıncı'nın aldatıldığına üzüldük.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Aldatılan sizsiniz, Akıncı niçin aldatılsın? Ne var da aldatılacak?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Devam edin Sayın Süreç lütfen.

NACİ TALAT USAR (Yerinden) (Devamla) - Zannedirdi ki dünyaya aldatılan meğer bak Akıncı da aldatıldı.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yalnız bunlardır aldanmayan yahu. En akıllı, en sivri zekalı bu, bu arkadaşlardır başka biri değildir hepsi aldatılıyor, hepsi satılıyor ama bunlar tamamdır. Şimdi...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Devam edelim Sayın Süreç.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Erdal tartışıyor.

ERDAL SUREÇ (devamla) - Sayın Bakan burdan İmar Planını geçirdi diye övünüyor. Çevre Yasasını geçirdi diye övünüyor.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR (Yerinden) - E yalan mı yahu?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - E geçirdiniz, geçirdiniz ama ne yaptığınız önemli olan odur. Bugün Bugün Meclisten çok yasalar geçti çok tüzükleri Bakanlar Kurulumuz onayladı ama uygulamada ne yaptınız? Bugün Lefkosa'nın çevresini devorsunuz

E, sen dernek olarak ne yapıyorsun? Çık burdan Lefkoşa'dan ve Girne'ye doğru yürü. Böyle Gönyeli tarafına bakalım. Ne güzel bir çevre yarattığını gözlerinle gör sende bakalım hakikaten sıhatli bir çevre yarattığın konusunda kendini tatmin edebilecek misin? Sonra yine konu gelir, gelir devletin su işleri konusunu tartışılır, geldiniz ve yine Lefkoşa'nın konusuna bağlarız. Kanalizasyon konusu açık ve bunu getirir ve ~~İereboyuna~~ bağladı. Ortaköy'deki Kanlıdere'ye bağladı. Suçlu yine kim? Lefkoşa Belediyesi. Yahu kardeşim sen devlet olarak üstesinden gelmek için ufak bir gayret göstermiyeceksin yıllarca orda kurulu fabrikalar, dünyanın hangi yerinde bu fabrika kurulacak alt yapısı olamayacak, artık sularını durmadan dökerek oraya, gelsin belediye temizlesin. Ya da ileride hastahane kurulacak efendim, hastahanesi dökerek bütün pisliklerini dereye ve gelsin Belediye temizlesin diye, bırakacaksınız Belediyeyi kendi başına. E, niye yardım etmiyorsun? Sen biliyorsun o pompaları, sonra kendi de biliyor, söylüyor da o pompaları bozulmasının nedeni buğday tanelerinin ordaki buğday fabrikası...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Belediyenin görevi nedir?... Para toplayıp makamında oturmak mı belediyenin görevleri?.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sen zaten bakan olarak neden bozulduğunu söylüyorsun orda. Buğday taneleri giriyor makinenin arasına dolayısıyla çalışmıyor ve bozuluyor...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Tamir etsin...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Bozma değil işletmesidir önemli olan...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - E, bunun işletmesi nerde kardeşim işte buğday giriyor şeyin arasına makinenin, tıkanıyor çalışmıyor. Eğer sen bir sorun olarak görüyorsun devlet olarak yapmaya sen niye yardımcı olmuyorsun yapılınsın? Gittin ve fabrikaya dedin be fabrika sahipleri geliniz böyle bir sorun yaratılmaktadır. Katkıda bulunun para kazanıyorsunuz ve burasını düzenleyelim. Arıtma tesisini büyütelim ve bir teklifte bulundunuz mu? Veya bu sorun konusunda emniyetçi yapabildiniz mi?

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Onu dahi işletemediniz...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Onu dahi işletemediniz...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Çözsün belediye. Belediye hangi gelirle, çözecek, hangi sorunu çözecek.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Erdal.. Erda;...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Burda tek yönlü konuşmuyunuz yani söylediğiniz sözleri ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Erdalıcık...

EMİN UZUN (Yerinden) (Devamla) - Hade Erdal, hade Erdal...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Doğrudur, doğrudur.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başkan lütfen karşılıklı konuşma oluyor dikkat edemiyoruz.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Bir de son olarak şunu da söyleyeyim de yerime ineyim...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - A,, Erdal...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Kanalizasyon oldu...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; lütfen müdahale etmeyin...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Vallahi Sağlık Bakanlığı Bütçesine geldiğimizde göreceğiz Sağlık Bakanı seni de dur da acele etme...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Göreceğiz,

BAŞKAN - Sayın Naci Talat...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) - Saygıdeğer Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın İçişleri Bakanı, her ne kadar bazı noktalarda, üzerinde ters narenci keseri gibi kendilerine yontan hususlar üzerinde durmuşlarsa bazı konularda gerçek durumu bildiğimiz halde, bize başka türlü göstermeye çalışmışlarsa da yapılan eleştirilere değer vermiştir ve tek tek cevaplamaya çalışmıştır. Bu hususu not ettiğimizi belirtmek istiyorum.

Ancak Sayın İçişleri Bakanı, aynı zamanda Çevre Bakanı olarak eleştirilere cevap verirken, yabancıların bizim doğamıza duydukları hayranlıkları dile getirdi, hayranlığı dile getirdi. Bu hayranlıklarını dile getirirken, doğamızın ne kadar bakir olduğunu gıpta ile belirttiklerini söyledi. Doğrudur. Bozulmamış nadir çevrelere sahip Akdeniz ülkelerinden biriyiz belki de sonuncusuyuz.

Güneyin çevre yönünden ne kadar bozulduğunu hem gelenlerden dinlemekteyiz, hem de biz gittik kendimiz de gözümüzle gördük.

(Meclis'in en yaşlı üyesi Mustafa Hacıahmetoğlu Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun'a devreder.)

Bir Limasolu, bir Limasol'un giriş kısmını, Limasol'un doğusunu, bir Lârnakayı gördük ve orada... Orada...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
Ne zaman gittiniz Sayın Naci Talât?...

NACİ T. USAR (Devamla)- Bozulmayı gördük. Ne zaman gittiniz diye soruyor Sayın Atasayan. Geçen yıl Kasım ayında cebimizde tapu senetlerimiz sizleri satmaya gitmiştik. Ergün Vehbi de vardı, Durduran vardı, Bozkurt vardı. Dört kişi biz meşhur satıcılar, biz meşhur insan simsarları, evet. O zaman da gördük. Şimdi benim dikkat çekmek istediğim nokta şudur? Çevreye değer verdiğinizizi işitmek bizi mutlu ediyor. Çevreyi korumak için projeler hazırlatmanız bizi mutlu ediyor. Çevreyi korumak için çeşitli çevreci örgütlerine işbirliğine hazır olduğunuzu söylemenizi işitmek bizi mutlu ediyor. Çevreyle ilgilenen bazı örgütlerle ilgili söyledikleriniz ise gerçeği yansıtmıyor. Yani ne yapsın istersiniz bu arkadaşlar? Bu arkadaşlar sizi ziyaret edecekler, bu arkadaşlar demeç verecekler, konferans, panel düzenleyecekler. Bütçeleri yok ki, paraları yok ki proje yaptırırsınlar, proje gerçekleştirsinler. Bu kadardır onların yapabilecekleri. Fakat esas söylemek istediğim noktaya geliyorum. Siz bu kadar çevreyi korumaktan söz eden ve bu çağdaş akışa kendinizi de kaptırmış olarak gösteren sizler, ne yazık ki yaptığınızla sözleriniz arasında çok önemli bir çelişki olduğunu görmek zorundasınız. Bu yalnız İçişleri Bakanlığını ilgilendiren bir konu değildir. İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığını ilgilendiren bir konu değildir. Bu aynı zamanda İskân Bakanlığını ilgilendiren bir konudur da. Bu aynı zamanda bütün bakanlıkları, bütün hükümeti olduğu gibi icrayı ilgilendiren bir konudur da.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Yerel yönetim-
leridir.

NACİ T. USAR (Devamla)- Ve yerel yönetimleri.

Üzerinde duracağım konu kıyı yağmasıdır, sahil yağma-
sıdır. Ve o bakir dediğiniz doğamızın bekâretinin izale edil-
mesi meselesidir. Devri iktidarınızda Anayasaya konmuş kural-
lara karşı işlenen hileler ile kıyılarımızın dikri izale
edilmiştir. Öyle artık bakir kıyılardan, yağmalanmamış sahil-
lerden, bakir doğadan söz etmek mümkün değildir. Anayasada
madde olmasına rağmen Geçitköy'den sonra alın oralardan o
inişten sonra alın bu tarafta artık Esentepe'ye kadar yanaş-
mıştır, yağmalanmış sahiller ve Anayasanın ilgili kuralına
rağmen inşaatlar berdevam. Anayasa diyor ki 38'inci maddesinde:
"Belediye sınırları dışında yüz metrelik sahil şeridinde
inşaat yapılması yasaktır" diyor.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Hepsi Belediye...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hepsi belediyeye
aittir.

NACİ T. USAR (Devamla)- İşte geliyorum oraya, bekleyin,
kaçmayın Sayın Bakan. Kaçmayın, geliyorum oraya. Kaçmayın.
Belediye sınırları içindeki yerlerde de bu yüz metrelik şeridin
korunmasını 38'inci madde (3)'üncü fıkrasında yine emrediyor
ve diyor ki: "Buralarda inşaat yapılması veya mevcut inşaat-
ların akıbeti, yasalar ile düzenlenir" diyor. Yani Belediye
sınırları içerisinde olsa bile bir sahil, orada isteyen iste-
diği inşaatı yapamaz, hatta mevcutların bile korunması yasa
ile düzenlenecektir. Yasa ile düzenlenecektir. İşte işle-
diğiniz cinayet oradadır. Siz belediyelerin kendi sınırlarını

genişletmelerine gözyumdunuz. Aldığınız kararlarla bunu sağladınız. Yer yer buna ön ayaklık ettiniz. Çünkü göz dikilmiş, yağmalanacak kıyılar vardı. Çünkü lebi deryalarda arsa nitelikli araziler vardı. Çünkü oralarda göz dikilmiş üstüne saray yavrusu yazlık veya turistik tesis yapılacak olan meyhane, aşhane, lokanta yapılacak olan yerler vardı.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA
ERBİLEN (Yerinden) - (Anlaşılmayan sözler)

NACİ T. USAR (Devamla) - Ve bunları... Orasını işte hane hane gittik dil temizliğine dikkat ettiğimiz için lokantayla bağladık Sayın Erbilen. Yerler vardı gözdikilmiş ve evlerin yağmalanması için de Anayasanın koyduğu bu yasağın dışına çıkılması gerekiyordu, bunun için de belediyelerin sınırları genişletildi. Yeni iskele Belediyesinin ne işi vardır Salamis Bay Otelinden ta Kaleciğe kadar sınırını genişletmeye? İstanbul Tavukçuluğun olduğu yerden tutun Salamis'e. Taş atsam Salamis Bay'ın damına düşecek ve sınırınız Kaleciğe kadar gelmiştir.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Girne Belediyesi Ozanköy'e kadar.

NACİ T. USAR (Devamla) - Girne Belediyesi doğuya ve batıya açılmıştır. Lapta Belediyesi doğuya batıya açılmıştır ve bütün sahiller yağmalanmıştır. Ben Çayırova'ya çocuklarımı götürürken, anayoldan artık döndükten sonra al bir Salamis Oteli vardı orda, görülen bir yarım inşaat şimdi yurt olmuştur Doğu Akdeniz Üniversitesine. Bir de eskiden kalma 1-2 tane yarım inşaat vardı ve Boğaz'a gelinceye kadar yarım inşaat 9 evler vardı.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR (Yerinden)
Şimdi hep turistik tesis.

NACİ T. USAR (Devamla) - Başka hiçbir şey yoktu ve çocuklarım işte deniz derlerdi ve otomobilin camına yapışırılar ve denizi seyrederdilerdi Boğaz'a kadar. Şimdi artık oralarda yol ile sahil arasında apartmanlar yazlıklar, turistik tesis adı altında yağmalar bol olmuştur.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) -
9 evin dışındaki iddian acımasızdır.

NACİ T. USAR (Devamla) - Samimiyet başkadır, icraat başkadır. Yok eğer birazcık yüreğiniz yandıysa buna da şükredelim, bakın söyleyelim açık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bu memleketin sahipleri sizlersiniz yalnız. Doğrudan yana, iyiden yana yalnız muhalefet.

NACİ T. USAR (Devamla) - Açık, yüreğiniz yandıysa buna da şükredelim ama siz nasıl olur oraları tahsis ile kişilere devredebilirsiniz? Nasıl olur siz oralarda inşaat ruhsatları verebilirsiniz? Nasıl olur siz deyin ki UBP'li belediyeler, belediye başkanları verdi bu inşaat ruhsatlarını deyiniz, yani kendi arkadaşlarınız bir kabahat işlemiştir, e siz kendiniz iptal edemez misiniz bunları? Anayasanın ilgili maddelerini öne sürerek, kamu yararına öne sürerek bunları önleyemez misiniz? Önleyebilirdiniz. Yasalar elverişlidir bunlara. Ama yapmadınız arkadaşlar. Bu sahil yağması Anayasanın 38'inci maddesinde "kiyıların korunması" başlığı ltındaki düzenlemesi kurtaramamıştır bizim toplum mülkiyetimizi, kamu mülkiyetimizi. Burada bir cinayet işlenmiştir. Hiç olmazsa bundan sonra bu işleri engelleyiniz. Elinizdedir. Oturunuz Bakanlar Kurulu olarak, karar veriniz ve belediyelerin sınırlarını daraltınız. Her belediyeyi kendi orijinal sınırlarına çekiniz. Bu yetki sizin elinizdedir. Bu yetki sizin elinizdedir HÜKÜMET olarak. Hukukçuyuz arkadaşlar, bu işleri anlarız ya aslında. Güzel olan okumak, okuyamazsın, burda hep demagojiden konuşmayız, hukuktan konuşuruz. Bu bizim ihtisas alanımızdır. Oturun Bakanlar Kurulu olarak belediyeleri kendi orijinal sınırları içine çeken kararlar alınız.

ve bu sahil yağmasını sürdürdünüz orda.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Çekmeye gerek yok yahu.

NACİ T. USAR (Devamla)- İsteriz arkadaşlar. Gerek
yok...

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- showing yapan orda.

NACİ T. USAR (Devamla)- Bilirsiniz efendim, girenler
vardır. Girenler vardır. Yapın bekleriz bunu sizden arkadaşlar.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Vardır, takip etmediniz
siz.

NACİ T. USAR (Devamla)- Bunu sizden... Bunu sizden
bekliyoruz.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Vardır o kararlar.

NACİ T. USAR (Devamla)- Var o kararlar da inşaatlar
kür kür devam ediyor. Bu nasıl iş?

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla)- Vardır yahu...

NACİ T. USAR (Devamla)- Nasıl iş?

FADİL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Kozanköy'de gösterilmiyor
efendim. Kozanköy sahillerinde gösterilmiyor.

NACİ T. USAR (Devamla)- Ah... Biz yaparız bunu. Biz
yaparız evelallah ama biz...

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- O imkân kal-
mayacak, yapılmıştır.

NACİ T. USAR (Devamla)- Sen Adaoğlu; sevgili dostum,
sana değildir sözüm.

BAŞKAN- Müsaade edin bitirsin efendim.

NACİ T. USAR (Devamla)- Bütün ÜBP'yedir. Siz iniş aşağıya indiğinizi o kadar gördünüz ki şimdi Mecliste son sayı üstünlüğünüze dayanarak, son sayı üstünlüğüdür bu Ulusal Birlik Partisinin Mecliste, bunu bilin. Artık hayaldir, son sayı üstünlüğüne dayanarak Seçim Yasasını değiştirip aşağıya doğru inişinize bir androş koymaya çalışıyorsunuz ama o da sizi kurtaramayacaktır. Saygılar sunarım.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Ergün gibi sen de paniğe kapıldın Naci.

NACİ T. USAR (Devamla)- Hiç de paniğe kapılmadım ben.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri...

NACİ T. USAR (Devamla)- Sen de açtığın kuyuya düşecen Taşkent.

BAŞKAN- Bunu ileride tartışacağız. Seçim Yasası geldiğinde tartışacağız onu herhalde.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

Sayın milletvekilleri...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Sayın Başkan; bir saniye, Kenan içeride bile değildi, ne konuşacak?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sataşma vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Efendim?...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Adımı kullanarak sataşma vardır.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- İçeride bile değildin, nerden çıkardın?...

BAŞKAN- Nerden duydun sataşma olduğunu?...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Sayın Başkan; ben size ne dedim demin?...

BAŞKAN- Evet, buyurun efendim. Lütfen kısa olsun. Galiba konuşma sürelerine de müdahale edeceğiz?...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Evet, buyurun. Dinlemedi efendim, nasıl?...

BAŞKAN- Lütfen dinleyelim efendim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ve çok partili demokratik sisteme inanan saygıdeğer Ulusal Birlik Partililer;...

İÇİŞLERİ- KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)- Güzel aktör olun yani...

KENAN AKIN (Devamla)- Meclis Genel Kurulunda yoktum diye vecab hakkım yokmuş, bravo size, bravo. İçtüzüğü için Sayın Bakan o zaman. İçtüzüğü için da okuyun.

BAŞKAN- Bırakın efendim...

KENAN AKIN (Devamla)- İçtüzüğü için da okuyun. Ben milletvekiliyim, sizden izin alacak değilim. Milletvekilliğini sizden öğrenecek değilim ben.

BAŞKAN- Sayın Akın, lütfen asabınıza sahip olun.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Öğrenecen daha çok şey...

BAŞKAN- Lütfen efendim müsaade edin bitirelim şu bütçeyi. Devam edin efendim ve soğukkanlı olun...

KENAN AKIN (Devamla)- Milletvekili bu kürsüden ne zaman konuşacağını, ne zaman öğreneceğini çok çok iyi bilmektedir. İçtüzük kuralları çerçevesinde benim söz alma hakkımı hiçbir babayiğit de kısıtlayamaz. İçtüzüğün verdiği hakkı... İçtüzüğün... İçtüzüğün verdiği hakkı bana kısıtlayamazsın.

BAŞKAN- Bırakın ona Meclis Başkanı karar versin efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Babayiğit. Babayiğit mi vardır? Girne'de bir babayiğit var.

BAŞKAN - Hadi devam edin.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri... Evet...

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir milletvekili olarak ben bu kürsüden Yüce Meclis çatısında Yeni Doğu Partisi adına eleştiriler yapıyorum. Sayın Bakanlarımız tutturdular bir Orhan Üçok davası, bir türlü Orhan Üçok adından bir türlü Yeni Doğu Partisi Genel Başkanının varlığından rahatsızlığını bir türlü gideremediler.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Allah başıslasın.

KENAN AKIN (Devamla)- Burada ne Orhan Üçok adına, ne Kenan Akın adına konuşma yapıyorum ben. Kendi adıma konuşma yaptığım zaman da onu kürsüden söylerim, veyahut da sahibinin sesi diye bir Bakana yakışmayacak şekilde yaklaşımla

yaklaşım la böyle bu Meclis Kürsüsünden yaptığımız savuşturmak olmaz Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden)- Savuşturm adık, yanıtladık hepsini.

KENAN AKIN (Devamla)- Burada bir parti adına görüş belirtiyorum Sayın Bakan. Ama hoşunuza gider ama gitmez, zaten gitmesi mümkündür.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Biz seni oturduk burda dinledik, senin de torup dinlemeni isterdik.

KENAN AKIN (Devamla)- Ben odada dinliyordum Sayın Bakan. İlle de burda karşında oturacak değiliz. Burada oturup da dinleme diye mecburiyet yoktur.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden)(Devamla)- Biz sizi burda dinledik.

BAŞKAN- Müdahale etmeyin Sayın Bakan, bırakın bitirsin efendim...

KENAN AKIN (Devamla) - O odaların şeylerini. kolonlarını niye yaptınız?

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Mikrofondur.

KENAN AKIN (Devamla) - Mikrofon budur. Mikrofon bu. Kolon da denir Sayın Bakan, ona kolon denir.

BAŞKAN - Dışarda da dinlenebilir.

KENAN AKIN (Devamla) - Cevap vermemek gerekir ama yine de veriyorum diyor.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Salonda yoktun.

KENAN AKIN (Devamla) - Bir kere burada senin vermiş olduğun yanıtları Birlik Gazetesi bile ilk günlerde Meclis Kürsüsüne getirmeden önce bu dertlerin çözüleceğini söylemişti. Siz bugün o çalışmanın bittiğini söylüyorsunuz. Ama aradan kaç ay geçmiştir. İnsan sağlığını tehlikeye sokmuş ve rahatsız eden konudur. Ve diyorum ki siz bir Olgun Paşalar olarak lütfen yaz aylarında bir dairede oturun bakalım oldu.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - İşte konuşmalarımı dinlemediğin belli, biz bu işleri yapacağız...

KENAN AKIN (Devamla) - Dinledim. Dinledim ben orda dinledim. Güzel işler size, kötü iş olduğu zaman Lefkoşa bölgesinde Sayın Mustafa Akıncı'yı savunacak değilim ben burda.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Öyle oldu.

SAĞLIK BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Zaten savunma sana düştü.

KENAN AKIN (Devamla) - "T" konusunu "T" konusunu gündeme getirdiğim zaman...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BASKAN - Sayın milletvekilleri; müsaade edin bitirsin efendim.

KENAN AKIN (Devamla) - Dinliyorsanız söyleyeceğim efendim. Susarlarsa söyleyeceğim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim eleştirmelerim içerisinde özellikle müteahhit defalar şahım tarafından 87 Yılı Bütçesinde, 88 Yılı Bütçesinde ve 89 Yılı Bütçesinde "T" konusunda haksı yerlere verilmiş "T" konularını gündeme getirdim. Siz hepsini verdiniz demedim Sayın Bakan. Burdaki yaptığımız konuşmaların ihbar kabul edilip araştırma yapmak lüzumunu bile hissetmediniz.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Polistir o işlere bakan.

KENAN AKIN (Devamla) - "T" iznini veren ilgili Bakan olarak.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Polistir bakan o işlere. Onu bile öğrenemedin polis bakar o işlere.

KENAN AKIN (Devamla) - Polisten isteyebilirdiniz ama.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Olur. ihbar et polise.

KENAN AKIN (Devamla) - ihbar kabul etmen lazım bunu.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - ihbar et polise.

BAŞKAN - Sayın Paşalar bırakın konuşsun efendim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ağzından
çıkanı kulağın duysun.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ne söylediğini
bilsin. Bu görev kimindir? Çıkıp ordan gargar etmek
kolay.

BAŞKAN - Sayın Bakan lütfen kendinize hakim
olun efendim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Olmaz
Sayın Başkan, nedir söyleyeceği bilsin.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman Sayın Bakan
buraya kürsüye geldiğin zaman sen Orhan Üçok'la, yahutta
Muammer Yağcıoğlu'yla uğraşacağına benim verdiğim
yanıtlara doğru cevap verecen.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Ben gerçekleri
söyledim.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman ben de bir kere
daha size yanıt vermek lüzumunu hissettim, teşekkür
ederim.

BAŞKAN - Biz de size teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri...

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Tahammül
edeceksiniz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; İçişleri, Sayın
Bakan müsaade edecek misiniz Bütçenizi görüşelim.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Olur mu Sayın Başkan, o konuşacak biz konuşmayacağız.

BAŞKAN - Efendim burdan konuşalım.

OLGUN PAŞALAR (Yerinden) (Devamla) - Konuştuk efendim.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bütçeyi geçirelim efendim. İktidarın amacı Bütçesini geçirmektir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; İçişleri, Köyişleri, ve Çevre Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... 27 olumlu, 8 red. Çekimser?... Yok. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdide Program 07, Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı Bütçesininin görüşülmesine geçiyoruz. Sayın Kanatlı ödenekleri okuyunuz lütfen.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Ara verilmesi öneriliyor.

SESLER - Hayır devam efendim.

BAŞKAN - Lütfen oturalım efendim. Genel Kurul olduğuna şahit isbat ister. Bitmedi efendim Bütçe, devam ediyoruz. Söylüyoruz. Bu Bütçeyi bitirmek niyetinde miyiz, değil miyiz onu soruyorum. Ara veriyorum.

SESLER - Devam edelim Sayın Başkan, devam edelim.

BAŞKAN - İsterseniz ara veririz. Okuyunuz lütfen.

KATIP-

-3971-

Program	Alt Program	Personel Giderleri ₺	Ucret Giderleri ₺	Yatırımlar ₺	Transferler ₺	Alt Program Toplamı ₺	Program Toplamı ₺
07 YATIRIM VE YAKARLIK	01 Yatırım Hizmetleri	81.253.000	37.300.000	-	-	118.553.000	
02 Planlama ve İnşaat Dairesi		2534451000	60.150.000	-	-	2594601.000	
03 Kara Kuvvetleri Dairesi		4531989.000	188.332.000	30150000000	-	34870321000	
04 Posta Dairesi		1255803.000	653.972.000	100.000.000	250.000	2020025000	
05 Telekomunikasyon Dairesi		4223400000	469.570000	7250000000	-	11942970000	
06 Limaniar Dairesi		924.059.000	241.000.000	445.000.000	-	1610059.000	
07 Sivil Havacılık Dairesi		1954082.000	266.800.000	500.000.000	-	2720882.000	
08 Meteoroloji Dairesi		438.425000	84.590.000	205000.000	-	727925.000	
09 Turizm Dairesi		422.243.000	66.750.000	-	-	488.993.000	57.094.29000

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyenler?... Sayın Aktan Sadık, Sayın Ergün Vehbi ve Sayın Rasih Keskiner,

Sayın Aktan Sadık buyurun efendim.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

BAŞKAN- Evet, devam edin Sayın Aktan Sadık.

AKTAN SADIK (Devamla)- Yatırımcı bakanlıklar içinde, en önemlisi, hemen hemen yatırımların üçte birini bünyesinde toplamış bulunan bir bakanlığı görüşmekteyiz.

Ülkemizin en çapraşık, en yoğun sorunlarından olan ulaşım, haberleşme ve turizm sorunları bu Bakanlık bünyesindedir. Hükümet bir bütündür. Bu Bakanlıkta bu sorunları görüşürken zaman zaman diğer bakanlıkların görev alanı içinde olan konulara da değinmek zorunda kalacağız. Çünkü karayolu, ulaştırmasından söz ederken trafikten söz etmemek mümkün değildir. Turizmden söz ederken çevre sorunlarından ya da Tarım Doğal Kaynaklar ve Orman Bakanlığının sorunlarına girmemek mümkün değildir. Zaman zaman bu konulara da kıyısından, köşesinden değinmeye çalışacağız. Geçmiş bütçe görüşmeleri sırasında değindiğimiz konulara mümkün olduğu kadar değinmeden ve vaktin de ilerlemiş olduğunu gözönünde bulundurarak kısaca konuları özetlemeye çalışacağız.

Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanlığı bünyesinde ilk önce değinmek istediğimiz, Bayındırlık hizmetleri çerçevesinde Plânlama İnşaat Dairesi görev alanı içine giren kimi sağlıklı kentleşme, inşaatların sağlıklı ve düzenli bir şekilde kontrolüyle ilgili konular olacaktır. Plânlama İnşaat Dairesi hemen hemen Daire olarak görev sahasını tamamen başka alanlara devretmiş ve kendi kendini kapatmak üzere olan bir Daireir. Plânlama İnşaat Dairesinin şu anda 2,500,000,000 liralık bütçe ayrılmasına rağmen, personelinin yarısı münhaldir. Yaptığı görev de sadece belli kontrolörlük ve büro hizmetlerinin ötesine geçmemektedir. Kontrollük işlerini de ne yazık ki sağlıklı bir şekilde yapamamaktadır. Bu alanda kendisine düşen devlet yatırımlarının kontrollüğü işini de yaparken birtakım söylentilere muhatap kalmak da, devletin menfaatlerini savunmakta aksak davrandığı söylentileri çıkmaktadır. Bu konular yanılmıyorsam birtakım kişiler tarafından mahkemelere de götürülmüştür. Bizim dediğimiz, yapılan iddiaların doğruluğunu ya da yanlışlığını iddia edecek değiliz ama yapılan iddialar üstünde hassasiyetle durarak çalışan personele de, çalışan insanlara da herhangi bir şekilde birtakım konularda güvensizlik duyulacak bir ortamın yaratılmaması, öyle bir durum varsa bunun süratle giderilmesi olacaktır.

İmar Yasası Meclisten geçmiştir. İmar Yasasının esas uygulamasıyla ilgili olarak şehircilik uğraşmaktadır. Ancak, birtakım konular vardır ki Plânlama İnşaat Dairesinin de alanına girmektedir. Eskiden beri de Plânlama İnşaat Dairesi kıyısından, köşesinden bu sorunlarla ilgilenmiştir. Sağlıklı kentleşme, kentlerdeki park sorunları, yeşil alanlar, binaların durumları vesaire. Bunlar ne yazık ki yeterince üzerinde ciddiyetle durulmuş konular değildir. Yine günümüzde şikâyet konusu olan, yine her vesile ile dile getirilen konulardır. Bunun yanında son zamanlarda en yakıcı sorunlardan bir tanesi de, inşaatlarda kullanılan malzemelerin denetimidir. Geçmiş bütçe görüşmelerinde de bahsetmiş olmamıza rağmen, malzemelerin, inşaat malzemelerinin denetimi yönünde herhangi bir girişim yapılamamış, herhangi bir gelişme sağlanamamıştır. Kerestesinden tuğlasına kadar, çimentosundan alçısına kadar inşaatlarda kullanılan her türlü malzeme ne yazık ki zaman zaman çok düşük kalitede, kullanılamayacak ölçüde bozuk olarak piyasaya sürülmektedir ve bu bozuk malzemeyle inşaatlar yapılmakta ve bu malzemeyle yapılan inşaatlar ne yazık ki ne kadar dayanıklı olacağı, herhangi bir zamanda bir felâketle karşılaşarak karşılaşmayacağımız konusunda kimse birşey söyleyemez, kimse garanti veremez. Onun için süratle ülkemizde standartlar saptanarak malzemelerin denetimi sağlanmak durumundadır. Konutların ülkemiz koşullarına göre yapılarak daha ucuza mal edilmesi için bir çaba ortaya koyacak olan kuruluşlarımızdan bir tanesi tabii ki Plânlama İnşaat Dairesidir. Yerel malzemelerin mümkün olduğu kadar bol miktarda kullanılarak daha ucuza konutların mal edilmesi, inşaatların mal edilmesi gerekmektedir. Bunun araştırmasını, çalışmasını yapacak olan kuruluşlarımızdan bir tanesi de Plânlama İnşaat Dairesi olmalıdır. Son zamanlarda hemen hemen ülkemizin her yöresinde, gerek deniz kıyısında olsun, gerek dere içinden olsun, kimi inşaatlarda kullanılan veyahut yol yapımında kullanılan çakılın alınmasına hassasiyet göstermektedirler ki haklı bir hassasiyettir. Bu Doğrudan yeraltı sularının tuzlanmasından, deniz kıyısında, derelerden alınmasıyla yeraltı sularının buharlaşma ve yok olma tehlikesini getirmektedir. Onun için, bu yörelerde çakılların kullanımı da çevre insanları tarafından, halkı tarafından tepkiyle karşılanmaktadır.

Sayın Paşalar bu konuda yeni sahalara arayacaklarını da söylemişlerdir. Yeni saha aramakla elbet ki sorun köklü olarak çözülmez, bu sahalarda da muhakkak ki birtakım sorunlar çıkacaktır. Onun için daha ciddi, daha köklü tedbirlerle çözümler getirmek durumundayız.

Ulaştırma sorunları içinde ilk olarak karayolu ulaşımına değinmek istiyorum. Karayolu ulaşımı ne yazık ki bugünlerde pek içaçıcı değildir. Sürekli olarak bütçe görüşmeleri sırasında yollarımızın elden çıkmakta olduğunu vurgulamamıza rağmen, bu yönde çalışmalarını bize göre yeterli değildir. Bir Master Plan yapılmıştır. Bu Master Plan çerçevesinde doğu yolları, batı yolları, kurs projesi adı altında projeler yürürlüğe girmiştir, başlatılmıştır. Fakat birtakım çalışmaların bu şekilde projelerle yapılması, yani meseleyi iyice kangren olduktan sonra ele alıp ve 2000 yılında tamamlanacak bir programa bağlamak ve 2000 yılından sonrasını tamamen meçhule bırakmak sanırım ki köklü bir çözüm değildir. Devlet daireleri programlarını uzun vadeye göre hazırlarlar ve bu uzun vade içinde yolların bakımını, idamesini, gerekli hallerde yenilerinin yapımını uzun vadeli programlar halinde yürürlüğe koyarlar. 1974 sonrası Türkiye Cumhuriyeti Karayollarınının yardımı ile o an için acil olacak birtakım yol yapımları gerçekleştirilmiş ve ne yazık ki ondan sonra karayolları, bu yolların bakımını dahi yürütebilecek yatırım imkânlarından, personel imkânlarından ve programdan yoksun bırakılmıştır. Halbuki Karayollarımızın durumu bellidir, yol şebekemiz bellidir ve bu şebekenin, yol şebekesinin sürekli bakımını sağlayacak bir program yapılabilir ve bugünkü yolların delik deşik konumuna asla imkân verilmezdi. Yılların ihmali birike birike bu ihmali ortadan kaldırmak, bu yolların bozukluğunu giderebilmek ancak böyle Master Plan çerçevesinde büyük bir proje ile mümkün olabilecektir ama bunun sonrasında bakım faaliyetleri için gerekli ciddiyet gösterilmez, gerekli olanaklar hazırlanmazsa bir müddet sonra onun akibeti de aynı olacaktır. Karayollarınının araç parkında bugün 240 adet veya o civarda araç vardır. Bu araçlar eğer hepsi faal ise, her türlü bakım ve onarım çalışmalarını yapabilecek kapasitenin de çok üstündedirler.

Yok eğer bu araçlar çalışmıyor ve senelerce araç parkında mevcut gösteriliyorsa ve bütçelere geçiyorsa, o dal bir hatadır. Süratle bunun düzeltilmesi, çalışmayan, hurda durumuna geçen araçların da makine parkından çıkarılması gerekmektedir. Master Plân uygulaması konuldu dendi. Bu uygulama öylele birl uygulamadır ki, ne yazık ki kendi ülkemizin karayollarından sorumlu olması gereken daire, bu Master Plânın uygulanması ile uzaktan yakından alâkadar değildir. İhale Türkiye'de yapılmıştır. Kontrol, Türkiye Karayolları tarafından yürütülmektedir. KKTG Karayollarının bu konuda en ufak bir katkısı olmamaktadır. Bir taraftan ülkemizde yapılan işlerin kendi kaynaklarımızla, kendi yerel firmalarımıza yaptırmak bir ilke olarak benimsenmiş olmalıydı. Ancak, kendi yerel firmalara yapamadığımız birtakım işleri Türkiye Cumhuriyetindeki müteahhitlik firmaları kanalıyla yaptırmamız daha yerinde olacaktı. Ama, ne yazık ki bırakın Türkiyeli müteahhitlerin gelip burdaki işlere el koymasını, kendi makinesini kendi işçisini, kendi kamyonunu da getirerek, Kıbrıs'ta açılacak iş alanlarını, açılacak geçim kaynaklarını da ne yazık ki set çekilmektedir. Bu da, bize göre yanlış birl uygulamadır. Bütçemizin olanakları elvermediği yerlerde, elbetteki yardımlar alınacaktır. Özellikle Türkiye Cumhuriyetinden. Ama, bu yardımlar kendi ülkemizde kendi bakanlıklarımız, dairelerimiz vasıtasıyla yürütülmeli, denetlenmeli, yaptırılmalı idi.

Girne Yoluyla ilgili olarak sürekli söylediğimiz konulardan bir tanesi de, Girne inişinde bir kum havuzu yapılması mevhumu idi. Bu konuda ne yazık ki başlanmış olmasına rağmen, ki geçen dönem bütçeye konmuş olmasına rağmen, başlaması da ancak yeni bir kazayla mümkün olmuştur. Tekrardan birtakım engeller çıkarılarak durdurulmuş görünmektedir.

Yollarımızda genel olarak çizgi, işaret, banket eksiklikleri, hatta kimi yerde hiç olmadığı da bir gerçektir, görünmektedir. Bunun yanında bir de zaman zaman başka amaçlarla, su ya da elektrik geçirmek amacıyla yollarda meydana gelen kazılar, çukurlar ve bu çukurların günlerce açık bir şekilde bırakılması, tamirlerinin, kapanmalarının ihmal edilmesi oluyor ki bu da yollarımızda kaza ihtimalini oldukça artırmaktadır.

Gerek bu vasıtalar tarafından, zincirli, paletli veyahut da bir traktörün sabanı veya benzeri vasıtalarla yolun bozulması, gerekse bu şekilde bir başka hizmeti götürmek için yapılan çalışmalar içinde bozulmalarına karayolları süratle ilgilenip bitirmek yollarını, tazmin yolları arayıp bulmalıdırlar. Yollarımızın teker teker durumları ile ilgilenmiş olmakla birlikte bu aşamada buraya getirmek istemiyoruz. Önce Master Plan çerçevesi dışında kalan yollarımızın da bakımları gün geçtikçe geriye atılmakta ve sadece o da ağır-aksak giden, o da oldukça seyrek yapılan yamalama faaliyetlerine indirgenmektedir ki bu da yollarımızın kullanım olanaklarını oldukça zorlaştırmaktadır. Daha 1985 senesinde ki 1983 veya 1984 senelerinde yapılan bir işlem idi bu, kimi yörelerimizde yapılıp, sonradan tamamlanması terkedilen, unutulmuş kimi köprülerin bugün derelerin üstünde boşlukta durmakta olduğunu söylemiştik. Kısa bir süre sonra bu yollarımızın güzergâhının değişerek tamamlanacağı söylenmişti. Bu uygulamaya bu sene yenilerinin eklenmekte olduğunu da görmekteyiz. İlk bahsettiğim uygulama Serdarlı-Gönendere arasında idi. Ne yazık ki bugün yeni yeni köprüler de kimi yörelerde yapılmış ve yol çalışmaları tamamen durmuş vaziyettedir. Kuruova'dan Kaleburnuna uzanan yol için de köprüler yapılmış, ancak yapım çalışmaları, onarım çalışmaları tamamen durmuş belki bir başka seneye aktarılmıştır.

Yolların gerek bozulmasından, işaret noksanlığından, gerekse de yeni yapılan yollarımızda trafik akışının iyi düzenlenmemesi, işaret levhalarının konulmaması ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınmaması dolayısıyla bir takım kazalar olmuştur.

Ne yazık ki ciddi sonuçlar veren kazalar olmuştur bunlar. Ölümle de sonuçlanan kazalardır. Bugünlerde trafik ekiplerinin kontrollerini sıklaştırdığını, işaret levhalarının yerinde durup durmadığını sürekli denetlediklerini görmekteyiz. Bu çalışmaların çok evvelden yapılmasını arzu eder ve mevcut yapım çalışmaları olan yerlerde bu tür kazaların hiç olmamasını temenni ederdik. Ancak, bunun da artık tedbirleri alınmış, alınmaya başlanmış olmasını memnuniyetle karşıladığımızı belirtmek isterim. Ancak, bunun yanında bir sorun vardır ki o yönde herhangi bir tedbir alındığını görmemekteyiz. Gerek bu inşaatlarda, gereksel başka yörelerdeki inşaatlarda çalışan aşırı yüklü yabancı plâkalı, Türkiye plâkalı trafik kurallarını da çoğu zaman ihlâl eden, tehlikeli sürüş içinde olan araçlar. Bu araçlar için ne şekilde denetlenmektedir. Bizim edindiğimiz bilgiye göre ne yazık ki bu araçların trafik ekipleri de denetleyebilecek yetkiye sahip değildirler. Denetlemeye kalkmaları halinde, derhal birtakım etkili ve yetkili makamlar karşılıklarına çıkararak engel olmaktadır. Üstüne üstlük, hata yapmaları halinde de, kendilerine nasıl bir müeyyide uygulandığı, uygulanacağı meçhuldür. Bu tür araçlar kaza yapmaları halinde yeterince karşı tarafı tazmin edecek biçimde sigortalanmakta mıdır? Bilmiyoruz. Ancak, bilebildiğimiz kadarıyla herhangi bir kazayı yapmaları halinde ciddi bir önlem alındığı yönünde bir bilgimiz olmadığıdır. Genel olarak araçlar, trafikte seyreden araçlar birçok ülkelerde denetlenmeye, trafik konusunda sakıncalı olup olmadıkları, karayollarının da yetkisi içindedir. Hatta, başka ülkelerde trafik kontrolleri dahi karayolları vasıtaları ile yapılmaktadır. Bizde bu uygulama olmamakla birlikte, trafiğin genel durumuyla karayolları muhakkak ki ilgilenmektedir, birtakım tedbirler almaktadır. İşaretleme, yol levhaları tamamen Karayollarımıza aittir. Ancak, karayollarımızı ciddi şekilde etkileyen aşırı yükleme sorunuyla ilgili olarak karayollarımızın ciddi bir girişim yaptığı yönünde herhangi bir bilgi alabilmiş değiliz. Çünkü, bunu sürekli söylememize rağmen, karayollarımız üzerinde her geçen gün yüklemenin daha da arttığı, daha da tehlikeli boyutlara ulaştığı, hatta yeni yeni gelen araçların sanki birbirleriyle rekabet edermişcesine, tonajlarının artmakta olduğunu görmekteyiz.

Öyle vasıtalarla karşılaşmaktayız ki sanırım 35, 40 hatta 50 tona varabilecek yük kapasitesi olan vasıtalar karayollarımızda cirit atmaktadır. Hem yolların erken bozulmasına, hem trafik akışına ciddi olarak tehlike arz etmektedir bu tür vasıtaların trafiğe çıkması, bu tür vasıtaların ülkemizde taşımacılıkta kullanılması. Hele hele turizmi öncelikli ve son yıllar içinde geliştirilecek sektörler arasına alarak, bu yönde birtakım çabalar sarfedildiği bir aşamada araçların büyüklüğüne, tonajına ve yollardaki mevcut yollarımız içindeki seyirlerinin yaratacağı tehlikelere de dikkat etmek muhakkak ki gereklidir.

Sağ direksiyon, sol direksiyon konusuna değinmeyeceğim. Biraz önce konuşan Sayın Bakan Olgun Paşalar bu konuya temas etmiştir. Yeniden getirmek istemiyorum, ancak bunu zamana bırakmak ve sağ-sol direksiyonların belirsiz bir süre içinde durmadan gümrükten girmelerinin de yanlış olduğunu vurgulayarak yetinmek isterim.

Trafikte dikkat edilmesi gereken hususlardan bir tanesi de araç farlarıdır. Ne yazık ki araçların farları o kadar denetimsiz, o kadar kontrolsüzdür ki karşıdan geleni bırakınız rahatsız etmeyi, yolu görmesini dahi tamamen engellemektedir. Bundan bir süre önce ki aşağı yukarı bir buçuk ay kadar önce Taşkinköy çevresinde olan bir kaza açık ve belirgin bir şekilde bu farların şoförün gözünü alması ve yolu görememesi nedeni ile olmuştu. Bunun yanında daha nice nice olaylar olmaktadır. Belki hepsi kaza ile sonuçlanmamakta ama, ciddi bir tehlike olarak sürücülerimizi tehdit etmektedir. Trafik konusunun tam bir keşmekeş canavara, basınımız tabiri ile canavara dönüştüğü bir ortamda Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığının ve bu Bakanlığa bağlı Karayolları Dairesinin de trafik üzerinde daha ciddi çalışmalar yapmasını ve gerek sürücülerden kaynaklanan birtakım hataların, ihmallerin ve sorunların giderilmesine, gerekse tamamen yollardan kaynaklanan sorunların ortadan kaldırılmasına çaba harcamasını beklemekteyiz.

Trafik konusunda genel görüşme istediğimizde şehiriçi trafikten de söz etmiştik. Bir-iki kelime ile buna da değinelim. Trafikte seyreden araç sayısının artması ile birlikte şehir içlerinde de park sorunu ortaya çıkmaktadır. Toplu taşımacılık ne yazık ki ülkemizde yeterince yerleştirilemediği için herkes işine vasıtası ile gitmeye çalışmakta ve iş yerlerinin, dairelerinin veya dükkanının önüne veya gelişi güzel bir yere park etmektedir, park etmek zorunda kalmaktadır. Son zamanlarda şehir içinde bulunan bir çekici vasıta ile yanlış yere park eden, uygunsuz yere park eden araçlar çekilmiş olmakla birlikte sorunun da halledildiğini sanmıyoruz. Nitekim bir araç çekilir ötekiler orada kalır. Hatırlı birinin aracı çekilmez, diğerlerinin çekilmeye çalışılır, birtakım tatsız olaylar da yaşanır. Ama yine sokaklarımızda geçit vermeyecek biçimde çift yanlı olarak araç park edildiğini görmekteyiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; deniz ulaşımı, deniz taşımacılığı geçmiş günlere, geçmiş yıllara oranla Girne'den Taşucuna seferlerin konması ile birlikte bir miktar rahatlamış olmasına rağmen halledilmiş değildir. Sorunlar sürekli çıkmaktadır. Feribotlardaki izdiham, düzensizlik yaşanmaktadır. Limanlardaki giriş çıkışlar dahil izdiham yine yaşanmaktadır. Zaman olur gerek Mersin'den, gerek Taşucu'ndan ülkemize gelmeye çalışan vasıtalar günlerce haftalarca beklemek zorunda kalır. Bu

durumlarda özellikle de gıda maddesi ve bozulacak maddeler taşıyan vasıtalar ne yazık ki zarar görmekte, hatta bu zararını karşılayabilmek için de birtakım rüşvetler karşılığı sıra kavgası yapılarak erken bir şekilde feribota binmeye çalışmaktadır. Liman hizmetleri verilirken, limanlarda birtakım düzenlemeler yapılmaya çalışıldığını görmekteyiz. Son geçtiğimiz günlerde Meclisten limanlardaki trafik denetiminin de tamamen trafik polislerine devredilmesi olmuştur. Bu başka sorunları getirecektir. Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak biz, bunun yanlış olduğunu bir kere daha vurgulamak isteriz. Bunun yanında ne yazık ki birtakım olaylar bahane edilerek, birtakım olaylar karşısında köklü tedbirler almadan bu tatsız olayları, bu uygunsuz olayları önleyeceği gerekçesi ile yeni birtakım olaylar yaratılmaktadır.

Son günlerde yine Mağusa gümrüğünde ortaya çıkan birtakım yolsuzluklarla ilgili olarak alınan tedbirlerdir.

Ne yazık ki kamyoncular bu alınması kararlaştırılan tedbirlerden büyük oranda zarar görmüşlerdir. Kamyoncuların gümrükten uzaklaştırılmaları büyük bir rahatsızlık konusu olmuştur. Bu kamyoncuların çalışmalarına engel olabilecek bir karar olmaktadır. Bunun yerine onların bekleyişlerini düzene sokacak, onların komisyoncularla, tüccarlarla oturup görüşüp, anlaşabilecek, yük alıp verebilecekleri ortamı hazırlamak, liman düzenliliği açısından çok daha yerinde olurdu. Bu arada her ne kadar Limanlar Dairesinin asli görevi olmamakla birlikte, sahipsiz kalması dolayısıyla yıllardan beridir Limanlar Dairesinin bakım ve onarım çalışmalarını yürüttüğü balıkçı barınakları vardır. Balıkçı barınaklarımıza bu sene bütçede 150,000,000 ₺ ayrıldığını görmekteyiz. 150,000,000 ₺ ile balıkçı barınaklarımızın herhangi bir şekilde sorunlarına bir çözüm getiremeyeceği, kullanılabileceği bir konuma getirilemeyeceği açıktır. Nitekim bu konuda geçenlerde basına da yansıyan bir kaza ölümlü sonuçlanan bir kaza bu yönde daha duyarlı olmayı gerekli kılmaktadır. Ekmek parasını denizden toplayan insanlarımıza da en azından gerekli çalışmayı yapabilecekleri, gerekli kolaylığı sağlayabilmek herhalde devletin görevleri arasında olması gerekir ve bunu süratle yapması gerekir.

Hava ulaşımında, hava taşımacılığında istatistiklere bakacak olursak, ciddi birtakım gelişmeler olduğunu görmekteyiz. Yeni yeni firmalar devreye girerek yolcu taşımacılığında Kıbrıs Türk Hava Yolları üzerine kurulan iş hafifletmekte, hatta kimilerinin oldukça başarılı çalışmalar yapmaktadırlar. Bunun yanında her sene muhakkak ki birkaç firma da ülkemize büyük sorunlar getirmektedir. Geçmiş yıllarda bir Bursa Havayolları, bir Talia Havayolları gibi sorunlar yaşadık. Bu sorunlar yaşanırken yeni yeni bu alanlara girecek olan şirketlerin daha dikkatli davranılması, daha dikkatli teminatlarla bu işin yaptırılması yönünde uyarılarda bulunmuş olmamıza rağmen ne yazık ki yeterince titiz davranılmış değildir. Bu sene özellikle Toros Havayolları adı altında faaliyet gösteren bir şirket, hemen hemen her bir kaç seferinden birinde yolcularını

havaalanlarında döküm saçım, perişan bir vaziyette bırakmıştır. Bir İstanbul dönüşü piyango bize de isabet etti. Yer bulamadığımız için, bilet bulamadığımız için mecburen Toros Hava Yollarından bilet almak zorunda kaldık. Dönüş için, İstanbul'dan dönüş için Toros Hava Yollarını aramaya başladığımızda bize daha hava alanından böyle bir şirketin hava alanında olmadığını söylediler. Yeri bile belirsiz. Ne ise biletlerden kontrol ede ede bu şirketin adresini tespit ettik, gittik, dönüş biletlerimizi onayladık, aldık. Dönüş için hava alanına geldiğimiz zaman ve daha bagaj kontyrolü için hazırlanırken bu uçağın zamanında kalkmayacağı ortaya çıktı. Saat 6.30'da kalkması gereken uçak belirsiz bir saate ertelendi. Sora sora bodrum katında yerini bulduk bu şirketin. Saat kaçta kalkacağını öğrenmeye çalıştık. Bir kaç saat sonra kalkacağım dedi. Yani kaçta olabilir, uçak daha meydanda yoktur. Şimdi gelecek, Londraya gidecek, Londra'dan gelecek ve ondan sonra sizi götürecektir. Yani Türkiye'de İstanbul şehrindeki dolmuşlar gibi rammi yapacak. Bu ne biçim iş? Bu şekilde bir yolculuğu hangi uçak yapabilir, hangi pilot durmadan bu kadar uzun seferleri yaparak, yolcusunun can güvenliğini tehlikeye atabilir ve saatlerce hangi şirket yolcusunu döküm saçım hava alanında bırakır? Görevli bir memur.

Şirket görevlisi bir memur, sorumlu kim dedik.
Ben sorumlu değilim dedi. Ama ben uçağı kaldırmakla görevliyim. Gidin müdüre. Peki, ne olacak? Bilmem. Aynen söylediğı ifadeler bunlar. Peki biz ne yapacağız? İsterseniz cebimden size yemek parasını vereyim?

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Kendi cebinden.

AKTAN SADIK (Devamla) - Cebinden, kendi cebinden. kendi harçlığından, kendi maaşından verecek. Ne biçim işletmecilik, bu ne biçim devlet denetimi? Neticede tabii ki bu uçağın kalkamayacağını, en azından 24 saat içinde kalkamayacağını tahmin ettik, öğrendik ve bir başka vasıta ile ülkeye geldik. Nitekim, geldikten sonra, ertesi gün araştırıp sorduğumuzda tam 20 saat rötarla Kıbrıs'a geldiğini öğrendik.

Peki böyle durumlarda, ki bu uçak şirketimizin yarattığı ilk sorun değildir, son sorun da olmamıştır. O gün gazeteleri incelenecek olursa ne yazık ki peşpeşe sürekli rötarlarla karşılaşıldığı görülmektedir. Peki, böyle durumlarda, bu tür işletmelerle, bu tür şirketlerle devlet nasıl muhatap olmaktadır, ne gibi tedbirler almaktadır? Yolcuyu tazmin için ne gibi yasal önlemler alınmıştır.

Bunu öğrenmek sanırım ki hakkımızdır. Kıbrıs Türk Havayolları bu son birkaç senedir kendini zarardan kurtarmıştır. Hatta kâr yapmaya bile başlamıştır. Fakat Kıbrıs Türk Havayollarının da meydana gelen birtakım yolsuzluklar, usûlsüzlükler ne yazık ki tamamen ortadan kalkmamıştır. Kıbrıs Türk Havayolları da birtakım biletlerin eşe, dosta dağıtılmakta olduğunu görmekteyim. Sözleşmeli biletlerden yararlanma hakkı olan personelin bunun dışında tutacak olursak herhangi bir usûl , herhangi bir kural olmadan izaz ikram kabilinden birtakım kişilere biletler dağıtıldığını, Sayın Ergün Vehbi'nin Hükûmete sorduğu bir sorudan öğrenmekteyiz. Nedir bunlar? Hangi yetki ile, hangi kurala dayanarak bu uygulama yapılmakta ve kamu iktisadi kuruluşların bu şekilde zarara uğramaktadır. Bunun yanında Kıbrıs Türk Havayolları yönetim Kurulu kendine birtakım şeyler ayırmayı ihmal etmemektedir. Basından okuduğumuz kadarı ile Kıbrıs Türk Havayolları Yönetim Kurulu üyeleri kâr payından kendine de ayırmış, hiç yetkisi yokken , yasalarla yasaklanmış olmasına rağmen..

ULAŞTIRMA BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN
(Yerinden) - Açıklama yaptık efendim, öyle bir şey yok.

AKTAN SAKIK (Devamla) -Yok mu?

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Bütün gazetelerde çıktı.

AKTAN SADIK (Devamla) - Böyle bir şey olmamış mı?
Peki.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Personele verilen bir teşvik primi vardır. Yönetim Kurulu yoktur bu işin içinde. Onlar yasal olduğunu iddia ederek bu kararı aldı, tamamen teşvik, çalışan personele , Savcılığın da mütealaasını aldık.Yok dedi bu olmaz sadece onlar kâr payı alır teşvik diye ayrı bir şey veremezsiniz. Şimdi o da tabii toplanıyor. Yönetim Kurulunun kesinlikle yok, açıklaması da basında çıktı.

AKTAN SADIK (Devamla) - Bunun o yönden açıklaması kabul ediliyor.

NAZIF BORAN (Yerinden) (Devamla)- Pazar günü.

AKTAN SADIK (Devamla) - Geçtiğimiz pazar. Peki, neyse.

Ulaştırma ile ilgili olarak söyleyeceğimizi bu şekilde kapatmış olalım, posta hizmetleri, telekomünikasyon hizmetleri üzerinde de söylenecek çok şeyler olmakla birlikte sadece bu alanda yapılan bir, iki uygulamayı getirmekle yetineceğiz.

3987/...

Bir tanesi, ki kürsüden söylediği zaman gerçekten hayretle karşıladık. Bizim bilgimiz olmayan bir konu idi, Sayın Keskiner'in getirdiği, bizzat posta tarafından tevziatı yapılan acaip adresli mektup ve ona benzer uygulamalar. Ne yazık ki bu tam manası ile bir iskandal teşkil etmektedir. En azından bir memurun ise bunun üzerine sùratle gidilerek sorumluyu ortaya çıkarmak sanırım ki Bakanlığın görevi olması gerekir.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - Soruşturma açılmıştır. Münferit bazı hadiseleri genellemek lazımdır. Olmaması arzu olunur ama...

AKTAN SADIK (Devamla) - Sayın Bakan eğer münferit de olsa muhakkak ki gerekli titizliği gösterip yaygınlaşmaması için üzerine gidilmesi gerekir. Gidildiğini duyduk memnun olduk, teşekkür ederiz.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sayın Başkan, hayranım ben Sayın konuşmacı ile Sayın Bakanın böyle kardeş kardeş...

BAŞKAN - Hakikaten her sene Sayın Aktan Beyle Sayın Bakan böyle centilmence bu şekilde birbirlerini böyle...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Sayın konuşmacı için de aynı hisleri taşıyoruz Sayın Başkan.

AKTAN SADIK (Devamla) - Çok teşekkür ederiz Sayın Taşkent.

BAŞKAN - Konuşmacı da Sayın Bakan da hakikaten...

AKTAN SADIK (Devamla) -Birtakım sorunlar varsa...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Takdirlerimizi beyan ettik.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz, Sayın Bakan için de Sayın Aktan Sadık için de. Buyurun efendim.

AKTAN SADIK (Devamla) - Geçen sene birtakım posta şubelerinin bazı yörelerimize açılacağı söylenmişti. Gerçekleşmediğini görüyoruz. Bu seneye aktarıldı. 1990 Bütçesinde de görmedik bilmiyorum. O konuda herhangi bir açıklama yapılacak mı? Bunun yanında tabii ki zaman zaman posta hizmetlerinde aksaklıklar yine görmekte, yine yine yurt, özellikle yurtiçi mektupların ulaşımında çok ciddi sorunlar çıkmaktadır. Kimi ilçelerimizde posta tevziyatının yapılmasında postanelerde aksaklık olduğunu duymaktayız. O yönde tedbir alınmış ise sanırım ki açıklama yapılacaktır. Bekliyoruz. Telekomünikasyon hizmetlerinde, telefon hizmetlerinde geçmiş dönemlere oranla aksaklıklarda bir azalma gözlemlemekteyiz. Ancak münferit de olsa gerek ihmalen, gerek bilinçli olarak kimi telefon taleplerinin karşılanmadığını, ondan çok çok sonra telefon talebi olmasına rağmen kimi hatırlı kişilerin telefon taleplerinin karşılandığını öğrenmekteyiz. Ümit ederiz daha etkin tedbirlerle bu tür kayırmacılık da ortadan kaldırılacaktır.

Fakat daha yeni yapılan bir sistem için de meydana gelen arıza gerçekten bizim hayretimize neden oldu. Bundan bir süre önce gazetelerde şöyle bir haber çıktı. "Haberleşme sistemimiz saman üstünde kazık." 25 Ekim 1989 tarihli Demokrat Gazetesi'nde. Bu yönde herhangi bir açıklama olduğunu, haberin yanlış olduğu yönünde herhangi bir gazeteye açıklama gönderildiğine ben rastlamadım. Eylül ayı içerisinde Lefkoşa - Mağusa telefon hattının yol yapım çalışmaları sırasında kapanması ile ilgili bir haberdir ve bu haberde telefon hattının yeterli derinlikte olmadığını, toprağın çok yüzeyinde, kimi yerinde 30 santime varacak bir düzeyde olduğu iddiası vardı. Bu yönde herhangi bir açıklama yapıldığını biz görmedik. Eğer hat gerçekten böyle ise he an kopma tehlikesi vardır, her an haberleşmenin kesilme tehlikesi vardır. Süratle buna tedbir alınması gerekir. Telefon konusunda daha önce söylediğimiz konulardan bir tanesi de tabii ki jetonlu telefonların konması ve birtakım acil durumlarda vatandaşa haberleşmede bir kolaylığın sağlanması idi. Birtakım çalışmalar bu yönde yapıldı, fakat çalışmalarla birlikte sorunlar da geldi. 21 Kasım 1989 tarihli Kıbrıs Gazetesi'nde şöyle bir haber var. "Perişan kulübeler, oltalı jetonlar" Jetonların oltalı olup olmadığını bilmiyorum. Fakat muhakkak ki kimi şahıslar bedavadan da...

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Balık avlayacaklar?

AKTAN SADIK (Devamla) - Bedava konuşabilmek için birtakım açığızlar düşünmektedirler. Ama telefon kulübelerinin perişan olduğu, gerçekten ihmal içinde oldukları, bakımsız oldukları açıktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz da turizm konusuna kısaca değinerek, konuşmama son vermek istiyorum. Vakit yeterince ilerlemiştir.

Turizm, öncelikli sektörlerin belki de başında gelen, başında gelmesi gereken, ülkemiz için çok önemli bir gelir kaynağı yaratabilecek bir potansiyel. Akdeniz ülkelerinde, herşeyden çok, her sektörden çok önem verilip, bu ülkelerde çok büyük gelirler sağlandığı da açıktır. Bir İtalya'da, bir İspanya'da, 40-50 milyonlarla ifade edilmektedir turist sayısı. Güney Kıbrıs'ta 2,000,000'a dayanmıştır. Bizim ülkemizde, ne yazık ki, özellikle yabancı turist yeterince gelmemektedir. Birtakım politik nedenler olduğunu biliyoruz ve Kıbrıs Sorunundaki çözümsüzlük sürdüğü sürece de büyük patlamalar beklememekteyiz. Ancak, tabii ki bunun için de alınabilecek birtakım tedbirler de vardır.

Turist, ülkemize, özellikle iki ülkeden geliyor. Almanya ve İngiltere'den. Verilen rakamlar içinde de en büyük payı, tabii ki Türkiye alıyor. Geçtiğimiz yıllarda artarak 1990 yılında 270,000 turist geleceği tahmin edilmektedir. Geçtiğimiz yıl, 245,000, daha doğrusu 1989 yılında 245,000 olacağı tahmin edilmektedir. 1990'da da bu rakamın 270,000'e ulaşacağı söylenmektedir. Bunun ancak 70,000'i yabancı turist, geriye kalanın 200,000'inin de Türkiye'den gelen turistler olacağı varsayılmaktadır. Türkiye'den gelen turistlerle ilgili rakam, muhakkak ki, daha başka faktörlerin de etkisi altında olan bir rakamdır. Yani kaçak işçilerin, bavul turistlerinin sık sık gelip gitmesi ile şişirilen bir rakam. Ancak, en önemli konu, muhakkak ki, yabancı ülkelere gelip ülkemize döviz getirecek olan turistlerdir. Bunun için birtakım çalışmalar yapılmakta ve özellikle de Sayın Bakan zaman zaman Almanya, İngiltere'deki turizm fuarlarına giderek çalışmalar yapmakta, birtakım girişimler yapmaktadır. Ancak öyle görülüyor ki bu çalışmalar yeterli değildir. Turist gelebilmesi için, birtakım çalışmalar daha yapmak, daha doğrusu turistin ülkemize niçin geleceğini, niçin gelmek isteyeceğini araştırıp bulmak gerekmektedir.

Çevre konusunda, gerçekten biraz önce konuşan Naci arkadaşımın bahsettiği gibi, oldukça talihliyiz. Daha yeterince, bütün gayretlere rağmen, bütün ihmallere rağmen, yeterince tahrip edilmiş değildir. Ancak, tahrip edilmesini de önlemek gerekmektedir.

Tarihi eserler ne yazık ki habire tahrip edilmektedir.

Turistik yatırımlar yapacağım diye, turizm getireceğim diye meseleyi sadece kısa vadeli düşünerek, yani bugün sorunları kaldırır, kıyılarımızı, ülkemizi beton yığını içerisine çevirmek hatalı bir politika olur. Bugün turist sayısı yeterli olmasa bile, elbette ki gelecekte bu alanda bir gelişme sağlanacaktır ama, bu aşamada yapabileceğimiz en büyük başarı, gelecek dönemlere ülkemizi turizme elverişli bir konumda tutabilmektir. Yani kıyıları parsellenmemiş, beton yığınlarına çevrilmemiş, tahrip edilmemiş. Onun için çevre sorunlarıyla turizm sorunlarını birbirinden ayırmak mümkün değildir. Ve turizmle ilgilenen birimler muhakkak çevrenin de en mükemmel bir noktaya getirilmesi için çaba harcamak, çalışma yapmak, gerekli uyarıları yapmak durumundadır. Turizmle ilgili Bakanlıktan ve daireden ne yazık ki biz, kıyıları parsellenirken, turistik tesisler yapacağım diyerek tahrip edilirken, herhangi bir ciddi girişim yapılarak bu girişimlerin önlenmesi veya frenlenmesi yolunda bir çaba görmüş değiliz. Kıyılarımız o şekilde parsellenip tahrip edilmektedir. Kimi yerlerde dozerler dahi konarak tamamen farklı, tamamen bir beton yığınına dönüşecek bir yatırım, bir girişim içerisine sokulmaktadır. Hesaplanmadan yapılan birtakım yatırımlar sonradan birtakım sorunları da birlikte getirmektedir. Bunlardan bir tanesi son zamanlarda alabildiğine

Bafra'da yaşanmaktadır. Bir tesisin su sorunu düşünülmeden, suyunun nasıl temin edileceği hesaplanmadan eger tesis yapmaya kalkılırsa ve ne yazık ki ciddi bir hesaplamanın değil, birtakım politik baskıların sonucunda bu iş olursa, yöre halkını da ciddi rahatsız edecek sorunları ortaya çıkarır. Bafra'da yapılan tesiste kullanılacak su zaten su sıkıntısı çekmekte olan bir yöremizden, Yeşilköy yöremizden temin edilmeye çalışılmıştır. Bu yöre halkı bir direniş göstererek rahatsızlığını ortaya koymuştur. Su Yeşilköy'den alınacak mı, alınmayacak mı, onu bilmem, ancak Yeşilköyden alınması halinde çok daha ciddi boyutta sorunlar yaşanacağı da ortadadır. Çünkü o yörede de yeteri kadar su yoktur. Su sorununu halletmek için ister orda olsun, ister ondan sonra yapılmakta olan Alakadi'de olsun, muhakkak şimdiden düşünüp tedbirini almak durumundayız.

Turizmin gelişmesini frenleyen sorunlardan bir tanesi muhakkak ulaşım sorunudur. Bir diğeri elektrik sorunu olacaktır. Gün gele, gün gele elektrik sorunu olacaktır. Turizmde değil ama bugün, gerek halkımızın kullanımında, gerek sanayide kullandığımız elektriğin sık sık kesilmesiyle büyük sorunlar yaşamaktayız.

Ama bu sorunu halletmek için kuracağımız elektrik santralinde, muhakkak ki başka şekilde birtakım sorunları da yaşayacağız. Bu sorunları şimdiden bilerek, şimdiden hesaplayarak tedbirlerini de getirelim, düşünelim. Teknecik'te yeni bir santralin kurulması ile, her ne kadar fuel oil'le çalışan bir santral, çevreyi bir termik santral kadar kirletmese dahi, gerek çıkacak gazlardan, gerekse soğutma suyundan ciddi şekilde gene de bir kirlilik meydana getirecektir. Türkiye'de hesapsız olarak kurulan ve kurulmak için proje yapılan yörelerde, halkın nasıl çevrenin kirletilmesine karşı direndiğini, basından görmekteyiz. Yöre halkımız, belki bu konuda yeterince tehlikeyi hissedip görebilmiş değil, ama gene de sorunu yaşadıkça rahatsız olmaması için konuyu enine boyuna bir kere daha düşünmemiz gerekir. Çünkü santral öyle bir şekilde seçilmiş, öyle bir şekilde düşünülmüştür ki, ne yazık ki, gene bütün büyük çaplı ihalelerde olduğu gibi, girişimlerde olduğu gibi, nasıl, ne şekilde yapılacağı, yerel organlar tarafından tartışılmadan, görüşülmeden, onların katkısı istenmeden, tepeden inme bir şekilde yapılmıştır.

Turizmin gelişmesinde, etkili olacak faktörlerden bir tanesi de, muhakkak ki, ülkemizin güvenilir, emniyet bakımından ve sağlık yönünden güvenilir bir konumda olması gerekir. İçişleri Bakanlığı Bütçesi görüşülürken, arkadaşlarımız söylemiştir. Ne yazık ki, son zamanlarda birtakım ciddi olaylar yaşanmaktadır. Gene sağlık sorunları ile ilgili olaylar, birtakım konular halkımızın gündemine gelmiştir. Gıda maddelerindeki kanserojen maddeler, tarımsal ilaçlar, vesaire, öyle bir noktaya gelmiştir ki halkımız, bu gıda maddelerini boykot edecek noktaya gelmiştir. Böyle bir konumda, halkımıza güven veremediğimiz bir konumda, ülkemize gelerek, bu gıda maddeleri ile birtakım turistlerin kendilerini zehirlemelerini beklemek, herhalde normal birşey olmaz. Onun için, ister can güvenliği, ister sağlık, vesaire yönünde de turizm konusu gündeme gelirken, muhakkak ki Bakanlığın, turizmle ilgili Bakanlığın da ciddi birtakım görüşler ortaya koyup tedbirler önermesi ve alınmasını, Hükümet içinde sağlaması gerekmektedir. Bugün için yeterince turist gelmemiş olabilir. Ancak, bu potansiyeli iyi bilelim, iyi kavrayalım, gelecek için de çalışmalarını şimdiden ortaya koymak gerekir.

Program içinde, 1990 programı içinde kabul edilmiştir ki yeterince hizmet verebilecek eğitimli personel turistik tesislerimizde yoktur. Mademki program tarafından da bu itiraf edilmekte ve tedbir alınması önerilmektedir, o zaman bu yönde bir çalışmanın, bir yatırımın yapılmasını da beklemekteyiz. Turist Türkiye'den ve tabii ki Türkiye ile yakın birtakım ilişkiler içinde olan ülkemizde daima yanlış olarak düşünülmekte ve sanki yolunacak kaz gibi görülmektedir. Ve hazır fırsatı bulmuşken bunun parasını iyice alalım deyip, normal olarak bir yerli kişiye, yurttaşa verilecek fiyatın çok çok üstünde fiyatlar istenmektedir. Öyle noktalara gelindi ki turistik tesisler Türkiye'de insan kazıklayan tesisler halinde düşünülmemektedir. Burda da bunun izlerini görmekteyiz. Onun için evvela bu geleneği, bu düşünceyi bu tesisleri çalışanlarda ve esnafımızda ve genelde halkımızda vermek için bir çalışmanın bir propagandanın, bir eğitimin yapılması, yürütülmesi de görebildiğimiz eksiklikler arasındadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; söylenecek bu konularda belki daha çok şeyler vardır ancak bu ilerlemiş saatte daha fazla vaktinizi almamak için sözlerime burda son verir, dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Aktan Sadık.
Söz sırası Sayın Ergün Vehbi'dedir. Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben Ergün Vehbi, 1981 yılından beri milletvekiliyim. 1981 yılından beri söylüyorum, anlatıyorum, arkadaşlar da anlatıyor, zabıtları dolduruyoruz. Zabıtlar bile artık ciltler dolusu yakınmalarımızla, eleştirilerimizle doludur.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ezberlediler.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir şey değişmiş değildir. Dokuzuncu senede Ulusal Birlik Partisi yönetimince yaptığımız eleştiriler çerçevesinde herhangi bir şeyin değiştiğine zaten şahit olmadık. Onun için bu akşam da uzun uzadıya yapacağım eleştirinin de hiç bir işe yaramayacağı inancındayım. Kaldı ki bundan böyle seçime de o kadar kısa süre kalmış olan bir dönemde artık Ulusal Birlik Partisini bir şeyler söyleyip değiştirmek yerine seçim meydanlarında artık bir daha gelmemek üzere değiştirmek gerektiği inancındayım. Bu nedenle kısa kesip artık kısa sürede de bu Meclisten halkın önüne gitmemiz gerektiği inancındayım.

Zaten Meclisin gene yapısından da bu görünmektedir. Akşamın bu saatinde, saatin 11.00'e doğru gittiği bu dönemde...

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Başladılar kaçmaya.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Meclisimize olan ilgisizlik, tabii bu Sayın Bakan için değil. Kendisi bizi sabırla dinlemektedir, ama genel olarak Meclise gösterilen ilgisizlikte de mutlak surette bu seçim hazırlıklarının da, önümüzdeki günlerde etkisi vardır.

Bu sözlerle, çok kısa konuşmamın mazur görülmesini isteyerek, sözlerime devam etmek istiyorum. Ana başlıklarla, Sayın Bakanla anlaştık. Aşağıda Komitede yaptığım eleştiriler, bu Bakanlıkla ilgili ve geçmiş yıllarda yaptığım eleştiriler nazarı dikkate alınacaktır. Bu nedenle, az konuşmam da hiçbir anlam ifade etmez, anlaşmamız baki kalığı sürece.

Şimdi, bu Bakanlık yatırımcı bir Bakanlıktır. Dairelerin başında da, genellikle bizim ekranımız, mühendis arkadaşlar vardır. Hepsi de, çoğu da dostumuzdur, arkadaşımızdır. İşler yürümüyorsa, emin olun ki bunları söylerken, biz de üzüntü duymaktayız. Çünkü işlerin yürümemesinin nedeni, bu yatırımcı Bakanlığın dairelerinin başında bulunan teknik personelinin yetersizliği veya yeteneksizliği değildir. Onlar, kendilerine verilecek olanakta, her türlü imkânı kullanabileceklerini ve memleketimizde, gerçekten eser denebilecek şeyler de yapabileceklerini kanıtlamışlardır. Ancak, onlara bu olanak, devlet tarafından verilmezse, pek tabii ki sonuçlar, bugünkü hale gelir. Örneğin bu Bakanlıkta bir Plânlama İnşaat Dairesi vardı. Senelerdir söylüyoruz, bu Plânlama İnşaat Dairesinin gerek teçhizat, gerek personel bakımından geliştirilerek, büyütülerek, bu ülkede devlet adına ciddi mühendislik hizmeti veren bir daire haline getirilmesi mümkünken, bu departman küçüldü küçüldü, şimdi hemen hemen hiçbir hizmet veremeyecek, sadece bazı kontrolleri yapabilecek duruma getirildi.

Oysa neler yapabilirdik, ihtiyaç içinde olduğumuz, ülkenin köyüne kadar, köylüsüne kadar ihtiyaç içinde olduğu bu sosyal konut yapım çalışmalarında devlet olarak bu daire vasıtası ile fiilen katılınabilirdi ve bu dairenin personelinin de istifade edilebilirdi. Ama kadrolarına bakıyoruz, 30'dan fazla zaten mühendis, teknisyen, ustabaşı eksikliği var. Aynı şekilde, benzer şekilde, Karayolları Dairesi de bol miktarda araç, gereci, teçhizatı olmasına rağmen, atıl hale getirilmiştir. O da küçültülmüştür. Orada da 46'dan fazla mühendis, teknisyen, usta, teknisyen yardımcısı münhalleri vardır. Yani bu münhaller de, şu anda aşağı yukarı, bütçe içerisinde en geniş yeri kaplayan münhallerdir. Bunlar da, işte bu iki dairenin giderek daha da küçültüldüğünün tipik bir göstergesidir. Zaten Karayollarının son zamanlardaki girişimlerine baktığımız zaman, bir müşahitten öteye, bizim Karayollarının bir müşahitten öteye gidemediğini anlarız, ki o kadarcık denetimi, zannederim, o Karayollarından da öteye, milletvekillerimiz halkımız, hatta şoförlerimiz de o yollar üzerinde yapabilmektedir. Neden? Bütün ihaleler, projeler, hep Ankara'ya bırakılmış bulunmaktadır. Mühendisler orada çalışıyor, doneleri geliyorlar, alıyorlar. Topoğrafyacılarını da getiriyor, cihazları dikiyorlar, ölçümleri yapıyorlar. Ölçümlerle birlikte Ankara'ta gidiyorlar, projeleri bitiriyorlar. Bizim Bakanlığımızın pek fazla haberi dahi olmadan ihale dahi orada yapılıyor, müteahhitler geliyor, cihazlarını, kamyonlarını, teçhizatlarını, araç gereçlerini de getiriyorlar. Hatta işçisine kadar, ustabaşısına, teknisyenine kadar getiriyorlar.

Ve süratle yol yapımına başlıyorlar. Karayolları nerde? İşte demin dediğim gibi, vasat bir vatandaş veya kişi olmazsa bir şoför düzeyinde ancak müşahit olabilmektedir. Böyle mi olmalıydı? Hayır. TC pek tabii ki yardım yapacaktır. Pek tabii ki yollarımızın yatırımına katkıda bulunacaktır. Ama bizim Karayollarımızda hiç olmazsa projelendirme safhasında ihalenin nihayetlendirilmesine kadar devrede olmalıydı. Biz Karayollarının ihalelerini Ankara'ya ihale ettik. Sosyal konut yapım işleri de yine bazı müteahhit firmalara burda ihale ettik. Plânlama İnşaat Dairesini kçltdk, Karayolları Dairesini kçltdk. Oysa bu teknik dairelerin geliştirilmesi ve süratle devrede olması bize göre gerekirdi. Şimdi bu denetimsizlik sonucu ve süratle Karayollarının yapımı, kiştan önce bitirilmesi girişimi önceleri güzel bir olay gibi görünüyorsa da, Şimdi sonuçları ortaya çıktıkça bu işin sakıncaları da ortaya çıkmaktadır. Örneğin Magosa yolunda daha Şimdiden kasisler muhtelif yerlerinde üstelik yolların başlamış bulunmaktadır. Kasisten öteye birtakım çukurluklar vardır. Yeni yapılan bir yolun eğer bu tür aksaklıkları daha bir-iki ay içinde görmeye başlıyorsak bunun temelinin, altına konan temel in sakat olduğu anlamı çıkar. Başka bir anlam vermeye olanak yoktur. Bunun nedeni nedir? E, uzaktan komutalı ihalelerle, uzaktan denetimli ihalelerin sonuçları herhalde böyle olacaktır. Zamanında biz bu işte, Derivasyon içinde de bu tür aksaklıkları çok gördük. Hatta bir sürü yolsuzlukları da gördük o konuda ve bu kürsülerden çok konuştuk. Şimdi de aynı

yöntemler Karayollarında uygulanıyor. Biz arzu ediyoruz ki karayollarımız, kendi teşkilâtlarını süratle devreye girsin. Denetimlerini, kontrollerini artırsın, şantiyeleri kendi egemenliği altına alsın ve gelen, hiç olmazsa dışarıdan gelen müteahhitleri de her yönüyle denetim altında, kontrol altında tutabilsin.

Komisyon aşamasında da söyledim. Bu süratli çalışmalarda yine Türkiye'den gelen müteahhitler bu ülkenin trafik kurallarına, bu ülkenin yasalarına, tüzük ve yönetmeliklerine de uyma gereğini duymamaktadırlar. Bunun sonucunda bu yapım çalışmaları süren yollarda sık sık trafik kazaları olmaktadır. Geçitlerin nerede olacağı doğru dürüst görülmemektedir, işaretler doğru dürüst konmamaktadır. Yollar gece özellikle yeterli düzeyde ışıklandırılmamaktadır. Birden bire yollar kesintili biçimde çukurlarla birleşebilmektedir. Asfaltın bitişini ancak çukura düştükten sonra fark edebilmektesiniz. Bunun hiç bir işareti falan olmamaktadır. İşte bu aksaklıkların giderilmesi için biz mutlak surette kendi dairelerimizin devrede olmasını arzu ediyoruz. Bu konuda bunları söylemekle yetinmek istiyorum.

Bu Bakanlığa bağlı olan Telekomünikasyon işlerine de kısaca bir göz atalım. Gerçekten olumlu birtakım işler yapılıyor, yapılmaya başlanmıştır. Bu konuda da gerçi ihaleler dışarıda yapılmaktadır. Ama yaptığımız araştırmalarda Telekomünikasyon Dairesi yetkilileri de, teknisyenleri de Karayolları ve Plânlama İnşaat

Dairesine nazaran daha fazla devrededir. Bu da bizi sevindirmektedir. Efendim?

BAYINDIRLIK, ULAŖTIRMA VE TURİZM BAKANI NAZİ
BORMAN (Yerinden) - Santraller yapıyor zaten.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, yurt dışında, montajında falan devrediyorlar. Bu gerçekten bizim istediğimiz bir yöntemdir. Aynı usulün diğer ihalelerde de uygulanmasını istiyoruz. Kaldı ki gerçekten telekomünikasyon konusunda birtakım gelişmeleri de görüyoruz. Yani bir düzelmeye doğru gidiliyor. Ama yeterli midir? Değildir. Ben bunları Komite safhasında da söyledim. Kent içinde eksiklik gösterilen o ankesörlü kulübelerin muhtelif yerlere konulması pek tabii ki olumlu bir girişim, senelerce bunu söyledik.

ama yeterli mi, yeterli değildir. Çünkü hala çoğu kulubelerin önünde gidip baktığınız zaman gece yaralarına kadar kuyrukların olduğu Türkiye ile konuşmaların yapılmasına çalışıldığı görülecektir. Demek ki yetersiz, demek ki burnu artırmak, geliştirmek lazım. Kaldı ki bu telekomünikasyon hizmetlerinin, telefon hizmetlerinin yalnızca kent merkezlerine inhisar etmemesi gerekir. Köylere kadar yaygınlaştırılması lazımdır. Yine başlangıç hatalı, geri yerden daha gelişmiş yere gelinecek yerde, daha ileri düzeydeki şehirlerden başlanmıştır ve köylere gidilmemiştir. Yani köylere kulube yapılması, telefon gelmesi hala boşluktur. Ama bazı köylerde birkaç köylerde olmamasına rağmen genellikle köylerimizde bir, iki, üç telefon bulunuyor fakat bu telefonlardan da köylüler şikayetçidir neden? Çünkü evlerde bazı partizanların evlerinde olmaktadır veya bazı şirket kâtiplerinin evlerinde olmaktadır veya kooperatifte olmaktadır ve bundan da özellikle mesai saatleri dışında köylüler en acil durumlarda bile çoğu zaman yararlanmamaktadırlar. Köyleri çoğu köyleri arıyorsunuz bulamamaktasınız. Bu nedenle bu yönetimin değiştirilmesi, merkezi yerlerde otomatik konuşma yapabilecek ve bir yöntemle yine uygar ülkelerde olduğu yönetimle de yine köylerin aranabileceği bir usulün getirilmesi kanaatimizce kaçınılmazdır. Kaldı ki telekomünikasyon kasyonda gelişmeler olmasına rağmen bir konu hala ilkelliğini muhafaza etmektedir. Telefon dağıtımı bu ülkede hala bir usule bir yönetmeliğe bir tüzüğe en azından doğru dürüst dağıtılmadığı için partizanlık bu sahada almış başını gidiyor. Oyle örnekler verebiliriz. Bazı yurttaşlar yarım saatte telefon aldım diye güleç bir yüzle size görünebilmektedir. Müracaatından hemen sonra işi tekemmül etmektedir ve birden bire de yarım saat bir saat için telefon alım işlemleri bitirebilmektedir. Bunların örnekleri var ama bu varken yarım saat bir saatte telefon alabilen yurttaş varken yedi sekiz sene de kendisine bir

türlü sıranın gelmediği yurttaşlar da vardır. İşte buna son vermek, herkesi sıraya koymak bir tercihtir, telefon tüzüğü, yönetmeliği yapmak işte doktordur, işte milletvekilidir, işte polistir onlara pek tabii ki telefon, öncelikli telefonlar verilecektir. Bunlara itirazımız yoktur ama diğer normal yurttaşlar da belli bir sıra dahilinde kendilerine en azından sıranın ne zaman geleceğini bile tahmin edecekleri bir yöntemle telefonlarını alabilmelidirler. Şimdi yedi senede alamayansa altı, yedi senede olan olduğunu söyledik biz hiç alamayanlar olduğunu da biliyoruz. Yani on sene önce dilekçe verdi ve dilekcesinin yok olduğunu, yani işte falanca partiden, filanca partiden olan en azından o partilerin ileri gelenlerinden olan bazı kişilerin de telefon hizmetinden hiç yararlanamadığını da biliyoruz. Yani telekomünikasyon hizmetlerindeki yatırımlardaki gelişmelere paralel olarak telefon, telekomünikasyon ve diğer dağıtımların da düzenli bir biçimde bir temele oturtulmasını biz arzu ediyoruz. Limanlar konusunda bir şikâyetimi dile getireyim ve konuyu kısaca getireyim. Mağusa'daki gerçi biraz da gümrüklerle ilgili bir konu ama Mağusa'daki Serbest Liman iyice serbestleşmiş durumdadır ve konvansiyonel limanla birleşmiş durumdadır. Yani bir zamanlar da ben bu Meclise getirdim elimi, kolumu sallayarak Serbest Limana girdim dedim biraz istihsa ile karşılandı ama bu ne yazık ki günümüzde de olmaktadır. Etraf belki çitlenmiş, tellenmiştir ama konvansiyonel limandan doğruca rahatlıkla içerdeki serbest limana girebiliyorsunuz. O Serbest Limanın yasaları, usulleri kiralari çok farklıdır. Çok ayrı olması lazım gelir normal limana

karşı ve serbestlikte çok büyük tehlikeleri içermektedir. Nitekim, yolsuzlukların ardı arkası kesilmemektedir. Ve o liman bazı hallerde esrar kaçakçılığının merkezi şeklinde bile kullanılmak istenmektedir. Biliyoruz gümrükler şeye bağlı ama,

ULAŞTIRMA BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN -
Gümrük ticarete bağlı...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ticarete bağlı. Serbest Liman Ticaret ve Sanayiye bağlı, gümrükler doğrudan Maliye Bakanlığına bağlı ama limanlar sizlere bağlı. Bu herhalde üç başlıktan yani limanlar, limanların hizmetleri size bağlı, bu üç başlıktan dolayı orda bir aksama vardır. Ben bu aksamayı her ilgili Bakanlıkta, Maliye Bakanlığında da aşağıda söyledim dile getirmekteyim. Bu arada balıkçı-barınaklarına fazla temas etmiyorum, konan fon herhalde yine geçmiş yıllarda olduğu gibi yalnızca Girne Yat Limanının dibinin temizlenmesini bile ancak yetecek bir yatırımdır. Bu bakımdan, bu balıkçı barınaklarının taranması işlemin çok daha büyük bir yatırımla daha temelli biçimde çözümlenmesi kaçınılmazdır. Ulaştırma konusunda geçmişte çok şeyler söylemiştik. Feribot işletmecisi hala bir rezalet biçiminde devam etmektedir ne yazık ki hiçbir ilerleme yoktur. İnsanlarımıza bu hatlarda, turistik bir ada olan Kıbrıs'a geliş gidişte adeta eziyet edilmektedir. Hem giriş limanında hem çıkış limanında, hem de feribotun bizzat kendi içinde adeta gavur eziyeti yapılmaktadır. İnsanlar paraları ile perişan edilmektedir. Bunu söyleriz, söyleriz, söyleriz hiçbir ilerleme ne yazık ki bu sahada olmamaktadır.

ZİYA RIZKI (Girne) - Yönetim ne yapıyor?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tuhaf bir olay uçaklar konusunda bir takım gelişmeler olduğunu kabul etmek gerekir. Gerek işletmeciliği bakımından, gerek rotalar bakımından ilerleme var ama bu konuda da aksaklıkların hala olduğunu yine de kabul etmek gerekir. Özellikle Türk Hava Yollarındaki bu bedavacılığın ortadan kaldırılması lazımdır. Bizim aldığımız bilgi, dokuz ay içerisinde

Yani kimin hangi yetkisi var evet yönetmenliklerine göre tenzilat tüzüklerine göre bazı yönetim kurulu üyelerine veya bazı işte Bakanlara, devlet görevlilerine salan. Ücretsiz bilet verilir ama ikram şeklinde 230-250 arasında bileti kim ne hakla dağıtır? Kim, kime nasıl bilet ikram eder? Yani uçak bileti ikram edilecek, kahve ikramı edildiğini biliyoruz, kola ikram edildiğini de biliyoruz hatta masa düzenlersiniz içki de çok yakınınızsa ikram edersiniz ama uçak bileti ikramını bizim anlamamıza olanak yoktur.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Bayram şekeri dağıtır gibi,,,

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, bayram şekeri dağıtırı gibi bu konuda...

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR - Kıyaslarsan aynı değil mi yahu? O da para, o da para...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, ama...

ÖMER DEMİR (Yerinden) (Devamla) - Nasıl?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kendi cebinden paralarla ikramda bulunmasına bizim konuşmaya hakkımız yok ama devletin kesesinden çıkan paralar, toplumun cebinden çıkan paralardır.

ÖMER DEMİR (Yerinden) (Devamla) - Dopping yapıyorlar devlet memura, daha iyi çalışsın diye...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu konuya sayın Bakanın gerçekten ciddiyetle eğileceğine ben şahsen inanmak istiyorum. Aynı şey turizm işletmeciliğinde de vardır. Sayın Bakan biz diyor ki, dünyanın her yerinde tenzilat tüzükleri vardır. Doğrudur, ama bizdeki biraz aşırıya kaçmış gibi. Yani o tenzilat tüzüğü bizdeki, Turizm İşletmelerindeki tenzilat tüzüğü aşırıya kaçmış ona bir bakmak lazım. Dünyanın her yerinde bir takım tenzilatlar verilir. Ancak, mesela bedava yazı verildiği herhalde nadir ülkelerden biriyiz. Bu nedenle de biliyoruz geçtiğimiz yıl Örneğin bir 'Salamis Bay'ın bilançosunda 400.000.000 (Milyonu) aşan

Yani kimin hangi yetkisi var evet yönetmenliklerine göre tenzilat tüzüklerine göre bazı yönetim kurulu üyelerine veya bazı işte Bakanlara, devlet görevlilerine kalan ücretsiz bilet verilir ama ikram şeklinde 230-250 arasında bileti kim ne hakla dağıtır? Kim, kime nasıl bilet ikram eder? Yani uçak bileti ikram edilecek, kahve ikramı edildiğini biliyoruz, kola ikram edildiğini de biliyoruz hatta masa düzenlersiniz içki de çok yakınınzsa ikram edersiniz ama uçak bileti ikramını bizim anlamamıza olanak yoktur.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Bayram şekeri dağıtır gibi,,,

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, bayram şekeri dağıtır gibi bu konuda...

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR - Kıyaslarsan aynı değil mi yahu? O da para, o da para...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, ama...

ÖMER DEMİR (Yerinden) (Devamla) - Nasıl?...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kendi cebinden paralarla ikramda bulunmasına bizim konuşmaya hakkımız yok ama devletin kesesinden çıkan paralar, toplumun cebinden çıkan paralardır.

ÖMER DEMİR (Yerinden) (Devamla) - Dopping yapıyorlar devlet memura, daha iyi çalışsın diye...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu konuya sayın Bakanın gerçekten ciddiyetle eğileceğine ben şahsen inanmak istiyorum. Aynı şey turizm işletmeciliğinde de vardır. Sayın Bakan biz diyor ki, dünyanın her yerinde tenzilat tüzükleri vardır. Doğrudur, ama bizdeki biraz aşırıya kaçmış gibi. Yani o tenzilat tüzüğü bizdeki, Turizm İşletmelerindeki tenzilat tüzüğü aşırıya kaçmış ona bir bakmak lazım. Dünyanın her yerinde bir takım tenzilatlar verilir. Ancak, mesela bedava yazı verildiği herhalde nadir ülkelerden biriyiz. Bu nedenle de biliyoruz geçtiğimiz yıl Örneğin bir Salamis Bay'ın bilançosunda 400.000.000 (Milyonu) aşan

bir bedava yatma ve yeme içme parası var. Şimdi bu hep maliyetlere biner, bu en azından Türk Hava Yollarının ve Turizm İşletmelerinin karlarından gider, gidecek de yatırımlar azalır. Turizmde arkadaşlar söyledi, fazlaca ben de tekrar etmeyim. Sahillerimiz ne yazık ki perişan edilmektedir, korumak mecburiyetindeyiz, doğamızı korumak mecburiyetindeyiz, çevremizi korumak mecburiyetindeyiz, tarihsel mirasımızı korumak mecburiyetindeyiz. Turizm bir tek ulaşım sorununu çözerek de üstesinden gelinecek bir konu değildir. Turizm bir birlik içinde, bir kültürle ancak başa çıkılabilecek bir olaydır. Bu kültürel de tarihsel miras girer, çevre girer lokanta girer, eğlence girer, oteller girer. Bugün oteller Turizm İşletmelerinin otelleri haricinde çok sıkı biçimde denetlenmemektedir. Sanırım bu yıldız hikayesini yeni baştan Bakanlığın ele alması ve düzenlemesi kaçınılmazdır. Olur olmaz otele turistleri kandıracak düzeyde yıldızlar dağıtmak gerekmemektedir. Tam tersine turistin gerçekten o enternasyonal, uluslararası bilinen yıldızları görerek otelini seçmesi sağlanmalıdır. Bu konuya eğilinmesi kanaatimce gerekir. Sayın Olgun Paşalar konuşurken, kendi bütçesine yapılan eleştirileri yanıtlarken bir ara da laf attık muhalefete çatmak için, o Güneyde çok hayranlık duyduğumuz Güneyde uygulanan Çevre Yasasından esinlendik ve aldık der demez ben orda pek sesli biçimde değil yandık dedim, yani yandık bizi eğer itham etmek amacıyla söylediye bir şey değil. Biz razıyız bu tür ithamlara alıştık. Ama gerçekten Güneyde uygulanan çevre koruma usullerini buraya getirirsek hakikaten yandık demektir. Çünkü ben de gittim gördüm Güney aynen Maraş nasıl zamanında öldürüldüyse, mahvedildiyse bir beton yığını haline getirildiyse, ikinci elektrik santrali Moli'den başlayarak o güzelim Limasol sahilleri

ta diğ er tarafa ç ıkıncaya kadar periş an edilmiş bulun-
maktadır. Bina yapmak, otel yapmak yetmez. Yolun
sol tarafında denizi görmek artık mümkün değildir,
Kilometrelerce giderseniz hep bina bina görürsünüz.
Ve iş te yatırım yaptık deniyordu. Tabi o yetmedi
yolun bu tarafına da taş tı, doğal olarak taş tı ve yamaç-
lara kadar ç ıkmaya başladı. Hiç olmazsa denizin bir
tarafı, yolun bir tarafı korunmalıydı, korunabilirdi
yeş il, kum ç akıl doğal güzelliğ inde bırakılmalıydı,
bırakılmadı. Ş imdi bizim bir şansımız var, daha bu denli
sahiller bozulmamış tır. Anayasamızda amir hükümler
vardır. Orneğ in beş yüz metre sahiller kamuya aittir
der ve bu beş yüz metre içinde yine Kamu yararına
bazı inşaatlar yapılacaksa yüz metre kadar bu da ancak
Bakanlar Kurulunun gerçekten iznine tabi olması gerekir.
Yani bu denetimi sahillerimizi, doğ amızı koruyacak
biçimde kullanmak durumundayız. Yazık ki Sayın Olgun
Paş alar yine Lefkoş a özellikle mesela Lefkoş a İmar
Planının hep Sayın Akıncı'yı itham etmeyi bir meziyet
bilir Sayın Paş alar. Sürekli ç ıkar Sayın Akıncı'yı
itam eder ama Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerinin bir
Lefkoş a İmar Planını on senedir bu Meclisten getirmediğ ini
söylemez. Lefkoş a İmar Planı yapılabı yedi sekiz yıl
oldu hazırdır. Ciltler dolusu projeler ç izilmiştir, yerleri
belirlenmiştir, yeş il sahasından tutun okul sahasına,
top sahasına her oyun sahasına kadar her yeri belirlen-
miştir. Hangi bölgede ne kadar kat ç ıkabilirsiniz, arsalar
nasıl değ erlendirilmelidir, Lefkoş a dış a doğ ru nasıl
gelişmeli bellidir, yapılmış tır, hazırdır ve Sayın
Eş ber Serakıncı da İskan Bakanı iken beş sene önce
hatırlayacaksınız basın toplantısı yapıp hükümetinin

Lefkoşa İmar planını basınımıza takdim etmişti. Bu kürsülerde çok konuştu ve sonra da unutuldu. O imar planının Lefkoşa İmar Planının burdan geçmesi gerekirdi ama buraya bir türlü geçmedi. Neden geçmedi? Çünkü, arsa spekülâtorleri sürekli Ulusal Birlik Partisi hükümetlerine baskı yapmaktadır kendi avantajlarını kaybetmemek için arsa spekülâtorleri ile artı mütahitler birlikte hareket ederek bu cinayeti işlemektedir. Olayın asıl temeli, asıl gerçeği budur. İşte sahillerde olan olay da bugün budur. Eğer karşı çıkmazsak, dur demezsek gelecekte dizimizi döveriz. Ve beton yığınlarını ve hiç kimseye satamayız, çünkü o beton yığınların arasında tek malımız olan güneşimiz artık görünmez bir hale gelecektir. İşte bu tedbirleri de Sayın Bakanını gerçekten çevresindeki teknokrat mühendis, kültürlü arkadaşları ile birlikte yaşamaya çalışacağına inanmak isterim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim saygılar sunarım.

BAŞKAN - Bizde size teşekkür ederiz sayın Ergün Vehbi. Sayın Rasih Keskiner buyurun.

RASIH KESKİNER (Girne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde uzun boylu herhalde konuşmak gerekir...

BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA BAKANI NAZİF BORMAN - Dinliyoruz : Rasih Keskiner..

RASIH KESKİNER (Devamla) - Sağolasın. Şimdi, aslında ben konuşmalarımı genellikle yazılı yapıyorum bazı nedenleri vardır bunun. Ama şu aşamada yazılı olarak hazırladığım konuşmayı okuyup, okumamayı düşünüyorum. Geçen gün Meclis bütçesi görüşülüyordu. BRT'yi 10.30'da açtım. Ben sadece tutanakların elimize geç geldiği için şikâyet etmişim. Halbuki aksine tutanakların geç

gönderilmesinden Mecliste olan ufak tefek eksikliklerden şikayetçi olmadım . Benim şikayetçi olduğum bu Meclisin saygınlığı ile ilgiliydi, egemenlik hakları ile ilgiliydi. Ne biçim çarpıtılıp söylendi merak konusudur. Biraz önce 6.30'da tekrar açtım bu sefer de BRT diyor ki, Rasih Keskiner ülkedeki bombalama ve tehdit olaylarının ülkedeki istihbarat örgütlerinin zayıflığından dolayı bulunamadığı ortaya çıkarılmamıştır, öyle söylemişim ben, yazılı da üstelik konuşuyorum bunun için.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Bizim bütçede o türde spekülasyonlar...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Dolayısıyla, aslında geçmiş biraz önceki bütçelerde de benim şikâyet ettiğim hükümetin muktedir olmaması dolayısıyla, bu gibi olayların faillerin bulunmadığıdır. Yoksa ülkedeki istihbarat örgütleri gayet iyi gelişmişti her yerde her saate bulabilirsiniz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bayındırlık Ulaştırma ve Turizm Bakanlığı üzerinde gecenin bu saatinde bende aslında dinleyicilerin de algılama kabiliyeti artık azalmış uzun boylu konuşmak istemiyorum. Özellikle başlıklar halinde değinmek istediğim bazı hususlar vardır onlara değineceğim eğer yararlanmak isteyen olursa aslında, 3-4 senedir ülkenin Bayındırlık Ulaştırma Bakanlığına ait Daireleri ile ilgili, her dairesi ile ilgili görüşlerim tutanaklarda vardır. Yaptığım pek çok öneriler

çözüm bulmamıştır. Arada az da olsa bazı hususlarda çalışmalar yapılmaktadır, yapılmıştır. Orneğin bu Bakanlığa ait Planlama İnşaat Dairesi, Karayolları Dairelerimiz durumları ortadadır. Planlama İnşaat Dairesinin bu ülkede tek birim olması, tek planlama birimi olmasını defalarca söyledik. Görüyoruz ki bizi yanıtlayan Sayın Bakanlar, Sayın Hükümet Yetkilileri aynı görüşü paylaşmaktadırlar. Doğrudur, bunlar teknik olarak da doğrudur zaten. Ama gel gör ki aradan bunca sene geçmiştir, hal, aynı hal bırakılan Planlama ve İnşaat Dairesinin tek birim olmasını diğer daireler içerisinde iki tane, üç tane bile planlama birimleri ayrı ayrı bölümler oluşturma durumları vardır. Karayollarının daha üretken olmasını önerdik bu ülkede. Çünkü Karayolları Dairesi, aslında ülkedeki potansiyeli dolayısıyla üretken olabilecek bir yapıya sahiptir, atelyeleri mevcuttur. Demir atelyeleri, marangoz atelyeleri mevcuttur, sayısız araç parkları mevcuttur, teknik elemanları mevcuttur, teknisyenleri mevcuttur ve bu ülkede daha üretken duruma gelebilirler ama görüyoruz ki bu ülkenin temel alt yapı yatırımları da yurt dışı müteahhitlere, işçilere, teknik elemanlara yaptırılmaktadır. Yolların inşaatı ile ilgili özellikle yeni yolların inşaatı ile ilgili hususları devamlı gündeme gelmiştir, bunlarla ilgili önerilerimiz olmuştur bilhassa kullanılan temel altı malzemelerinin iyi seçilmesi gerektiğini, yoksa zaman içerisinde kısa sürede bunların çökeceğini, çöküntülü olacağını dile getirdik ancak görüyoruz ki yine bugün yapılmakta olan Gönyeli'den başlayıp şu anda uçak alanına giden yolda özellikle doldurma işlemleri daha ön planda tutulmaktadır. Oysa daha sağlıklı olabilmesi için bu yolların oyularak, dolgu işlemlerinin yani, daha da azaltılması gerekmektedir.

Anlıyoruz bazı yerler vardır özellikle Haspolat'tan ileriye, doğrusu Mağusa'ya doğru yolun yükseltilmesinde yarar vardır çünkü yağmur yağdığı zaman yol sular altında kalmaktadır. Ancak Haspolat'tan Gönyeli'ye kadar hiç de öyle bir durum yoktur. Dolayısıyla yol seviyelerinin bu kadar yükseltilerek, aşırı bir dolguya gidilmesine hiç de gerek yoktu. Özellikle Sosyal Konutlar civarında bakıyoruz bir yol yukarıda diğer yol aşağıda bunlar ileride büyük sorunlar yaratacaktır, büyük kâzalara neden olacaktır. Yine bu yol üzerinde baktığımız zaman gördüğümüz şudur: yol gayet geniş , çift şeritli ama böylesi anayoldan kesişme noktaları minimum olacağı yerde pek çok noktada tuzaklar kurulmuştur ve bu noktalar, bu kesim noktalarında göreceksiniz yakında ne kadar problemler olacaktır. Söz konusu yolun üzerinde yoğun bir trafik vardır, yaya trafiği vardır, kapalı spor salonu vardır yakında stadyum açılacaktır . Bunların geçiş durumu ne olacaktır? Bunlar hep bu ağır trafik yükü taşıyacak olan yolun sorunlarıdır ve büyük problemler yaratacaktır. Ayrıca bu yolun ışıklandırılmaması, açık olmaması da şu anda büyük bir sorun halinde durmaktadır.

Bu Anayoldan bahsederken, bu anayol üzerindeki bir tarihi eserin katı edilmesinden bahsetmekten de geçemeyeceğim. 3-4 ay önce bunu burda dile getirdik tedbir alınmasını henüz daha yol o aşamaya gelmemiştir. Tedbir alınmasını ve en azından o tarihi istasyon binasının kurtarılmasını istemiştik. Mimarlar Odası da bu yönde girişimlerde bulundu Sayın Meclis Başkanımız da ilgi duydu ama neticede geçtiğimiz günlerde bu tren istasyonunu yıkıldı ve biraz önce geçmişte söylediğim gibi taşlar numaralandı ama dozerlerle kamyonlara yüklenip dolgu malzemesi olarak başka yerlere sevkedildi. Dolayısıyla, katledilen tarihi binaların yanına bir tanesi daha eklenmiş oldu. Aslında bu bina kurtarılabilirdi, imkân vardı, geçmişte bahsetmiştim bunu ama olmadı belli ki proje yurt dışında hazırlandı orda hazırlanırken de cetveli çektiler ve orda büyük bir bina olduğunun farkında bile değiller. Burdaki yetkililer zannedersen bunun üzerine gitmediler, gide-mediler ve neticede bu ülkenin dolayısıyla, insanlık tarihinin kültürel miraslarından birisi daha yok olup gitti. Yeni yol bağlantıları, aslında bunlarla ilgili geçmişte epey konuştuk şehir içinde de yapılması gereken yeni anayollar vardır. Trafiği epey hafifleten unsurlardır. Bu yollar hangileridir. İlgi duyanlar bunları

geçmiş tütanaklardan öğrenebilirler. Bunları tekrar burda teker teker bahsedip de vaktinizi almak istemiyorum. Sorun aynen durmaktadır, tıkanıklık aynen durmaktadır. Ama aciliyet gerektiren bir takım anayollar bu Lefkoşa'da hala daha başlanmamıştır yapımına. Trafik, trafik ile ilgili hususların bir kısmını, insan faktörünü ilgilendiren hususlarını İçişleri Bakanlığı bütçesinde aktardım. Trafik kazalarının oluş nedenlerinin başında elbette ki, bir tanesi de yollardır, yollarımızın durumudur. Özellikle köy yolları olsun, anayollarımız olsun artan trafik yükünü taşıyamamakta, yeterli tamirat görmemekte ve bunlar da trafik kazalarına neden olmaktadırlar. Bununla ilgili sizlere her sene istatistiki bilgide aktarıyordum, topluyordum. Bu yıl, geçmiş biraz önceki bahsettiğim Bakanlık Bütçesinde de istatistiki bilgileri maalesef ilgili yerlerden alamadım, almaya gittiğimde bana bu sefer vermediler. Dolayısıyla, bir eksiklik olmuştur. En azından o yollardan geçmiş yıllarda tehlikeli noktalar olarak belirttiğim ve ne kadar kaza olduğunu aktardığım yollar vardı onlara bir kıyaslama daha yapıp en azından ilgililerini uyarmak, gelecek olanları bunlar hakkında bilgilendirmek isterdim. Yalnız polis Örgütü bize bu seneki yıllığını vermesinde herhalde sakınca görmüştür. Onun için vermemiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ulaşım ile ilgili uçaklarımız geçmiş yıllara nazaran değişen birşey yoktur. Öyle devam etmektedir ve bu ülkenin insanı ancak gece yarısı, sabahlara yakın taşınmaktadır bu ülkeye. Çok güç koşullarda ancak boş oldukları saatlerde bu ülkenin insanını geç vakitlerde taşımaktadırlar. Bu alana girmek isteyen özel sektöre ait uçakların da, uçak şirketlerinin de neler yaptığını, insanları Londra'da, İstanbul'da veya ülkemizde kaç saat uçak alanlarında beklettiğini ve hep beraber yaşadık.

Deniz ulaşımıyla ilgili olarak ilâve etmek istediğim bir husus da limanlarımızın durumudur. Tarihi çevrelerimiz nasıl gündün güne kirleniyorsa, limanlarımız da sürekli kirlenmektedir. Petrol tankerleri safra sularını içerisindeki kirletici petrol artıkları ile birlikte limanlarımıza, denizlerimize, kıyılarımıza boşaltmaktadırlar. Yolcu gemileri çöplerini denize atmaktadırlar. Oysa yolcu gemilerinin belediyelere çöp verme zorunluluğu vardır, hem de bedelini ödemek koşuluyla. Ancak bilhassa ben seyahat ettim, görüyorum, yaşıyorum, biraz açıldıktan sonra limandan çatır çatır atmaktadırlar denize çöplerini. Bu çöpler kısa bir süre sonra kıyılara gelmektedir ve kıyıları kirlenmektedir. Dolayısıyla bunlar çevrenin, denizlerin kirlenmesini gündeme getirmektedir. Denizlerde, tabii denizlerin kirlenmesi, denizlerde yaşayan canlıların gereksinme duyduğu oksijeni yok etmekte veya ihtiyacın altına düşürmekte ve böylece biyolojik yaşam olmakta, denizlerdeki doğal denge de bozulmaktadır. Kirli deniz kıyısındaki plâjları kullanan insanlar bu suların ihtiva ettiği miktoplar dolayısıyla cilt hastalıklarına tutulmakta veyahut da kıyılardan denize girmekten vazgeçmektedirler. Her ne kadar bu gibi hususlar gündeme geldiği zaman deniz kirliliği gündeme geldiği zaman Sayın Erbilen ve Sayın Paşalar plâj kıyafetleriyle poz verip de gazetede çıkarlarsa da inandırıcı olmamaktadır.

ERDAL SÖREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Onları radyasyon bile engellemez yoksa...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Aynı şekilde şu andaki kanserojen maddeler gündeme geldiği zaman da Başbakanın E benim torunum da süt içer onun için için de korkmayın. E etkilenmemektedir. Bu hususlar onun için halk bu işleri görmektedir, yaşamaktadır. Bunlar da herhalde son taktiklerinizden, hükümetin yeni bir parçasıdır.

Bu bakanlık bünyesinde bulunan posta işleri aynen devam etmektedir tıkanıklıklar. Biz ne doğru dürüst günden çağrılanmaktayız. Yalnız posta bazı hususlarda biraz önce bahsettiğim gibi bazı tehdit mektuplarının sahibine süratle zamanında ulaştırılması için olağanüstü gayret sarfetmektedir.

Telefonlarla ilgili özellikle birtakım şeyler vardır. Yenilikler geçmişte de özellikle şehirlerde turistler için kulübeler konmasını önerdik, birkaç tane konmuştur, araştırılması gerekmektedir. Çünkü hakikaten gecenin geç saatlerine kadar kuyruklar vardır, insanlar beklemektedir. Bunların artırılmasında yarar vardır. Burda tıkanıklık tabii telefondaki tıkanıklık postaların zamanında başında çarpıklığından kaynaklanmaktadır. Bütün ülkelerde önce genel telefonlar halledilir, ondan sonra özel telefonlar gündeme gelir. Oysa bizim ülkemizde tam tersine önce özel telefonlar halledildi, ondan sonra genel telefonların durumu gündeme geldi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; turizm sektörüne gelince; turizmin bugün ne duruma düşürüldüğünü açıkca görmekteyiz. İklimi, tarihi doğal zenginlikleri her ne kadar tahrip edilen hususlar olmasına rağmen, hakikaten bugün Kuzey Kıbrıs çeşitli olanaksızlıklara da neden olması nedeniyle pek tahrip edilememiştir halâ. Büyük bir çarpıklık var, kıyıların yağmalanması var ama en azından Güney'deki gibi veyahutta 74 öncesi Maraş'taki durum gibi bir durum yoktur. Ama yine de turizmimizin durumu iç açıcı değildir. İstatistiklere bakarak öğünmek bizi bir yere götürmez. Eğer Türkiye'den gelen bavulcuları biz turist olarak kaydederek çok yanlış oluruz çünkü bu bavulcular kandırıcıdırlar. Her gün gelip çıkıyor onlar, bunları da biz turist olarak kaydedip öğünürsek kendi kendimizi rezil ederiz.

Yabancı turistlere gelince, bunların da sayısı yeterli düzeyde değildir. Çeşitli nedenleri var tabii ama bunların da yılda 3-4 bin arttığını görerek teselli bulmamız yetmez. Bir kere bu turizmle özellikle yabancı ülkelerden akımının artırılması için pazarlama yanında direk uçuşların, uçak seferlerinin düzenli olması gerekir. Bir yabancı ülkedeki turist eğer öğlen paydosu 1'de paydos eder, biletini alır, saat 2'de

uçar. Biliyor ki bir saat sonra tatil yapacağı ülkede olacak. Bir hafta kalacak, saniyesinde dakkasında uçacak, tekrar ülkesine dönecektir. Ancak bu sistem kurulursa yabancı turist görürsünüz. Yok eğer bu ülkeye gelmeye kalkan yabancı turist Londra'da 3-4 saat, İstanbul'de 3-4 saat, Ercan'da bekleyecek, üç gün sonra gelecek, burdan da gitmek için kim bilir ne zorluklar çekecek. Bu şekilde bu ülkede yabancı turist gelip de konaklaması, artırılması mümkün değildir.

Bunun yanında hakikaten yabancı turistlerin eğlenebileceği yerler de bu ülkede yaratılamamıştır. Yabancı turist kumar oynamaya gelmez. Dolayısıyla bunlar da etken olmaktadır. Sahillerimizi yerli halkımıza kapadık. Yabancı turist biz o inançtayız ki gelir, yerli halkla da kaynaşmak ister. Bundan çekinmemek lâzım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1974'ten bu yana geçen 15 seneye rağmen, bir diğer etken, turizmin gelişmemesine, eğer aradan 15 sene geçmişse ve gündüzün saat 10.30, 11.00'de istediği saatte Girne Caddelerinde sokaklarında 50-60 kişilik askeri birlikleri görürsünüz be halâ daha "Yaylalar Yaylalar" diye geçerlerse elbette ki yabancı turist bunlardan rahatsız olmaktadır.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bir de horoz diyerek geçerler bazan.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Geçerler işte. Bunlar bizim turizmimizi engelleyen, engel olan hususlardır.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Ama senin de yatağında rahat uyumanı sağlayan hususlardır.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Benim rahatımda uyumam için kampında olması lâzımdır Sayın Adaoğlu. Şart değildir sokakların içerisinde 15 seneden sonra yaylalar yaylalar da geçsin. Kampında olacaktır, kampında olması lâzımdır. Onun eğitim sahası da başka şeydir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Bunlar Anadolu Mehmetçiği, yaylaları özlüyor, onun için...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Bir de horozun ibiği var.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bugün bavulculara bakıyorum, turizm gelişmesi o denli sorunlar yaratmaktadır ki çarşı içerisinde ikâmet eden insanlarımız büyük paralar vererek ev kiralayıp çarşıdan kaçmaktadırlar. Çünkü gündüzün toparlamaktadırlar, limana inmektedirler. Yaşadığım kentte bunlar her gün günlük yaşanan olaylardır. Son tarihi Girne limanında tamiratlar yapılmıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Gelmeyecek o bavulcular da o esnafçıklar peşinizde koşturacaklar. Dört tane sloganla avutursunuz kendilerini o zaman.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bu sizin politikanızdır Sayın Bakan.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Bir de horoz diyerek geçerler bazan.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Geçerler işte. Bunlar bizim turizmimizi engelleyen, engel olan hususlardır.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Ama senin de yatağında rahat uyumanı sağlayan hususlardır.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Benim rahatımda uyumam için kampında olması lâzımdır Sayın Adaoğlu. Şart değildir sokakların içerisinde 15 seneden sonra yaylalar yaylalar da geçsin. Kampında olacaktır, kampında olması lâzımdır. Onun eğitim sahası da başka şeydir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Bunlar Anadolu Mehmetçiği, yaylaları özlüyor, onun için...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Evet.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Bir de horozun ibiği var.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bugün bavulculara bakıyorum, turizm gelişmesi o denli sorunlar yaratmaktadır ki çarşı içerisinde ikâmet eden insanlarımız büyük paralar vererek ev kiralayıp çarşıdan kaçmaktadırlar. Çünkü gündüzün toparlamaktadırlar, limana inmektedirler. Yaşadığım kentte bunlar her gün günlük yaşanan olaylardır. Son tarihi Girne limanında tamiratlar yapılmıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Gelmeyecek o bavulcular da o esnafçıklar peşinizde koşturacaklar. Dört tane sloganla avutursunuz kendilerini o zaman.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bu sizin politikanızdır Sayın Bakan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Senin politikandır. Alternatif politikandır.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bu senin politikandır Sayın Bakan. Baculcularla bu ülke gelişmez.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ticaret politikanda bir parçadır. İster bavulla olur, ister gemiyle olur...

RASİH KESKİNER (Devamla)- E... Öyle çarşı içerisinde insanlar kalacak yer arar. Çünkü saat 12.00'den sonra trollilerle tır şeklinde valizler de yaptılar, asfaltları dolaşmaktadırlar çarşı içerisinde, limana hareket etmektedirler ve insanlar uyumamaktadırlar. Polis raporlarla doludur ve polis de birşey yapamamaktadır ve insanlar mahallelerden kaçıp ev kiralamaktadırlar. Bunlar yaşanan gerçeklerdir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Nerde bu lüks?...

ULAŞTIRMA- BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Gece gemi yoktur zannedersenem...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Onlar geceleyin 12.00'den sonra hareket ederler limana doğru Sayın Bakan, trollilerle hareket ediyorlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Askerler harekette, trolliler harekette, memleket perü perişan...

RASİH KESKİNER (Devamla)- E Sayın Bakan; siz yarattınız bu memleketi bu hale. Nedir şimdi?... Yani bunları konuşmalım...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Gökyüzünde uçan uçaklardan da rahatsız olurlar...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Gökyüzünde uçan ya...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hem cennette yaşarsınız, hem şikâyet edersiniz...

RASİH KESKİNER (Devamla)- 1963'leri hatırlarız biz Sayın Adaoğlu. 63'leri hatırlarız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hem cennette istersiniz olasınız...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Siz karatahtada bize ders veriyordunuz, biz talebenizdik. Evet bazı şeyler öğrettiniz bize...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ama realizmi de öğrettim.

RASİH KESKİNER (Devamla)- Realizmi öğretmedin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Realizmi de...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Evet, öğrettiniz ya, bellidir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Siz de bulutlardan aşağıya inmezsiniz...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Bulutlar...Bellidir bulutlar da Girne'de...

BAŞKAN- Bitirelim efendim. Müsaade edin devam edelim efendim lütfen...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Anlat Rasih, anlat...

RASİH KESKİNER (Devamla)- Benim acelem yok yani, devam edin...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Yok acele et demedik, anlat dedik...

RASIH KESKİNER (Devamla)- Yazılı konuşmuyorum, çünkü daha rahat olur dedik, isterseniz başlayalım baştan...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Yok, tutanaklardan okuyacağız, baştan başlama...

RASIH KESKİNER (Devamla)- Elektrik sorunu da aslında turizm hayatını etkileyen bir hatadır. Bu çoktan eğer geceleri karanlığa bürünüyorsa şehirler, kentler ve bir turist ansızın mem ışığında yatağında ışiksiz kalıyorsa bunlar da bizi etkiler...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Romantik oluyor...

RASIH KESKİNER (Devamla)- Eğer romantik oluyorsa Sayın Bakan, çıkaracaksınız broşürlerinizi dağıtacaksınız Avrupa'ya ve diyeceksiniz ki karanlık gecelerde veyahut da mehtaplı gecelerde Kuzey Kıbrıs'ta...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Hep seni andım...

RASIH KESKİNER (Devamla)- Ve ona göre gelecek turist, bilecektir.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Mum ışığında yemek yemek ve körebe oynamak...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Esas gece akla gelir çok şeyler...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Konuşa konuşa anlayacaksınız...

RASIH KESKİNER (Devamla)- Bütün bunların yanında ayrıca turizm tesislerimizin de durumu vardır. Devlet yavaş yavaş elindeki bütün tesisleri çıkarmaktadır. Küçük, özellikle turizm binaları vardı, turistik yapılar vardı. Eşdeğere kaynak olarak yıllardır söyledik bunları elden çıkarmayan, kamu mülkiyetinde tutan.

Bir şehirde ne kadar kamu mülkiyeti olursa, o şehrin gelişmesinde de önemli katkıları vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Kruçev'i de gördük. Rusya'da bıktı bu hikâyeden. Hantallaşmış bürokrasinin getirdiği avantajlıktan halâ daha...

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bana Rusya'dan bahsetme biz Kuzey Kıbrıs'tayız. Kuzey Kıbrıs'tayız Sayın Adaoğlu Bana Rusya'dan bahsetme. Sen Kuzey Kıbrıs'tan bahset şimdi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Modelleridir de onun için söylüyorum.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Yarın sizinle ilgili, Salı günü konuşacağız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Konuş, açıklarız.

RASİH KESKİNER (Devamla) - İskânla da konuşacağız, şehircilikten de konuşacağız. Özellikle iskandan konuşacağız Sayın Adaoğlu, onun için rahat rahat bu saatte...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Konuşacaksınız tabii. Köyün kartlarınızı orta yere, açığız. Açığız.

RASİH KESKİNER (Devamla) - Bu saatte bırakın bitirelim, insanlara da daha fazla işkence çektirmeyin. Sizin de vaktiniz var Salı günü.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Evet acele ediyor.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Acele etmeyin, çok konuşcağız iskanla ilgili.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İskanın hem niğmetini yersiniz, hem de küfrünü yaparsınız.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Niğmetini mi yeriz? Neyini yeriz göreceğiz. Kim yiyor, koşuyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Eczanelerde...

RASIH KESKİNER (Devamla) - Ya anlat, görüşeceğiz bakalım neyi araştırdınız? O tarafta kime villa yapıyorlar ve kim yapıyor onları da görüşeceğiz evet.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Onlar yapıyor, sen villalarda kalıyorsun 15 senedir.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Ya villalarda kalıyoruz, o tarafta barakadaydık, o tarafta barakadaydık değil mi?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Arada fark var mı biri 10 sene sonra, biri on sene evvel.

RASIH KESKİNER (Devamla) - Evet, tüm yatırımlarıyla ilgili hususlar vardır. Özellikle Salmis Bay'ın da ellerinden çıkarılmasıyla daha da güç durumda kalmıştır ve Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri Şirketi de artık bitmiştir. Bir kuruluş daha özel sektöre terkedilmiştir.

Evet, son olarak birkaç hususu daha belirtmek isterim. Bu Bakanlığın aslında Bütçenin en büyük yatırımcı Bakanlığıdır. Toplam yatırımlar içerisindeki yatırım payı %33 civarındadır. Neredeyse üçte biri bu Bakanlığa toplanmıştır. Ama gelin görün ki altyapıya yönelik olan yatırımlar için öngörülen otuz sekiz milyar ödeneğin hemen hemen tümü yıldızlıdır. Yani TC kaynaklıdır. Bizim bu yatırımlar içerisinde payımız üç milyar bile değil. İki milyar dokuz yüz doksan beş milyondur. Hal böyle olunca öngörülen yatırımların kaçta kaçının gerçekleşeceği bilinmemektedir. Gelmezse yapılmayacaktır, eğer bu yardımlar gelirse birtakım hizmetler yapılacaktır. Haberleşme sistemlerinin yenileştirilmesi TC yardımlarına bırakılmıştır. Deniz temizleme araçlarının yapımı çamur sopalarının yapımı, tamiri, Girne İskelesinin tamiri, balıkçı barınaklarının tamiri TC yardımlarına bağlanmıştır. Sivil havacılık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve meteorolojik hizmetlerin modernleştirilmesi için öngörülen tüm yatırımlar TC yardımlarına bağlanmıştır. Peki bu yatırımlar gelmezse ne olacak? Zamanında gelmezse ne olacak? Öngörülen yatırımlar elbette ki başka bahara.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mümkün mü?

RASİH KESKİNER (Devamla) - Mümkündür. Bu sene izledik dokuz aylık şeyi gördük. Bu bizim benimsemediğimiz bir husustur. Biz istiyoruz ki bu ülkede kendi kaynaklarımıza dayanarak yatırımlarımızı gerçekleştirelim. Bu kaynaklar biz burdan açıklık da bu ülkede vardır. Kat kat vardır. Bütün öz yatırımlarımızı kendi kaynaklarımızdan karşılayabiliriz, geneli üzerindeki konuşmalarımızda bu ülkede ne kadar daha kaç milyar daha para toplanabilir bunu da gündeme getirdik.

Dolayısıyla biz diyoruz ki bu ülkede yatırımlarda da, kararda da, iş yapımında da biz söz sahibi olalım. Kıbrıslı Türk bunu geçmiş yıllarda göstermiştir, yapmıştır, bütün olanaklarımız vardır. Biz bunu istiyoruz. Bunun için de bildiklerimizi söylemeye devam edeceğiz. İlginize teşekkür ederim.

BAŞKAN- Biz de size teşekkür ederiz Sayın Rasih Keskiner...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Sayın Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herhalde bu yılki mali bütçe biriminde zannederim Nazif Bey en şanslı bakan mı? Herkes kısa ve öz, gecenin bu gecikmiş saatinde herkes kısa ve öz seçmektedir. Gerçekten Nazif Beyin de kişiliğine zaten bizim fazla birşeyimiz yok.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Altı saattir oturuyoruz yani. Daha şanslıyız?...

KENAN AKIN (Devamla)- Yine yine en şanslısınız Sayın Bakan...

Bayındırlık, Ulaştırma Bakanlığı Bütçesindeki parti görüşlerimizi iyi ve değişik olduğumuzu....

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Olumlu oy vereceksin, değil mi?...

KENAN AKIN (Devamla)- Sen onu külâhına anlat...

Kendi görüşlerimizi, parti görüşlerimizi vurgulamak için söz almış bulunuyoruz. Daha önceki bütçe görüşmelerinde Yeni Doğu Partisi adına yine ben YDP-UBP Koalisyonunda da söz alarak birtakım görüşlerimi beyan etmiştim. 87 yılında yine bana bu görev nasip olmuştu, bugün yine söylüyoruz. Günlük gazeteleri aldığımızda birtakım okulların ihalelerine

devamlı taşaron müteahhitlere verildiği görülmektedir. Fakat o müteahhitlerin yaptığı işlerin bugüne kadar ancak asla almış oldukları para karşılığında hizmet verdiğini kimsenin iddia etmesi mümkün değil. Bir okul bu sene boyanıyor, seneye tekrar bir daha ihaleye girmek veyahut da onarılmak zorunda kalıyor. Ben bu konuyu Plânlama İnşaat çerçevesinde zenginleştirerek, gerek kadro açısından, gerek teşkilât açısından müteahhitlere vereceğimiz parayı, bünyemizde, Plânlama İnşaat Dairesi bünyesinde iş bulma zorluğu çeken işçileri istihdam ederek devletimize ait okulları Plânlama İnşaat Dairesi tarafından yapılmasında fayda olduğunu ve hükümetlerimizin bütçelerimizin daha fazla kâr veyahut da tasarrufa yönelik birtakım girişimleri olur diye vurgulamıştım. Maalesef Ergün Vehbi arkadaşımızın da vurguladığı gibi Plânlama İnşaat Dairesi daha da küçültülerek bu istediklerimizin veyahut da görüş beyen ettiklerimizin dışında kalarak faydasız bir daire haline gelmiştir. Faydasız değil esasında ama arzu ettiğimiz şekilde faydalı olmamaktadır.

EŞBER SERAKINCI (Mağusa)(Yerinden)- Yarı faydalı...

KENAN AKIN (Devamla)- Maalesef...

Karayollarına gelince; kısa kısa geçmeye çalışacağım, lütfen Eşber Bey kesme, bitireyim, uykum da geldi.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden)(Devamla)- Ben kesmem oğlum, birşey söylemem. Ama yarın bu okulları Sayın Coşar'a da söyle.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Bakan; biliyorum zaten. Fakat ben Plânlama İnşaatın zenginleştirilerek yapılmasından yanayız diyoruz biz.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Sen bana bak yalnız...

BAŞKAN- Senin söylediğini o anlıyor...

KENAN AKIN (Devamla)- Anlıyorsunuz değil mi Sayın Bakan?...

BAŞKAN- Anlamaz. Eşber Bey anlamaz. Sen Nazif Beye söyle.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla)- O anlasaydı Ulaştırma Bakanı o olurdu.

KENAN AKIN (Devamla) - Olmadı yapamaz. Oldu Sayın Bakan...

Maalesef gerçekte, gerçek anlamda ülkemizin yollarının yapılması, karayollarının bugünkü mevcut ölçülerinin dışına çıkarak daha da genişletilmesi çok sevindirici bir olay.

Güzel, sevindirici olay. Ancak...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Onları da siz yapıyorsunuz?

KENAN AKIN (Devamla) - Hay Allahım Taşkent, patlama Taşkent be, lütfen patlama Allahını seversen patlama.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Tamam Akın, devam et oğlum.

KENAN AKIN (Devamla) - Maalesef yapılması çok güzel şey fakat kimler tarafından nasıl yapıldığını, ve neden Ankara'da yapıldığı çok büyük önem arz etmektedir bize göre. Gerçi benden önce söz alan konuşmacı arkadaşlarımız geniş geniş bu konulara değinmişlerdir. Fakat ben kendi arkadaşlarımı da burada vurgulamak istiyorum.

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Sohbet etmeyelim efendim. Hem geciktirirsiniz hem de birbirinizden şikâyet edersiniz. Anlayamadım bu işi.

KENAN AKIN (Devamla) - Bildiğim kadarıyla, yol mühendisi değilim fakat gördüklerimiz, geçmiş zamanla özellikle Adana, Mersin yolunu ben çok iyi hatırlarım. Sert zemin bulunana kadar kazı yapılır, çok az mesafelerle toprak değiştirilerek en üst seviyeye gelinirdi. Bugün yapılan yapıyı görüyoruz, değişik bir isim, Amerikan Asfaltı diye adlandırıldı. Beton asfalt diye adlandırıldı fakat kontrolsüz trafik, başı boş trafik, başı boş kontrolsüz kara yolları, halen daha bitmeyen bile yolların bir kısmı bitmeden birtakım çöküntülere, birtakım bozukluklara yol açmıştır. Üzücü bir olaydır ki ülkemizde toprak taşıyıcı kamyonlar köylerde bomboş dururken ki daha önceki bütçelerde söylemiştim biz bunu maalesef

Türkiye'den gelen kamyonlar, Türkiye'den gelen müteahhitler burada yüzlerce işçilerimiz, vasıflı işçi, vasıfsız nitelikteki işçilerimiz boş dururken, büyük bir işçi kaybına da uğramaktadır halkımız. Neden yaptığını vurgulamak istedim bana göre, neden Ankara'da ihale edildi? Neden Ankara'da ihale edildi? Neden Ankara'daki veya Türkiye'deki müteahhitlere verildi? Girne-Lefkoşa yolunu hatırlayacak olursak, anımsatacak olursak ve daha Girne-Lefkoşa yolunun proje aşamasında bugün Partimizin Genel Sekreteri de karayollarında mühendis olarak görev yapmaktadır. O gündür söylüyoruz, defalarca söylüyoruz ve halk içerisinde devamlı konuşulmaktadır o yol, çift gidiş otoman olarak projelendiği ancak yolun birisi yutuldu denilmekte, halk arasında bu konuşulmaktadır Sayın Başkan.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Hangi yol?

KENAN AKIN (Devamla) - Girne-Lefkoşa yolu Sayın Bakan. Sizce öyle bir şey yok değil mi? Halk arasında bu devamlı konuşuluyor. Daha eski, daha geçmişteki bütçelerde biz bunu gündeme getirdik. Maalesef cevabımızı alamamıştık. Bu tip olumsuz dedikodular ki şaiya olarak onları vurgulamak istiyorum. Faysal, parayı finansman eden Faysal Ankara'ya kadar bu şikayeti götürmüş ve ondan sonra artık bu yollar Ankara'da yapılmaya başlanmış, ihalelere öyle başlanmış denilmektedir. Bunun ne derece doğru olduğunu bize açıklarsanız biz de vatandaşımızın kafasındaki soru işaretini silelim, size yardımcı olalım, böyle bir şey yoktur, yanlıştır, yalandır diyelim biz de.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (devamla) - Nasıl yuttular yolu ya Kenan?

KENAN AKIN (Devamla) - Halk arasında konuşuluyor Sayın Bakan. Halk arasında konuşurlar. Proje aşamasında.

NAZİF BORMAN (Yerinden) (Devamla) - Bana dön bunlara cevap verme şimdi. Sen bana bak.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Devam Akın devam. Sen sağa sola bakma Akın devam et.

KENAN AKIN (Devamla) - Her türlü şeye katlansak da, kabul etsek de bile bugün bu yapılan karayollarında çalışan kamyonlarımız büyük tehlikeler yaratmaktadır. Can güvenliğimiz açısından çok çok büyük tehlikeler yaratmaktadır. Gerçi bu konular idîğer arkadaşlarımız vurguladı. Ancak, bugün bir Türkiye, 06, 01 plâkalı kamyonların lütfen sorun halâ trampenlerin üstünde yüklemiş olduğu toprağı örtebilir, o toprakların yollara, taşların yollara dökülmemesi için branda taşınması mecburiyeti vardır Türkiye'de. Maalesef burada, başı boş trafik dedim, onun için söylüyorum Sayın Bakan. Biraz önce not aldığınızı çdikkat ettim. Tehlike arzeden sürüş, tehlike arzeden yük taşıdıkları için engelleme olasılığı yoktur. Kesinlikle, tehlikeli toprak taşıyacaksan, karayollarının, umumi bulunan karayolunda taş yükleyeceksen ve o taşların toprak üstünden kaymaması için hiçbir önlem almayacaksınü Türkiye karayollarında bu tip araçların yürümesi mümkün değil değerli arkadaşlar. Maalesef, biraz önce başı boş trafik dediğim konu, bu maddeye dayanarak söylüyorum ve karayollarımızın hangi tonajda yapıldığını bu ülkede herkes bilmektedir.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir bayan gözünü kaybetti. Halâ daha yatıyor.

KENAN AKIN (Devamla)- 20 tonluk kamyon bakıyoruz, kamyon şasisi güçlü olan kamyonları bir ek dingil daha koyarak, 40 tonluk, 50 tonluk yük taşımakta ve karayollarımızı, mevcut karayollarımızı olumsuz yönde bozmaktadır Sayın Bakan. Özellikle Mağusa'dan Lefkoşa'ya gidip geldiğimizde, arıza yapan araçlarının yolun ortasında durdurup, kenara çekme fırsatı değil, kenara çekecek bir zemin bile yoktur. Ki bu, uluslararası karayolu diyelim artık, şehirlerarası karayolunda mutlaka arıza yapan araçların kısa zamanda, anayolun kenarına çekilmesi için belli parkı yerlerinin yapılması ülkemizde zaruri hale lgelmiştir. Bir kamyonu

KENAN AKIN (Devamla) - Her türlü şeye katlansak da, kabul etsek de bile bugün bu yapılan karayollarında çalışan kamyonlarımız büyük tehlikeler yaratmaktadır. Can güvenliğimiz açısından çok çok büyük tehlikeler yaratmaktadır. Gerçi bu konular diğer arkadaşlarımız vurguladı. Ancak, bugün bir Türkiye, 06, 01 plâkalı kamyonların lütfen sorun halâ trampenlerin üstünde yüklemiş olduğu toprağı örtebilir, o toprakların yollara, taşların yollara dökülmemesi için branda taşınması mecburiyeti vardır Türkiye'de. Maalesef burada, başı boş trafik dedim, onun için söylüyorum Sayın Bakan. Biraz önce not aldığınızı dikkat ettim. Tehlike arzeden sürüş, tehlike arzeden yük taşıdıkları için engelleme olasılığı yoktur. Kesinlikle, tehlikeli toprak taşıyacaksan, karayollarının, umumi bulunan karayolunda taş yükleyeceksen ve o taşların toprak üstünden kaymaması için hiçbir önlem almayacaksın Türkiye karayollarında bu tip araçların yürümesi mümkün değil değerli arkadaşlar. Maalesef, biraz önce başı boş trafik dediğim konu, bu maddeye dayanarak söylüyorum ve karayollarımızın hangi tonajda yapıldığını bu ülkede herkes bilmektedir.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)- Bir bayan gözünü kaybetti. Halâ daha yatıyor.

KENAN AKIN (Devamla)- 20 tonluk kamyon bakıyoruz, kamyon şasisi güçlü olan kamyonları bir ek dingil daha koyarak, 40 tonluk, 50 tonluk yük taşımakta ve karayollarımızı, mevcut karayollarımızı olumsuz yönde bozmaktadır Sayın Bakan. Özellikle Mağusa'dan Lefkoşa'ya gidip geldiğimizde, arıza yapan araçlarının yolun ortasında durdurup, kenara çekme fırsatı değil, kenara çekecek bir zemin bile yoktur. Ki bu, uluslararası karayolu diyelim artık, şehirlerarası karayolunda mutlaka arıza yapan araçların kısa zamanda, anayolun kenarına çekilmesi için belli park yerlerinin yapılması ülkemizde zaruri hale gelmiştir. Bir kamyonu

görüyoruz. Hele hele o kamyonun üçgen işareti yoksa, lâmbaları da zati kırık birçok kamyonların toprak taşıyan, taş taşıyan kamyonların lâmbaları kırık. Öyle bir işaretle de bırakmıyor. Maalesef bu ülkede araç süren, karayollarında araç süren şöferlerimiz, kelle koltukta gidiyor tabirini kullanmak mümkündür. Yük taşıyan TIR'lar ayrı birşey ki daha önceki devamlı bunları vurgulayarak bütçe görüşmelerinde bunu belirtmiştik. Güzelyurt'tan Mağusa Limanına narenciye taşıyan TIR'lar gerçekten büyük tehlike yaratmaktadırlar ve trafik ...

ISKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Üç kelimeyle söyle. Bu saatte. Yol selameti yeterli değildir de, bitsin. Saat 24.00 oldu.

KENAN AKIN (Devamla)- Trafiğin başı boş olduğunu biz burdan vurguluyoruz, bu konulardan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(devamla)- O teknik teferruttur. Ondan sonra onu anlatırsın Sayın Bakan. Özel bir yerde.

KENAN AKIN (Devamla)- Teşekkür ederim ve özellikle biz trafik ile, ltrafik polisleriyle, trafikle ilgili memurlarla karayollarının işbirliği içerisinde olmaktan yanayız. Ve bu yollarımızı insafsızca kullanan, kendi üç beş kuruş fazla alsun diye çoğu, Güzelyurt'tan diğer bölgelere, yalnız Mağusa değil, diğer bölgelere, inşaat sektörünün canlandığı şu konularda, gerçek tonajından çok daha fazla çakıl kum yükleyen kamyonlar da kontrol altına alınması ve karayollarımızın da kısa zamanda bozulmasını engellememiz gerekmektedir Sayın Bakan.

Ulaşımında da olumsuzlukları saymak mümkündür. Ancak, ben bir konuya değineceğim ve hemen ulaşımı da fazla lâfı uzatmak istemiyorum. Daha geçen gün, bariz şöför hatasından 40 yolcu taşıyan otobüse 55 tane yolcu yükleyen bir otobüs şöfürü, otobüs kullanırken cambazlık yapacak, üç tane genç yavrumuzun ölümüne sebep olacak ve halâ o hatalı şöfür bugün yine kamu taşımacılığı yapacak.

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI SALİH COŞAR (Yerinden)-
Bayındırlık Bakanlığı ile ilgisi yok bunun.

KENAN AKIN (Devamla) - Kamu taşımacılığı ulaştırma-
dır Sayın Bakanım.

SALİH COŞAR(Yerinden)(Devamla) - İçişleri Bakanını
ilgilendirir.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Taşınan
yollardır önemli, yoldur önemli.

KENAN AKIN (Devamla) - Trafiği kontrolsuzdur Sayın
Bakan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - İçişleri
Bakanlığında söyleyecektin.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Daha evvel
söyleyecektin.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ne ise,
iyi niyetle olduğu için dinleriz.

KENAN AKIN (Devamla) - Ulaştırmadır bu. Ben her
zaman objektif olarak bakıyorum.

BAŞKAN - Rotarlıdır, birşey değil.

KENAN AKIN (Devamla) - Oldu Sayın Başkan.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Olaya genel bakıyor
Sayın Bakan.

KENAN AKIN (Devamla) - Maaşallah Emin ağabeyime,
hemen hatırlattı bana.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN
(Yerinden) - Mümkündür efendim.

EMİN UZUN (Yerinden)(Devamla) - Nasıl yardımcı oluruz sana.

Dr. ERBAY KANATLI (Kâtiplik Kürsüsünden) - Kenan borudan bakmıyorsun yani.

KENAN AKIN (Devamla) - Destek atışı attı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hatırlattı diye yani ille atacak ders veriyorum gibi be Kenan. Ders de vermeye çalıştı, sana yukarıdan baktı yani.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Devam oğlum, sen onlara bakma.

KENAN AKIN (Devamla) - Özellikle diğer arkadaşlarımız da vurguladı bu far ayarlarını. Ben gündem dışı trafik kazaları ile ilgili gündem dışı konuşmalarında bunu gündeme getirdim. Türkiyeden gelen araçlarımız sağ trafiğe ayarlandığı için...

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Far ayarı onun değil.

KENAN AKIN (Devamla) - Ulaştırma Sayın Bakan, far ayarını dışlayamazsın, hepsini bir bütün görmek zorundayız.

BAŞKAN - Birşey değil efendim, birşey değil.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Birşey değil.

BAŞKAN - Müsaade ederiz.

KENAN AKIN (Devamla) - Türkiyeden gelen araçların sağ trafiğe ayarlandığı için ulaşımda çok büyük olumsuz şeyler bırakmaktadır ve kazaların %85'i bana göre ışıklardan olmaktadır. Bırakın sağ farları, bir de önüne iki tane ayrı, artı projektör takıyor ve bu ülkedeki karayollarını yürünmez hale getirmektedirler Sayın Bakan.

Tamam, belki diyeceksiniz içişlerine bağlıdır ama karayollarındaki olumsuz etkileri burda vurgulamak zorundayız biz. Değerli milletvekilleri; yani geç vakittir, vakitlerinizi alıyorum fakat müsaade edin vakitlerinizi aldığım halde özür dileyerek bunları lütfen gündeme getireyim Sayın Bakan.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Birşey değil.

KENAN AKIN (devamla) - Tarım Bakanlığında getirecek halimiz yok. O zaman Taşkent beyi burda tutmak mümkündür.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Olumlu bir yaklaşım.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Sağolun.

KENAN AKIN (Devamla) - Traktörler var daha, traktörlerden bahsetmedik biz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Onu da anladık. Yazılı ver sen de tamamdır.

KENAN AKIN (Devamla) - Şu günlerde traktörlerin kara canavar diye adlandırabiliriz onu, traktörlerin şu günlerde hele ekimlerin bol olduğu günlerde karayollarında gerçekten cambazlıktır gitmek.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Poliste bunlar.

KENAN AKIN (Devamla) Polisle karayollarının işbirliği yapmasından yanayız diyorum Sayın Bakan. Bir öneri oldu, bu iyi niyetle yani öz eleştiri diye kabul edin.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Sağol. Polis Bütçesinde gene anlatın.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Ne yapsın çiftçi, nerden gitsin yani.

KENAN AKIN (Devamla) - Hacı dayi ile batsın, dengisini bulur. Bırakın konuşalım. Allahınızı severseniz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kırılır oğlucuğum.

SALİH COŞAR (Yerinden)(Devamla) - Kâfidir, kâfidir. Yarın devam eden, Poliste gene anlatın.

KENAN AKIN (Devamla) - Bırakın bitireyim. Ben de bitirmek istiyorum ama deniz ve feribot taşımacılığı daha önce bahsetmiştik.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Tutanakları okur, onun için kaydettirmesi lâzım.

KENAN AKIN (Devamla) - Daha önce de bahsetmiştik. Feribottaki izdiham içindeki, feribot içindeki pislik ulaşımımızdaki çok iyi bir ulaşımaya sahip olduğumuzu da iddia etmemiz zati mümkün değildir. Kuzey Kıbrıs gideni bırak, Kuzey Kıbrıs gelmek isteyen yurttaşlarımız ulaşımındaki zorlukları bir olumsuzluğu, Mersin Limanında bir iki kişinin insafına kalmaktadır. Girneye getirilen geminin bir türlü taşımacılıkta iyi imkânlar verilmediği ve Girne Limanına büyük yük taşıyan araçların taşınmaması gereğine, bize göre yanlış yaklaşım çünkü ayrı, kendisi ayrı bir hükümet diye ilân eden Mağusa Liman Şirketleri böyle bir ulaşımındaki olumlu yönü maalesef olumsuz yöne getirmiştir. Hissi mi davrandınız, birazcık da partizan davrandınız ben bunu söylemek zorundayım. Mağusa Limanı işçilerini

kırmamak için bir Girne Sultanının çalışmasını, Girne Sultanı önemli değil, öyle bir geminin bu ülkeden ulaşımdan eksilmesi gerçekten büyük bir günahdır bize göre. Satıldı efendim.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Yabancıydı, Kıbrısın değil.

KENAN AKIN (Devamla) - Ama Kıbrıs halkına hizmet veriyordu Sayın Bakan.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - O fırsat bulunca sattı onu.

KENAN AKIN (Devamla) - Uçak seferlerindeki sıklıkla halkımızı gerçekten tedirgin ettiği zaman zaman vatandaşlarımız uçak bileti almak için milletvekillerine hatta ve hatta bakanları bile rahatsız ediyor diyelim artık, o tabiri kullanalım ki bakanların görevi bu olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için bir çözüm getirmek mecburiyetindeyiz.

Her uçak dolu. Ama uçak alanına gittiğimizde mutlaka uçaklarda en az iki tane, üç tane koltuğun da dolmadan gittiğini görmemiz mümkün değildir. Bu, hem Kuzey Kıbrıs Türk Hava Yollarına büyük zarar açmaktadır, hem de zamanında seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızı da yerine götürmemektedir. Sayın Ergün Vehbi arkadaşım da bahsetti. Kıbrıs Türk Hava Yolları, adeta bir aile şirketi gibi devamlı beleş biletler dağıtılarak güzel bir kâr oranına gelmiştir. Ama bu devlet malı deniz, yemeyen domuz misali kullanılırsa, zannedersen de Kıbrıs Türk Hava Yollarının da iyi bir hizmet verdiğini, bu şekilde hizmetlerin dışına çıktığını da iddia edebiliriz. Ülkemizde, özel taşımacılık yapmaya gelen birkaç hava yolu ülkemizdeki olumsuz çalışmalarıyla kısa zamanda tekrar gitmişlerdir. Bunun zararını kim çekmiştir? Yine bu ülkede yaşayan insanlarımız Londra'da kalmıştır, Ankara'da kalmıştır, İstanbul'da kalmıştır, vesaire, vesaire. Eğer, faydası vardır. Gelsin, gelmesin demiyoruz. Ama, belirli bir garanti vermeyen, her ipini koparan diyelim artık, bir iş arayan bir uçak şirketi buraya gelip de burayı boş bulursa, maalesef halkımız bundan zarar görmektedir. Dolayısıyla, turizmimiz zarar görmektedir. Turizm, dünyada bacasız bir endüstri olduğunu herkes söylemektedir. Hele hele Kıbrıs'ımızın,

AYTAÇ BEŞEŞLER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Nedir?

KENAN AKIN (Devamla)- Sen yapmadın mı turizm bakanlığı Sayın Beşeşler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(devamla)- Efendim?

KENAN AKIN (Devamla)- Bacasız endüstri, sanayi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(Devamla)- Onu sordum ben de.

KENAN AKIN (Devamla)- Bacasız endüstri. Turizm bakanlığı yaptın, bilmen lâzım.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Çok bilimseldir bu sözlerin.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)(devamla)- Ben bacaksız anladım.

KENAN AKIN (Devamla)- Bacaksız değil, bacasız. O öyle anlar. Bu saatten sonra normaldir. Hele hele, ülkemizin çok muhteşem iklimi de bunun üzerine eklenirse, turizmde, ekonomide en büyük sektör olduğunu, lokomotif sektör olduğunu da iddia edebiliriz. Ancak, bu beceriksiz ellere teslim edilirse, beceriksiz ellerde olursa turizmden de fazla kâr ettiğinizi, başarılı ...

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Kimdir beceriksiz, Nazif Bey'dir?

KENAN AKIN (Devamla)- Bekle, heyecanlanma. Derviş Bey siz gelince Taşkent Bey daha fazla heyecanlanıyor.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Beceriksiz deyince ...

KENAN AKIN (Devamla)- Bir dakika bekleyin, sonunu getireyim ben. Sonunu getireyim ben Sayın Başbakan.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- İster gel, ister gelme.

KENAN AKIN (Devamla)- Evet, beceriksiz ellere teslim edilirse, koskoca turizm işletmelerinde veya bazı otellerinde, kıyafetsiz personelle donatılırsa, beceriksiz el diye bunlara deriz Sayın Başbakanımız.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Bundan sonra yatsak da zaten uyuyamayız. Sabaha kadar devam etsin.

KENAN AKIN (Devamla)- Birşey değil.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Ders verin kendilerine. Çok bilimsel konuşursun, akşamdan beri devam.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Vallahi ders verir.

KENAN AKIN (Devamla)- Daha ikinci sayfadayım. Turizm alanında tam manasıyla personel yetiştirildiğini, personel eğitimi yapıldığını, tam manasıyla, belki yapılabililiyor ama kifayetli olduğunu söylememiz mümkün değildir. Zaman zaman parti merkezlerinden yapılan şekilde personel atamalarıyla maalesef turizm işletmelerimizde istenilen ölçüde hizmet vermediğini gözlemlemekteyiz.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sen nerden bilirsin bunları?

KENAN AKIN (Devamla)- Bırakın da konuşayım.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Horozlar ötmeye başladı be Kenan artık.

KENAN AKIN (Devamla)- Veya daha önceki bütçe görüşmelerinde turizm tesislerine üniformalı polis memurlarının girmesi turizm açısından sakıncalı olduğunu defalarca vurguladık. Yine aynı terane devam etmektedir.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Sen Meclise üniformalı adam isterdin. Orda üniformalı adam gördün de tuhafına gitti?

KENAN AKIN (Devamla)- Senin görüşün buysa Sayın Bakan, diyeceğim birşey yoktur. Turizm işletmelerinde, turizm yerlerinde polisin üniformalı olması olumsuz etki yapar. Sen bunu düşünemiyorsan sana söyleyeceğim birşey yok.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Doğrudur. Kenan Akın burda haklıdır.

BAŞKAN - Biraz da hak verin.

KENAN AKIN (Devamla)- Polis Teşkilâtı görev yapsın. Turizm işletmelerine istediği zaman polis gitsin. Ama sivil olarak gitsin.

Bunu her zaman söylüyoruz aynı konuyu ben havaalanında inzi-
batların üç dört kez gündeme getirdik, o güzel olumlu
birşeydir, şimdi polisimiz beklemektedir. Bu güzel bir
olaydır. Bir polis çavuşunun veyahut da bir müfettişinin
gidip de resmi elbiselerle turizm işletmelerinde adam
araması yanlış bir olaydır. Turizme güzel bir hava vermez,
çirkin görünür ama bu ülkede de Sayın Taşkent Bey beğen-
meyecek tosuna erkek inek diyen bakanlar olursa benim
artık bu şeye söyleyecek birşeyim yok. Kimin söylediğini
söylemedim ben.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Kenan Bey,
nasıldır o, bir daha söyle.

KENAN AKIN (devamla) - Tosuna erkek inek.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Taşkenttir?

KENAN AKIN (Devamla) - Yok isim söylemedim. İsim
söylemedim, bilmiyorum. Tosuna erkek inek diyen bakanla-
rımız olduktan sonra artık ne söyleyeyim?

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden) - Bu işi yapsa
yapsa Taşkent yapar.

KENAN AKIN (Devamla) - Yok, ben isim söylemedim
ben.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden) - Belki eski Tarım
Bakanımız söyledi, asker Tarım Bakanımız.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu... Söyleyeceğim ama bırak-
mazlar ki.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)-
Dinleme sen bunları devam et.

ISKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Tatlılanıyor, söyle de gülelim.

BAŞKAN - Nazif Beye söyle.

KENAN AKIN (Devamla) - Hükümete bizim saygımız vardır, dinleriz biz her zaman, onlar dinlesin. Posta...

RASIH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - İtimat yapar o işi, hem Kombos artık.

KENAN AKIN (Devamla) - Bundan fazla üzülüyorsun posta daireleri tam anlamı ile, tam manası ile hizmet verdiği mümkün değil. Eğer tam manası ile hizmet vermiş olsaydı bugün İtimat gerçekten bu posta aracılığı görevini yapmaması gerekirdi. Acil posta servisi bu mu yaygınlaştırdığımız, teleks olaylarını daha hızlı bir şekilde yaygınlaştırmak zorundayız.

Telefon kulübelerine gelince; özellikle Mağusada Doğu Akdeniz Üniversitesinin getirmiş olduğu yanlış bazı eksik olduğunu söylüyorum çünkü talebelerin telefon kablolu yetiştirmek mümkün değildir.

EMİN UZUN (Lefkoşa) - Islık çalsan Mağusaya duyulur yahu.

KENAN AKIN (Devamla) - Telefon, kablonun dışına spiral demir hortum geçirirseniz zannedersen o telefon cihazının bozulmasını da önleriz.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Neler bilin be Kenan.

KENAN AKIN (Devamla) - Doğruyu söyleyen vay...

GÜNAY CAYMAZ (Yerinden)(Devamla) - Anladığın şeye karış.

BAŞKAN - Öneri yapıyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Spiral dedi.

KENAN AKIN (devamla) - Spiral.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Akın.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Kimya mühendisi ormandan anlar da doğum kontrolden niçin anlamasın Kenan?

BAŞKAN - Devam edin efendim.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI ÖMER DEMİR(Yerinden)- Çelik de koysan kırarlar.

BAŞKAN - Öneri yapıyor gayet tabii.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) - Nasıl yeni anladık şeyi.

BAŞKAN - Çoğalınca yürümez. Halbuki biraz evvel gayet tatlı gidiyordu. Gene takıldık.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Sayın Başkan; tosuna erkek inek hikâyesini anlayamadım.

BAŞKAN - Onu dışarda söyleyecek size.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Başkan; ben bundan sonra sizden rica edeyim, ilk birinci konuşmacı ben olayım. Gerçi bu diğer siyasi partilere saygısızlık anlamına geliyor ama ben birinci konuşayım, oturayım yerime.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nasıl olsa 1990'da olacaksınız.

KENAN AKIN (Devamla) - Kimse olmuyor nasıl olsa birinci olacağız doğrudur. 1990'dan sonra olacağız. Allah duysun sesini.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Akın.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla) - Allaha mı kaldı?

BAŞKAN - Evet, bağlayalım.

KENAN AKIN (Devamla) - Son...

BAŞKAN - Son.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır Sayın Başkan. Son günlerde yapılan telefon olayları, telefon santralleri gerçekten takdire şayan bir olaydır. Ancak halâ köylerdeki telefonlar...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Sen konuş yahu ne isten?

BAŞKAN - Köylerdeki telefonlar.

KENAN AKIN (Devamla) - Köylerdeki telefonların halâ kamu hizmetinde olmadığı bir gerçektir. Birçok köylerde telefonlar biraz önce Ergün Vehbi arkadaşımın da vurguladığı gibi Rasih arkadaşımın da vurguladığı gibi, kooperatif

bakkallarında, köy muhtarlarında, genele açık yerlerde konması gerekmektedir. Bunu biz devamlı söyledik, söyleyeceğiz de. Tabii ancak telefon kimin evinde ise, hele hele UBP'li ise o da biraz zor oluyor. Orda biraz zor oluyor. Son günlerde yaşadığımız bir olay gerçekten bizi hayrete düşürdü. Bir ara BRT'nin de radyonun televizyonundan, radyosundan muazzam bir kasırga, fırtına geldiğini, herkes çoluğunu çocuğunu evine kapatsın, camını kapatsın, büyük bir fırtına geliyor diye ve ertesi gün gazetelerde okuyoruz Meteoroloji İstasyonu, Meteoroloji Müdürlüğünün haberi yok değerli arkadaşlar.

Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Kıbrıs'a geldi, Baf'a geldi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla) - O da mı bu Bakanlığın içine girer-

KENAN AKIN (Devamla) - Bu olaylar Meteorolojinin bilgisinde olur Sayın Bakan. Meteoroloji verir bu anonsu. Meteoroloji bilgi alır, ondan sonra anons yapılır. Halkın huzurunu bozmaya BRT kendi başına yapamaz. Bunu vurgulayacağız biz efendim.

TARIM VE ORMAN BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) Portokallar neden döküldü Maraş'tan da zarar ziyan ödüyoruz?

KENAN AKIN (Devamla)- Kaç kuruş ödüyorsun sen?

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Kenar tuttu.

KENAN AKIN (Devamla)- Ayrı, kenar tuttu, orta tuttu. Meteorolojinin haberi olmadan böyle bir anons yapılamaz.

Dt. MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Tedbir.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)-Zarar ziyan ödüyor, sahip çık ha, Aşağı Maraş'a.

KENAN AKIN (Devamla)- Oy alacaksın aklın sıra. Oy alacan sen aklın sıra.

BAŞKAN- Dinleyelim efendim.

KENAN AKIN (Devamla)- Bu söylediklerimin daima maalesef büyük bir karmaşalık içerisinde, iyiniyetle yaklaştığımız bu bütçede maalesef bir karkaşalık içerisinde, gerek turizm işletmeleri, oteller, hiç ilgisi olmayan, turizm ile ilgisi olmayan, turizm işletmelerine gelen, konaklamaya gelen misafirlere hitap etmesini bilmeyen birtakım garsonlarla doludur. Bunlar ...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- Şimdi hep lise mezunu yaptılar hep garsonları.

HÜSEYİN CURCİOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kenan koydu onları madem tamamdır.

KENAN AKIN (Devamla)- Curcioğlu sen kendinden biliyorsun galiba. Hiç koymadı. Kenan'ın öyle birşeyi yoktur.

BAŞKAN- Muhatap almayın efendim, siz aldırmayın hiç kimseye.

KENAN AKIN (Devamla)- Bu tip olumsuzlukları en kısa zamanda temizlemekten başka çaremiz yoktur. Eğer turizmde kalkınma istiyorsak, bu tip olumsuz olaylara parti çıkarları doğrultusunda göz yumarsak, maalesef ülkemiz zarar görmektedir. Beni sabırla veya sabırsızlıkla dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Bakan.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Bir kere Meclis tarihine gireceksiniz Kenan'cığım. On bakanlığın tek milletvekilisin. Ne mutluluk bu?

BAŞKAN- Sayın Bakan, yanıt vermiş olduğunuzu var kabul edip etmediklerini isterseniz oya koyarım.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Tamam, sağolun Sayın Başkan.

BAŞKAN- İsterseniz var sayalım.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden)- Yok, Sayın Bakan lüzum konuşsun.

BAŞKAN- Konuşsun değil mi? Yalnız, yani bu Haricain Hugo'yu da verirdi CNN. Ben takip ettim. Olabilir yani. Dinleyelim efendim, Sayın Bakan buyurun.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI NAZİF BORMAN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla)- Öğrenmek istediğimiz şeyler var.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Evet, dosyamızın kabarık olduğuna bakmayın. Gayet ölçülü, mutedil ve arkadaşların konuşmaları tonunda biz de cevaplarımızı vereceğiz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Söylenenlere cevap istiyoruz. Karşılık değil. Cevap veriniz.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Cevap vereceğiz.

KEMAL EMİRZADE (Yerinden)(Devamla)- Sizden ancak bu beklenir Sayın Bakan.

MEHMET CİVA (Yerinden)(Devamla)- Karşılık verilir, cevap verilmez da.

BAŞKAN- Hugo'ya da cevap ver.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Efedim, genellikle, tabii şahıslara cevap vermiyorum da konulara cevap veriyorum.

BAŞKAN- Aynıdır efendim.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Bakanlığımız, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hakikaten önemli fonksiyonlar üstlenmiş ve ülkenin sosyo-ekonomik hayatıyla paralel olarak birtakım çalışmalar yapmıştır, yapmaktadır. Devamlı gelişen şartlara adapte olmak için projeler üretmektedir. Gelişen ve değişen ekonomik şartlarımıza göre, son yıllarda ele aldığımız en önemli iki projemiz, hepimizin de bildiği gibi, karayollarımızın bir master plân tahtında elden geçirilmesi, ikinci de, haberleşme sistemimizin günün koşullarına, modern ihtiyaçlara cevap verecek bir düzeye getirilmesi. Bu ana alt yapılar yapılırken, elbetteki hükümetimizin benimsediği ve kalkınma plân ve programlarında itici güç olarak görev verdiği sektörlere de, bütünleşmesi açısından ayrıca özel bir önem atfetmiş ve gerekli teşvik tedbirlerini de getirmiştir. Değişik görüşte olsak dahi, bize göre.

Şimdi karayollarını niçin Türkiye yardımları ile yapıyoruz veyahut Türkiye yardım etsin ama biz yapalım? Arkadaşlar; bu pek tabii ki büyük ölçüde bir makine farkı sorunudur. Ve birçok konuda da tamamen bir deneyim, bir ihtisas işidir. Kuzey Kıbrıs Karayolları elbette ki yeterli bir düzeydedir. Ancak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Karayolları yeni yol standartlarında kullanılan ölçekler gözönünde tutulduğunda, birçok konuda özellikle Alman modeli dediğimiz yeni yol yapım ölçeğinde yeterli deneyime sahip değildir ve bugün Türkiye baştan başa bu metodlarla yollarını bir baştan bir başa yapmaktadır. Şu bakımdan bunun faydası var bana göre. Bir kere bir know-how ülkemize gelmiştir ve bizim üçüncü sınıf yolları yapan kendi Karayollarımız aynı metodu şu anda kullanmaktadır. Ancak temelde şunu söylemek istiyorum; bir ülkede yabancı firmaların inşaa faaliyetinde bulunması o kadar yadırganacak bir durum olmasa gerekir. Bu yadırganmamalıdır bence de. Yani gözümüzün önünde de epeyi örnekler vardır. Bugün ülkeler bu konuda ve her konuda teknik konularda olsun, inşaaat faaliyetlerinde olsun yardımlaşmaktadırlar. Yani Arabistan'dan tutun, Libyalara kadar bu ülkelerde niçin bu servisler geliştirilmiyor da uluslararası ihale açılıyor ve yapılıyor, yaptırılıyor. Yani onlar da bizim fikrimizde olsa elbette ki kendi paraları da, zenginlikleri de var, kendileri bu görevleri yapar. Demek ki bizim örneğimiz tabii çok farklıdır. Bizim bütün kalkınma programlarımızı finanse eden Anavatan Türkiye'dir ve bu programları finanse ederken de bu programların zamanında uygulanması bir zaruret arzemektedir. İşte o zamanında programlarımızın tamamlanması için de Türkiye'nin belli firmalarının ülkemizde inşaa faaliyetinde bulunması da elbette ki kaçınılmaz oluyor ve bunu böyle mütalâa etmek lâzım. Bugün niçin bunu söylüyorum ben. Karayollarımız boş mu oturuyor? Mühendislerimiz, işçilerimiz boş mu oturuyor? Master Plan tahtında bir

görev bölümü yapılmıştır ve bu görev bölümü içerisinde hem ihale edilen yollarımız yapılmaktadır, hem de üçüncü sınıf yollar trafik güvenliğinin gerektirdiği bütün yapımlar kendi dairemiz tarafından yapılagelmektedir ve tabii vaktinizi fazla almak istemiyorum ama yapılan işleri de söylemek kabildir. Bu konuya bizim yaklaşımımız ve politikamız bu şekildedir. Bizce ihale ile yapılmasında hiçbir sakınca yoktur. Ancak biz kendimiz yapacağız dersek, elbette ki 10 yılda bu Master Plânın tamamlanması da mümkün değildir. Bir kere araç farkımızın kabarık olduğu doğru ama bunlar ta 1974'ten günümüze kadar çalıştırılan makinalar. Bunların birçoğu teknik ömrünü ya tüketmiştir, yahut gerekli verimi verememektedir, süratle bu Master Plân içinde makine parkı da yenilenmekte, ancak bunun yeterli olduğunu söylemeye imkân yoktur ve realist olarak konuya bakarsak bunun başka çıkış yolu

da olmadığını görüyoruz. Ancak bu master plan elbette ki on senelik bir plandır ve bu on seneyi sabırla beklemizde büyük yarar vardır.

Şimdi bu yollar yapılırken bir inşa faaliyeti sürdürülmektedir. Elbette ki bazı sıkıntıları olacaktır. Hatırlıyorsunuz hep beraber yaşadık. Girne yolunu yaptırırken de epey sıkıntılarımız vardı. Ama tamamlandıktan sonra bu konudaki rahhatlığı da açıktır. Bu yeni yollarda da aynı durum elbette ki yaşanacaktır. Eğer inşa halindeki yollarda vatandaşlarımız biraz daha dikkatli sürerse zannederim hiçbir acı vermeden, hiçbir kaza da olmadan bu yollar da sağlıklı seyahat etme imkanı da verilmiş.

Telekomunikasyon uygulamasında özellikle bir arkadaşımız ankesörlü telefon uygulamasının ters başladığını ifade etmiştir. Yani köyden şehire gitmemiz gerektiğini, bu şu anda teknik olarak mümkün olmayan bir hadise. Çünkü santrallerin kurulması sözkonusu. Ve eski mevcut santraller bu tür bir telefon konuşmasına imkan vermemektedir. Yeni dijital sistemle bu santraller ancak ankesörlü telefon takılmasına imkan verdiği için kasabadan köye doğru santral şebekelerinin de yapılması suretiyle ve gerekli transistör ortamlarının yaratılması ile elbetteki köy bazında ankesörlü telefonlara ağırlık vermek, bilahare şahıslara telefon vermek kabil olacaktır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; dinlemiyorsunuz, yanıt veriyor.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Ben telefon takılmalarında haksızlık yapıldığını kabul etmiyorum. Kesinlikle bu ortadan kalkmıştır. Bugün telefon dağıtım tüzükleri vardır ve her yöre yeter ki şebekeler ve santraller kurulsun. Kurulduktan sonra serbestçe yapılagelmektedir. Nir Gönyeli, bir Göçmenköy, bir Türk-Sen evleri şu anda Marmara bölgesi, Lefkoşa'da hiçbir tahdit yoktur. yeter ki teknik şebeke imkansızlığı ortaya çıkmamış olsun.

Planlama İnşaat Dairesinin görevleri konusunda elbetteki farklı düşünceler olacaktır. Bizim buradaki yaklaşımımız daha farklıdır. Biz, İnşaat Dairesini bir inşaatçı daireden ziyade tamamen planlayıcı, proje yapıcı ve kontrol birimi olarak düşünmekteyiz., Bu bizim bakanlık olarak uyguladığımız bir politikadır. Ancak kamu binalarının bakım, onarım, hatta inşa edilmesi için de yeterli plana haizdir., Yasası da elverişlidir. istendiği zaman da teşkilatı genişletilebilir. 2000 yılından sonra Aktan Beyin birşeyi vardı, ne olacak. Yine bu plan içerisinde bakım istasyonları kurulması sözkonusudur. Bu bakım istasyonları kurulacak ve sürekli izlenmek suretiyle yolların bakım onarımı ve inşası devam edecektir. Herşeyi muhakkak özetlemeye çalışıyorum.

Şimdi değerli arkadaşlarım; affınıza sığınıyorum, tabii ben 6-7 saat dinledim, epey eleştiriler oldu. Özetlendiği halde evet söylemedikleri için... Şimdi kum havuzu konusunda maalesef yasal bir engel vardır. Umit ederim o aşılacak. Biz bakanlık olarak her türlü yasal girişimi yaptık.

Elkoyma emri verdik, kamulaştırma emri verdik. Ancak mahkemenin görüşülmesini bekliyoruz, bu sorun aşılabacaktır ve son yıllarda dikkat ederseniz ikaz levhaları işaretler, trafik güvenliği ile ilgili pek çok tedbirimiz oldu, yanımda, vakit olsa hepsini size aktarırdım. Yani kaç tabela yaptık ona kadar. Kaç kilometre gittik, kaç kilometre bordür taşı yerleştirdik, kaç ton beton atıldı hepsi yanımda var.

ERBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İsteyen Bakanlığa gitsin öğrensin.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Bu unutulmuş köprüler, eski yollarda, eski güzergahlarda, doğrudur. Serdarlı yolunda vesaire. Ancak orda yapılan yeni proje çalışmaları ile ki henüz devam etmektedir, bazı sapmalar olabilir, yeni değişiklikler olabilir her zaman onlar da, kesin projesi çıkınca belli olacak. Evet bir de ciddi bir eleştiriyi, bütün arkadaşlarımız aynı eleştiriyi getirdi. Belli araçların yollardaki tehlikeli durumu. Biz, Bakanlık olarak defalarca Emniyet Müdürlüğüne gereken her türlü yasal tedbirin alınması için ikazlar yaptık. Kesinlikle bir arkadaşımızın dediği gibi bu araçlar sürücüleri, müteahhitleri himaye edilmemektedir ve bu konuda hiçbir itiraz ben kabul etmem ve bizzat kendim defalarla telefonla da rica ettim, yazılı da polise aktardım. Trafik polisi görevini yapsın, bu araçlar yasalarımıza göre çalışsın, yüklediği yüke kadar o bakımdan... Sigortaları vesaire hepsi bunlar, kontrol edilmektedir.

Hava ve deniz ulaşımında epey gelişmeler vardır. Biz hava ulaşımında gerçeği %80-85 utilizasyon sağladık ama her yıl koltuk ardını da artırıyoruz. Bu yıl 300,000'in üstünde Kıbrıs Türk Havayolları koltuk sokuyor 90 yılında günün yanında düzenli sefer yapan İstanbul Hava Yolları da 50-60,000 civarında koltuk arz ediyor ki hava yolları ile seyahat eden yolcuların ihtiyacı rahatlıkla karşılayabilir.

Turizm konusunda...

BAŞKAN - Bacasız endüstri değil mi?

NAZİF BORMAN (Devamla) - Evet bacasız endüstri, altın yumurtlayan tavuk. Bu konuda devamlı konuşuyoruz biz, hacında vazıyoruz. beyanat veriyoruz, televizyonlarda

konuşuyoruz. Hakikatten ülkemize büyük yararı var sırf takılmak için bir şey söylüyorum. Aktan Beye görüşleri için %100 ben katılıyorum ve bir an aklımdan geçti ki yahu bu Aktan bey Ulusal Birlik Partisinde bir Turizm Bakanı olabilir, yani hakikatten değişik görüşüm yok. Yahutta ben ters söyleyeyim. Yahut ben Cumhuriyetçi Türk Partisinde bir Turizm Bakanı olabilirim. Yani bir görüş farkı yok.

BAŞKAN - Eşitledik. Demokratik.

(GÜLÜŞMELER)

NAZİF BORMAN (Devamla) - Biraz uyandıralım sizi ne yapalım.

BAŞKAN - Gayet demokrat.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Gayet demokratik. Şimdi..

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Partiler birleşti.

BAŞKAN - Bundan büyük bir iltifat olamaz, büyük bir iltifat oldu bu.

EŞBER SERAKINCI (Yerinden) (Devamla) - Hazır Kenan'a da bir bakanlık bulursan bu geceyi temizleyeceksin.

BAŞKAN - Bağlayacak.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)- Annenden günah çıkarın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bize Sayın Bakan?

NAZİF BORMAN (Devamla) - Görmedim seni.

GENCLİK SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) Kısa kesiyorsunuz değil mi?

NAZİF BORMAN (Devamla)- Gayet özetliyorum. Şimdi turizm için bazı rakamlar vereyim. Gerekti de o bakımdan . Yabancı turist tabii bakımından.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Yollar açık, telefonlar açık...

NAZİF BORMAN (Devamla) - Şimdi bakın, yabancı turist tabii mutlak rakam olarak da yüzdeler olarak da verebilirim. 1981'de 15,000 kişi idi. Ve bu rakam ortalama %20 civarında her yıl geliştirilmek suretiyle 1988 yılında 56,000'e ulaşmıştır ve 1989 yılında yani bu yıl 10 aylık rakamı bunun, 1988'in tüm rakamına çok yakındır, 54.000. Dolayısıyla aynı artış hızı 1989'da da devam edecektir. Ekim sonu itibarı ile tüm turist akımında şu mukayeseyi yapabiliriz. 1989'un 226,000 rakamına karşılık 250,000 yakın, 245,000 falan dediniz o civarda yaklaşık bir rakamla karşı karşıya bulunuyoruz. Tahmin ederim ki 12 ayın sonunda da 255-260 bin de olabilir. Dolayısıyla plan hedeflerini turizmde aşmış bulunuyoruz ve öngörüldüğü şekilde programı tamamlamış oluyoruz. Şimdi bütçemizin görüşüldüğü bu saatte katkıda bulunan arkadaşlarıma peşinen teşekkür etmek isterim. Ülkemize hayırlı ve uğurlu olsun.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın bakan

Sayın milletvekilleri; Ulaştırma, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler Bakanın konuşmasından sonra tamamlanmıştır.

Şimdi, bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... 26. Etmeyenler?... Çekimser?... Ergün Bey çekimser mi?

KATİP - Hayır ret.

BAŞKAN- 26'ya 8 kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü program gereğince bütçe üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşmeler program çerçevesinde yarın saat 10.00'da özel

-4055-

gündemle devam edecektir. Program 08 Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ve Program 09 Tarım ve Orman Bakanlığı.

Yarın saat 10.00'da devam etmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanış saati:00.40

4056/...

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

MALİ RAPOR

1989 MALİ YILI BÜTÇESİ
OCAK-KASIM DEVRESİ
UYGULAMA SONUÇLARI

A-FİNANSMAN

1. AYLIK FİİLİ TAHSİLÂT

Kasım,1989 Ayı Fıili Tahsilâtlarının Geçmiş Ayın Fıili Tahsilâtları ile mukayeseli Durumu:

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>Ekim,1989</u>	<u>Kasım,1989</u>	<u>Artış veya Azalış</u>
-Dolaysız Vergiler	6,631,753,975	10,530,767,970	(+) 3,899,013,995
-Dolaylı Vergiler	7,852,894,590	8,767,833,340	(+) 914.938.750
-Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	2,121,948,600	2,685,639,606	(+) 563,691,006
-Cezalar ve Müsadereler	195,605,490	139,509,985	(-) 56,095,505
-Kamu Kuruluşları Gelirleri	34,013,295	47,428,849	(+) 13.415.554
-Hazine Malları Kira Gelirleri	194,666,171	127,940,929	(-) 66,725,242
-Muhtelif Gelirler	<u>464,939,226</u>	<u>821.850,929</u>	<u>(+) 356,911,703</u>
Mahalli Gelirler	17,495,821,347	23,120,971,608	(+)5,625,150,261
--Türkiye Cumhuriyeti Yardımları	4,116,608,472	2,316,727,549	(-)1,799,880,923
-Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>598,459,871</u>	<u>-</u>	<u>(-) 598,459,871</u>
TOPLAM:	<u>22,210,889,690</u>	<u>25,437,699,157</u>	<u>(+)3,226,809,467</u>
Gelir/Gider Farkı (+)	<u>302,170,860</u>	<u>(+)4,314,391,338</u>	

2- KÜMÜLATİF TAHSİLAT

OCAK-KASIM, 1989 DÖNEMİ

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>TAHMİNİ</u>		<u>FİİLİ</u>
	<u>1989 Mali Yılı</u>	<u>OCAK-KASIM</u>	<u>TAHSİLAT</u>
- Dolaysız Vergiler	60.377.000.000	70.669.125.160	+2.291.325.160
- Dolaylı Vergiler	66.054.400.000	65.359.370.001	(-) 695.029.119
- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	20.168.700.000	19.523.613.632	(-)645.086.368
- Cezalar ve Müsadereler	765.000.000	1.001.301.401	(+)316.301.401
- Kamu Kuruluşları Gelirleri	1.294.000.000	220.154.100	(-)1.073.845.900
- Hazine Malları Kira Gelirleri	1.200.000.000	1.312.097.264	(+)112.097.264
- Muhtelif Gelirler	5.206.379.775	5.166.242.204	(-)40.137.491
Mahalli Gelirler Toplamı	163.066.279.775	163.331.904.002	(+)265.705.027
- Türkiye Cumhuriyeti Yardımları (Cari Yıl)	91.012.307.424	25.013.130.605(*)	(-)65.999.160.019
- Geçmiş Yıllardan Devreden T.C.Yardımları	1.500.000.000	-	(-)1.500.000.000
Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	3.001.067.646	3.001.067.646	-
Toplam :	260.179.654.045	192.946.191.053	(-)67.233.463.792
Gelir/Gider Farkı	40.371.667.999	26.695.139.151	(-)21.676.520.040
Genel Toplam	300.551.322.044	219.641.330.204	(-)80.909.992.640

T.C. YARDIMLARI (*)

	<u>Tahmin</u>	<u>Fiili Tahsilât</u>
A) K.K.T.C. Orijinli	35.726.016.464	25.013.130.605
1) Yatırım Projeleri	22.026.016.464	15.725.630.605
ii) Savunma	13.700.000.000	10.007.500.000
B) Ankara Orijinli (Ödemeleri Ankara'da gerçekleştirilen Projeler için T.C.Hazinesi Tarafından ilgili Kuruluşlara Ödenen)	57.506.290.960	30.154.061.395
	93.312.307.424	55.960.000.000
C) İhracatı Teşvik Fonu İçin Sübvansiyon	10.670.000.000	10.670.000.000
Toplam :	103.902.307.424	66.630.000.000

B- HARCAMALAR

1. GENEL BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

A- KASIM, 1909 AYI

BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

<u>GİDERLER</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>FİİLİ HARCAMALAR</u>
<u>Sivil Bütçe</u>	<u>1909 Mali Yılı Bütçesi</u>	<u>Kasım, 1909</u>
A) Cari Harcamalar	205,901,963,300	17,006,461,170
i- Personel Giderleri	94,542,023,000	9,296,017,054
ii- Diğer Cari Giderler	21,112,752,932	1,144,924,477
iii- Transfer Giderleri	90,246,307,406	5,555,772,044
iv- (Avans ve İmprest)		1,000,946,295
B) Yatırım Projeleri	80,949,359,456	3,010,056,013
i- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi		
- Öngörülen Projeler	9,337,052,032	444,073,000
ii- T.C. Yardımları ile Finanse Edilmesi		
Öngörülen Projeler	79,612,307,424	2,565,102,933
Sivil Bütçe Toplamı	294,051,322,044	20,096,517,903
C) Savunma Harcamaları	13,700,000,000	1,026,709,036
	300,551,322,044	21,123,307,019

1909 Mali Yılı Bütçesi Kasım Ayı Genel Bütçe Uygulama Sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtler Toplamı:	25,437,699,157
Harcamalar Toplamı :	21,123,307,019
(+)	4,314,391,338

I - GENEL BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

B- OCAK-KASIM, 1989 DÖNEMİ
BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

GİDERLER	ÖDENEK	FİİLİ HARCAMALAR	
		1989 Mali Yılı Bütçesi	Ödenek Bakiyesi
<u>Sivil Bütçe</u>		<u>Ocak-Kasım</u>	
A) Cari Harcamalar	205.901.963.388	186.575.616.953	19.326.346.435
i) Personel Giderleri	94.542.823.000	85.864.482.546	
ii) Diğer Cari Giderler	21.112.752.982	16.801.867.358	
iii) Transfer Giderleri	90.246.387.406	77.356.905.785	
iv) Avans ve İmprest		6.552.361.264	
B- Yatırım Projeleri	88.949.359.456	21.183.427.632	67.765.931.824
a) Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	9.337.052.032	5.086.960.372	
i) Fiili Harcamalar		5.037.452.217	
ii) Avans		49.508.155	
b) T.C.Yardımlarıyla Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	79.612.307.424	16.096.467.260 (*)	
i) Fiili Harcamalar		15.570.536.833	
ii) Avans		525.930.427	
<u>Sivil Bütçe Toplamı :</u>	<u>294.851.322.844</u>	<u>207.759.044.585</u>	<u>87.092.278.259</u>
C- Savunma Harcamaları	13.700.000.000	11.882.285.619	1.817.714.381
	<u>308.551.322.844</u>	<u>219.641.330.204</u>	<u>88.909.992.640</u>
	=====	=====	=====

1989 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Kasım Dönemi Genel Bütçe Uygulama Donucu Doğan Gelir/Gider Farkı :

Tahsilâtlar Toplamı : 192.946.191.053

Harcamalar Toplamı : 219.641.330.204

(-) 26.695.139.151

T.C.YARDIMLARI İLE YAPILAN HARCAMALAR(*)

T.C.Yardımları	Öngörülen	Uygulama Sonuçları
A- K.K.T.C.Örijinli	35.726.016.464	27.978.752.079
i) Yatırım Projeleri Harcamaları	22.025.016.464	16.096.467.260
ii) Savunma Harcamaları	13.700.000.000	11.882.285.619
B- Ankara Örijinli (Ödemeleri Ankara'da gerçekleştirilen Projeler için T.C.Hazine tarafından ilgili Kuruluşlara aktarılan)	57.586.290.960	30.154.864.395
	<u>93.312.307.424</u>	<u>58.133.614.274</u>

2- YEREL FİNANSMAN KAYNAKLI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

A- KASIM, 1909 AYI
BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

<u>GİDERLER</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>FİİLİ</u> <u>HARCAMALAR</u>
<u>Giderin Nevi</u>	<u>1909 Mali Yılı Bütçesi</u>	<u>Kasım, 1909</u>
A) Cari Harcamalar	202,100,095,742	17,001,002,113
1) Personel Giderleri	94,542,023,000	9,296,017,054
ii) Diğer Cari Giderler	21,112,752,902	1,144,924,477
iii) Transfer Giderleri	86,445,319,760	5,551,113,707
iv) (Avans-İmprest)		1,000,946,795
B) Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Prj.	9,337,052,032	444,073,000
	<u>211,437,947,774</u>	<u>17,526,675,993</u>
<u>FİNANSMAN</u>	<u>TAHMİN</u>	<u>FİİLİ TAHSİLAT</u>
<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1909 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>	<u>Kasım, 1909</u>
-Mahalli Gelirler	163,066,279,775	23,120,971,600
Gelir/Gider Farkı	<u>40,371,667,999</u>	<u>(+) 5,594,295,615</u>
Toplam	<u>211,437,947,774</u>	<u>17,526,675,993</u>

1909 Mali Yılı Bütçesi Kasım Ayı Yerel Bütçe Uygulama Sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtler	(+) 23,120,971,600
Toplamı	
Harcamalar	
Toplamı	<u>(-) 17,526,675,993</u>
	<u>(+) 5,594,295,615</u>

II) YEREL FİNANSMAN KAYNAKLI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

B) OCAK - KASIM, 1909 DÖNEMİ
BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

<u>GİDERLER</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>HARCAMALAR</u>	
<u>GİDERİN NEVİ</u>	<u>1909 Mali Yılı</u>	<u>OCAK-KASIM, 1909</u>	<u>BAKİYE</u>
	<u>BÜTÇESİ</u>		
A) Cari Harcamalar	202.100.095.742	102.902.073.465	19.110.022.277
i) Personel Giderleri	94.542.023.000	05.064.402.546	
ii) Diğer Cari Giderler	21.112.752.902	16.001.067.350	
iii) Transfer Giderleri	06.445.319.760	73.764.162.297	
iv) Avans-İmprest		6.552.361.264	
B) Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	9.337.052.032	5.006.960.372	4.250.091.660
i) Fiili Harcama		5.037.452.217	
ii) Avans		49.500.155	
	<u>211.437.947.774</u>	<u>100.069.033.837</u>	<u>23.360.113.937</u>

<u>FİNANSMAN</u>	<u>TAHMİN</u>	<u>Fiili TAHMİN</u>	
<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1909 Mali Yılı</u>	<u>Ocak-Kasım, 09</u>	<u>BAKİYE</u>
	<u>Bütçesi</u>		
-Mahalli Gelirler	163.066.279.775	163.331.904.002	(+)265.705.027
-Gelir/Gider Farkı	40.371.667.999	24.737.049.035	(-)23.633.010.964
	<u>211.437.947.774</u>	<u>100.069.033.837</u>	<u>23.360.113.937</u>

1909 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Kasım Dönemi Yerel Bütçe Uygulama Sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtlar Toplamı	163.331.904.002
Harcamalar Toplamı	100.069.033.837
(-) 24.737.049.035	

T.C. YARDIMLARI

<u>I-FINANSMAN</u>	<u>ÖNGÖRÜLEN</u>	<u>SERBEST BIRAKILAN OCAK-KASIM , 1989</u>
1) Yatırım Projeleri	79.612.307.424	45.000.500.000
- Başlangıç Finansmanı	76.500.000.000	
- Ek Finansman (+)	3.112.307.424	
A) LEFKOŞA MAHREÇLİ	22.026.016.464	15.725.630.605
- Başlangıç Finansmanı	10.500.000.000	
- Ek Finansman/Aktarılan (+)	11.526.016.464	
B) ANKARA MAHREÇLİ	57.506.290.960	30.154.061.395
- Başlangıç Finansmanı	66.000.000.000	
- Aktarılan (-)	8.413.709.040	
2) Savunma	13.700.000.000	10.087.500.000
	93.312.307.424	55.960.000.000
3) İhracatı Teşvik Fonu İçin Sübvansiyon	10.670.000.000	10.670.000.000
	103.982.307.424	66.630.000.000
	=====	=====
<u>II- HARCAMALAR</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>FİİLİ HARCAMALAR OCAK-KASIM, 1989</u>
1) Yatırım Projeleri	79.612.307.424	46.251.320.655
- Başlangıç Finansmanı	76.500.000.000	
- Ek Finansman (+)	3.112.307.424	
A) LEFKOŞA MAHREÇLİ	22.026.016.464	16.096.467.260
- Başlangıç Finansmanı	10.500.000.000	
- Ek Finansman/Aktarılan (+)	11.526.016.464	
B) ANKARA MAHREÇLİ	57.506.290.960	30.154.061.395
- Başlangıç Finansmanı	66.000.000.000	
- Aktarılan (-)	8.413.709.040	
2) Savunma	13.700.000.000	11.002.205.619
	93.312.307.424	50.133.614.274
3) İhracatı Teşvik Fonu İçin Sübvansiyon	10.670.000.000	10.670.000.000
	103.982.307.424	60.803.614.274
	=====	=====
	<u>GELİR/GİDER FARKI</u>	
Toplam Gelirler	(+) 66.630.000.000	
Toplam Giderler	(-) 60.803.614.274	

GENEL BÜTÇE UYGULAMALARI
1988 Mali Yılı Bütçesi ile 1989 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-KASIM DEVRESİ
Fiili Harcamalar

<u>Giderin Nevi</u>	<u>1988 Yılı Ocak-Kasım Harcamaları</u>	<u>1989 Yılı Ocak-Kasım Harcamaları</u>	<u>Artış %</u>
A- Sivil Bütçe Giderleri			
- Personel - Cari ve Transfer Harcamaları	114.603.567.051	106.575.616.953	+ % 62.60
- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Yatırım Harcamaları	2.900.151.450	5.006.960.372	+ % 70.23
- T.C.Yardımlarıyla Finanse Edilmesi Öngörülen Yatırım Harcamaları	4.003.102.105	16.096.467.260	+ % 302.09
Toplam :	121.674.900.606	207.759.044.505	+ % 70.74
- Savunma Bütçesi Giderleri	6.924.019.275	11.002.205.619	+ % 71.50
Toplam :	120.599.719.961	219.641.330.204	+ % 70.79
Genel Bütçe Açığı : (-)	10.523.260.130	(-) 26.695.139.151	+ % 44.11

YEREL FİNANSMAN KAYNAKLI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

1900 Mali Yılı Bütçesi ile 1909 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-KASIM DEVRESİ

Yerel Kaynaklı Bütçe Uygulamaları

<u>Giderin Nevi</u>	<u>1900 Yılı Ocak-Kasım Harcamaları</u>	<u>1909 Yılı Ocak-Kasım Harcamaları</u>	<u>Artış %</u>
- Personel - Cari ve Transfer Harcamaları	100.519.937.700	102.902.073.465	+ % 60.61
- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Yatırım Harcamaları	2.900.151.450	5.006.960.372	+ % 70.23
	<u>111.500.009.150</u>	<u>100.069.033.837</u>	<u>+ % 60.66</u>
<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1900 Yılı Ocak-Kasım Fiili Tahsilâtler</u>	<u>1909 Yılı Ocak-Kasım Fiili Tahsilâtler</u>	<u>Artış %</u>
- Mahalli Gelirler	92.500.543.442	163.331.904.002	+ % 76.57
Yerel Bütçe Açığı	19.007.545.716	24.737.049.035	+ % 30.14
	<u>111.500.009.150</u>	<u>100.069.033.837</u>	<u>+ % 60.66</u>
	=====	=====	=====

1988 Mali Yılı Bütçesi ile 1989 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-KASIM DEVRESİ
Bütçe Gelir Tahsilâtleri

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1988 Mali Yılı</u>	<u>1989 Mali Yılı</u>	<u>Artış Veya Azal</u>
A- Dolaysız Vergiler			
i) Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	23.811.254.182	39.617.445.197	
ii) Kurumlar Vergisi	8.982.743.577	18.952.718.060	
iii) Diğerleri	<u>6.906.294.934</u>	<u>12.098.961.903</u>	+ % 78.00
B- Dolaylı Vergiler			
i) İthalâttan Alınan Gümrük Vergisi	35.199.932.294	59.513.229.309	
ii) Diğerleri	<u>2.085.566.845</u>	<u>5.846.141.572</u>	+ % 75.25
C- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	11.332.872.482	19.523.613.632	+ % 72.27
D- Cezalar ve Müsadereler	625.975.487	1.081.381.401	+ % 72.75
E- Kamu Kuruluşları Gelirleri	163.248.841	220.154.180	+ % 34.85
F- Hazine Malleri Kira Gelirleri	898.390.474	1.312.097.264	+ % 46.01
G- Muhtelif Gelirler	<u>2.494.264.326</u>	<u>5.166.242.284</u>	+ % 107.12
Mahalli Gelirler Toplamı	92.500.543.442	163.331.984.802	+ % 76.51
- T.C.Yardımları	11.394.307.219	25.813.138.605	+ % 126.51
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>6.181.609.162</u>	<u>3.801.067.646</u>	- % 38.5
Toplam	110.076.459.823	192.946.191.053	+ % 75.2
Gelir/Gider Farkı	<u>18.523.260.138</u>	<u>26.695.139.151</u>	+ % 44.1
Genel Toplam :	<u>128.599.719.961</u>	<u>219.641.330.204</u>	+ % 70.7

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>TAHMİN</u> <u>1989 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>
1- DOLAYSIZ VERGİLER	
-Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	30.000.000.000
-Kurumlar Vergisi	26.000.000.000
-Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi (Geçmiş Yıl Vergisi)	2.000.000.000
-Veraset Vergisi	100.000.000
-Motorlu Araçlar ve Sürüş Ehliyetleri	6.720.800.000
-Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi	1.600.000.000
RESİM VE RUHSATLAR	
-Damga Resmi	1.500.000.000
-Ateşli Silâhlar Ruhsatı	25.000.000
-Avlanma Ruhsatı	17.000.000
-Gümrüksüz Eşya Satış Ruhsatı	7.500.000
-Sigara Satış Ruhsatı	2.500.000
-Alkollü İçkilerin Satış Ruhsatları	30.000.000
-Radyo-TV Ruhsatları	350.000.000
-Sair Resim ve Ruhsatlar	25.000.000
Program Toplamı:	68.377.800.000

=====

FİİLİ TAHSİLAT

<u>1989 Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>1988 Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>Artış veya</u> <u>Azalış %</u>
39.617.445.197	23.811.254.182	+%66.38
18.952.718.060	8.982.743.577	+%110.99
3,050,516,242	1.868.407.643	+%63.26
271.114.479	206.519.750	+%31.27
6.076.410.580	3,039,112,354	+%99.94
-	-	-
1.952.450.570	1.272.625.596	+%53.41
137.130.870	28.286.000	+%384.80
33.393.500	25.535.400	+%30.77
9.000.000	3.000.400	+%199.97
1.564.540	1.997.380	-%21.67
77.284.200	11.480.950	+%573.15
355.504.400	403.972.786	-%11.99
134.592.522	45.356.675	+%196.74
70.669.125.160	39.700.292.693	+%78.00
=====	=====	=====

4067/...

-4067-

TAHMİN
1989 Mali Yılı
Bütçesi

GELİRİN NEVİ

2-DOLAYLI VERGİLER

-İthalâttan Alınan Gümrük Vergisi	60.000.000.000
-İthalat Vergisi(Posta)	300.000.000
-İthalat ve İhracat Rihtım Vergisi	3.400.000.000
-İstihsal Vergisi	90.000.000
-Gümrüksüz Eşyalardan Özel Vergi	1.000.000.000
-Mütefferik	1.264.400.000
Program Toplamı:	<u>66.054.400.000</u>

3- VERGİ DIŞI BÜTÇE GELİRLERİ

A- HARÇLAR

-Mahkeme Harçları	100.000.000
-Tapu ve Kadastro Harçları	3.500.000.000
-Kimlik Kartı Harçları	150.000.000
-Pasaport Harçları	200.000.000
-Şirket ve Ortaklıkları Kayıt Harçları	200.000.000
-Vergi Tahsilat Harçları	700.000
-İthalât ve İhracat Belgeleri Harcı	50.000.000

Fiili TAHSILAT		ARTIŞ VEVA AZALIŞ%
1989 Mali Yılı OCAK-KASIM	1988 Yılı OCAK-KASIM	
59.513.229.309	35.199.932.294	+%69.07
354.073.540	235.006.996	+%50.44
4.370.676.755	1.230.309.347	+%253.60
21.042.300	20.059.220	-%25.00
769.090.240	440.490.650	+%74.70
321.650.657	142.020.632	+%125.21
<u>65.359.370.001</u>	<u>37.205.499.139</u>	<u>+%75.29</u>
01.537.373	47.342.558	+%72.23
4.202.565.665	2.644.103.156	+%61.96
110.943.900	31.731.100	+%274.04
440.731.244	146.022.000	+%200.17
263.275.753	193.752.916	+%35.00
-	-	-
62.663.690	26.900.050	+%132.25

4068/...

	-4068-			
	TAHMİN	FİİLİ TAHSİLAT		
	1909 Mali Yılı	1909 Yılı	1900 Yılı	ARTIŞ VEYA
	Bütçesi	OCAK-KASIM	OCAK-KASIM	AZALIŞ %
-Sair Harçlar	200.000.000	341.453.109	145.062.540	+%135.30
-İTEM Puan Satış Gelirleri	3.000.000	-	-	-
B-HİZMET KARŞILIĞI ÜCRETLER VE SAİR GELİRLER				
-Telfon ,Telgraf ve Telex Ücretleri	9.100.000.000	6.314.230.494	3.934.553.673	+%60.40
-Posta Hizmetleri ve Ücretleri	000.000.000	1.002.066.595	409.173.005	+%104.04
-Tiyatro,Spor ve Kültür Faaliyetleri Gelirleri	20.000.000	2.627.641	1.969.251	+%33.43
-Fidan Bahçeleri Gelirleri	60.000.000	-	33.904.710	-%100.00
-Aşı ve Veteriner Ücretleri	50.000.000	23.001.906	20.501.039	-%17.66
-Orman-Fidan Odun Satış Gelirleri	150.000.000	121.736.092	47.000.291	+%154.67
-Tıbbi Tedavi ve İlâç Ücretleri	600.000.000	702.639.142	345.064.997	+%126.20
-Sayıştay Başkanlığı Murakabe Ücretleri	30.000.000	6.995.947	3.190.996	+%110.70
-Kooperatif Şirketler Murakabe Ücretleri	5.000.000	-	-	-
-Eski Eserler ve Müzeler Giriş Ücretleri	100.000.000	130.607.334	91.670.399	+%42.46
-Yurt Dışına Çıkış Ücretleri	600.000.000	1.199.750.450	506.605.975	+%136.02
-Gümrük ve Liman Fazla Mesai Ücretleri	1.000.000.000	1.106.074.760	617.496.094	+%79.12
-Ardiye	367.000.000	150.199.565	194.223.553	-%10.54
-Limn ve Gemi Ücretleri	1.300.000.000	1.304.413.404	726.244.165	+%90.62

4069/..

Gelirin Nevi	TAHMİN	
	1989 Mali Yılı Bütçesi	
-Ving Ücretleri	400,000,000	
-Muhtelif Diğer Liman Gelirleri	40,000,000	
-Sivil Havacılık Koruma ve Konaklama Ücretleri	600,000,000	
-Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Ücretleri	350,000,000	
- Maarif Gelirleri	5,000,000	
- Sair Gelirler.	188,000,000	
Program Toplamı.	20,168,700,000	

CEZALAR VEMÜSADERELER

a) CEZALAR	
- Mahkeme Cezaları	150,000,000
- Vergi Cezaları ve Gecikme Zammı	500,000,000
-Gümrük ve Liman Cezaları	70,000,000
-Sair Cezalar	40,000,000
b) MÜSADERELER	
-Gümrük Müsadereleri	5,000,000
Program Toplamı	765,000,000

-4069-

FİİLİ TAHSİLÂT		
1989 Yılı	1988 Yılı	Artış
OCAK -KASIM	OCAK -KASIM	Azalış
161,585,732	107,306,419	+% .650
65,188,032	28,617,292	+% .127
922,697,094	601,567,648	+% .53
471,034,595	304,486,832	+%51
1,989,513	3,118,753	-%31
76,787,714	30,526,262	+%151
19,523,613,632	11,332,872,482	+%7
330,027,964	109,000,940	+%20
620,912,503	431,376,566	+%4
60,746,690	44,750,775	+%3
50,508,624	33,290,756	+%5
19,185,620	7,556,450	+%11
1,081,381,401	625,975,487	+%7

4070/...

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>TAHMİN</u> <u>1989 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>
5- KAMU KURULUŞLARI GELİRLERİ	
-Güzelyurt Çiftlik İşletmeleri } Gelirleri)	100,000,000
-Beyarmudu Çiftlik İşletmeleri } Gelirleri)	
-Devlet Üretim Çiftlikleri Gelirleri	332,000,000
-Tarımsal Donatım Servisleri Gelirleri	362,000,000
-Elektrik Kurumu Gelirleri	<u>500,000,000</u>
Program Toplamı:	<u>1,294,000,000</u> =====
6- HAZİNE MALLARI KİRA GELİRLERİ	
- Konut Kiraları)	
-Dükkan Ev, İşyeri Kiraları)	1,000,000,000
- Tarla, Bahçe v.s Kiralar)	
-Gümrüksüz Eşya Satış Dükkanları ile Büfe Kiraları	<u>200,000,000</u>
Program Toplamı	<u>1,200,000,000</u> =====
7- MUHTELİF GELİRLER	
-Özel Emnet(Su) Hesabı'ndan İade	150,000,000

-4070-

<u>FİİLİ TAHSİLÂT</u>		
<u>1989 Mali Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>1988 Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>Artış ve</u> <u>Azalış</u>
70,843,609	50,061,902	+%
-	-	-
-	-	-
<u>149,310,571</u>	<u>113,186,939</u>	<u>+%</u>
<u>220,154,180</u>	<u>163,140,841</u>	<u>+%</u>
1,089,935,748	800,763,474	+%
<u>222,161,516</u>	<u>97,627,000</u>	<u>+%</u>
<u>1,312,097,264</u>	<u>898,390,474</u>	<u>+%</u>
115,936,920	71,194,561	+%
4071/...		

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>TAMMİN</u> <u>1989 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>
-Emeklilik Yasası Gereğince	
Devlet Personelinin Katkısı	2,000,000,000
-Müteferrik	368,105,401
-İhtiyat Sandığı İadeleri	200,000,000
-Devlet Başımevî Gelirleri	300,000,000
-Dozer Çalıştırma Gelirleri	5,000,000
-İmtihan Harçları Gelirleri	37,725,000
-Emanete Alınan Paralar	2,125,469,294
-OTEM Gelirleri	20,000,000
Program Toplamı	<u>5,206,379,775</u>
	=====
Mahalli Gelirler Toplamı	163,066,279,775
-Türkiye Cumhuriyeti Yardımları	91,012,307,424
- Geçmiş Yıllardan Devreden	
TC Yardımları	1,500,000,000
-Birleşmiş Milletler ve Üçüncü	
Ülkelerden Sağlanan İnsencıl Yrd.	<u>3,001,067,646</u>
Toplam	260,179,654,045
Gelir/Gider Farkı	<u>40,371,667,999</u>
Genel Toplam	<u>300,551,322,044</u>
	=====

<u>FİİLİ TAHSİLAT</u>		
<u>1989 Mali Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>1988 Yılı</u> <u>OCAK-KASIM</u>	<u>Artış Veya</u> <u>Azalış %</u>
1,694,634,017	1,052,921,412	+% 60.9
746,022,452	322,874,104	+% 131.0
209,463,373	173,534,007	+% 66.0
157,960,970	105,170,700	+% 50.1
-	-	-
27,792,950	10,795,200	+% 157.1
2,125,469,294	754,970,602	+% 181.5
0,953,500	2,795,500	+% 220.2
<u>5,166,242,204</u>	<u>2,494,264,326</u>	<u>+% 107.1</u>
163,331,904,002	92,500,543,442	+% 75.5
25,013,130,605	11,394,307,219	+% 126.5
-	-	-
<u>3,001,067,646</u>	<u>6,101,609,162</u>	<u>-% 30.5</u>
192,946,191,053	110,076,459,023	+% 75.1
26,695,139,151	18,523,260,130	+% 44.1
<u>219,641,330,204</u>	<u>128,599,719,961</u>	<u>+% 70.1</u>

4072/...

DÖNEM: II

YIL: 5

CUMHURİYET MECLİSİ
DAİRESİ
20'nci Birleşim
14 Aralık 1989 Perşembe
Saat: 10.00

GÜNDEM:

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

- (1) Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinin Görüşülmesi
(devam)
- (2) İçişleri Köy İşleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
- (3) Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.